Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Hauptmann, Gerhart.
Titel | Title:	Atlantis : Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendalske Boghandel, 1913
Fysiske størrelse | Physical extent:	200 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57,-423.-8

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Det Kgl. Bibliotek
130025448708

ATLANTIS

GERHART HAUPTMANN

ATLANTIS

ROMAN

1914. 1993

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXIII

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

Det tyske Postskib forlod Bremen den 23nde Januar 1892. Det var et af Nordtyske Dampskibsselskabs ældre Skibe, der gik til New York.

Skibets Besætning bestod af Kaptajnen, fire Officerer, seks Maskinister, en Regnskabsfører og hans Assistent, Overstewarden, anden Steward, Overkokken, Underkokken og Lægen. — Foruden disse Folk, i hvis Hænder dette kæmpemæssige svømmende Hus var betroet, var der Matroser, Stewarder, Skibsjomfruer, Køkkenpersonalet, Fyrbødere og andre af Skibets Mandskab, flere Skibsdrenge og en Sygeplejerske.

Skibet havde kun hundrede Passagerer med fra Bremen. Paa Mellemdækket var der omtrent firehundrede Mennesker.

Til dette Skib var der fra Paris telegrafisk bestilt en Kahytsplads af Friedrich von Kammacher. Det var i sidste Øjeblik. Den unge Mand maatte knap halvanden Time efter at Pladsen var sikret ham, tage med Eksprestoget og naaede Le Havre Kl. 12 om Natten. Herfra tog han over til Southampton uden Forhindringer, sovende i en Køje i en gyselig Sovesal.

Ganske tidligt om Morgenen stod han paa Dækket og saa Englands Kyst spøgelseagtigt nærme sig mere og mere, indtil Skibet endelig løb ind i Southamptons Havn, hvor Friedrich skulde vente paa Rolands Ankomst.

Paa Dampskibskontoret fik han at vide, at der ved Kajen laa en lille Salondamper, færdig til Afgang saa snart „Roland“ var i Sigte. Man raadede Hr. von Kammacher til henimod Aften at gaa ombord i den med hele sin Bagage.

Han skulde nu vente i flere Timer uden at have noget at foretage sig, i denne fremmede, øde By. Det var desuden koldt, ti Graders Kulde. Han besluttede at opsøge et Hotel og prøve paa at faa en Del af Tiden til at gaa ved at sove den bort.

I et Udhængsskab opdagede han nogle Cigaretter fra Simon Arzt, Port Said, og han gik ind i den lille Butik, hvor en Pige var i Færd med at gøre rent, og købte flere hundrede Stykker.

Det var egentlig mere af Pietet han gjorde det, end fordi han ventede sig en særlig Nydelse deraf.

Friedrich von Kammacher havde en Brevtaske af Krokodilleskind i sin Brystlomme. I denne Brevtaske laa der mellem andre Papirer et Brev, som han havde modtaget for knap fireogtyve Timer siden. Det lød saaledes:

Kære Friedrich!

Det hjalp ikke. Jeg er taget fra Sanatoriet i Harz tilbage til mine Forældre som en dødsdømt Mand. Den fordømte Vinter i Heuscheuer Bjærgene! Jeg burde ikke være faldet i Kløerne paa saadan en Vinter, ligesom jeg kom hjem fra Troperne. Det værste var nu min Kollegas Pels, dette forbandede Stykke Møbel, som jeg haaber, at Fanden i sit Helvede en Gang vil tage under særlig Behandling. Det er fra den, hele Elendigheden stammer. Lev vel! Jeg har naturligvis ladet mig indsprøjte med Tuberkulin og derpaa spyttet en Masse Baciller op. Enfin: der er blevet nok tilbage til at skaffe mig en snarlig Exitus letalis.

Men nu kommer vi til det vigtigste, kære Ven. Jeg maa ordne mine Efterladenskaber. Jeg véd, at jeg skylder dig tretusinde Mark. Du har i sin Tid gjort mig det muligt at fuldende mit lægevidenskabelige Studium, som nu ganske vist lader mig elendigt i Stikken. Det kan du jo naturligvis ikke gøre for, og det er løjerligt nok, at jeg nu, da alt er forbi, pines af den triste Bevidsthed om, at jeg desværre ikke kan klare min Gæld til dig.

Hør nu her: min Fader er Overlærer og har, mærkeligt nok, sparet lidt sammen, men har saa ogsaa foruden mig fem uforsørgede Børn. Han betragtede mig som sin Kapital og anvendte mere paa mig end strengt taget tilladeligt, i Haab om gode Renter. Som den praktiske Mand han er, forstaar han nu, at baade Kapital og Renter er gaaet tabt.

Kort sagt: han frygter for Forpligtelser, der jo desværre ikke forsvinder med mig over i den — Ptøj! Ptøj! Ptøj! — (jeg spytter tre Gange) — anden og bedre Verden. Hvad skal jeg gøre? Kunde du give Afkald paa det, jeg skylder dig?

For Resten, gamle Ven, har jeg et Par Gange været lige paa Nippet til at gaa bort, og jeg har efterladt dig Optegnelser om Forløbet af disse Øjeblikke, det kunde dog maaske have videnskabelig Interesse. Skulde det blive mig muligt, efter det store Øjeblik, at give mig tilkende for dig fra det Hinsides, saa hører du senere nærmere fra mig.

Hvor opholder du dig egentlig? Lev vel! I mine natlige Drømmes vældige Orgier gynger du altid paa Bølgernes Top. Har du maaske i Sinde at foretage Sørejser?

Vi er i Januar. Er det alligevel ikke en Tilfredsstillelse at vide, at man ikke behøver at være bange for Aprilvejret? — Jeg trykker din Haand, Friedrich Kammacher!

Din

Georg Rasmussen.

Dette Brev havde Modtageren straks besvaret telegrafisk fra Paris, paa en Maade, som befriede den heltemodigt døende Søn, for Bekymringen for hans sunde Fader.

I Læseværelset paa Hofmanns Hotel ved Havnen skrev Friedrich Svaret til sin døende Ven:

Kære gamle Ven!

Mine Fingre er kolde. Jeg dypper uophørlig en sprukken Pen i skimlet Blæk, men hvis jeg ikke skriver nu, saa kan du først høre fra mig om tre Uger, for i Aften gaar jeg ombord i „Roland", et af Nordtyske Dampskibsselskabs Skibe.

Dine Drømme er altsaa ikke helt hen i Vejret, for det er jo ganske umuligt, at nogen kan have underrettet dig om min Sørejse. Ti Timer før dit Brev kom, vidste jeg selv ikke noget om den. I Overmorgen er det et Aar siden, du kom hjem fra din anden Jordomsejling, og tog lige fra Bremen ud til os i Heuscheuer med en Kuffert fuld af Smaasager, Fotografier og Cigaretter fra Simon Arzt. Jeg havde lige sat Foden paa Englands Jord, da jeg tyve Skridt fra Landingsstedet fandt vores kære Mærke i et Udhængsskab. Naturligvis købte jeg af dem, en hel Masse ovenikøbet, og for Øjeblikket sidder jeg og ryger een til Erindring. Desværre bliver dette ækle Læseværelse, som jeg sidder og skriver i, ikke en Smule varmere af det.

Du havde været hos os i fjorten Dage, da Skæbnen en Vinternat bankede paa min Dør. Vi styrtede straks begge to til Døren, og det lader til, at vi har forkølet os. Hvad mig angaar, saa har jeg i Dag solgt mit Hus, opgivet min Praksis, sat mine tre Børn i Pension; og min Kone — ja, du ved jo nok, hvad det er for en Ulykke, som er brudt ind over hende.

Ak ja, det er tit mere end sørgeligt nok at tænke tilbage. Det passede os jo dog egentlig begge to saa godt, at du blev vores syge Kollegas Stedfortræder. Jeg ser dig endnu farte rundt i Praksis i hans Ræveskindspels og hans Kane. Og da han døde, havde jeg egentlig ikke noget imod at se dig ansat som skikkelig Landlæge i min umiddelbare Nærhed: skønt vi jo i gamle Dage tit har haanet den Slags Landlæge-Sultepraksis.

Men hvor alt dog er gaaet anderledes, end vi havde tænkt os! Kan du huske, hvor ofte vi gentog vores Vittigheder om Guldspurvene, da de i Skarevis samlede sig i det tilsneede Heuscheuer. Naar man nærmede sig de bladløse Buske eller Træer, kunde det pludselig være, som om de rystede sig og strøede utallige gyldne Blade om sig. Vi udtydede det som Bjærge af Guld. — Om Aftnen spiste vi Guldspurve, da Søndagsjægerne faldbød dem i tusindevis, og de blev udmærket stegt af min noget fordrukne Kokkepige. Den Gang svor du paa, at du ikke vilde være Læge, med mindre Staten stillede et stort Magasin fyldt med Mel, Vin, Kød og alt hvad der ellers var nødvendigt til de fattige Syge, til din Raadighed. Og derfor har Læge-

standens onde Dæmon til Gengæld villet spolere det for dig. Men jeg *vil* have dig rask igen.

Jeg tager nu til Amerika. Hvorfor? Det skal du faa at vide, naar vi ses igen. Jeg kan ikke længer være til nogen Nytte for min Kone, der opholder sig hos Birnswanger, altsaa i de bedste Hænder. Jeg har besøgt hende for tre Uger siden. Hun kendte mig ikke engang. For Resten har jeg omtrent helt opgivet min Lægegerning og mine bakteriologiske Undersøgelser. Du ved, der er hændet mig en Ulykke. Mit videnskabeligt agtede Navn er blevet mig noget forplumret. Man mener, at jeg i Stedet for Miltbrandsbakterierne har undersøgt Fibrene i Farvestoffet og beskrevet dem i mit Arbejde. Det kan være, men jeg tror det nu ikke. Til syvende og sidst er det mig ligegyldigt.

Jeg føler mig undertiden saa led ved Livets Fastelavnsløjer, og derfor forstaar jeg efterhaanden den engelske Spleen. Næsten hele Verden i det mindste Europa gør samme Indtryk paa mig som noget overgemt Mad, der er blevet staaende tilbage paa en Buffet i en Jærnbanerestauration, og ikke mere frister mig.

Doktor Friedrich von Kammacher sluttede Brevet med nogle hjærtelige Ord, adresserede det og lod en tysk Hotelkarl besørge det. Derpaa gik han ind i sit Værelse, hvor Vinduerne var ganske tilfrosne, og lagde sig i en stor isnende kold Dobbeltseng. En Rejsende, der har sejlet hele Natten og nu skal af Sted over Oceanet, er ikke til at misunde, og den Tilstand, den unge Læge i Forvejen befandt sig i, var et Kaos af smærtelige, stadig skiftende Erindringer. De traadte frem for hans Bevidsthed og jog hinanden bort i een Uendelighed. Han vilde gærne sove for at blive styrket lidt til det nye, der forestod ham, men enten han laa med Øjnene aabne, eller han lukkede dem tæt i, saa' han alt med samme skærende Tydelighed.

Hans Liv var fra hans tyvende til hans tredivte Aar gledet ganske roligt hen paa borgerlig Vis. Hans Iver og store Dygtighed i hans specielle Fag skaffede ham de bedste Læreres Protektion. Han havde været Assistent hos Koch. Men han havde ogsaa tilbragt en Række Semestre hos hans Modstander Pettenkofer i München. Efterhaanden blev han baade i München og Berlin og i andre bakteriologisk-interesserede Krese betragtet som et af de bedste Hoveder, om hvis Karriere der egentlig ingen Tvivl var mere. I det højeste kunde de upoetiske Herrer Kolleger af og til ryste lidt blidt-betænkeligt paa deres Hoveder over en vis Tilbøjelighed hos ham til at drive Æstetik.

Men da Friedrich von Kammachers uheldige Arbejde saa kom ud og blev en stor Fiasko, lød Dommen overalt i Fagkredse: Biinteresser havde splittet den unge haabefulde Aand og ført ham i Fordærvelse.

Friedrich var egentlig rejst til Paris for at rive sig løs fra en Lidenskab, men hun, som havde vakt den, en ung sekstenaarig Pige, Datter af en Artist, holdt ham stadig fast. Hans Kærlighed var efterhaanden

blevet en Sygdom, og denne Sygdom havde maaske faaet saa megen Magt over ham, fordi han var særlig modtagelig for Kærlighedens Gift efter den sidste Tids triste Hændelse.

Doktor von Kammachers Smule Bagage tydede ikke paa nogen omhyggelig forberedt Sørejse. Han havde ogsaa taget Beslutningen i et Øjebliks Fortvivlelse, eller snarere i et Anfald af lidenskabelig Angst: da han fik Underretning om, at Artisten og hans Datter den 23de Januar havde indskibet sig i Bremen paa Postdamperen „Roland", for at rejse til New York.

Da den Rejsende havde ligget en Timestid paaklædt paa Sengen, stod han op, slog Isen i Stykker i Vandkanden, vaskede sig lidt og gik ned i Værelserne nedenunder. I Læseværelset sad en nydelig ung Englænderinde. En lidt mindre køn og lidt mindre ung jødisk Købmand traadte ind. Han afslørede sig snart som Tysker. Ventetidens Kedsommelighed fik dem til hurtigt at nærme sig hinanden. Tyskeren var ansat i Amerika og vilde nu tilbage dertil med „Roland" over den store „Vandpyt".

Luften var graa, Værelset koldt, den unge Dame gik uroligt frem og tilbage foran den kolde Kamin, og Samtalen mellem de nye Bekendte indskrænkede sig efterhaanden til Enstavelsesord.

En ulykkeligt forelsket holder enten sin Kærlighed skjult, eller ogsaa bliver han latterlig for sine Omgivelser. Han er enten betaget af lyse Illusioner eller pint af mørke. Hvileløs drev denne Kærlighedens Nar trods Kulde og Blæst rundt i Gader og Stræder i den lille Havneby. Han tænkte paa, hvordan hans Landsmand forsigtigt havde prøvet paa at udfinde Grunden til hans Rejse, hvordan han selv havde været i Forlegenhed for at finde paa et eller andet, saa at han ikke røbede den virkelige hemmelige Grund. Han besluttede, hvis han igen blev plaget med paatrængende Spørgsmaal, fra nu af at sige, at han tog derover for at se Niagara og Yellowstone-Parken, og med det samme besøge en Studiekammerat. Medens man i Tavshed spiste til Middag, fik man at vide, at „Roland" sandsynligvis allerede Klokken 5 vilde være ved „Naalene". Efter at Friedrich havde drukket Kaffe og røget nogle Cigaretter fra Simon Arzt sammen med sin nye Bekendt, som rejste for egen Regning i Konfektionsbranchen, begav bægge Herrerne sig med hele deres Bagage ned til Salondamperen, som for Resten slet ikke svarede til sin pompøse Titel. Her havde de et timelangt, højst ugemytligt Ophold, medens den lave Skorsten udspyede sin sorte Røgsky i den snavsede gule Taage, der indhyllede alt. Af og til hørte man Fyrbødernes Skovl i Maskinrummet. Efterhaanden kom en fem-seks Passagerer, alle temmelig tavse, med deres Dragere. Tenderens Kahyt laa oppe paa Dækket. Naar man kom ind i den — den var egentlig ikke andet end en Glasæske — fandt man under Vinduerne en polstret Bænk, betrukket med rødt Plyds. Ingen af de Rejsende havde Ro paa sig til rigtig at sætte sig ned. Samtalen blev ført i en ængstelig hviskende Tone. Tre unge Damer, den midter-

ste var den unge Englænderinde fra Læsesalen, gik ustanseligt frem og tilbage, hele Kahytten igennem med blege Ansigter og hviskede hele Tiden.

„Jeg gør denne Rejse frem og tilbage for attende Gang," erklærede Konfektionshandleren pludselig, uden at nogen havde spurgt ham. En eller anden spurgte: „Bliver De let søsyg?" „Jeg har knapt sat Foden paa Skibet," svarede han, „før jeg er som et Lig." Efter en lang, forgæves Venten begyndte der endelig at ske noget i Tenderens Indre og ved Roret. De tre Damer omfavnede og kyssede hverandre. Den midterste, kønneste, hende fra Læseværelset, blev ombord, de andre steg ud paa Kaien. Men Tenderen satte sig stadig ikke i Bevægelse. Endelig blev Trosserne løsnede fra Jærnringene i Kaien. Der lød en hjærteskærende Fløjten, og Skruerne begyndte langsomt, ligesom prøvende at hvirvle det sorte Vand rundt. Imidlertid var det blevet Nat, bælgmørk Nat. I sidste Øjeblik modtog Friedrich endnu et Par Telegrammer. Hans Forældre ønskede ham lykkelig Rejse, og hans Broder havde tilføjet et Par hjærtelige Ord. Af de to andre Telegrammer var det ene fra hans Bankier, det andet fra hans Sagfører.

Den unge Doktor von Kammacher havde hverken efterladt Slægt eller Venner, ikke engang en Bekendt paa Kaien i Southampton, og alligevel rejste der sig en Storm i ham, saa snart han mærkede, at Tenderen satte sig i Bevægelse. Han vidste ikke, om det var Sorg, Smerte, Fortvivlelse, eller om det var Haab om en uendelig Lykke.

Det synes, som om der i enhver betydelig Mands Liv indtræder en farlig Krise hvert tiende Aar. I en saadan Krise bliver de opsparede Sygdomsstoffer enten overvundet og udskilt, eller Organismen, der huser dem, bukker under. I sidste Tilfælde ender det ofte med legemlig Død, men undertiden ogsaa kun med aandelig.

En af de betydningsfuldeste Kriser indtræder mellem det tredivte og det fyrretyvende Aar. Krisen indtræder sjældent før det tredivte Aar, derimod forekommer det ofte, at den venter med at indfinde sig til i Midten af Trediverne, ja længere endnu, thi den medfører tillige et stort Opgør, en fundamental Afregning med Livet, som man gærne vil udskyde saa længe som muligt.

Hele Friedrichs tidligere Liv traadte med ubeskrivelig Tydelighed frem for hans Bevidsthed, saa snart han havde forladt Europas Jord. Denne ydre Afsked kastede paa samme Tid Lys over en hel Verdensdel i hans egen Sjæl: og her lød der ikke noget paa Gensyn! Tabet var uigenkaldeligt. Intet Under da, at Friedrichs hele Væsen var rystet, saa han næsten ikke kunde beherske sig.

Et dybt Mørke lagde sig om den lille Damper. Lysene i Havnelygterne var forsvundne. Nøddeskallen med Glaspavillonen begyndte ordentlig at gynge. Vinden peb og hylede i Fugerne og tvang undertiden den lille Damper til at ligge stille. Pludselig hvinede Fløjten flere Gange, og videre gik det ud i den sorte Nat.

Vinduernes Klapren, Skibslegemets Skælven, Propellerens gurglende, rasende Arbejde i Dybet i Forbindelse med Vinden, der tudede og hylede og lagde Skibet om paa Siden, alt dette bragte de Rejsende i en højst ubehagelig Tilstand.

Dampbaaden standsede atter og atter, som vidste den hverken ud eller ind, og lod Dampfløjten sende sine spidse skærende Toner ud i Luftens sorte Hav, hvor de blev kvalt af Blæsten og kun lød som hjælpeløs Hvæsen fra en hæs Strube. Og videre gik det, snart fremad, snart tilbage, indtil Skibet tilsidst igen blev raadløst liggende, drejet og hævet op af de skummende Bølger, tilsyneladende fortabt i evigt Mørke.

Pludselig lød et Drøn, mægtige hvislende Dampe blev sluppet løs, angstfuldt hvinende, een Gang, to Gange — Friedrich von Kammacher talte syv Gange! — og derpaa satte Skibet afsted, som om Fanden var i Hælene paa det, — og saa lige med ét vendte det om og laa foran en Aabenbaring, et Hav af Lys.

„Roland" havde naaet „Naalene" og havde lagt sig op i Vinden. Det saa ud, som om den lille Damper var kommet ind i en stærkt oplyst Havn, da den laa i Læ af dens mægtige Bredside. Det Indtryk, den kolossale Ocean-Betvingers pludselige Tilsynekomst gjorde paa Friedrich, var som det kraftigste Fortissimo.

Friedrich havde aldrig før følt en saadan Respekt for det menneskelige Genis Magt, for sin Tids aandelige Kraft, som ved Synet af denne sorte, kæmpemæssige Væg, der steg frem paa det sorte Hav, denne uhyre Façade, som fra en endeløs Række af runde Luger lod Lyset strømme ud over den skummende Sø, som laa i Læ for Vinden.

Matroserne var i Færd med at anbringe Faldrebstrappen paa „Roland"s Side. Friedrich kunde se, hvordan der oppe paa Dækket stod en Mængde uniformeret Skibsmandskab for at tage mod de nye Passagerer. Mens alle inde i den lille Salondamper blev grebet af en pludselig Iver og skyndte sig at bemægtige sig deres Bagage, tog den unge Doktor Situationen med overlegen Ro. Det var umuligt, Ansigt til Ansigt med dette storslaaede Æventyr, at fastholde Troen paa den moderne Civilisations Nøgternhed. Alle og enhver maatte bøje sig for denne forvovne Romantik, i Sammenligning med hvilken Digterens dristigste Drømme blegnede.

Medens den lille Tender koket dansede paa Bølgerne og halvvejs svævende i Luften nærmede sig Faldrebstrappen, begyndte Orkesteret paa „Roland"s Dæk at spille. Det var en flot March, af den krigeriske og paa samme Tid resignerede Slags, som fører Soldater til Kampen, til Sejr eller Død. Et saadant Orkester af Blæseinstrumenter, Bækkener, Trommer og Pauker var det eneste der manglede for at den unge Læges Nerver skulde forvandles til en Regn af Ild.

Hensigten med denne Musik, der klang ud i Natten, højt oppe fra Skibet, ned til den manøvrerende Tender, var øjensynligt at bedøve ængstelige Sjæle. Derude laa det uendelige Hav. — I et saadant Øjeblik

kunde man kun forestille sig det sort som Natten selv — en frygtelig Magt, der er Mennesket og alt Menneskets Arbejde fjendtligt sindet. Men nu trængte der sig ud fra „Roland"s Bryst Toner, der begyndte i den dybeste Bas og steg, stærkere og stærkere, indtil det endte i et Raab, et Brøl, en Torden, saa frygtelig og vældig, saa det fik Blodet til at stivne i Aarerne. Jaja, kære Roland, foer det igennem Friedrich, du er en Karl, der nok vil kunne tage Kampen op med Oceanet. Han satte Foden paa Falderebstrappen. Han anede ikke, hvad der foregik omkring ham, og havde glemt, hvorfor han var her!

Da han under Orkesterets vilde Toner naaede helt op og endelig stod paa det rummelige Dæk, under Buelampernes grelle Lys, blev han forbavset ved at se, hvor mange tillidindgydende, mandige Skikkelser, han stod overfor. Det var en Samling prægtige Mænd, lige fra Officererne til Stewarderne, alle store og udvalgte Folk, med Ansigter, der var baade dristige og jævne, kloge og trohjærtige. Friedrich von Kammacher sagde til sig selv, at der gaves altsaa alligevel endnu noget, der hed den tyske Nation, og han følte paa samme Tid Stolthed og rolig Tillid. Denne Følelse stammede for en Del fra den højst besynderlige Tanke, der dukkede op i ham, at Vorherre aldrig vilde kunne bringe det over sit Hjærte at lade dette Udvalg af ædle, pligtopfyldende Mennesker drukne som Kattekillinger i Havet.

Han blev vist ned i en Kahyt med to Senge, og lidt efter sad han, udmærket betjent, ved den ene Ende af det hesteskoformede Bord i Spisesalen. Man spiste og drak, men da den egentlige Diner allerede var forbi, gik det ikke videre livligt til i det store, lavloftede, tomme Rum, mellem de faa Efternølere, der alle var trætte og hensunkne i sig selv.

Under Maaltidet var det Friedrich vanskeligt at forestille sig, at han nu virkelig var paa Vej til Amerika, ja at han i det hele taget var paa Rejse. Skibet rystede saa svagt og næsten umærkeligt, saa han ikke kunde forstaa, det var sat i Bevægelse. Da han som sædvanlig havde drukket et Par Glas Vin, følte han et roligt Velvære, en behagelig Mathed. Hvor forunderligt, tænkte han, at jeg efter Ugers, ja Maaneders Forløb, netop her paa denne rastløse Oceanfarer, for første Gang skal finde Ro og Fred.

Han havde da ogsaa sovet ti Timer som et Barn i Vuggen, da han igen slog Øjnene op og stadig følte en salig Fred i sit Sind. Hans første Tanke galdt den unge Pige, som nu flere Dage og Nætter igennem skulde leve under de samme Forhold som han, i Sorg og Glæde, paa dette store svømmende Herberg. Friedrich klappede Væggene, der blev ligesom et Medium, gennem hvilket han kom i Berøring med den Elskede, og hvorfra hendes Væsens levende Aande strømmede ind i ham.

Friedrich befandt sig i Spisesalen, hvor der blev serveret ham en rigelig Frokost, som han spiste med glimrende Appetit. Jeg har sovet, sagde han til sig selv, saa godt som jeg kunde ønske det, ligget som i

Bedøvelse, og paa samme Tid er jeg naaet to hundrede Mil over Atlanterhavet. Hvor besynderligt!

Friedrich bad om Passagerlisten, og da han traf paa to Navne, som han med fuldkommen Sikkerhed vidste, at han vilde finde, foer han sammen, blev bleg og fik Hjærtebanken.

Saa snart Friedrich von Kammacher havde læst Navnene Hahlström og Datter, foldede han Listen sammen og saa' sig om. Der var samlet en femten til tyve Personer i Salen. De var alle beskæftigede med Frokosten. Men det forekom Friedrich, som om de ikke tænkte paa andet end at belure og betragte ham. Spisesalen gik gennem hele Skibets Bredde, og Lugerne blev af og til formørkede af Bølgerne, der slog op mod dem. Overfor Friedrich sad en Herre i Skibsuniform; han forestillede sig som Skibslæge. Der udviklede sig straks en videnskabelig Samtale, skøndt det ikke interesserede Friedrich. Han kunde ikke blive enig med sig selv om, hvordan han skulde forholde sig, første Gang han mødte Hahlströms.

Han tog sin Tilflugt til et Selvbedrag, og prøvede paa at bilde sig ind, at han jo slet ikke var her for den lille Hahlströms Skyld, men at han foretog Rejsen til Amerika, fordi han havde Lyst til at besøge sin specielle Ven Peter Schmidt og se New York, Chicago, Washington, Boston, Yellowstone Parken og Niagara. Det vilde han ogsaa lade Hahlströms vide.

Han mærkede, hvordan han mere og mere fik sin Ligevægt tilbage. Den blinde Kærlighed bliver undertiden under Adskillelsen fra den Elskede skæbnesvangert voldsom. Friedrich havde under Opholdet i Paris stadigt levet i en feberagtig Tilstand, og hans Længsel var efterhaanden blevet uudholdelig. Han havde omgivet den lille Hahlströms Billede med en Nimbus, der bogstaveligt gjorde ham blind for alle andre. Denne Illusion var pludselig forsvundet. Han skammede sig, følte sig næsten latterlig, og da han rejste sig for at gaa ned over Dækket for første Gang, var han tilmode, som om han var blevet befriet for trykkende Lænker.

Denne Følelse af Frihed og Helbredelse voksede, mens han indaandede den friske, salte Luft. Mænd og Kvinder laa udstrakte i Flugtstolene i en sørgelig Tilstand. Deres Ansigter havde et grønligt Skær og udtrykte den dybeste Ligegyldighed, og først ved dette Syn mærkede den unge Læge, at „Roland" ikke mere gled saa helt roligt hen over Vandet, men var begyndt at rulle og duve ret kraftigt. Friedrich blev meget forbavset ved at opdage, at han selv slet ikke mærkede det mindste til den frygtede Søsyge. Han gik rundt om Damesalonen, forbi Indgangen til en Ekstrakahyt og stillede sig nedenfor Kommandobroen, hvor han lod den staalstærke, salte Blæst stryge hen over sig. Under ham, helt hen til Skibets Forstavn, havde Mellemdæks-Passagererne gjort sig det bekvemt. „Roland", der tilsyneladende gik for

fuld Damp, havde alligevel ikke sin fulde Fart paa. De lange Bølger, som Vinden førte imod den, hindrede den i at komme frem. Der var over det underste Dæk en anden Kommandobro, aabenbart til Nødstilfælde, og Friedrich følte sig ved Synet af det gyngende Skib stærkt fristet til at stille sig op paa den tomme Bro.

Det vakte naturligvis en Del Opsigt, da han gik ned paa Mellemdækket og kravlede op ad Jærnstigen, helt op til Suset paa Jærnbroen og stillede sig frit for alle Vinde; men det brød han sig i Begyndelsen ikke om. Han følte sig pludselig saa ellevild, saa frisk tilmode, som om han var født paany, som om han aldrig nogensinde i sit Liv, hverken havde fanget Griller, eller været pint af en nervesvag Hustrus Luner, eller været Læge i en snæver Afkrog i Provinsen. Han syntes, at han aldrig havde studeret Bakteriologi, og heller aldrig gjort Fiasko. Og han havde heller aldrig været forelsket paa den forrykte Maade, som det for kort Tid siden havde set ud til.

Han lo, lod den stærke, friske Blæst stryge hen over sit Hoved, aandede dybt ud og følte sig helbredet.

Pludselig lød der en skraldende Latter fra hele Mellemdækket og i samme Øjeblik blev han fuldstændig oversprøjtet af noget, som han lige havde set taarne sig hvidt og mægtigt op foran Skibets Forstavn. Det kom saa voldsomt, at han næsten blev blindet, og han mærkede, at han stod i vild Træk, gennemvaad til Skjorten og drivende af Vand. Den første Bølge var kommet over ham.

Det havde lige staaet for ham, som Vikingelivet var det, han egentlig var bestemt til, og nu krøb han, rystende af Kulde og under almindelig Latter, igen ned ad Jærntrappen. Han havde stadig sin runde graa Hat paa Hovedet. Hans Overfrakke var vatteret og foret med Atlask, han havde Glacéhandsker og elegante Knapstøvler af tyndt Chevreauskind. Det var altsammen gennemtrukket af iskoldt Saltvand. Mellemdækkets Passagerer krummede sig af Latter, da han foretog sit ikke videre ærefulde Tilbagetog forbi dem, efterladende sig vaade Spor, hvor han gik. Midt under sin Ærgrelse hørte Friedrich en Stemme, som ovenikøbet nævnede ham ved Navn. Han vilde næsten ikke tro sine egne Øjne, da han saa' op og syntes at skulle kende en Fyr fra Heuscheuer, en Karl, der paa Grund af Drik og Uærlighed havde et meget daarligt Rygte.

„Er det Wilke?"

„Akkurat, Hr. Doktor."

Wilke havde en Broder i Nordamerika. Ham vilde han opsøge. Han paastod, at „Menneskeheden" i hans Hjemstavn var nederdrægtig og utaknemmelig. Hjemme var han sky og mistroisk, selv overfor Lægen, der havde behandlet det sidste Knivstik, han havde faaet i Halsen, men her mellem Fremmede, gyngende paa det store Hav, var han aaben og snakkesalig, som et godt Barn.

„De har ogsaa haft Utak, Hr. Doktor," sagde han tilsidst i sin brede vokalrige Dialekt, og fortalte Friedrich en Mængde, som han

ellers ikke havde faaet at vide, om hvordan det gode, han havde gjort, var blevet betalt ham med Bagvaskelse. Han mente, at Menneskene i Plassenberg og Omegn, hvor Friedrich havde boet og praktiseret, ikke var værdige til at have saadanne Folk iblandt sig som han og Doktoren. De to havde deres rette Plads i Amerika, Frihedens Land.

Da Friedrich vår vendt tilbage til Promenadedækket, blev han forestillet for „Roland"s blonde Kaptajn, Hr. von Kessel, i højstegen Person. Han sagde ham nogle venlige Ord.

Den Kahyt, som Friedrich klædte sig om i, var nu, da Skibet bevægede sig stærkere, et højst problematisk Opholdssted. Den fik Lys gennem en rund Luge med tykt Glas. Hver Gang Væggen, hvori Lugen befandt sig, løftede sig, faldt der Sollys fra den forrevne Himmel ned paa den nederste Mahogniseng ligeoverfor; og her sad Friedrich paa Kanten og prøvede paa at holde sig fast. Han maatte bøje Hovedet for ikke at støde det mod Sengen ovenover, og kæmpe haardt for at staa imod, hver Gang Væggen bag ham bevægede sig. Kahytten fulgte alle Skibets rullende Bevægelser, og Friedrich syntes hvert Øjeblik, at det var som om Lugevæggen blev til Loft og Loftet til højre Sidevæg, og saa igen som om Væggen med Sengen blev til Loft og Loftet til Lugevæg, hvorved den virkelige Lugevæg lagde sig næsten vandret ned for Fødderne af Friedrich, som om den indbød ham til at springe ud. I et saadant Øjeblik var Lugen naturligvis helt nede under Vandet og Kahytten bælgmørk.

Det er slet ikke til at klæde sig af og paa i et Værelse, der ruller saadan rundt. Friedrich var temmelig forbavset over, at det kunde komme saa stærkt i Bevægelse i Løbet af saa kort Tid. Det var kun en Time siden han forlod det. At tage Støvler og Benklæder fra Kufferten og trække dem paa Fødderne og Benene, maatte der gymnastisk Færdighed til, og han brast i Latter, anstillede Sammenligninger, og lo saa igen. Men man kan egentlig ikke sige, at Latteren kom fra Hjærtet. Stønnende og asende sagde han til sig selv saadan noget lignende som: „Min hele Personlighed bliver gennemrystet her. Jeg tog fejl, da jeg troede, at det var sket i Løbet af det sidste Par Aar. Jeg tænkte: Din Skæbne har rystet dig. Men nu bliver baade min Skæbne og jeg rystede. Jeg syntes, mit Liv var en Tragedie, og nu bliver jeg med samt min Tragedie tumlet rundt i denne knagende Æske, og føler mig helt nedværdiget i mine egne Øjne. Jeg har den Vane at tænke over alt i Livet. Jeg tænker for Eksempel paa Skibets Stævn, der bliver begravet i hver ny Bølge. Jeg tænker paa Mellemdækspassagerernes Latter; disse elendige Mennesker, der har saa faa Fornøjelser, og derfor maa være mig taknemmelige for den, jeg skaffede dem. Jeg tænker paa Wilke, den Skurk, der hjemme giftede sig med en pukkelrygget Syerske, brugte hendes Sparepenge og mishandlede hende dagligt, og som jeg alligevel før var nær ved at omfavne. Jeg tænker paa den blonde teutoniske, lidt blødagtige Kaptejn von Kessel, denne maaske lidt for undersætsige, smukke Mand, der her paa

Skibet er vores absolute Herre og Konge, og som man føler Tillid til ved første Blik. Og til syvende og sidst tænker jeg paa min egen evindelige Latter og er enig med mig selv om, at Latter meget sjældent er aandfuld.

Paa denne Maade fortsatte Friedrich endnu en Stund sin Enetale, og derved kom ogsaa den Lidenskab, der var Grunden til denne Rejse, til at staa for ham i Lys af den bitreste Ironi. Han var i Virkeligheden fuldstændig viljeløs nu, og i denne Tilstand, i det snævre Bur, paa Oceanets mægtige Bølger, saa han Skæbnens Magt og sin egen Afmagt i det skarpeste Lys.

Der var stadig en Mængde Mennesker paa Dækket, da Friedrich kom derop igen.

Liggestolene var blevet bundet fast til Kahytsvæggene til de syge og de, der vilde holde Siesta. Stewarderne bød Forfriskninger rundt. Det var ikke uden Interesse at sé paa, hvordan de kunde balancere hen over det voldsomt slingrende Dæk med en seks otte fulde Limodadeglas i Haanden. Friedrich saa sig forgæves om efter Hahlström og hans Datter.

Efter at han i nogen Tid, med al mulig Forsigtighed, havde spaseret frem og tilbage paa Dækket, opdagede han den nydelige Englænderinde, som han første Gang havde set i Læseværelset i Hotellet i Southampton. Hun havde gjort sig det bekvemt med Tæpper og Pelsværk paa en Plads, der var beskyttet mod Blæsten, og som blev opvarmet af Skorstenen, der var i Nærheden. En meget livlig ung Mand sad ved Siden af hende og spillede hendes Ridder. Han sprang pludselig op og hilste paa Friedrich. Nu mente Friedrich rigtignok, at han aldrig før havde hørt den unge Mand, Hans Füllenberg, nævne, men den flotte unge Fyr oplyste ham i en troværdig Tone om, at han og Friedrich havde været sammen i et bestemt Aftenselskab. Han var paa Vej til et eller andet Jærnbjærgværks-Distrikt i Nærheden af Pittsburg i Pensylvanien.

„Véd De af, Hr. von Kammacher," sagde han pludselig, „at den lille Frk. Hahlström er med Skibet?"

„Hvilken Frk. Hahlström?" spurgte Friedrich.

Hans Füllenberg kunde ikke noksom forundre sig over, at Friedrich havde glemt den lille Hahlström. Han syntes saa bestemt, han kunde huske, at han havde set Friedrich, da den lille Hahlström dansede i Berlin.

„Hvis De ikke har set hende, Hr. von Kammacher, saa er De virkelig ogsaa gaaet Glip af meget," sagde den unge Berliner. „For det første havde den lille Hahlström ikke ret meget paa, da hun viste sig, og hendes Dans var virkelig beundringsværdig. Det var der kun een Mening om.

Først blev der baaret en stor kunstig Blomst ind. Den lille Hahlström løb hen til Blomsten og lugtede til den. Hun gjorde det med

lukkede Øjne, efter at hun svirrende som en Bi og uden at sé paa den havde fundet Blomsten. Pludselig slog hun Øjnene op og blev staaende forstenet. Paa Blomsten sad der en kæmpemæssig Korsedderkop. Hun flygtede nu hen i den fjærneste Krog af Scenen. Havde det før set ud, som om hun uden Tyngde svævede hen over Jorden, saa var den Maade, hvorpaa hun nu i vild Rædsel blev blæst hen over Gulvet, endnu mere egnet til at gøre hende uvirkelig."

Friedrich von Kammacher havde, foruden den Gang atten Gange set Pigen danse sin uhyggelige Dans. Mens den unge Füllenberg udmalede Dansen med Kraftord som „storslaaet", „vidunderlig", „glimrende", genoplevede Friedrich den i sine Tanker. Han saa, hvorledes det barnlige Legeme, efter i nogen Tid at have skælvet, atter nærmede sig Blomsten, til en Musik, der blev udført af Tam-Tam, Bækken og Fløjte. Hun nærmede sig denne Gang, som om nogen tvang hende, ikke fordi hun havde Lyst til det. Danserinden havde første Gang ladet sig lede af Blomstens fine Duft. Munden stod aaben. De fine Næsefløje sittrede. Anden Gang blev hun draget af noget grufuldt, der afvekslende vakte Frygt, Rædsel og Nysgerrighed i hende. Hun holdt Øjnene vidt opspilede og bedækkede dem af og til i Angst med bægge Hænder som for ikke at se.

Paa een Gang syntes hun at stryge al Frygt af sig. Hun havde været bange uden Grund, en tyk, ubevægelig Edderkop er i Grunden ikke farlig for et Væsen med Vinger. Denne Del af hendes Dans var fuld af Ynde og overstadig Lystighed.

Nu begyndte Dansen at faa en mere tankefuld Karakter. Da den unge Danserinde havde indsuget Blomsterduften, vilde hun, øjensynlig mæt af Dansen gaa til Ro, lad og tilfreds. Hun strøg sig hist og her hen over sit Legeme, som for at befri sig for Spindelvæv. Dette gjorde hun i Begyndelsen stille, ligesom tankefuldt, men efterhaanden syntes hun at blive grebet af en underlig Uro, der forplantede sig til Tilskuerne. Barnet stansede, tænkte sig om og prøvede øjensynligt paa at le af en ængstelig Tanke, der var steget op i hende. Men i næste Øjeblik blegnede hun, og gjorde et angstfuldt, meget kunstfærdigt Spring, som om hun vilde befri sig for et Baand. Hendes lysblonde Haar brusede bakkantisk om hende, som en luende Flod. Det var et Syn, som fik Bifaldsstormen til at bryde løs.

Flugten begyndte, og nu forestillede Dansen, der gik under Navnet „Mara eller Edderkoppens Offer", at Mara blev mere og mere spundet ind i Edderkoppens Traade, og tilsidst kvalt deri. Den lille Hahlström befriede sin Fod og mærkede, at Edderkoppen havde omspundet hendes Hals. Hun greb efter Traadene om sin Hals og mærkede, at hendes Hænder var indviklede. Hun rev i Traadene, hun snoede sig, hun flygtede. Hun slog om sig, hun rasede, og blev kun mere og mere viklet ind i Edderkoppens frygtelige Spind. Tilsidst faldt hun stiv om, og man følte, at Edderkoppen sugede Livet ud af hende.

Da Friedrich von Kammacher efter den unge Füllenbergs Mening ikke kunde regnes med blandt den lille Danserinde Hahlströms Beundrere, nævnede han nogle andre af de sidste Dages Berlinerberømtheder, der ogsaa foretog Rejsen til de forenede Stater med „Roland". Det var Geheimeraad Lars, en i Kunstnerkredse velkendt Mand, der ved Statens Indkøb af Malerier og Skulptur havde et Ord med at skulle have sagt. Han tog til Amerika for at studere de derværende Samlinger. Endvidere var der Professor Toussaint, en bekendt Billedhugger, der havde faaet sine Mindesmærker opstillet i nogle tyske Byer; det var Værker i stærkt fortyndet Berninisk Aand. Toussaint, fortalte Füllenberg, trænger til Penge. Han har egentlig Brug for alle de Penge, som hans Kone har brugt.

„Naar han sætter Foden paa Amerikas Jord," mente Hans Füllenberg, der ligesom var ladet med den berlinske Selskabssladder, „saa ejer han ikke saa meget, at han kan betale sin Hotelregning for de tre første Dage."

Næsten i samme Øjeblik, som Friedrich fik Øje paa Billedhuggeren, der laa i en Triumfstol og gjorde „Roland"s Bevægelser med, blev en besynderlig Mand, uden Arme, ført hen over Dækket af en Oppasser, der holdt ham i Frakkekraven og omhyggeligt bugserede ham gennem en lille Dør i Nærheden ind i Rygeværelset.

„Det er en Artist," forklarede den unge Berliner Lægen, „han skal optræde i New York i Webster og Forsters Varieté."

Nogle Stewarder balancerede henover Dækket; de bragte Kopper med varm Bouillon rundt til de forfrosne Passagerer. Da den unge Berliner havde skaffet sin Dame noget Kødsuppe, forlod han hende og gik med Friedrich ind i Rygeværelset. Her var naturligvis Spektakkel og Tobaksrøg. Begge Herrerne tændte deres Cigarer. I et Hjørne af det lille Rum blev der spillet Skat, og ved flere af Bordene blev der snakket Politik, baade paa Tysk og Engelsk. Doktor Wilhelm, Skibslægen, som Friedrich lige havde lært at kende ved Frokosten, viste sig. Han kom lige fra Morgeninspektionen paa Mellemdækket. Han tog Plads ved Siden af Friedrich. Der var tohundrede russiske Jøder paa Mellemdækket, der udvandrede til de Forenede Stater eller Kanada. Desuden var der tredve polske og ligesaa mange tyske Familier, der kom baade fra Syd, Nord og Øst.

Dr. Wilhelm indbød sin Kollega til at foretage Inspektionen sammen med ham den næste Dag. Tonen i den lille Rygesalon var som i en Ølstue. Mændene slog sig løs, og Samtalen var højrøstet. Der udviklede sig ogsaa den drøje Humor og støjende Lystighed, som mange Mænd faar Tiden til at gaa med, og som ogsaa for mange er en Art Bedøvelse, som de hviler ud i efter Livets Kamp. Denne Tone var ikke Friedrich og Dr. Wilhelm imod; den mindede dem saa levende om meget af den Slags fra deres Studietid.

Hans Füllenberg begyndte meget hurtigt at kede sig i de to Lægers Selskab, og de havde for Resten næsten helt glemt ham. Han

listede sig igen ud til sin Dame og sagde til hende: „When Germans meet, they must scream, drink till they get tipsy and drink „Bruderschaft“ to each other.“

Dr. Wilhelm lod til at være stolt af Tonen i Rygesalonen. „Vores Kaptajn,“ sagde han, „holder strængt paa, at vore Herrer skal være uforstyrrede her, og at der ikke skal ske noget Brud paa Gemytligheden. Han har med andre Ord sat sig i Hovedet, at Damer under ingen Omstændigheder maa indlades!“ — Rummet havde to Metaldøre, den ene til Bagbord, den anden til Styrbord. Naar een af dem blev aabnet, saa maatte den, der kom eller gik, udkæmpe en livlig Kamp med Skibets Bevægelse og med Vindens Pres. Kaptejn von Kessels massive Skikkelse viste sig derinde henimod Klokken elleve, saaledes som han plejede, naar Vejret var nogenlunde godt. Efter at han havde givet nogle venlige, men knappe Svar paa de sædvanlige Spørgsmaal om Vind og Vejr, om gode eller daarlige Rejseudsigter, tog han Plads ved Lægernes Bord.

„Der er jo gaaet en Sømand tabt i Dem!“ sagde han og vendte sig om mod Friedrich von Kammacher, som svarede, at Kaptejnen desværre tog Fejl, for han havde fuldkomment nok af den ene Søvandsdaab, han ønskede slet ikke flere. En Lodsbaad havde for lidt siden bragt den sidste Nyhed fra den franske Kyst. Et af Hamborg-Amerikaliniens Skibe, Dobbeltskruedamperen „Nordmania“, der kun havde været i Brug et Aarstid, havde paa Tilbagerejsen til Europa lidt Havari; den var omtrent sekshundrede Sømile fra New York vendt om og var uden flere Uheld naaet tilbage til Hoboken. En saakaldt Springflod eller Flodbølge (Waterspout) havde pludselig rejst sig fra det forholdsvis rolige Hav op mod Skibet, styrtet vældige Vandmasser ned over det og slaaet Damesalonens Gulv og Dækket udenfor ned i Dybet. Klaveret fra Damesalonen var derved blevet slynget helt ned i Lasten. Dette og forskelligt andet fortalte Kaptejnen paa sin rolige Maade. Og dernæst at Schweninger var blevet kaldt til Friedrichsruhe til Bismarck, hvis Død man nu hvert Øjeblik kunde vente.

Den internationale Gong-gong var endnu ikke blevet indført paa „Roland“. En Trompeter lod et klart Signal smælde ud over Dækket og ned gennem Kahytsgangene til Tegn paa, at man skulde gaa tilbords i Spisesalen. Det første Trompetsignal klang gennem den klagende Blæst ned til det snævre, larmende, overfyldte Rygekabinet. Den armeløse Mands Tjener kom for at hjælpe sin Herre tilbage. Friedrich havde med stor Interesse lagt Mærke til Manden uden Arme. Han var usædvanlig frisk og levende; han talte Engelsk, Fransk og Tysk lige godt, og han afparerede til almindelig Glæde en ung, spøgefuld Amerikaners Flabethed, der ikke engang skaanede selve Kaptejnens hellige Person.

Bordene i Spisesalen var stillet op i Gaffelform. Den lukkede Del af Gaflen vendte mod Forstavnen, og de tre Grene mod Bagstavnen.

For Enden af den midterste Gren, foran en Kamingesims og et Vægspejl, stod Oversteward Pfunders elegante Skikkelse i blaa Frakke. Hr. Pfunder, der var mellem fyrretyve og halvtreds Aar gammel, lignede med sit hvide, omhyggeligt krøllede Haar, der saa ud som det var pudret, en Hushovmester fra Ludvig den fjortendes Tid. Som han stod der med højt opløftet Hoved og saa' ud over den gyngende Sal, syntes han at være speciel Drabant hos Kaptejn von Kessel, bag hvis Stol han stod. Kaptejnen, der sad for Enden af den midterste Gren, var paa samme Tid Taflets Vært og dets fornemste Gæst. I Nærheden af ham sad Lægen, Doktor Wilhelm, og første Skibsofficer. Da Kaptejnen havde fundet Behag i Friedrich, var der blevet anvist ham en Plads ved Siden af Doktor Wilhelm.

Da omtrent Halvdelen af Pladserne var optaget, kom Kortspillerne fra Rygesalonen slentrende ind, og Stewarderne begyndte nu paa Kommando at varte op. Nede hos Kortspillerne knaldede Champagnepropperne snart. Da Friedrich kastede et flygtigt Blik derhen, genkendte han pludselig Hr. Hahlström, men Datteren var der ikke. Der lød uafbrudt Taffelmusik ned fra et Slags Galleri. Koncertprogrammet, der var udstyret med Skibets Navn, Datoen og en mandolinspillende Neger i Kjole og høj Hat, bestod af syv Numre.

Skibet blev stadig afvekslende hævet op paa et Bjærg af Vand og sænket ned i den næste Bølgedal, og sammen med det Sal, Borde, Tallerkener og Flasker samt de spisende Herrer og Damer og de opvartende Stewarder, den kogte Fisk, Gemysen, Stegen, Buddingerne, Musikkapellet og Musikken. Maskinens kolossale Arbejde gennemrystede Skibet, og Spisesalens Vægge skulde desuden med en Fart af femten Mil i Timen modstaa Stødene fra det rasende Element.

Der blev spist ved elektrisk Lys. Vinterdagens graa Dagslys, der ovenikøbet hvert Øjeblik forsvandt, naar de gurglende Bølger slog mod Lugerne, vilde ikke have kunnet oplyse Rummet tilstrækkeligt. Friedrich nød den forvovne Situation smilende og overvældet af Forbavselse over den menneskelige Frækhed. Det var som at holde Fest med lystig Musik i en Hvalfisks Bug. Af og til stødte det vældige Skib paa en øjeblikkelig Modstand. En Sammensætning af modstridende Magter rettede deres Angreb mod Forstavnen; det virkede som om den stødte mod et fast Legeme, ja undertiden næsten som mod en Klippe. I et saadant Øjeblik blev der stille ved Bordet, og flere blege Ansigter vendte sig mod Kaptejnen, eller mod Skibets Forstavn.

Men Hr. von Kessel og hans Folk var stadig fordybet i deres Maaltid og tog ingen Notits af det, der i enkelte Øjeblikke bragte Skibet i bævende Ro. De spiste eller drak videre, selv naar det saa ud, som om Vandmassen vilde bryde gennem Væggen. Det lod ikke til, at Søfolkene følte sig det mindste urolige, skønt der kun var en latterlig tynd Væg mellem dem og det vrede Element, der i vildt Raseri og Had kastede sig imod den med en dump Torden.

Friedrich kunde ikke faa Øjnene fra Hahlströms lange Skikkelse.

Ved Siden af ham sad en omtrent femogtrediveaarig Mand, med tyk Knebelsbart og mørke Øjenvipper. Han kastede ofte et skarpt, stikkende Blik over mod Friedrich. Dette Menneske foruroligede ham. Det var aabenbart, at den let graanede Hahlström, som man endnu maatte kalde en smuk Mand, lod sig gøre Kur til af den fremmede.

„Kender De den lange, blonde Herre derovre, Hr. Kollega?"

Friedrich foer sammen og glemte at svare. Han saa kun hjælpeløst paa Doktor Wilhelm, der havde spurgt ham.

„Det er nemlig en Australier, der hedder Hahlström," fortsatte han, „han har en Gang fusket i vores Haandværk. Besynderlig Mand for Resten. Han rejser med en Datter, en ikke uinteressant Tøs, men hun lider saa frygteligt af Søsyge og har slet ikke rejst sig fra sin liggende Stilling, siden Skibet forlod Bremen. Den sorte, der sidder ved Siden af Hahlström, er vist hendes, skal vi sige Onkel."

„Hvad bruger De egentlig mod Søsyge, Hr. Kollega?"

Med disse Ord søgte Friedrich, der blev grebet af en hemmelig Skræk, at afbryde Samtalen.

„*De* her, kære Doktor? Jeg kan næsten ikke tro mine egne Øjne." Friedrich blev stanset af Hahlström ved Foden af Kahytstrappen, lige da han skulde til at klatre op paa Dækket.

„Hr. Hahlström! Det var da et morsomt Tilfælde, det er jo næsten som om tout Berlin var blevet enig om at udvandre til Amerika." Friedrich hyklede Overraskelse med lidt for overdreven Livlighed.

„Arkitekt Achleitner fra Wien!" Hahlström forestillede Hr. Achleitner, Manden med de stikkende Øjne. Arkitekten smilede interesseret og holdt sig krampagtigt fast i Trappegelænderet for ikke at blive slynget mod Væggen ved Skibets Bevægelser.

Fra den øverste Trappeafsats gik der en Dør ind til et temmelig mørkt Rygeværelse. Langs den brune Væg løb en polstret Bænk, og gennem en tre fire Vinduer kunde man se ud paa Bølgernes Skummen og Syden. Et mørktbejset Bord fyldte hele det langagtige Rum mellem Bænkene. „Et usselt Hummer, hvor man kan blive baade angst og bange," sagde Hahlström. Et Øjeblik efter raabte en skingrende, leende Stemme til ham: „Hvis det bliver saadan ved, kommer Deres Datter til at forsømme sin første kontraktmæssige Dag hos Webster og Forster, og jeg med, bedste Hahlström. Dette Hundevejr er jo ganske forfærdeligt. Skibet løber ikke engang otte Knob i Timen. Tag Dem i Agt for, at Deres Datter ikke ovenikøbet kommer til at betale Bøde for Kontraktbrud. Jeg er som et Dyr! Jeg kan ligge otte Dage i Vandet uden at krepere. Hvis vi den første Februar — i Dag har vi den femogtyvende — om Aftenen Klokken otte lægger til i Hoboken, saa vil jeg Klokken ni samme Aften kunne staa kisteglad paa Podiet hos Webster og Forster. Det vil Deres Datter ikke kunne, bedste Hahlström."

Friedrich gik sammen med Herrerne ind i Rygeværelset. Han havde

straks set, at det var Manden uden Arme, der talte. Han fik senere at vide af Hahlström, at denne Krøbling var verdenskendt. Hans beskedne Navn, Artur Stoss, havde i mere end ti Aar pranget paa alle Plakater i de store Byer Verden over og trukket en utallig Mængde Mennesker til Theatret. Hans specielle Kunst bestod i at gøre alt det med Fødderne, som andre brugte Hænderne til.

Artur Stoss spiste til Middag. Han havde faaet den serveret i dette kun lidet benyttede Rum, fordi det er umuligt at lade en Mand, der er nødt til at bruge Ske og Gaffel med Tæerne, sidde tilbords med de andre Passagerer. De tre Herrer følte det som om de var til Forestilling, da Artur Stoss, trods Skibets Slingren, forstod at bruge Kniv og Gaffel med sine blottede, rene Fødder, medens han i det bedste Humør af Verden sagde gode Vittigheder og lod Bid efter Bid forsvinde i Munden.

Artisten gav sig for Resten snart til at drille Hahlström og hans Ledsager paa en temmelig bidende Maade, og paa samme Tid vekslede han Blikke med Friedrich, som om han satte ham meget højere end de andre. Det varede da heller ikke længe, inden begge Herrerne trak sig tilbage til Dækket.

„Mit Navn er Stoss.“ — „Von Kammacher.“ — „Det er pænt af Dem, at De vil holde mig med Selskab. Denne Hahlström og hans Drabant er mig modbydelige. Jeg har været Artist i tyve Aar, men saadan en slap og doven Karl, der selv ikke gider bestille noget og derfor udnytter sin Datter, kan jeg ikke for min Død .... han er som et Brækpulver for mig, jeg kan ikke taale ham. — Og saa spiller han ovenikøbet stor! Bevares, han gi'er Baronen, han er ikke Artist! Han er nær ved at koge Suppe paa sin Datters Knogler. Næsen i Vejret! Ser han en Dukat i Skidtet, og der er noget fint til Stede, lader han den ligge, han tager den ikke op. Det lader sig jo ikke nægte, at hans Exterieur er behageligt. Hvis han gad, kunde han blive en ganske talentfuld Plattenslager. Men han tager sig det lettere endnu, han lader sig hellere underholde af sin Datter og hendes Tilbedere. Det er dog forbavsende, saa mange Fæhoveder der egentlig altid findes. For Eksempel denne Achleitner! Læg engang Mærke til med hvilken Værdighed Hahlström gi'er den som Velgøreren! — Han har før været Berider. Saa gik han fallit engang, da han havde lavet en Svindlerhistorie med en Koldtvandskur og svensk Sygegymnastik. Saa rendte hans Kone fra ham. Hun var en dygtig, arbejdsom Kone, der nu tjener udmærket som Direktrice hos Worth i Paris.“

Friedrich længtes efter at komme op til Hahlström.

Denne Mands Fortid, som han uventet havde faaet Oplysninger om af Stoss, var ham i dette Øjeblik ligegyldig. Det, Artisten sagde om Fæhovederne, der aldrig vilde uddø, jog en flygtig Rødme op i hans Kinder.

Artur Stoss blev mere og mere snaksom. Han sad der og lignede en Abe, hvad alle, der bruger Fødderne i Stedet for Hænderne, maa

komme til. Og da han var færdig med Maaltidet, stak han Cigaren i Munden som en hvilken som helst anden Gentleman.

„Saadanne Folk som Hahlström," fortsatte han, med drengeagtig lys Stemme, „er egentlig ikke værdige til de sunde og velskabte Lemmer, som den gode Gud har givet dem. Naa men, selv om man er skabt som én af Olympens Guder, saa bliver der dog altid noget forkert ved det, hvis man har for lidt heroppe (han bankede paa sin Pande). Det er uheldigvis Tilfældet med Hahlström. Se nu mig! Jeg vil ikke sige at alle, men i det mindste ni à ti, vilde, i mit Tilfælde, være gaaet til Grunde som Børn. I Stedet for ejer jeg nu en Villa ved Kahlenberg, ernærer en Hustru og en Stedbroders tre Børn, foruden en ældre Søster af min Hustru. Denne ældre Søster var Sangerinde og har desværre mistet sin Stemme.

Jeg er allerede nu fuldkommen uafhængig. Jeg rejser, fordi jeg vil afrunde min Formue til en bestemt Sum. Hvis „Roland" i Dag skulde gaa under, vilde jeg med stor Sindsro kunne sluge Vandet. Jeg har gjort mit Arbejde, jeg har aagret med mit Pund. For min Hustru, for hendes Søster og for min Stedbroders Børn er der sørget."

Artistens Tjener kom ind for at hente sin armeløse Herre til Middagssøvnen i Kahytten. „Hos os gaar alt punktligt, som efter en Snor," sagde Stoss, og idet han pegede paa Tjeneren: „Han har tjent sine fire Aar i den tyske Marine. Jeg kan ikke bruge andre til mine Sørejser. Den Mand, jeg skal have Nytte af, maa være en Vandrotte."

Oppe paa Dækket var der blevet stille i Sammenligning med om Formiddagen. Friedrich havde, ikke uden nogle Anfald af Svimmelhed, faaet hentet sin Kappe i Kahytten og havde sat sig paa en Bænk, der stod over for Indgangen til Hovedtrappen. Hahlström havde ikke været til at opdage. Med Kraven slaaet op om Ørerne og Hatten trykket dybt ned i Panden, faldt Friedrich hen i den Tilstand af Døsighed, der er ejendommelig for Sørejsende. Med denne Tilstand følger, trods de tunge Øjenlaag, en vis indre Klarsynethed. Billede efter Billede jager forbi det indre Øje. Det er en evig kommende og evig flygtende, farveskiftende Strøm, der piner Sjælen ved sin Uendelighed. Den sybaritiske Middag med al dens Tallerkenklirren og Musik, larmede endnu i Friedrichs Hjærne. Han hørte Artistens Tale. Nu holdt Halvaben Mara i sine Arme. Den lange Hahlstrøm saa til og smilede. Bølgerne væltede sig mod Spisesalen og pressede paa Skibets knagende Skrog. Bismarck, en uhyre Skikkelse i Pantser, og Kæmpen Roland, ogsaa i Pantser, lo ondt og underholdt sig med hinanden. Friedrich saae dem bægge vade gennem Havet. Roland holdt den lille dansende Mara paa sin højre Haand. Af og til rystede Friedrich af Kulde. Skibet laa helt skævt. En stiv Sydostvind havde væltet det over paa højre Side, og Bølgerne sydede og bruste voldsomt. Tilsidst syntes Friedrich, at Skruens Bevægelser foregik inde i ham selv. Man hørte tydeligt Skruen arbejde. Skibets Bagstavn hævedes stadig, med bestemte

Mellemrum, over Vandet, og Skruen begyndte at snurre i Luften. Saa hørte Friedrich Wilke fra Heuscheuer sige: „Bare Skruen ikke gaar i Smadder, Hr. Doktor.“ Friedrich syntes tilsidst, at hele Maskinen arbejdede inde i Hjærnen paa ham. Nede i Maskinrummet raabte af og til en Maskinist nogle Ord til en anden, og man hørte Jærnskovlenes Skraben.

Friedrich foer op. Han syntes, han saa' en død Mand vaklende løbe op ad Kahytstrappen. Da han saa nærmere til, opdagede han, at det var den Handelsrejsende, han lige havde mødt i Southampton. Han lignede egentlig mere en døende, end en der allerede var død. Han saa' paa Friedrich med et uhyggeligt, udslukt Blik, og lod sig synke ned i en Triumfstol, som en Steward satte frem til ham. Hvis den Mand ikke er en Helt, tænkte Friedrich, saa har der aldrig været Helte til. Eller var det maaske ikke heltemodigt stadig at begive sig ud paa disse Rejser, der var som Helvede selv.

Ved Opgangen til Trappen, lige overfor Friedrich, stod der en Skibsdreng. Af og til, naar der lød et Fløjtesignal ned fra Kommandobroen, forsvandt han for at modtage Ordrer af den for Øjeblikket tjenestegørende Officer. Der gik undertiden en Time eller mere uden at Fløjten lød, og i den Tid havde den smukke Dreng Ro til at tænke over sig selv og sin Skæbne.

Da Friedrich havde faaet at vide, at han hed Max Pander og var fra Schwarzwald, gjorde han ham det nærliggende Spørgsmaal, om han var glad ved sin Bestilling. Hans Svar var et fatalistisk Smil, der forhøjede hans Ansigts Ynde, men røbede at det ikke var stort bevendt med hans Lidenskab for Søen. Friedrich syntes, at en vedvarende Lidenskab for Søen maatte være en Fabel. Klokken var tre. Han havde endnu kun været en nitten tyve Timer ombord og syntes allerede, at Opholdet havde været drøjt nok. Hvis Roland ikke fortsatte Rejsen med forøget Hurtighed, saa maatte han endnu udholde atten nitten Gange fireogtyve Timer paa samme Maade. Men saa kunde han ogsaa blive paa det tørre med det samme, Skibsdrengen derimod maatte tilbage igen efter faa Dages Forløb.

„Hvis man skaffede dig en eller anden god Plads i Land,“ spurgte Friedrich ham, „vilde du saa opgive at være Sømand?“ „Ja,“ svarede Drengen og nikkede bestemt med Hovedet.

„Det er en nederdrægtig Sydostvind,“ sagde Doktor Wilhelm, der kom gaaende forbi sammen med den høje Førstestyrmand. „Hvis De har Lyst, Hr. Kollega, saa kom med mig ind i mit Apotek, der kan vi uforstyrret ryge og drikke Kaffe.“

Naar man gik langs med Dækket paa anden Plads, der laa lavere end første, kom man baade ved Styrbordssiden og ved Bagbordssiden forbi en overdækket Gang. Her laa foruden Officerernes Soverum Doktor Wilhelms Kahyt, som var ret rummelig, og som indeholdt Doktorens Seng, Bord, Stole og et velindrettet Apothekerskab.

Herrerne havde lige sat sig, da en Sygeplejerske fra det røde Kors

kom ind og fortalte Doktoren om en af de kvindelige Passagerer fra anden Plads.

„Kære Kollega, det er en Historie," forklarede Skibslægen, da Sygeplejersken var gaaet, „der nu har gentaget sig fem Gange i min Skibspraksis: disse Piger, der er kommet galt afsted, og som hverken ved ud eller ind, fordi de ikke længer kan skjule Følgerne, foretager en Sørejse for at fremkalde den ønskede Katastrofe." „Pigerne," fortsatte han, „aner ikke, at de er typiske hos os, og bliver højst forundrede, naar vore Stewarder og Kahytsjomfruer undertiden temmelig aabenlyst tager det nødvendige Hensyn til dem. Naturligvis tager jeg mig af saadanne Kvindfolk, saa godt jeg formaar, og det er ogsaa som oftest lykkedes mig at bevæge Kaptajnen til ikke at indgive Melding, naar Begivenheden er overstaaet, hvis alt er gaaet vel. For vi har haft det Tilfælde, at et Pigebarn en Gang, da Melding ikke var til at undgaa, straks efter Ankomsten blev fundet hængt i Vinduesposten nede ved Havnen, hvor hun boede."

Kvindesagen, mente Friedrich, er foreløbig, i det mindste saadan som Kvinderne opfatter den, kun et Gammeljomfruspørgsmaal. De gamle Jomfruers Ufrugtbarhed gør hele Bevægelsen ufrugtbar. — Og Friedrich udviklede sine Idéer! — Men da hele Spørgsmaalet laa klart for ham, gjorde han det næsten mekanisk, og imedens pintes han af allehaande Forestillinger om Mara og hendes Tilbedere.

„Moderfølelsen maa være Kærnen i enhver Kvindesag," sagde Friedrich og blæste Røgskyer fra sig med stor Heftighed. „Det centrale i den Fremtidsstat, der skal danne et sundere socialt Legeme, maa være Moderfølelsen. De største Reformatorer i Kvindeverdenen er ikke de Kvinder, der paa alle Punkter vil stille Kvinden paa lige Fod med Manden, men de, der er sig bevidst, at alle, selv den største Mand, er født af en Kvinde, og at Kvinden er Moder til Menneskers og Guders Slægt. Kvindens første Ret er Retten til Barnet, og det er det aller forsmædeligste Blad i Kvindens Historie, at hun lader sig denne Ret fravriste. Et Barns Fødsel bliver givet til Pris for almindelig offentlig Haan og Foragt, hvis den ikke er godkendt af en Mand. Men denne Foragt er paa samme Tid det ynkeligste Blad i Mandens Historie. Pokker maa vide, hvordan de egentlig til syvende og sidst er kommet til deres nederdrægtige, absolute Herredømme."

„Jeg havde Lyst til at sige til Kvinderne," fortsatte Friedrich, „dan en Liga af Mødre, hvor hvert Medlem bekender sig, praktisk og faktisk, gennem levende Børn, til Moderskabet, uden Hensyn til Mandens Sanktion, det vil sige til Æren. Heri ligger Jeres Magt, men det vil sige, kun hvis I med Hensyn til Børnene optræder stolt, aabent og frit, i Stedet for fejgt og skjult og med ængstelig, daarlig Samvittighed. Kom til Klarhed over den naturlige, fuldtberettigede, stolte Bevidsthed, at I er Mødre til Menneskeslægten, og I vil i samme Øjeblik være uovervindelige."

Doktor Wilhelm, der fulgte med i Fagspørgsmaal, kendte Fried-

richs Navn og hans videnskabelige Skæbne. Baade Friedrichs uheldige Arbejde og den blodige Dom over det befandt sig blandt hans Bøger. Alligevel havde hans Navn stadig Autoritetens Klang for ham. Han hørte efter med spændt Opmærksomhed og følte sig i det hele taget smigret ved at omgaas Friedrich. Men pludselig blev han hentet ud af Sygeplejersken fra det røde Kors.

Nu da Friedrich var alene i Lægens lille, lukkede Eneboercelle, fik han igen Lejlighed til at tænke over Meningen med sin forunderlige Rejse. Desuden kom der en behagelig Ro over ham, mdens han røg Cigaretter. „Roland" laa ogsaa mærkværdig stille nu. Denne Ro kom maaske ogsaa noget af den Nerverus, en Sørejse fører med sig. Det var og blev nu ogsaa underligt i en saa mærkværdig Anledning at dele Ve og Vel med denne store Mennesketransport og blive befordret over til en ny Verdensdel. Aldrig før i sit Liv havde han som nu haft Følelsen af at være en viljeløs Dukke i Skæbnens Haand. Han var stadig afvekslende opfyldt af lyse og mørke Illusioner. Han tænkte paa Ingigerd, som han endnu ikke havde set; og da han lagde sin Haand mod den rystende Væg i Lægens lave Kahyt, blev han grebet af en Følelse af Lykke over at være skjult bag de samme Vægge og paa den samme Køl som den Lille. Det er Løgn, Løgn! gentog han stadig halvhøjt og mente dermed det Krøblingen havde fortalt om, at Hahlstrøm udnyttede sin Datter paa æreløs Maade.

Friedrich blev paa en næsten smertelig Maade revet ud af sine Drømmerier, ved at Doktor Wilhelm vendte tilbage. Skibslægen kastede leende sin Hue hen paa Sengen og sagde, at han lige personligt havde slæbt den lille Hahlstrøm og hendes Hund op paa Dækket. Den lille Taske spillede formelig Komedie, i hvilken hendes tro Pudel, kaldet Achleitner, det ene Øjeblik fik Prygl, det næste blev kælet for.

Denne Efterretning gjorde Friedrich urolig.

Da han første Gang havde set den lille „Mara", havde hun forekommet ham som den levendegjorte barnlige Uskyldighed. Imidlertid havde han hørt forskellige Rygter, der rokkede hans Tro paa hendes Uberørthed, og de Rygter havde skaffet ham mange pinefulde Timer og mange søvnløse Nætter. Doktor Wilhelm, der selv lod til at interessere sig for den lille „Mara", førte Samtalen hen paa Achleitner, der havde betroet ham, at han var forlovet med Ingigerd Hahlström. Friedrich tav. Det var den eneste Maade, hvorpaa han kunde skjule, hvor dybt forskrækket han igen var blevet. — „Achleitner er en tro Pudel," fortsatte Wilhelm. „Han hører til den Slags hundeagtige Mænd, der er taalmodige paa Grund af en anden hundeagtig Egenskab. Han lader sig træde paa, han apporterer, han sidder paa Bagbenene og han tager imod Sukker. Jeg er vis paa, hun kunde gøre hvad hun vilde, og han vilde stadig være taalmodig og hundeagtig trofast. For Resten, hvis De har Lyst, Hr. Kollega von Kammacher, saa kunde vi jo gaa lidt op paa Dækket til Parret, den lille er i spøgefuldt Lune! — og med det samme kan vi snappe en Mundfuld Luft."

Den lille „Mara“ laa udstrakt i en Triumfstol. Achleitner, der sad temmelig ubekvemt paa en lille Feltstol, saa han kunde se hende ind i Ansigtet, havde pakket hende ind, helt op under Armene, som et Barn. Solen, der gik ned og strejfede Havets mægtigt svulmende Bølgebjærge, belyste et yndigt, næsten forklaret Ansigt. Dækket var fuldt af Folk. Nu, da Skibet laa roligere, havde de faaet Lyst til at promenere, og overalt lød frisk, livlig Snakken. Den lille „Mara“ tog sig noget paafaldende ud, fordi hendes mægtige hvidblonde Haar faldt ned over hendes Skuldre i bløde Bølger. Desuden havde hun en lille Dukke i Haanden, hvad de forbigaaende stadig maatte forvisse sig om for at tro det muligt.

Da Friedrich gensaa den unge Pige, der havde opfyldt hans Sjæl Uger igennem, og for hvis Skyld hele den øvrige Verden ikke havde været til for ham, var hans Forvirring saa stor, og bankede hans Hjærte saa stærkt mod Ribbenene, at han maatte vende sig bort for ikke at miste Fatningen. Og endnu, efter nogle Sekunders Forløb, kunde han ikke gøre sig det klart, om de omkringstaaende havde lagt Mærke til, i hvilken slaveagtig Tilstand hans Sjæl befandt sig.

„Papa har allerede fortalt mig, at De var her,“ sagde den lille Frøken, og rettede paa Dukkens blaa Atlaskeskyse. „Vil De ikke sætte Dem hen til os? Achleitner, hent dog en Stol til Hr. von Kammacher. De gjorde kort Proces,“ sagde hun og vendte sig om mod Doktor Wilhelm. „Men jeg er Dem taknemlig over, at jeg er kommet herop, saa jeg kan se paa Solnedgangen. De sværmer vel ogsaa for Naturen? Ikke sandt Hr. von Kammacher.“ „Kun for Naturen,“ trallede Doktor Wilhelm og vuggede sig frem og tilbage paa Taaspidserne, „har hun Sympathi.“ „Uf, hvor De er fræk,“ sagde Ingigerd. „Doktoren er fræk! Det saa' jeg ved første Øjekast, saadan som han saa paa mig og tog fat i mig.“ — „Min kære lille naadige Frøken, jeg har, saa vidt jeg ved, overhovedet ikke rørt ved Dem.“ „Jo, Tak skal De have, paa Trappen herop, jeg har faaet blaa Mærker af det.“

Paa denne Maade fortsattes Samtalen en Stund, medens Friedrich, uden at lade sig mærke med det, belurede hvert Ord hun sagde, hendes Ansigts Udtryk, og hvert Blik, hun udsendte. Men ogsaa hver Mine, hvert Udtryk, hver Bevægelse og hvert Blik, der gjaldt hende, opfattede han med Skinsyge. Han lagde Mærke til, hvordan endogsaa Skibsdrengen Max Pander, der stadig stod paa sin Post, slugte hende med Øjnene, medens hans fyldige Læber stod aabne i et spændt Smil.

Man kunde se, at Ingigerd nød Mændenes Hyldest. Hun pillede ved Dukken, hun pillede ved sin mærkelige brunspættede Kalveskindsfrakke og havde alle mulige kokette Indfald. Ved hendes Stemmes kunstlede Klang blev Friedrich saa henrykt som en, der faar noget at drikke, efter at have været ved at forsmægte af Tørst. Paa samme Tid brændte hele hans Sjæl af Skinsyge. Første Styrmand, en herlig Skikkelse, et sandt Taarn, var traadt hen til dem, og Mara overøste ham ikke alene med Blikke, men kom ogsaa med smaa spidse Be-

mærkninger og røbede derved for sin Tilbeder, at den vejrbidte Søofficer ikke var hende ligegyldig. „Hvor mange Mil, Hr. Lieutenant," spurgte Achleitner, der var blevet bleg og lod til at fryse, „har vi nu sejlet, siden vi tog fra „Naalene"? „Nu gaar det igen noget hurtigere," sagde Hr. von Palm, „men i de sidste to-treogtyve Timer har vi ikke sejlet mere end tohundrede Mil." „Paa den Maade varer det jo en fjorten Dagestid inden vi naar New York," raabte Hans Füllenberg, Berlineren, noget højrøstet hen til dem. Han sad sammen med den unge Englænderinde fra Southampton. Men Atmosphæren omkring „Mara" drog ham med saadan Magt, at han sprang op og lod sin Hjærterdame sidde.

Med ham fulgte den Tone, som „Mara" og hendes Tilbedere, undtagen Friedrich von Kammacher, syntes om. Alle i den lille Kreds blev grebet af en Lystighed, der forplantede sig til hele Promenadedækket. Friedrich følte sig ækel ved dette Orgie af Banaliteter og rev sig løs for at være alene med sine Tanker.

Dækket, der ved Middagstid havde drevet af Vand, var nu igen fuldstændig tørt. Friedrich havde vovet sig ud til den yderste Ende af Bagstavnen og stod dér og saa' ud over det brede, skummende Kølvand. Han aandede ud, tilfreds over ikke mere at være indenfor den lille kvindelige Dæmons Tryllekreds. Pludselig følte han sig befriet fra den Sjælespænding, han saa længe havde gaaet i. Han skammede sig over sin Holdningsløshed, og hans Lidenskab for netop denne lille Person forekom ham latterlig. I al Hemmelighed slog han sig for Brystet og bankede sig for Panden med Knoerne som for at vække sig selv.

Den friske Brise jog stadig henover Skibet, der laa lidt paa den ene Side, og Solen, der var ved at gaa ned, stod som en mægtig Brand paa Himlen. Denne Sol og under den det kulsorte Havs roligt vandrende Bjærge og de brune Skumkamme, dette Hav og den forrevne Himmel fuld af tunge Skyer, var for Friedrich som Satser i en Verdenssymfoni. For den, der føler dette, sagde han til sig selv, er der, trods dets frygtelige Herlighed, egentlig ingen Grund til at føle sig lille.

Han stod i Nærheden af Loggen, hvis lange Line slæbte i Oceanet, og han vendte sig om mod Forstavnen. For hans Fødder rystede det mægtige Skib. Saa snart Røgen steg op fra de to Skorstene, blev den af Blæsten presset ned mod Vandet. Det saa' ud som et sørgeligt Tog af Skikkelser, Enker med lange Sørgeslør, der hændervridende i stum Klage vandrede afsted ind i de Fordømtes uendelige, dæmrende Verden. Ind i alt dette hørte Friedrich Passagerernes Snakken. Han tænkte paa, hvordan alt var forenet indenfor dette rastløst glidende Hus's Vægge, hvordan de søgende, de flygtende, de haabende og de angstfulde havde fundet hverandre; og han blev igen grebet af en stor, almindelig Forbavselse, og igen gjorde han sig selv det store Spørgsmaal om Tilværelsens skjulte Mening, om hvorfor? hvortil? Et Spørgsmaal, der aldrig fik Svar.

Friedrich havde ikke lagt Mærke til, at han igen var kommet i Nærheden af den lille Ingigerd Hahlström, medens han spaserede rundt paa Dækket. „Deres Nærværelse ønskes," sagde en Stemme pludselig. Det var Doktor Wilhelm, der havde talt, men da han saa', at hans Kollega fo'er sammen, undskyldte han sig. „De gaar vel og drømmer! De er jo Drømmer!" raabte den lille „Mara" til Friedrich. „Kom hen til mig." fortsatte hun. „Alle de dumme Folk, jeg har om mig, keder mig." Seks-otte Herrer, der stod omkring hende, lo og fjærnede sig og udtrykte deres Lydighed med et humoristisk Buk. Kun Achleitner blev. „Hvorfor i Alverden gaar De ikke ogsaa Achleitner?" Og dermed havde han ogsaa faaet Løbepas. Friedrich lagde Mærke til, at de fordrevne blev staaende lidt derfra og hviskede sammen paa den Maade Herrer plejer, naar de har haft en Spøg for med et ikke netop snærpet kvindeligt Væsen.

Friedrich tog Plads paa Achleitners endnu varme Stol, nærmest med en Følelse af Skam og med aabenbar Uvilje, og „Mara" gav sig til at sværme for Naturen.

Hun sagde: „Synes De ikke ogsaa, at alt er skønnest, naar Solen gaar ned? Mig morer det i hvert Tilfælde, og jeg synes om det," tilføjede hun undskyldende, da Friedrich gjorde en Grimace, som om han misbilligede hendes Bemærkning. Hun gik da over til Sætninger, der alle begyndte med: „Jeg synes ikke om, jeg kan ikke lide, jeg kan ikke udstaa dit eller dat," og saa videre; og udviklede paa en fuldkommen nøgtern og ansvarsløs Maade et forkælet Barns hele anmassende Indbildskhed. Friedrich havde mest Lyst til at gaa sin Vej. Han trak sig nervøst i Knebelsbarten, og hans Ansigt fik et ærgerligt Udtryk. Hun mærkede det godt og følte sig øjensynlig urolig over denne hende saa uvante Form for Hyldest.

Friedrich havde aldrig været legemlig syg, men undertiden kunde han pludselig blive grebet af en forunderlig Ophidselse. Hans Venner vidste, at han i sine gode Øjeblikke var et lukket Krater, og i de mindre gode et ildsprudende. Skøndt han i sit Ydre hverken viste Blødagtighed eller Brutalitet, kunde han alligevel pludselig faa Anfald af begge Dele. Sommetider kunde han blive grebet af en Raptus af Begejstring, især naar han havde lidt Vin i Aarerne. Saa gik han rundt og sværmede Dagen lang højt og pathetisk for Solen og om Natten for Stjærnerne og fremsagde sine egne Digte.

Den lille „Mara" forstod, at Friedrich ikke var noget ufarligt Naboskab for hende. Men saadan, som hun nu engang var, morede det hende at lege med Ilden.

„Jeg kan ikke lide Folk," sagde hun, „der regner sig for bedre end andre." — „Saa kan jeg saa meget bedre, for jeg er Farisæer," svarede Friedrich. Og pludselig sagde han ganske brutalt: „Jeg synes, at De er temmelig næsvis og paastaaelig for Deres Alder. Jeg syntes egentlig bedre om Deres Dans." Og paa samme Tid havde han Følelsen af, at han næsten smærteligt beherskede sig. „Mara" saa' paa

ham med et lille yndigt Smil. „Efter Deres Mening," kom det endelig, „maa en ung Pige vel i det højeste tale, naar hun bliver spurgt, og i hvert Tilfælde ikke have sin egen Mening. De ser ud, som om De kun kunde elske en Pige, der sagde: „Jeg er jo kun en uvidende Stakkel og begriber ikke, hvad han ser i mig." Jeg kan ikke fordrage den Slags Fæhoveder." Da Friedrich, der pludselig var blevet nøgtern, vilde rejse sig, holdt hun ham tilbage med et egensindigt, surmulende „Nej". „Jeg saa' Dem i Berlin, hver Gang jeg dansede," fortsatte hun og holdt Dukken saa tæt op til Munden, saa hendes lille Næse blev trykket ganske flad. „Og jeg følte allerede dengang, at der var ligesom et Baand mellem os to. Jeg vidste, at vi vilde mødes igen." Friedrich blev forskrækket. Han var øjeblikkelig klar over, at dette var en ofte benyttet Form for Tilnærmelse, og at det i Virkeligheden var Usandhed. „Er De egentlig gift?" hørte han, inden han endnu var kommet helt til Besindelse, han blev bleg og tog sig sammen for at svare!

Han sagde, alt andet end venligt, snarere haardt og afvisende: „Det vilde være det bedste, Frøken Hahlström, hvis De lærte mig lidt bedre at kende, før De behandler mig som een blandt mange. Det Baand, der særligt skal knytte netop os to sammen, tror jeg foreløbig ikke paa. Det er ikke mig, men alle og enhver, De har set, da De dansede."

Ingigerd lo kort og sagde: „De begynder godt, min gode Herre. Anser De mig maaske for en Jeanne d'Arc, Jomfruen fra Orleans?"

„Ikke netop," svarede Friedrich, „men hvis De ikke har noget imod det, saa tillader jeg mig at betragte Dem som en ung distingveret Dame, hvis Rygte man ikke noksom bør beskytte mod selv den mindste Plet."

„Mit Rygte," sagde Pigen, „De tager Fejl, hvis De tror, at saadan noget har det mindste at betyde for mig. Jeg vil tusinde Gange hellere være berygtet og leve, som det passer mig, end at dø af Kedsomhed med Verdens bedste Rygte. Jeg vil nyde Livet, Hr. Doktor." Til disse Ord, som Friedrich tilsyneladende rolig hørte paa, knyttede Ingigerd en artig Række Fortroligheder, hvis Indhold havde været en Laïs eller Phryne værdig. Friedrich kunde have ligesaa megen Medlidenhed med hende, han vilde, sagde hun, men der var ingen, der skulde gøre sig Ulejlighed med at lave hende anderledes, end hun var. Den, som vilde have med hende at gøre, skulde nøjagtigt vide, hvem hun var, Med disse Ord røbede hun tydeligt en vis ængstelig Sandfærdighed, der vilde forebygge enhver Skuffelse.

Da Solen var gaaet ned, og Ingigerd, der stadig talte med et ondt, vellystigt Smil, havde endt sit grusomme Skriftemaal, var Friedrich blevet indviet i en ung Kvindes Liv, saa æventyrligt og forvildet, som han aldrig nogensinde, ikke engang i sin Lægepraksis, havde oplevet det. Achleitner og Fader Hahlström, der havde villet hente Pigen

fra Dækket, havde hun flere Gange med Heftighed jaget væk. Tilsidst fulgte Friedrich „Mara“ tilbage til Kahytten.

Da Friedrich kom ind i sin egen Kahyt, kastede han sig, som han gik og stod, paa Sengen for at tænke over det ufattelige. Han sukkede, han skar Tænder, han vilde ikke tro det. Flere Gange sagde han højt: „Nej“ eller „Umuligt“ og slog med sin knyttede Haand paa Sengen ovenover; og til sidst havde han dog kunnet sværge paa, at ikke et Ord i Pigens hele frække Fortælling var Løgn. „Mara eller Edderkoppens Offer“. Nu forstod han paa éngang Navnet paa og Indholdet af hendes Dans. Hun havde danset, hvad hun havde levet.

„Ich hab' mein Sach auf nichts gestellt,“ sang Friedrich i sin noget forpinte, overstrømmende Lystighed ved Aftensbordet. Han og Skibslægen drak Champagne. Allerede ved Suppen havde Friedrich bestilt den første Flaske og havde straks hældt flere Glas i sig.

Jo mere han drak, jo mindre følte han Smerter i sit Saar, og jo mere underfuld syntes Verden ham, det vil sige, den syntes ham fuld af Undere og Gaader, og midt i disse, gennemtrængt af dem, stod han selv beruset af sit Livs Æventyrlighed. Han var en glimrende Selskabsmand. Han aabenbarede ved saadanne Lejligheder en udsøgt Dannelse. Han ejede desuden en let Humor, som han var Herre over, selv i et Øjeblik som dette, hvor han var gennemtrængt af bitter Ironi. Den Side af Bordet, hvor Kaptejnen sad, var saaledes denne Aften fortryllet af hans Aand.

Han udtalte en Tro paa Videnskabens og det moderne Fremskridts ene saliggørende Kraft, som han egentlig slet ikke mere havde. I de talløse Glødelampers festlige Glans, oprevet af Vin, Musik og Skibets rytmiske Bevægelse, forekom det ham virkelig, som om Menneskeheden, med klingende Spil i en festlig Procession, var paa Vej til Lyksalighedens Ø. Maaske vilde Mennesket engang med Tiden ved Videnskabens Hjælp blive udødeligt. Man vilde finde Midler til at holde Legemets Celler unge. Man havde allerede vakt døde Dyr tillive ved Saltvandsindsprøjtninger. Han talte om Kirurgiens Undere, et Emne, der er almindeligt, naar Nutidsmennesket vil gøre sig sin Tidsalders uhyre Overlegenhed klar. Inden kort Tid vilde det sociale Spørgsmaal være løst gennem Kemien, og Menneskets Næringssorg høre Fortiden til. Kemien stod nemlig lige ved den Mulighed virkelig at kunne gøre Stene til Brød, hvad hidtil Planten kun har kunnet.

Midt i Bedøvelsens Ophidselse gruede Friedrich for Natten. Han vidste, at han ikke vilde lukke et Øje. Han gik sammen med Lægen ind i Damesalonen og derfra ind i Rygeværelset. Kort efter gik han atter ud paa Dækket, hvor der var blevet mørkt og tomt, og hvor Vinden igen heftigt og klagende tudede gennem Nødmasternes Takkelage. Det var bitterligt koldt, og Friedrich syntes, at Snefnug strejfede hans Kinder. Endelig maatte han beslutte sig til at gaa til Ro.

I hele to Timer, omtrent fra Klokken elleve til et, laa han sammen-

krøben paa en Madrats, hyppigst i vaagne Grublerier, og af og til i en temmelig kvalfuld Tilstand, hvor han hverken sov eller var vaagen. I begge disse Tilstande var hans Sjæl oprevet af Drømmesyner, undertiden var det en vild Dans, undertiden blev han pint af et enkelt stirrende Ansigt, som ikke vilde vige. I det hele taget var hans indre Øje redningsløst tvunget til at holde sig aabent for fremmede Magters Spil. Han havde slukket Lamperne, og nu, da han i Mørket ikke brugte sine Øjne, hørte og følte han med dobbelt Styrke; han følte hver Bevægelse, hørte hver Lyd i det vældige Skib, der roligt fortsatte sin Kurs over det natsorte Hav. Han hørte Propellerens hvileløse Rasen. Det var som Aandedrættet fra en mægtig Dæmon, der var tvunget til at arbejde i Menneskets Tjeneste. Han hørte Raab og Skrig, naar Kularbejderne smed Slakker fra den vældige Ovn ud i Oceanet. Femogtyvetusinde Centner Kul blev kastet i Gabet paa denne Ovn under Rejsen til New York.

Iøvrigt var Friedrichs Tanker fuldkomment tvunget ind under Forestillingen om „Mara" og ofte om hans forladte Hustru, hvis Lidelser han bebrejdede sig, nu da han følte sig nedværdiget gennem sin Tilbøjelighed for Ingigerd Hahlström. Hele hans Sjæl syntes at være i Reaktion mod denne Lidenskabs Gift. En heftig Feber rasede i ham. Og det, der i denne Tilstand var traadt i Stedet for hans „Jeg", var en rasende Jagt efter et „Du", efter „Mara". Han greb hende paa Prags Gader og slæbte hende tilbage til hendes Moder. Han opdagede hende i berygtede Huse. Han saa' hende staa i et Hus hos en Mand, der af Medlidenhed havde samlet hende op og taget hende med til sit Hjem, hvor hun, forsmaaet af ham, Time efter Time stod grædende ved Vinduet. Friedrich havde endnu ikke helt smøget den tyske Yngling af sig. Det gamle hengemte Ideal „den tyske Jomfru" ejede i Grunden stadig sin Helgenglorie for ham. Men hvor ofte Friedrich end greb „Mara" i afskyelige Ting, hvor ofte han end i Fantasien stødte hende fra sig og søgte at udslette hendes Billede med hele sit Væsens moralske Kraft, traadte dog stadig hendes guldombølgede Ansigt, hendes hvide skrøbelige Pigelegeme, gennem hvert Forhæng, gennem hver Mur og gennem enhver Tanke, lige uforstyrret af Bøn og af Forbandelse.

Da Klokken var lidt over et om Natten, blev Friedrich kastet ud af sin Køje. I næste Øjeblik tumlede han tilbage mod Sengen. Det stod ham klart, at „Roland" igen var kommet ind i bevægede Dele af Atlanterhavet, og at Vejret igen havde forværret sig. Allerede mellem Klokken fem og seks om Morgenen var Friedrich paa Dækket. Han havde igen sat sig paa sin Plads fra den foregaaende Dag, paa Bænken overfor Trappen, der førte ned til Spisesalen. Derfra blev der af hans Steward, en ung, utrættelig Mand fra Provinsen Sachsen, bragt ham varm The og Tvebakker, to højst nødvendige Ting. Dækket blev stadig overskyllet af Søvand, og fra Taget paa Overbygningen, der beskyttede Trappen, styrtede af og til Strømme af Vand ned, saa

at Panders lille Kollega, der nu holdt Vagt, blev ganske gennemblødt. „Roland“ havde allerede Iskrystaller paa Nødmasterne og paa Takkelagen. Det sneede og regnede afvekslende. Og det lod ikke til, at den graa, trøstesløse Morgendæmring med dens Oprør, dens heftige Blæsts Hylen, Piben og Jamren i Master og Takkelage og dens vilde Hvæsen og Larmen, vilde lade sig fortrænge.

Friedrich varmede Hænderne paa sit vældige Theglas og saa' med glødende og, som det forekom ham selv, indsunkne Øjne nu og da ud over det rullende, duvende Skibs Ræling. Han følte sig tom. Han følte sig sløv, en Tilstand, der imidlertid var ham kærkommen efter den natlige Jagt af Billeder. Og samtidig forfriskedes han af den stærke, fugtige, bromholdige Luft og af Saltsmagen paa Tungen. Og som han sad dèr og gøs lidt under Kulden og med sin Kappes Krave smøget højt op, blev han grebet af en behagelig Søvnighed. Men samtidig følte han Storheden i Bølgernes Oprør og den Kamp, det svømmende Hus udkæmpede, den Skønhed og Kraft, hvormed det gik sin bestemte Kurs og gennemskar de rullende Bølgebjærge, eller snarere den stadig fornyede, rolige Dødsforagt, hvormed det banede sig Vej. Friedrich roste i sine Tanker det tapre Skib, som om det var et levende Væsen, der havde Krav paa hans Erkendtlighed.

Da Klokken var lidt over syv kom en tynd og slank ung Mand i Skibsuniform op paa Dækket og gik langsomt henimod Friedrich. Han førte Fingeren let til Huen og spurgte: „Er De Hr. von Kammacher?“

Da Friedrich svarede ja, tog han et Brev op af Brystlommen og sagde, at det den foregaaende Dag var kommet fra Frankrig med Lodsposten, men ikke straks var blevet afleveret, fordi Navnet Kammacher ikke var til at finde paa Passagerlisten. Herren hed Rinck og var Bestyrer af det tysk-amerikanske Postvæsen om Bord paa „Roland“.

Friedrich gemte Brevet; han havde kendt sin Faders Haandskrift. Han følte, at han maatte lukke Øjenlaagene i som under et varmt Tryk.

Doktor Wilhelm traf Friedrich i en blød Stemning.

„Jeg har sovet som en Bjørn,“ sagde Skibslægen, og man kunde se paa hans sunde og friske Ansigt og den velbehagelige Maade, han gabede og strakte sig paa, at han virkelig helt igennem følte sig forfrisket. „Gaar De med ned paa Mellemdækket efter Frokost? Men før vi gaar, er det bedst, at vi gaar ned i mit Apothek og gør os skudfri med Insektpulver.“

Dette var sket. De to Herrer havde spist Frokost: stegte smaa Koteletter med brunede Kartofler, ham and eggs, stegte Flyndere og anden Fisk. Dertil havde de drukket The og Kaffe, og nu gik de ned paa Mellemdækket.

Da de nogenlunde havde vænnet sig til Halvmørket dèr — for ikke at falde holdt de sig begge fast i de lodrette Jærnstænger, der bar Dækket —, saa' de paa Gulvet en sukkende, jamrende, skrigende, omtumlet Menneskemasse.

Uddunstningerne fra mange russiske Jødefamilier med Kone og Børn og hele Oppakning ødelagde Luften, da det var umuligt at aabne Lugerne. Der laa blege Mødre, mere døde end levende, med aabne Munde og lukkede Øjne, og med diende Børn ved Brystet, og det var frygteligt at se, hvordan de villieløst blev rullede frem og tilbage, pint af Konvulsioner, naar de skulde kaste op. „Kom," sagde Doktor Wilhelm, der havde set noget, der lignede Svimmelhed i sin Kollegas Ansigt, „lad os bevise vores Overflødighed." Men Doktor Wilhelm, der havde Sygeplejersker med sig, kunde dog gøre lidt godt hist og her. Han ordinerede Vindruer og andre rare Sager, som blev udleveret fra første Klasses Spisekammer.

Saaledes gik det fra Afdeling til Afdeling med ikke ringe Møje og Besvær, her hvor Elendighed, der flygtede for Elendigheden, overalt havde klumpet sig sammen. Selv over de blege Ansigter hos dem, der i denne slingrende Fortvivlelsens Bolig holdt sig oprejst, laa der et Udtryk af mørk, hadefuld Bitterhed. Der var ogsaa mange smukke Piger. Lægens og disse Pigers Blikke mødtes. I stor Fare og i stor Nød blusser det Liv, der leves i Øjeblikket, heftigt op. Da mødes Menneskene i dyb Forstaaelse, og Modet skabes.

Friedrich kunde ikke glemme en ung russisk Jødindes dybe, mørke Blik. Wilhelm, der havde lagt Mærke til det Indtryk hans Kollega havde gjort paa Pigen, og hun paa ham, kunde ikke lade være med at berøre dette og ønskede Friedrich leende til Lykke.

Da Herrerne gik videre, stod de pludselig overfor Wilke, der med hæs Stemme raabte dem an. Deres Landsmands Udseende havde imidlertid forandret sig, fordi han øjensynlig havde prøvet paa at modvirke sin Tilstands Elendighed med Snapse. Wilhelm skældte ham ud, for Wilke var meget besværlig, ja farlig for sine Omgivelser. Det lod til, at han i sin drukne Tilstand troede, at han blev forfulgt. Hans Byldt med snavsede Laser laa ved Siden af Ost og Brødrester paa Madratsen, og han havde sin aabne Lommekniv, en Slags Jagtkniv, i sin højre Haand.

Wilke raabte op om, at han var blevet bestjaalet af sine Naboer, af Stewarderne, af Matroserne, af Proviantmesteren og af Kaptejnen. Friedrich tog Kniven fra ham, kaldte ham ved Navn, og idet han lagde sin Haand paa et Ar paa Kraftkarlens behaarede Hals, mindede han ham om, at han allerede een Gang tidligere havde syet ham sammen efter et Knivstik og med Nød og næppe holdt ham i Live. Wilke genkendte Friedrich og blev roligere.

Da de to Læger igen var steget op paa Dækket og indaandede Oceanets rene Luft, havde Friedrich en Fornemmelse af at være sluppet ud af et kvælende Helvede.

Med megen Besvær skrævede de henover det vaade, tomme Dæk, der ustandselig blev overskyllet af Bølgerne. Men Friedrich følte en befriende Gysen, der friskede ham op. Han gik ind i Damesalonen for at læse Brevet fra Hjemmet; han havde nær glemt det. Een af de

Damer, der ikke led af Søsyge, sad der, ene og forladt, i en Tilstand af Slaphed og Træthed. Hele Værelset lugtede af Plyds og Lakering, det var udstyret med Spejle i Guldrammer og et Koncertflygel. Et Tæppe dæmpede Lyden af Fodtrinene.

Friedrich von Kammachers Fader skrev:

Kære Søn!

Jeg ved ikke, om dette Brev naar dig, og hvor det naar dig. Maaske først i New York, hvor det muligvis indtræffer senere end du. Egentlig skulde du have haft din gamle Faders og din gode Moders Hilsen med paa din for os temmelig overraskende Rejse. Men vi er jo vant til Overraskelser fra dig, da vi jo allerede i lang Tid, kun i meget ringe Grad, har kunnet glæde os ved din Fortrolighed. Jeg er Fatalist, og det være langt fra mig at ville kede dig med Bebrejdelser. Det er imidlertid Skade, at der, siden du blev myndig, er opstaaet saa stor Forskel i vores Tanker og Handlemaade. Gud skal vide, at det er meget, meget sørgeligt. Havde du dog bare af og til fulgt mit Raad .... dog, som sagt, med „Havde du bare" og lignende Talemaader, der kommer hinkende bagefter, er der intet at udrette! — Min kære Dreng, da du nu en Gang saa bittert er blevet hjemsøgt af Skæbnen, — jeg sagde dig straks, at Angele stammer fra en usund Familie — saa hold i det mindste Hovedet højt, thi naar du gør det, er intet tabt. Jeg vil i Særdeleshed bede dig om ikke at lade alt det Vrøvl med dine mislykkede Bacilleteorier gaa dig for nær til Hjærte. Jeg vil sige dig, og det er ikke første Gang, jeg siger det, at jeg betragter hele dette Bacillestaahej som Svindel. Pottenhofer slugte jo ogsaa en hel Tyfusbacille-Kultur, uden at det skadede ham. Tag for min Skyld kun til Amerika, det er slet ikke sagt, at det er en daarlig Idé. Jeg kender Folk, som efter at de har lidt Skibbrud i Europa, er kommet hjem derovrefra som misundte, ombejlede Millionærer. Og jeg tvivler ikke paa, at du efter alt, hvad du har gennemgaaet, grundigt og modent har overvejet det Skridt, du nu foretager dig.

Med et Suk og en næsten uhørlig Latter foldede Friedrich Brevet sammen. Han vilde senere læse det til Ende. Da opdagede han den amerikanske Slyngel, som han allerede i Gaar havde ærgret sig over, flirtende med en ung Dame, en Kanadierinde, vidste han. Han vilde ikke tro sine egne Øjne, da han pludselig i dette brandfarlige Rum saa' den unge Mand stikke Ild i et Bundt svenske Tændstikker, som blussede op. En Steward kom og sagde, idet han i al Beskedenhed bøjede sig ned til Dandyen, at det var hans Pligt at gøre ham opmærksom paa det utilladelige i hans Handling. Hvorpaa den unge Mand med et „get out with you idiot," sendte ham bort.

Friedrich tog sin Moders Brev frem, men før han begyndte at læse det, maatte han tænke over, hvilket Stof der vel kunde være bag Amerikanerens Pandeskal i Stedet for Hjærne. Hans Moder skrev:

Elskede Søn!

Din Moders Bønner følger dig. Du har erfaret meget, oplevet meget og lidt meget i en ung Alder. Men for at du ogsaa kan have noget at glæde dig over, vil jeg straks fortælle dig, at dine smaa Børn befinder sig vel. Jeg har for tre Dage siden overbevist mig om, at de har det godt hos den joviale Pastor Mohaupt. Albrecht har udviklet sig til en prægtig Dreng; Bernhard, der jo ligner sin Moder mere og altid har været et tavst Barn, synes jeg er blevet friskere og ogsaa mere snaksom, og det lader til, at han har megen Glæde af Livet i Præstegaarden og af Landvæsenet. Hr. Mohaupt mener, at ingen af Drengene paa nogen Maade er ubegavet. De faar allerede den første Undervisning i Latin hos ham. Lille Annemarie spurgte mig lidt undselig efter sin Moder, men ganske særligt og ofte efter dig. Jeg sagde, at der ovre i New York eller Washington skal være en stor Kongres, hvor de endelig engang skulde faa den skrækkelige Tuberkulose — Tæring eller Svindsot, sagde jeg — jaget paa Porten. Min Dreng, kom endelig snart tilbage til det kære, gamle Europa.

Jeg har haft en lang Samtale med Binzwanger. Han sagde, at din Hustru er arveligt belastet. Sygdommen har ligget i hende og vilde ubetinget før eller senere være brudt ud. Han talte ogsaa om dit Arbejde, kære Barn, og mente, at du skulde bare ikke lade dig kue. En fire, fem Aars ivrigt Arbejde vil opveje, hvad du har forspildt. Min kære Friedrich, følg din gamle Moder og vend fortrøstningsfuldt tilbage til vor kære himmelske Fader. Jeg tror, du er en Atheist. Le kun af din Moder! Tro mig, uden Guds Bistand og Naade er vi intet. Bed ofte, det skader ikke. Jeg ved, hvordan du i mange Retninger med Urette har gjort dig Bebrejdelser med Hensyn til Angele. Binzwanger siger, at i den Henseende kan du være fuldkommen rolig. Men, tro mig, hvis du beder, da vil Gud tage enhver Følelse af Skyld fra din beængstede Sjæl. Du er endnu kun lidt over tredive Aar. Men jeg er ligesaameget over halvfjers. Med den Erfaring, som jeg har høstet i de fyrreogtyve lange Aar, som jeg har forud for dig, mit yngste Barn, siger jeg dig, dit Liv kan endnu forme sig saadan, at der vil komme en Dag, da du knapt nok har nogen Erindring om din nuværende Nød og Lidelse. Selve Sagen vil nok blive staaende for din Tanke, men du vil forgæves søge at forestille dig de levende Lidelser og Følelser, der for Øjeblikket knytter sig til dem. Jeg er Kvinde. Jeg har holdt af Angele. Men alligevel har jeg med fuldkomment retfærdigt Sind iagttaget hende overfor dig, og dig overfor hende. Tro mig, der var Øjeblikke, hvor hun kunde have bragt enhver Mand til Fortvivlelse.

Slutningen af Brevet var fuld af moderlig Ømhed. Friedrich følte sig i Aanden hensat til sin Moders Sybordsplads og kyssede hendes Tinding, Pande og Hænder.

Da Friedrich saa' op, fik han Øje paa Stewarden, der for anden

Gang var traadt hen til Dandyen, og hørte, hvordan denne paa godt Tysk og med høj Røst sendte ham bort med de Ord: „Kaptejnen er en Æsel.“ Et Ord, der gik dem alle som et elektrisk Stød gennem Nerverne. Og endnu engang brændte Baalet med en lille flakkende Flamme, gennem det brandfarlige Rums ængstelige Halvmørke.

Ganske nøgternt præparerede Friedrich i Aanden, efter alle Anatomiens Regler, den unge Mands lille og store Hjærne ligesom for at klarlægge for de studerende Centrum i den Stupiditet, der uden Tvivl udgjorde den unge Amerikaners hele Sjæl. Og desuden var den Frækhed, der i Øjeblikket var stødt til, og som maaske ogsaa havde sit centrale Punkt i Hjærnen, en Ting af stor Sjældenhed. Friedrich von Kammacher maatte le og følte i al sin Munterhed, at han havde genvundet sin Frihed, da „Mara“, den lille Ingigerd Hahlström, ingen Magt havde over ham mere, ja, at hun for Eksempel betød mindre for ham end den mørke Jødinde, som han for knapt et Kvarter siden havde set for første Gang.

Kaptejn von Kessel kom ind. Efter at han med et Nik med sit blonde Hoved havde hilst paa Friedrich, tog han Plads ved Bordet hos en ældre Dame, der straks gav sig til at tale livligt med ham. Imidlertid blev der vekslet Blikke mellem den unge Dandy og den smukke Kanadierinde, der bleg og opløst men koket laa tilbagelænet i en Lænestol. Friedrich saa' straks, at hun var en Kvinde af usædvanlig, sydlandsk Skønhed, lige Næse, vibrerende Næsefløje, stærke, ædeltsvungne Øjenbryn, sorte som Haaret og som den fine Skygge af Dun om hendes talende, bævende Mund. Da hun i den Svaghedstilstand, hvori hun befandt sig paa Grund af Skibets stærke Bevægelse, ikke kunde modstaa Fristelsen til at le, og da hendes Tilbeder endnu engang med komisk Alvor gav sig i Lag med sine Tændstikker, skyndte hun sig at trække et sort Kniplingsshawl over hele sit Ansigt.

Det var et spændende Øjeblik, da det ikke var til at tage fejl af, at den unge Mand igen vilde begynde sin farlige Leg til Trods for, at Kaptejnen nu var tilstede.

Bred og svær, som von Kessel var, og med sine noget korte Ben, tog han sig temmelig uproportioneret ud i den sirlige Damesalon. Han sad dèr sirlig og rolig og snakkede fredelig. Man kunde for øvrigt se paa hans Ansigtsudtryk, at han paa Grund af Vejret var alvorlig stemt. Pludselig flammede Baalet op. Og nu vendte Kaptejnens rolige Bernhardinerhoved sig lidt om, og der var een, der sagde „Sluk“, i en Tone, der ikke var til at misforstaa og saa kort, saa befalende og saa i Sandhed frygtelig, som Friedrich aldrig havde hørt den fra nogen Mands Læber. Den unge Mand blev bleg og fik i et Nu maset sit lille Baal. Den smukke Kanadierinde lukkede Øjnene ....

Barberen, hos hvem Friedrich kort efter lod sig barbere, sagde: „Vejret er miserabelt.“ Han var en intelligent Mand, der, trods den vældige Slingren, med stor Sikkerhed udførte sin Kunst. Han fortalte endnu engang Historien om Nordmania og om hvordan Spring-

floden havde slaaet Klaveret gennem Damesalonens Gulv, efter Sigende helt ned i Lasten. En tysk Tjenestepige, som han kaldte Rosa, kom ind, og han udleverede hende noget Eau de Cologne. Det lille Gudsord fra Landet saa' kærnesund og ikke videre fiffig ud. „Det er allerede den femte Flaske Eau de Cologne, efter at vi har forladt Kuxhaven," sagde Barberen. „Hun tjener hos en fraskilt Frue med to Børn. Pigen har ikke gode Dage. For en maanedlig Løn af seksten Mark maa hun staa til Tjeneste til enhver Tid, baade Morgen, Middag og før og efter Midnat. Jeg har friseret Fruen. Hvormeget har hun dog ikke læsset paa denne Rosa. Og ikke mindste Gran af Erkendtlighed."

Medens Friedrich laa henstrakt i en patenteret Operationsstol og lod sig rage, var det ham behageligt at lade sig lidt af hvert fortælle af den livlige Mand. Det afledede hans Tanker, det beroligede ham. Han blev opvartet med et lille Foredrag over moderne Skibskonstruktion. Det var en Fejl, at man lagde saa megen Vægt paa Hurtighedsrekorden. Hvor skulde saadan en letbygget, papirstynd Kæmpebygning kunne holde Stand mod de ustandselige voldsomme Bølgeslag. Og desuden den uhyre store Maskine, og det uhyre Kulforbrug. „Roland" var nu forresten et godt Skib, bygget paa John Edler & Co.'s Værft i Glasgow. Det havde været i Brug siden Juni attenhundredeenogfirs. Det var angivet til femtusindeottehundrede Hestekræfter. Dets daglige Kulforbrug beløb sig til hundredefemten Tønder. Og det løb seksten Knob i Timen. Dets Registertons naaede op til firetusindefemhundrede. Det havde en trecylindret Compoundmaskine. Besætningen var paa hundredeotteogtredsindstyve Mand.

Alle disse Detailler kunde Skibsbarberen paa en Prik remse op. Ærgerlig, som om han selv personlig havde Besvær med det, fortalte han, at „Roland" paa hver Overfart slæbte femogtyve og flere tusinde Centner Stenkul med i sine Kulbunker. Han holdt paa, at en langsom Fart var bekvem og sikker, medens en hurtig Fart var farlig og dyr.

Den lille Barbersalon vilde med sit elektriske Lys have været behagelig, hvis den havde staaet fast. Men desværre bevægede den sig, hvorved dens Vægge kom til at bæve og sitre under Maskinens Pulsslag, medens Bølgerne med tigeragtigt Raseri slog mod det tykke Glas i Ruderne. Flakonerne i Skabene klirrede og raslede og Barberen mente, at de langsommere gaaende og tungere byggede Skibe havde en langt roligere Fart.

Saa talte han om en lille Person, der havde farvet Haar.

„Hun havde," sagde han, „tilbragt vel over en Time, liggende i Operationsstolen og havde ladet sig forevise Sminker og forskellige Slags Pudder og efterhaanden hele hans Forraad af Pinaud og Roger et Gallet." Frisøren lo ved sig selv. Han mente, at man paa Sørejser havde Lejlighed til at lære de allermærkværdigste Kvindfolk at kende og gav nogle Historier tilbedste, som han efter hvad han sagde, selv havde oplevet, og hvori Heltinden altid var en erotoman Dame.

Særlig frygtelig var et Tilfælde med en ung Amerikanerinde, der var fundet bevidstløs i en af de hængende Redningsbaade, hvor hun efterhaanden var blevet misbrugt af hele Mandskabet. Friedrich vidste, at Ingigerd Hahlströms Person var den, der gav Anledning til den Retning, Barberens Fantasi havde taget. Hun havde siddet paa den selvsamme Stol, som han endnu stadig laa og hvilede sig i; og af den Maade, hvorpaa hans Hjærte først stod stille og saa gav sig til at løbe, forstod han med Rædsel, at den lilles Magt endnu ikke var brudt.

Friedrich sprang op og rystede sig. Det var, som maatte han i varmt og koldt Bad og indunder koldt Vands piskende Dusch, for udvendig og indvendig at vaske sig ren, for at drive en modbydelig Byldegift ud af Blodet.

Barberstuen laa i den bagerste Halvdel af Skibet. Naar man kom ud herfra, kunde man se Dampmaskinens Cylinder og Sving arbejde. Friedrich klatrede møjsommeligt op paa Promenadedækket og krøb ind i det overfyldte Rygeværelse, skønt han egentlig følte Ækelhed ved at skulle stuves sammen med disse støjende Mennesker.

Doktor Wilhelm havde holdt en Plads til ham. „Naa, De har nok været paa Mellemdækket," sagde Kaptejnen med et lille skælmsk Smil, vendt mod Friedrich, „vores Doktor siger, at der er en smuk Debora, der har gjort et farligt Indtryk paa Dem." Friedrich lo og saaledes havde Samtalen fra Begyndelsen taget en munter Vending. Skatspillerne sad i deres Hjørne. Det var Forretningsfolk af apoplektisk Konstitution. Lige siden Frokost havde de drukket Øl og spillet Skat, hvad de havde gjort uafbrudt fra Rejsens Begyndelse, undtagen naar de sov. De andres Underholdning interesserede dem ikke. De gjorde ingen Spørgsmaal om Vejret, og det lod heller ikke til, at de lagde Mærke til Skibskolossens Gyngen eller Vindens triste, barske Tuden. Skibets Rullen var undertiden saa stærk — fra Bagbord til Styrbord og fra Styrbord til Bagbord — at Friedrich maatte klamre sig fast. Han havde da ofte en Følelse, som om Bagbord maatte styrte ind over Styrbord og Styrbord over Bagbord. I saa Fald vilde „Roland"s Køl komme til at staa frit ud i Luften, mens Kommandobroen, Masten og Skorstenene vilde staa dybt under Vandspejlet. Saa vilde vel alt være forbi, kun disse tre Skatspillere, tænkte han, vilde blive ved med at spille videre, selv med Hovedet under Vandet.

Hahlstrøms lange Skikkelse krøb med bøjet Hoved ind i Røgen i den lille Bule. Med sine klare, kolde, kritiske Øjne søgte han sig en Plads ud. Han tog ingen Notits af Manden uden Arme, der ironisk spøgefuldt raabte hen til ham. Efter at han med en vis nonchalant Høflighed havde udsøgt sig en Plads, saa langt som muligt borte fra Stoss, tog han en Tobakspung og en kort hollandsk Pibe frem. Friedrichs første Tanke var: hvor er Achleitner? „Hvordan har Deres Datter det?" spurgte Skibslægen. „Aa," mente Hahlström, „det giver sig nok. Vejret bliver snart bedre, tænker jeg." Hele Selskabet, der naturnødvendig var rekruteret af de søstærke og søvante Elementer, tog nu

for en Stund Del i Snakken om Vejret. „Er det sandt, Hr. Kaptejn," spurgte en, „at vi i Dag nær var løbet paa et svømmende Vrag?" Kaptejnen smilede uden at svare. „Hvor er vi egentlig nu, Hr. Kaptejn? Har vi haft Taage i Nat? Jeg har i det mindste i en hel Time hørt Sirenen hvert andet Minut!" — Kaptejn von Kessel holdt sig til Enstavelsesord i alt, hvad der angik Skibets Ledelse og Fart. „Er det sandt, at vi har Guldbarrer til den store Bank i Washington ombord?" Von Kessel smilede og blæste en tynd Røgsky gennem sit blonde Skæg ud i Luften. „Det vilde jo være at bringe Vand til Brønden," bemærkede Wilhelm; og nu kunde det ikke undgaas, at Verdens store Tema, Temaet over alle Temaer, kom under almindelig Debat. Enhver af de rejsende havde naturligvis straks sin egen Formue i Hovedet indtil Hvid og Skilling, eller søgte i det mindste saavidt muligt at faa et Overblik over den. Næsten alle blev til Regnemaskiner, medens de højlydt sammenlignede Washington-Bankens Formue med Englands Bank og Lyons Kreditforening med de amerikanske Milliardærers Rigdomme. Til denne Samtale lyttede selv Kortspillerne nu og da et Øjeblik.

Amerika led under en Depression i Forretningslivet. Aarsagen til det blev drøftet. De fleste af de tilstedeværende Amerikanere var demokratisk sindede og væltede Skylden over paa Republikanerne. Tammany-Tigeren var Genstand for et ganske særligt Raseri. Han havde ikke blot New York, hvis Borgermester var et af Tammanys Kreaturer, i Kløerne, men desuden var næsten alle de gode og indflydelsesrige Poster i Landet besat med Tammanyfolk. Enhver af disse forstod at klippe sit Faar, og det amerikanske Folk blev udsuget. Korruptionen i de ledende Kredse var kolossal. Der blev bevilliget Milliarder til Flaaden, og hvis det endelig engang blev til noget med et Slagskib, var det store Sager; for alt Guldet forsvandt langt fra dets Bestemmelsessted, i Lommerne paa fredelige Amerikanere, hvis Interesse for Marinen var den mindst mulige. „Jeg vilde ikke begraves i Amerika," raabte den armeløse med sin skærende Stemme. „Selv i Graven vilde der være mig for trist og kedeligt. Jeg kan ikke for min Død fordrage denne Spytten og dette Icewater-Drikken." Alle brast i Latter. Dette æggede Stoss til flere Udfald. „Amerikaneren er en Papegøje, der uophørlig siger de to Ord dollar and business. Business and dollar! Dollar and business! Ved disse to Ord er Kulturen i Amerika kreperet. Ikke engang Spleen kender Amerikaneren. Tænk blot engang paa det frygtelige Udtryk Dollarlandet. Hos os i Europa bor der dog Mennesker.

Amerikaneren ser alt i Verden, og ogsaa sine Medmennesker, kun i Lys af den Værdi han repræsenterer, udtrykt i Dollars. Udover det, der kan regnes ud i Dollars, ser han intet. Og der kommer disse Herrer Carnegie og Konsorter og vil imponere os med deres modbydelige Krambodsfilosofi. Troer De virkelig, at Verden vilde gaa frem, naar de hugger deres Dollars fra den? — eller hvis de med høje Trompetstød giver en Del af de røvede Dollars tilbage? Troer de, at hvis de

er saa naadige at ville gøre deres Fiksfakserier med os, saa vil vi til Gengæld kaste vores Mozart og Beethoven ombord, og vores Kant og Schopenhauer, vores Schiller og Goethe, vores Rembrandter og Leonardoer og Michel Angeloer, kort sagt hele vores aandelige europæiske Kæmperigdom? Hvad er maaske saadan en elendig Las af en amerikansk Milliardær og Dollarkretiner mod dem. Lad ham tigge *os* om milde Gaver."

Kaptejnen bad Friedrich om at skrive nogle Ord i hans Stambog. Ved denne Lejlighed viste han ham Søkortarkivet og Rummet med det store Hjul, bagved Kompasset, som en Matros drejede efter de Ordrer, som første Styrmand sendte ned til ham gennem et Talerør. „Roland" laa, som man kunde se paa Kompassets Rose, Vest-Syd-Vest, fordi Kaptejnen haabede ved en mere sydlig Kurs at træffe bedre Vejr. Matrosen ved Roret delte ikke et Øjeblik sin Opmærksomhed. Hans broncebrune, vejrbidte Ansigt med det blonde Skæg og de havblaa Øjne var med umiskendelig Alvor urokkeligt vendt mod Vest-Syd-Vest Linien paa Kompasset, hvis Rose i sit Kobberhylster, der var ophængt cardansk, forblev i horisontal Stilling, trods Bevægelsen i det stadig mægtigt hoppende, mægtigt springende, elefantagtig fremstormende Skib.

I sit Privatværelse blev Kaptejnen mere meddelsom. Friedrich maatte tage Plads, og den smukke Germaner, hvis Øjne var af samme Art som Matrosens ved Roret, bød ham Cigarer. Friedrich fik at vide, at von Kessel var ugift og havde to ældre ugifte Søstre og desuden en Broder, der havde Kone og Børn. Billederne af Søsteren, Broderen, hans Kone og deres Børn og Fotografierne af Kaptejnens Forældre, dannede, symmetrisk ophængt over en rødbrun Plydssofa, en særlig Helligdom.

Friedrich glemte ikke sit sædvanlige Spørgsmaal, om det var af udpræget Tilbøjelighed, at von Kessel var ved sin Bestilling. „Hvis De vil vise mig et Sted i Land," fik han til Svar, „hvor jeg kan faa det samme Udkomme, vil jeg uden Betænkning bytte. Sølivet begynder at miste sin Tillokkelse, naar man kommer til Aars." Kaptejnens Stemme var dyb og meget sympatetisk. Ved dens Klang blev Friedrich, han vidste ikke hvordan, mindet om Elfenbens-Billardkugler, naar de støder sammen. Han talte meget tydeligt og undgik enhver Art af Dialekt. „Min Broder har Kone og Børn," sagde han, og der var naturligvis ikke det mindste Anstrøg af Sentimentalitet i hans Stemme; men man kunde se paa hans lysende Blik, hvor afguderisk han beundrede sine Nevøer og Niecer, hvis Billeder han lagde frem for Friedrich. Til Slut sagde han ligeud: „Min Broder er en misundelsesværdig Mand." Saa spurgte han Friedrich, om han var en Søn af General von Kammacher. Friedrich sagde Ja. Kaptejnen havde gjort Felttoget med i halvfjers og énoghalvfjers og havde staaet som Løjtnant ved et Artilleriregiment, hvis Chef Friedrichs Fader havde været. Han talte med den største Ærbødighed om ham. Friedrich blev en halv Time eller længere i Be-

søg hos Kaptejnen, der lod til at være særlig glad ved hans Nærværelse. Det var forbavsende, hvilken blød og øm Sjæl, der var skjult i denne Mand. Hver Gang han vilde aabenbare noget for Friedrich, tog han først stærkere Drag af sin Cigar og saa' længe og forskende paa ham. Det kom imidlertid efterhaanden tydeligt frem, hvilken Magnet det var, der virkede stærkest paa Kompasset i den blonde Kæmpes Hjærte. Det viste afvekslende mod Schwarzwald og Thüringerwald. Uvilkaarligt saa' Friedrich den prægtige Mand staa med en Havesaks ved en Ligusterhæk udenfor sit yndige lille Hus, eller mellem Rosenstokke med sin Podekniv. Friedrich var overbevist om, at denne Mand med Fryd havde kunnet fordybe sig i de uendelige Skoves bløde Susen, og kun altfor gærne havde givet al Verdens Oceaners Brusen for det.

„Maaske er Enden ikke endda," sagde Kaptejnen med Lune og rejste sig og lagde den store Stambog frem for Friedrich. Han truede: „Nu lukker jeg Dem inde med Pen og Blæk, og naar jeg kommer tilbage, venter jeg at finde et eller andet dybsindigt paa disse Blade."

Friedrich bladede Stambogen igennem. Det var ikke til at tage Fejl af, at Tanker paa Urtebede, Stikkelsbærbuske, Fuglekvidder og Biernes Summen stod i nøjeste Forbindelse med denne Bog. Under Trykket af mangen Sørejses tunge Ansvar havde Kaptejnen sikkert ofte følt sin Sjæl løftet ved at blade i den, og mest ved Tanken om den Tid, hvor den ved den jævne, hjemlige Arne skulde aflægge Vidnesbyrd for sin Ejer.

Da kunde han i sikker Havn ombytte overstaaede Farer, overstaaet Kamp og overstaaet Slid med fuld, dyb Nydelse.

Og pludselig stod for Friedrichs Sjæl hans eget fredelige Ideal, i Form af en Farm, i Form af et fuldkomment ensomt liggende Blokhus. Det var imidlertid ikke beboet af ham alene, men ogsaa af den lille Djævel „Mara". Han blev forbitret. I Aanden tog han til endnu mere forladte Egne og saa' sig selv som ensom Eremit, der drak Vand, selv fangede sin Fisk, bad og spiste Rødder og Nødder.

Da Kaptejnen var kommet tilbage og Friedrich var gaaet, fandt han følgende Linier i sin Bog:

Bog, som drager dine Baner
under din Besidders Hænder,
vil engang, naar Rejsen ender,
minde ham om Oceaner,
og du vil i Havens Stilhed,
medens Ord til Ord sig føjer,
vidne om, at Havets Vildhed
sig for Kraft og Vilje bøjer.
Hugget ind med Runer findes
ham til Ære her indgravet
alles Hyldest — Mands og Kvindes, —
som han førte over Havet.

Da Friedrich, der med den ene Haand holdt sin Hovedbedækning fast, medens han med den anden holdt sig i Trappegelænderet, steg

ned paa Promenadedækket fra Kaptejnskahyttens stormomsuste Højde, blev Døren aabnet til første Styrmands smukke Dækskahyt, og Styrmanden selv saa's i Samtale med Achleitner. Med blegt og sorgfuldt Ansigt raabte Achleitner i Forbigaaende Friedrich an. Han fortalte, at han havde lejet Styrmandens Kahyt til Ingigerd Hahlström, da det ikke mere var til at holde ud at se, hvor hun led, der hvor hun befandt sig. Stormen var taget til, og man saa nu ikke mere en eneste Passager paa Dækket. Matroserne eftersaa Redningsbaadene. Vældige Vandmasser brød mod Skibsvæggen, løb skraat i modsat Retning af Skibet, stod i Vejret som vældige Springvand, stod et Øjeblik stille i Luften som hvide Koraller, og plaskede saa ned paa Dækket, gennemblødende alt. Skorstensrøgen blev af Stormens rivende Aande trykket flad tilbage fra Røghullerne og splittedes i det vilde Kaos, hvor Himmel og Hav stod i ét. Friedrich kastede et Blik ned paa Forstavnens Dæk. En Erindring først om Jødinden og derpaa om Kujonen Wilke dukkede op i hans brændende Hjærne. Dækket blev imidlertid saa hjemsøgt af Styrtsøer, at ingen kunde opholde sig der, undtagen Matroserne der længst fremme, ikke langt fra Ankerkranen, holdt Udkig.

Rundt om den rektangulære Nedgang til Hovedtrappen var der anbragt et Gelænder. Omkring dette var der et smalt Rum, hvor en Del Mennesker kunde sidde, i god Luft og beskyttet mod Væden. Friedrich, der var paa Vej ned til Salonen, traadte gennem den altid aabne Dør ind i det lille Trappehus og fandt en stum og bleg Forsamling. Der var en Stol ledig, en saakaldet „Bekvemmelighedens Triumf", og det fik Friedrich til at tage Plads. Det forekom ham, som han havde indrulleret sig i en Kreds af fordømte.

En af disse arme Syndere, mente Friedrich, maatte være Professor Toussaint, den berømte Billedhugger, der var kommet i Trang; derpaa tydede hans Kalabreser og Slængkappe. Hans Sidemand vekslede af og til et Par Ord med ham, og det kunde godt være Geheimeraad Lars fra Kultusministeriet, Friedrich huskede ham kun utydeligt, skønt han engang havde siddet ligeoverfor ham i Borgmesterens Hjem. Konfektionshandleren havde — Gud maa vide hvordan — slæbt sig herud fra sin Kahyt, og laa nu, som død, i sin Stol. Der var desuden endnu en lille, rund, ængstelig Herre, der underholdt sig med en lang og mager Herre.

Den lange Herre viste ham Tværsnittet af et undersøisk Telegrafkabel. Den haarde, komplicerede Fletning af Hamp, Metal og Guttaperka blev vist rundt. Af den lange Herres hviskende afbrudte Sætninger fik de andre at vide, at han i Aaret syvoghalvfjers havde været som Elektriker paa en Damper, der havde lagt et europæisk-nordamerikansk Kabel ud. Arbejdet varede uafbrudt i Maaneder, i stærk Søgang. Herren fortalte om, hvordan han endogsaa havde kontrolleret Bygningen af Kabelskibet og holdt Øje med Arbejderne, hvis Opgave det var at nitte Skibsvanternes Metalplader sammen. Han talte om Oceanbundens Telegraf-Højslette, der var dannet af graat Sand og

strakte sig mellem Irland og Newfoundland. Den var den vigtigste europæisk-amerikanske Kabels Leje. Kobbertraadene inderst inde i Kablen blev kaldt for dens Sjæl og blev beskyttet af den øvrige Masse, der var tyk som en knyttet Haand og lignede en vældig Ankertrosse. Friedrich saa' i Aanden den mægtige Ertsslange lagt ned i Havdybets frygtelige Øde, tilsyneladende uden Ende og Begyndelse, løbende hen over Sandet, der var befolket med Havbundens Æventyrdyr. Det forekom ham, som var en saa dyb Forladthed for grusom en Skæbne, selv for en Kabels Sjæl.

Saa spurgte han sig selv: hvorfor brød egentlig Menneskene ud i begejstret Jubel, da de første Depecher sendtes gennem det vældige Kabel. Det har maaske en eller anden mystisk Aarsag, for det at man nu tyve Gange i Minuttet telegraferer et God Morgen Hr. Müller eller God Morgen Hr. Schulze hele Jorden rundt, eller, for min Skyld gærne, keder den samlede Menneskehed hele Verden over med Reportervrøvlet, kan umuligt være den sande Grund til dette Frydeskrig.

Medens Friedrich tænkte saaledes, rutschede hans Stol, og han blev sammen med Elektroteknikeren og den sovende Konfektionshandler slynget haardt imod Trappehullets Gelænder, medens den anden Række af Passagerer, hvoriblandt Geheimeraaden og Professoren, blev slynget over til den anden Side. Situationen var temmelig latterlig; men der var ingen, der prøvede paa at le. En af de stadigt beskæftigede Stewarder kom ind og uddelte, ligesom for at trøste de bestyrtede, nogle spanske Druer fra Proviantkammerets uudtømmelige Forraad. „Hvornaar er vi i New York?" var der en, som spurgte. Øjeblikkelig var alle Øjne med Bestyrtelse og Skræk rettede mod ham. Den ellers saa høflige Steward svarede ikke. En bestemt Angivelse af Tiden vilde efter hans Mening næsten være at udfordre Skæbnen. Passagererne havde den samme Følelse. Den Tanke, at man virkelig engang igen skulde faa fast Land under Fødderne, stod for dem, i deres nuværende Tilstand, næsten som et taabeligt Æventyr.

Den lille tykke Herre, for hvem Elektroteknikeren hovedsagelig holdt sit Foredrag, teede sig underligt. Han gjorde ustandselig bekymrede Bemærkninger og saa med korte Mellemrum stadig ængsteligt ud i det oprørte Hav. Forskende vendte han sit kummerfulde Ansigts smaa aarvaagne Øjne snart mod Spidsen af Nødmasterne, der uafbrudt dannede store Buer (Styrbord Bagbord, Bagbord Styrbord!) — snart fuld af Sorg ind i Vandmasserne, der stadig højere og højere, monotont plaskede ned paa Dækket. Friedrich var lige ved at more sig over den elendige Landkrabbes Fejghed, da der var nogen, der fortalte ham, at den tykke Herre var en Skibskaptejn, som for knapt tre Uger siden havde bragt sin Bark tilbage til New York efter en Jordomsejling, som han havde været tre Aar om, og nu skulde han tilbage til New York for at tiltræde den samme Rejse, i et lignende Tidsrum.

Friedrich grundede over den frygtsomme Sømand, hvis Karakter saa lidt syntes at staa i Samklang med de Fordringer, der stilledes til

ham i et Kald saa fuldt af Forsagelse, og han spurgte sig selv, hvad det var, der bandt en saadan Mand til Ægteskabet og til Livet. Saa rejste han sig op for at drive et eller andet Steds hen. En Sørejses ufrivillige Lediggang bevirker, at Passageren, især i daarligt Vejr, stadig paany gennemlever alle de Indtryk, han har modtaget paa Skibet. Efter i nogen Tid planløst at have klatret op og ned ad Trapperne, befandt Friedrich sig da ogsaa paa Læderpuderne i Gallarygeværelset, som de fleste af Rygerne ikke fandt Behag i, og hvor den armeløse i Gaar havde indtaget sit Maaltid.

Hans Füllenberg kom ind og spurgte, om det var tilladt at ryge Cigaretter her. Han udtalte sig temmelig mismodigt om Vejret. „Gud ved, hvordan dette ender," sagde han, „i Stedet for at komme til New York, løber vi maaske ind i en Nødhavn i Newfoundland." Friedrich var ligegyldig overfor denne Spaadom.

Füllenberg søgte efter et nyt Samtaleemne.

„Hvordan har Deres Dame det?" spurgte Friedrich.

„Min Dame spytter sin Sjæl op, hvis man ellers kan tale om Sjæl hos hende. Jeg har for to Timer siden bragt hende til Sengs. Denne Englænderinde er allerede fuldblods Amerikanerinde. Ugenert, siger jeg Dem! Storartet. Først gned jeg hende paa Panden med Brændevin, som hun senere drak temmelig kraftigt af, saa knappede jeg hende op i Halsen. Hun lader til at betragte mig som en Masseur, hendes Mand har givet hende med paa Skibet. Det hele blev mig tilsidst for kedeligt. Desuden steg Sjælen ogsaa mig selv op af Maven dèr inde i hendes knirkende Boudoir. Al Poesi gik Fanden i Vold.

Hun viste mig for Resten et Fotografi af sin højtelskede New Yorker Ægtefælle. Jeg tror, hun har en til i London ...." Hans Füllenberg blev afbrudt af *first call for dinner,* som Trompeteren med Smæld blæste i Indgangen til Trappen. Lyden blev straks og uden Modstand slugt af den tykke Luft og Havets brutale Larm.

„Desuden har hun," sluttede den unge Mand, „bestilt Doktor Wilhelm ned til sig."

Der saa tomt ud i Spisesalen. Hverken „Roland"s Kaptejn eller nogen af Officererne var tilstede. Tjenesten tillod det ikke paa Grund af det daarlige Vejr. Et Arrangement af Trælister inddelte Bordets Flader i Rum, der skulde forhindre Tallerkener, Glas og Flasker i at rutsche ned. Fra Køkkenet og Porcellænskammeret lød der undertiden vældige Brag. Man hørte Tallerkenerne smadres. Der var kun tolv, tretten Mennesker ved Bordet, deriblandt Hahlström og Doktor Wilhelm. Tilsidst kom ogsaa Kortspillerne styrtende ind, hede i Ansigterne og højrøstede. En Spillegevinst blev straks omsat i Pommery. Taffelmusiken begyndte trods det frygtelige Vejr. Der var noget frækt i dette, da „Roland" atter og atter laa stille og rystede, som om det var stødt paa et Rev. Der var en Gang, hvor denne Indbildning blev saa stærk, at der opstod Panik paa Mellemdækket. Overstewarden Hr. Pfunder bragte Meddelelsen derom til Spisesalen, hvor man havde hørt

de bestyrtede Menneskers forfærdede Skrig, trods de tunge Vandmassers Larm, Tallerkenklirren og Strygemusik.

Ved Desserten kom Hahlström, med en Del Besvær, fra sin langt borte liggende Plads hen til Friedrich og Doktor Wilhelm. Han kaldte sig selv for en Fusker i Faget og begyndte at tale om Sygegymnastik. Hahlström mente, at Ingigerd, hans Datter, havde faaet Idéen til sin Dans ved denne Gymnastik. Det lod til, at han havde drukket Whisky, for han var ikke hyllet i sin sædvanlige Tavshed. Han udviklede filosofiske Anskuelser. Udfordrende spillede han den ene vilde og gale Paastand efter den anden ud. Hver Trumf havde været tilstrækkelig til at gøre ti tyske Filistre matte. Hvis man skulde tro, hvad han sagde, var han terroristisk Anarkist, Pigehandler, ja endog Plattenslager; med hele sin Persons Overlegenhed traadte han i hvert Tilfælde i Skranken for den Slags Folk mod de dumme.

„Amerika," sagde han, „er som bekendt lavet af Bedragere, og hvis man spændte et Telt over det hele, vilde man have det komfortableste Tugthus af Verden, mine Herrer! Bedrageren, den store Renaissanceidiot, er dèr den sejrrige Form for Liv. Og det er overhovedet den eneste mulige. Pas bare paa, hvordan Verden en skønne Dag vil ligge under for den amerikanske Storbedrager. Europa gør jo ogsaa nutildags en Smule i Renaissanceidealet og i Renaissancebestierne og arbejder saa at sige ivrigt paa sin Forsjofling. Men Amerika er mere end ti Hestehoveder forud. Europas Cæsar Borgiaer sidder paa Caféerne og udgyder deres Forbrydersjæle i temmelig harmløse Vers. De ser ud som den rene Katzenjammer eller som om Barberen havde tappet alt Blodet af dem.

Hvis Europa skal reddes, har det kun en Mulighed: der skulde laves en Lov, hvorefter hverken Plattenslagere, Kassebedrøvere, bedrageriske Fallenter eller Falskspillere maatte udleveres til Amerika. Allerede paa de tyske, engelske og franske Skibe i amerikanske Havne skulde disse Folk stilles under Europas særlige Beskyttelse. Pas bare paa, skal De se, hvor hurtigt Europa da vilde overfløje Uncle Sam."

Lægerne brast i Latter.

„Hvornaar har Geniet og Moralen nogensinde kunnet trives sammen?" fortsatte Hahlström. „Selv Himmelens og Jordens Skaber forstod det ikke, for han lavede sin Skabning umoralsk. Enhver højere Form for Virksomhed har kastet Moralen overbord. Hvad vilde der være ved en Historiker, der i Stedet for at forske, gav sig til at moralisere. Eller ved en Læge, der moraliserede? Eller ved en stor Statsmand, der gjorde de ti Buds Borgermoral til sin Rettesnor. Ja, og tænk Dem en Kunstner, der moraliserer, er han ikke en Nar og en Slubbert? Hvad skulde der blive af Alverdens Kirker, hvis vi alle var moralske? De vilde jo blive nødt til at lukke paa Grund af Mangel paa Kunder.

Man rejste sig fra Bordet, og da de klatrede ud paa Dækket, sagde Hahlstrøm pludselig til Friedrich: „Min Datter venter Dem. Vi har

nemlig en Ven her, Hr. Achleitner, et skikkeligt Fæ, men som til Gengæld har mange Penge. Skindet ved ikke, hvordan han bedst skal blive af med dem. Han har da ogsaa lejet en elegant Dækskahyt af en af Officererne til min Datter. Men derfor har han desværre ogsaa faaet Ret til at hænge over hende tidlig og silde."

Da Herrerne traadte ind i Værelset paa Dækket, sad Achleitner ogsaa ganske rigtigt paa en Malerstol, der ikke stod videre fast, mens „Mara" strakte sig, omhyggeligt indpakket, paa Divanen. Hun raabte straks til sin Fader, om han vilde være saa venlig at skaffe hende af med Achleitner, for han kedede hende, og hun lod Friedrich forstaa, at hun havde noget særligt at sige ham. Hahlström og Achleitner fjærnede sig lydigt.

„Hvormed kan jeg være til Tjeneste?" spurgte Friedrich, og han maatte nu høre paa en af disse intetsigende Ting, som Ingigerd yndede at opvarte sine Omgivelser med. Hun sagde, at det gjorde hun, fordi hun følte sig forladt, hvis Folk ikke beskæftigede sig med hende i Smaating. „Men hvis De ikke vil gøre det," sagde hun saa — det var et eller andet fuldstændig ligegyldigt, som egentlig var en Opgave for en Kahytsjomfru, „hvis De ikke har Lyst til at gøre det, saa vil jeg hellere have, De skal lade være. Og hvis De i det hele taget keder Dem sammen med mig, saa vil jeg ligesaa gærne være alene."

Friedrich betragtede hele denne Begyndelse som et taabeligt Udtryk for Forlegenhed. Han sagde roligt, at han af bedste Evne vilde gøre sig nyttig og erklærede, at han ingenlunde kedede sig. Det gjorde han heller ikke, for nu da han var alene i Kahytten med den lille, og Skibets Bevægelser ovenikøbet mærkedes mindre her, følte han den farlige Tillokkelse, der udgik fra hende.

De Lidelser, hun havde gennemgaaet paa Sørejsen, gav hendes Madonnaansigt en voksbleg Gennemsigtighed. Kahytsjomfruen havde løst hendes Lokker, og de laa bredt ud over Hovedpudens hvide Linned, en gylden Flod, som bragte Friedrich i Forvirring. I dette Øjeblik forekom det ham, som om hele det uhyre Skib med dets hundreder af menneskelige Myrer ikke var andet end denne lille bitte Silkeorms Kokon, denne farvesarte, henrivende Sommerfugl; som om de nøgne Heloter, der i Bunden af Skibet slyngede Kul ind i den hvidglødende Ovn, kun svedte for at tjene denne barnlige Venus. Som om Kaptejnen og Officererne var Dronningens Riddere og de øvrige hendes Følge. Og som om Mellemdækket var fyldt med blindt hengivne Slaver.

„Har jeg gjort Dem ondt med det jeg fortalte Dem i Gaar?" spurgte hun pludselig.

„Mig?" svarede Friedrich. „De har i det højeste gjort Dem selv ondt."

Hun betragtede ham med et spodsk Smil og pillede i en lille Klump rosafarvet Vat fra en Konfektæske, der stod ved Siden af hende.

Friedrich følte, at der i hendes Smil og hendes Blik laa en kold Nyden, og da han var Mand, og da han følte sig magtesløs overfor

denne Haan, steg der op i ham en Bølge af rent fysisk hidsig Vrede, der drev ham Blodet op i Øjnene og fik ham til at knytte Hænderne. Dette var den Raptus, som ved visse Lejligheder kom over ham, og som hans Venner kendte saa godt.

„Hvad er der i Vejen med Dem?“ hviskede Ingigerd, og pillede stadig ved Vattet, „for en Munk som Dem er jeg ikke bange.“

Denne Bemærkning var ikke egnet til at dæmpe den lidenskabelige Bølge, der brusede i Friedrich. Han blev imidlertid Herre over den. Et nyt Dyr i denne Circes Stald vilde han ikke være.

Det var som om Ingigerd var selve den legemliggjorte, fordærvede Sjæl, saa lidt gaves der i Mandens Følelsesliv, som var skjult for hende. „Jeg vilde selv engang være Nonne,“ sagde hun og temmelig omstændeligt plaprende fortalte hun, hvad enten det nu var sandt eller Løgn, at hun engang, et Aarstid eller længere, havde været anbragt i et Kloster for at blive god, men at det heller ikke var lykkedes videre godt i Klostret. Det vil sige, hun var religiøs. Det turde hun roligt sige. Ethvert Menneske, hos hvem hun ikke havde Følelsen af at kunne bede sammen med ham eller ved Siden af ham, var hende fremmed, ja imod. Maaske vilde hun dog alligevel engang blive Nonne, men ikke af Fromhed — og dermed begyndte hun, tilsyneladende uden selv at mærke det, at tale haanligt om alt, hvad hun lige havde sagt — ikke af Fromhed, for, det faldt hende netop ind, from var hun ikke. Hun troede ikke paa andet end sig selv. Livet er kort og bagefter er det ingenting. Man skulde nyde Livet. Den, der gav Afkald paa en Nydelse, syndede mod sig selv og bedrog sig selv.

Kahytsjomfruen kom ind i Kahytten og lagde, med nogle lystige Ord, Ingigerds Puder og Tæpper tilrette. „Her er bedre end nedenunder, ikke sandt, Frøken?“ Da hun var gaaet, sagde Ingigerd: „Jeg ved ikke, hvor det kan være, det dumme Menneske er ogsaa allerede forelsket i mig.“

„Hvorfor sidder jeg her?“ spurgte Friedrich sig selv og havde derved allerede begyndt paa i al Venskabelighed at aabne Øjnene paa denne taabelige lille Skabning. Hvorfor paakom der ham egentlig atter og atter denne stærke Følelse af Medlidenhed, som dette lille Væsen selv ikke gjorde Fordring paa. Og hvorfor kunde han ikke frigøre sig for Tanken om Uskyldighed og Tanken om Kyskhed, saa længe denne barnlige Lamias Nærværelse indvirkede paa ham? Hun stod for ham som ren og uberørt, og enhver af hendes kapriciøse Bevægelser og Bemærkninger forhøjede kun hendes rørende Hjælpeløshed for ham.

Al Kærlighed er Medlidenhed! Denne Sætning, som Schopenhauer opstiller og erklærer at være baade paradoksal og sand, foer Friedrich gennem Hovedet. Han tog en af Dukkerne, som igen laa strøet rundt om den lille, og prøvede paa i den humane Tone, som han havde lagt sig til i Omgang med Patienterne, at gøre Ingigerd begribeligt, at man ikke ustraffet kan leve i den Fejltagelse, at Verden er et Dukketeater. Dens Dukker er i Virkeligheden Rovdyr. Ve den,

der ikke erkender det, før han er blevet sønderrevet af deres Tænder eller slaaet ned af deres Kløer.

Hun lo kort og svarede ikke. Saa klagede hun over Smerter i Brystet. Friedrich var dog Læge, om han ikke vilde undersøge hende.

Friedrich svarede barsk, at det var Doktor Wilhelms Sag, han selv praktiserede ikke paa Rejser. Naa ja, mente hun, hvis hun havde det daarligt og han som Læge kunde lindre hendes Lidelser, men ikke vilde, saa var det vel ikke saa stort bevendt med hans Venskab for hende. Logiken i dette kunde Friedrich ikke skjule for sig selv. Han havde allerede længe vidst, at hendes overordentlig sarte Konstitution kun altfor møjsommeligt balancerede mellem Debet og Kredit og hvert Minut var i Fare. „Hvis jeg var Deres Læge," erklærede han, „vilde jeg maaske anbringe Dem hos en Præst paa Landet eller hos en Farmer. Ikke gaa i Teater! Endsige optræde! Dette fordømte Varietévæsen har bragt Dem til legemligt og aandeligt at gaa i Hundene."

Jeg er raa, og det er Medicin, tænkte Friedrich.

„Skal De være Farmer?" — „Hvorfor?" — „Præst er De jo allerede!" — Hun lo, og Samtalen blev afbrudt af Skriget fra en Kakadue, hvis Klatrestang stod i Baggrunden af Kahytten, og som Friedrich ikke før havde lagt Mærke til.

„Det manglede bare! Hvor har De det Bæst fra?"

„Vær saa god at give mig Bæstet! Koko! Koko!" Friedrich stod op og lod Søfareren, der var stor og hvid, med et Skær af lyserødt, klatre over paa sin Haand.

Imidlertid havde „Roland" indviklet sig i en Taagesky og lod Sirenens Brøl strømme ud over Oceanet, der sank i dybe Saltvandsdale og hævede sig til Bjærgkæder, arbejdende regelmæssigt som en uhyre Maskine. „Taage," sagde Ingigerd, og alt Blodet veg fra hendes Kinder. Men hun sagde straks, at hun aldrig var bange. Saa tog hun et Stykke Konfekt i Munden og lod Kakaduen bide af det. Uden nogensomhelst Følelse satte den sig paa Pigens blidt aandende Bryst. Friedrich maatte imidlertid hvert Øjeblik give en og anden Haandsrækning, og medens han hørte hende sværme for en lille javanesisk Abe, hun engang havde haft, spurgte han sig selv, om han egentlig var Læge, Sygepasser, Frisør, Kammerjomfru eller Skibsteward, og om han dog ikke alligevel vilde ende med at blive Løbedreng for Ingigerd.

Han følte en levende Længsel efter igen at komme ud i fri Luft og op paa Dækket.

Men da Achleitner kort efter igen, med angstfulde spørgende Øjne, var kommet ind i Værelset, og Ingigerd med et hadefuldt Blik og overordentlig unaadigt, snarere havde beordret Friedrich til at gaa end bedt ham om det, var han næppe kommet ud i Taageskyen udenfor den lukkede Dør, førend det forekom ham, at der var noget, der drog ham tilbage til Pigens Leje, som om han var lænket dertil.

Sirenen brølte øredøvende. Det var igen denne vilde, frygteligt

stigende Tone, der lød som rallende Brøl fra en kæmpemæssig Tyrs Bryst; den havde noget truende og paa samme Tid angstfuldt manende ved sig. Friedrich kunde aldrig høre den, uden at dens Manen og Angst gav Genklang i ham selv. Paa samme Maade syntes den jagende Taage ham at være et Billede paa hans egen Sjæl, eller hans Sjæl at være et Billede paa den jagende Taage, eller paa Skibet, der blindt gik sin ubekendte Skæbne i Møde. Han traadte hen til Rælingen, og da han stirrede ned i Vandet, kunde han se, med hvilken umaadelig Hurtighed det kolossale Skib skød gennem Vandet. Og han spurgte sig selv, om Menneskets Dristighed ikke var det rene Vanvid.

Hvem, ligefra Kaptejnen til den mindste Skibsdreng, kunde forhindre, at Bølgerne, maaske allerede i næste Øjeblik, sønderslog Skibets eneste Skrue, der stadig dukkede op og snurrede rundt i Luften. Hvem vilde faa Øje paa et Skib, førend det tilintetgørende Sammenstød mellem de hule Kolosser med de papirstynde Vægge var uundgaaeligt. Hvem turde haabe at undgaa Vragene af de mange Skibe, der var gaaet under, naar de i Taagen flød under Vandet, og deres sammenklumpede Masser af Jærn og Bjælker ved Bølgernes Pres blev slynget mod „Roland"s Skrog, der med vældig Fart kom imod dem? Hvad vilde der ske, hvis Maskinen svigtede. Hvis en Kedel ikke kunde taale det Dag ud og Dag ind uafbrudte Pres af Dampspændingen? I disse Egne traf man ogsaa Isbjærge. Ikke at tale om den Skæbne „Roland" kunde vente sig, hvis Stormen steg.

Friedrich traadte ind i det øverstliggende Rygeværelse, hvor han fandt Kortspillerne, Doktor Wilhelm, den armløse Artur Stoss, Professor Toussaint og flere andre Herrer samlede. Han blev modtaget med et Hallo. Værelset, der lugtede stærkt af Kaffe, var opfyldt af en tyk, sviende Røg, der i det Øjeblik Friedrich traadte ind, blandede sig med den fugtige Taage.

„Hvad nyt, mine Herrer?" spurgte Friedrich.

Der var en, der raabte: „Har De nu lykkelig faaet bortopereret Danserindens velbekendte Leverplet to Fingerbredder fra Krydset, lige over venstre Hofte?"

Friedrich blev bleg og svarede ikke.

Han tog igen Plads hos Doktor Wilhelm og lod som om hele Støjen og den ubekendtes Ord slet ikke kom ham ved. Han gik ind paa sin Kollegas Forslag om at spille Skak.

Medens han spillede, fik han Tid til at kvæle sin Skam og sin Harme. Han saa sig stjaalent om efter den han mente havde talt. Stoss, raabte til ham: „Der er visse Folk her, Hr. Doktor, der, naar de rejser til Amerika, lader deres Takt blive tilbage i Tyskland, skønt Overrejsen ikke bliver billigere derved." Den, som følte sig ramt, lod denne Bemærkning ubesvaret. Derimod var der en, der sagde: „Men Mister Stoss, vi er jo ikke i nogen Damesalon, og man behøver da ikke at tage en lille Spøg ilde op." — „Jeg holder ikke af Spøg," svarede Stoss, „der gaar ud over Folk, der er tilstede, og især ikke,

naar der er Damer med i Spillet." — „Oh, Mister Stoss," sagde den ældre Hamburger Herre, der allerede en Gang før havde svaret ham, „enhver Ting til sin Tid: jeg har ikke noget imod Prædikener, men for Øjeblikket er vi paa Havet i daarligt Vejr, og dette Værelse er ikke nogen Kirke." En sagde: „For Resten er der ingen, der har nævnt Navne."

Den unge amerikanske Mand, der allerede havde udmærket sig ved sin Ildfest i Damesalonen sagde nu tørt: „*When Mister Stoss is in New York, he will hold church services every night in Webster and Forster's tingel-tangel.*" Stoss gav igen: „*No moisture can be compared with the moisture behind the ears of many young American fellows.*" Den unge Mand svarede: „*Directly after the celebrated Barrison sisters' appearance, after the song Linger longer Loo! Mr. Stoss will raise his hands to heaven and beg the audience to pray.*"

Efter disse Ord sprang den slanke Laban, uden at saa meget som en Muskel fortrak sig i hans Ansigt, ud i det fri.

Artur Stoss kunde skyde en hvid Pind efter ham. Men heller ikke han brød sig længe om det Stød, han havde faaet, og den Latter, der paafulgte. „Man tager meget fejl," sagde han og vendte sig til Professor Toussaint, der sad ved Siden af ham, „naar man tror, at Moralen staar lavere i Artistkredse end i det øvrige Selskab. Det er en fuldstændig fejlagtig Opfattelse. Eller er der nogen, der mener, at det uhørte, det dumdristige som Artisterne i stadig højere og højere Grad yder, kan forenes med et usædeligt Liv? Goddam! de skulde bare vide. Til det, der præsteres i den foragtede Varieté, fordres der en Askese og en Jærnflid, som er Filisteren, der aldrig forsømmer sin Morgenbajer, fuldkommen ukendt." Og han blev ved med at udbrede sig i høje Ord om Artisten.

Hans Füllenberg spurgte: „Hvad er egentlig Deres Specialitet, Hr. Stoss?" —

„Naar man kan det," kom Svaret, „er det ikke svært, min Dreng. Men hvis vi to en Gang skulde duellere, saa vilde De efter Behag kunne vælge, hvilket Øje, hvilken Øreflip eller hvilken Kindtand, De vilde give til Pris." — „Han skyder som en Carver," var der een, der sagde. „Tre-fire Gange efter hinanden træffer han lige i Centrum!" — „En Kunst som andre Kunster, mine Herskaber! Men tro blot ikke, at den naas uden Forsagelse, Sved og Taalmodighed, selv om man har Arme, og ikke er nødt til baade at holde og trykke Bøssen af med Fødderne."

Kaptejn von Kessel kom ind og blev modtaget med et højlydt „Aa". Rundt omkring ham brød et Hav af Solskin ind gennem Døren. „Barometeret stiger, mine Herskaber!"

Meddelelsen virkede straks som en Trolddom paa alle. En Herre, der havde ligget og sovet i et Hjørne, — i den Halvsøvn, der er den mildeste Form for Søsyge, — satte sig ret op og gned sine Øjne. Hans Füllenberg skyndte sig ud paa Dækket sammen med nogle andre Pas-

sagerer. Det samme gjorde Doktor Wilhelm og Friedrich, der havde tabt Spillet.

De to Doktorer gik op og ned ad Promenadedækket, hvor et overraskende muntert Liv udfoldede sig. Luften var mild. Skibet laa stille, og det saa ud som om det var en Nydelse for dets vældige Legeme at bane sig Vej gennem de flaskegrønne Bølger, der gik ganske lavt. Ogsaa Passagererne var fulde af Tilfredshed. Herrerne maatte hvert Øjeblik hilse og give Plads for dem, der vilde frem. Stewarderne havde fortalt om det smukke Vejr fra Kahyt til Kahyt, og alle var krøbet op paa Dækket. Overalt blev der snakket og let, og man maatte i høj Grad forbavses ved at se den muntre Kreds af Damer, der hidtil havde holdt sig skjult i „Roland"'s Skrog.

Hans Füllenberg kom forbi med sin Amerikanerinde, der nu var rask igen. Hun havde fundet en Veninde. Den unge Pige havde Pelshue over sin svensk-blonde Haarkrone og var indhyllet i en Ræveskindspels; hun lod til at føle sig i høj Grad opbygget af Hans Füllenbergs daarlige Vittigheder og daarlige Engelsk. Desuden havde han taget hendes Muffe i Forvaring og trykkede den afvekslende mod sin Mave, mod sit Hjærte og med frygtelig Lidenskab mod sin Mund. Amerikaneren fulgtes med sin Kanadierinde, der promenerede meget blaseret, men mærkværdig oplivet. Hun lod til at fryse, skønt hun havde puttet sig ind i en Jaket af kanadisk Zobel, der gik hende til Knæene.

Ved Dækkets Bagbordsside gav Ingigerd Audiens, denne Gang udenfor sin Kahyt. Det Værelse, hun var blevet begunstiget med, og hvis Døre stod aabne bag hende, smigrede ikke lidt hendes Forfængelighed, nu da Dækket var fuldt af Folk, og alle kunde misunde hende.

Friedrich sagde til Doktor Wilhelm: „Hvis De ikke har noget imod det, Hr. Kollega, skal vi saa ikke hellere blive paa denne Side Rubikon. Den lille begynder at kede mig. Kunde De for Resten ikke sige mig," fortsatte han, „hvorfor jeg, da jeg før kom ind i Rygeværelset, blev modtaget med saadan et Hallo og den Bemærkning, den ubekendte kom med?"

Wilhelm beroligede ham muntert og mente, at Hans Füllenberg var kommet ind og i Kaadhed havde gjort den Bemærkning. Han havde vel set Friedrich komme ud fra Ingigerds Værelse.

Friedrich vilde skære Ørerne af den unge Mand.

Herrerne lo og blev glade og blev grebet af den samme Livsglædens Rus som de andre. Alle havde efter de elendige Timer, de havde oplevet, igen lært at forstaa, hvor dejligt det er blot at leve. Leve, leve! Det var det Ønske, der fulgte med hvert Skridt, hver Latter, hvert glad Udbrud fra dem alle, og hvori al Bekymring druknede. Ingen Sorger, hverken af europæisk eller amerikansk Oprindelse, som man havde slæbt med paa Skibet, havde i dette Øjeblik nogen som helst Eksistentsberettigelse. Den som blot levede, havde vundet det store Lod.

Alle disse promenerende Mennesker havde i Øjeblikket været i Stand til at begaa alle mulige Slags Daarskaber, og regne det for intet, som de paa fast Grund aldrig vilde have tilladt sig og aldrig vilde have tilgivet.

Imidlertid var alle Musikanterne paa Kaptejnens Befaling kommet ud paa Dækket og havde stillet sig op med deres Nodestole og Instrumenter. Og medens deres glade Melodier smældedes ud over hele „Roland", var man paa Toppunktet af Festlighed, og en halv Timestid var det som om de faa Skyer, der drog hen over den blaa Himmel, Skibet, Menneskene og Oceanet var blevet enige om at danse Kvadrille.

Pludselig blev den gamle frygtelige Havmand jovial og godmodig. Det viste sig ved, at han, i øjnsynligt spøgefuldt Lune som en koket Hane lod sine Dukker danse Nummer efter Nummer omkring „Roland". Skarer af flyvende Fisk maatte springe i Vejret. En Hval lod sin bekendte Fontæne springe. Og fra Mellemdækkets Forstavn lød Raabet „Delfiner".

I Længden kunde Herrerne ikke komme udenom Ingigerd. Da Wilhelm fik Øje paa hende, sagde han: „Theridium triste!" — „Hvad mener De?" spurgte Friedrich, der blev lidt forskrækket. „De ved nok," svarede Wilhelm, „at den Art af Edderkopper, der kaldes Theridium triste, som oftest sætter sig paa Spidsen af et Græsstraa i Nærheden af en Myretue, og saasnart en af Myrerne dernede vil forbi, kaster den blot lidt Spindelvæv over den. Det øvrige besørger saa Myren selv. Den indvikler sig hjælpeløst og bliver saa ganske mageligt udsuget af den lille bitte Edderkop." „Hvis De havde set den lille danse sin Dans, Hr. Kollega," sagde Friedrich, „saa vilde De maaske snarere tildele hende Myrens Rolle, naar den bliver kvalt af Edderkoppen." „Der er en eller anden Digter," svarede Wilhelm, „jeg husker ikke hvem, der siger: dette Køn er stærkest, naar det er svagt."

Ingigerd havde imidlertid haft en ny Sensation, som hun kunde takke Postembedsmanden Hr. Rinck for. Hun legede med en nydelig lille Hund, der laa paa hendes Skød som en Bunke hvid Uld, ikke større end et Par knyttede Hænder. Morskaben bestod i, at denne Isbjørn en miniature med sin latterlig lille Fistelstemme gøede som en rasende af den store Skibskat, som Hr. Rinck holdt hen for Øjnene af den.

„I Nat skal vi da for en Gangs Skyld sove godt," sagde Wilhelm, „med Deres Tilladelse, Mr. Rinck."

„I always sleep well," svarede Postembedsmanden meget flegmatisk. Han holdt en tændt Cigaret ved Siden af den tunge, bløde Kattekrop.

„Se en Gang her ned, Kollega!" Med disse Ord aabnede Doktor Wilhelm en Dør i Nærheden, hvorigennem man kunde se ned i et dybt kvadratisk Rum. Det var halvvejs fyldt med tusinde Pakker.

Man kunde trave rundt paa dem med Støvler. Alt dette skulde Postmanden ordne. — „Foruden Brevene," tilføjede Mister Rinck flegmatisk.

„Denne Rinck," sagde Wilhelm, medens de gik videre, „er egentlig en Original, som man maa kende for at forstaa. Han har en Gang haft Uheld med en lignende Type som denne lille Hahlström. Den Slags skal man ikke gifte sig med. Fra den Tid af har han ligegyldig set Døden i Øjnene, paa alle mulige Maader og paa alle Verdenshave. De skulde en Gang høre ham fortælle, men det kan man sjældent faa ham til, da han ikke drikker. Man taler saa meget om Fatalisme, men hos dem, der fører det i Munden, er det, naar alt kommer til alt, kun Ord. Hos Rinck er det ikke blot Ord."

Livet paa Dækket fik et mere og mere mondænt Anstrøg. Friedrich var forbavset over, hvor mange Folk fra Berlin, som han kendte af Udseende, der pludselig dukkede op. Kort efter forestillede Professor Toussaint sig for ham og førte ham hen til sin Frue, der laa henslængt i en Skibsstol. „Jeg er indbudt til denne Rejse af en amerikansk Ven," erklærede Toussaint nedladende, og nævnede Navnet paa en bekendt Millionær, „og hvis jeg skulde finde mig nogle Opgaver derovre, saa skal jeg ikke have noget imod at betragte Amerika som mit andet Hjem." Og den blege, forgræmmede, fornemme Mand vedblev, under sin endnu smukke Kones ironisk blaserede Blik, at udbrede sig over sine Sorger og Forhaabninger. Uden selv at mærke det, brugte han stadig, næsten for ofte, Udtrykket: Dollarlandet.

Imidlertid begyndte de at danse paa Agterdækket. Det var Hans Füllenberg, den til enhver Tid oplagte Berliner, der benyttede en Strausservals til at engagere Damen i Ræveskindspelsen. Som altid smittede Eksemplet, en Del andre Par sluttede sig til dem, og nu blev der under den skyfri Himmel holdt et lille Bal, der ikke sluttede før Solnedgang.

Da Kapellet vilde forsvinde igen med de blinkende Messinginstrumenter, blev de holdt fast af Selskabet, og i en Haandevending blev der aabnet en Indsamling og en anselig Pengegave blev lagt i Musikanternes Kasse. Hvorpaa de igen, langt fornøjeligere, satte i med deres Danse.

Doktor Wilhelm blev kaldt bort. Efter nogen Tids Forløb lykkedes det Friedrich at rive sig løs fra Ægteparret Toussaint og blive alene en Stund. Himlen, der var klaret op, det glasklare svulmende Hav, der som ved et Under havde faaet Ro over sig, Dansen, Musiken og Solstraalerne vakte ogsaa i ham en ny velgørende Livsfølelse. Livet, sagde Friedrich til sig selv, er stadig et op og ned, et Øjeblik, der er fyldt med Smærte eller Glæde, med Nat eller Dag, med Solskin eller sorte Skyer. Og ud fra dette vil Fortid og Fremtid altid komme til at staa enten i Lys eller i Mørke. Skulde den Tilværelse, der stod i Lyset, have mindre Realitet end den, der stod i Mørket? Med en ungdommelig, næsten barnlig Jubel hørte han alt i sig og om sig svare: „Nej!"

Friedrich havde skubbet den bløde Hat, han nu havde paa, bag i Nakken, aabnet sin lette Overfrakke og krummet begge sine Arme, med Hænderne i de graa svenske Handsker, bagud over Rælingen. Han saa Havet, det glidende Skib, han følte Maskinens Pulsslag, hans Øre var fyldt med Valsens indsmigrende, smeltende Harmonier, hele Verden var blevet til en i alle Maader letsindigt bevæget, farverigt funklende Balsal. Han havde lidt og ladet andre lide, og alle de, som havde ladet ham lide, og alle de, som han havde ladet lide, omfavnede han nu, og det var som om han samledes med dem i en Rus.

Da hændte det, at Ingigerd Hahlström og første Officers Kæmpeskikkelse gik forbi. Friedrich hørte hende sige, at hun ikke dansede, og at Dansen var en flov Fornøjelse. Da sprang han op og svang sig snart efter med Kanadierinden, som han, paa en for Tyskerne ejendommelig ildfuld Maade, hensynsløst havde røvet fra den forbløffede unge Amerikaner. Det var tydeligt, at den dybtaandende, sarte og exotiske Kvinde fandt Behag i denne stærke Erobrerarm.

Efter at Friedrich havde sluttet Dansen med Kanadierinden, blev han en Tid lang nødt til at radbrække Fransk og Engelsk med hende. Han var meget glad, da han kunde give hende tilbage til den unge Amerikaner. I samme Øjeblik blev Stoss af sin Tjener transporteret over Dækket til sin Diner, som sædvanlig ved Frakkekraven. Den armeløse benyttede Lejligheden til at gøre en spøgefuld Bemærkning om denne Befordringsmaade, han kaldte sig selv en Privatekstrapost til Lands og til Vands. Friedrich trak en Dækstol frem, fordi han fik Lyst til at snakke lidt med Artisten, som af sin Tjener med Behændighed og Omsorg blev anbragt i en Stol.

„Hvis Vejret bliver saadan ved," sagde Artur Stoss, „saa vil vi i Løbet af Tirsdagen kunne lægge til i Hoboken. Men kun, hvis Vejret bliver saadan ved. Efter hvad Kaptejnen siger, løber vi endelig for fuld Kraft, seksten Knob i Timen." — Friedrich blev forskrækket! I Løbet af Tirsdagen vilde altsaa hans Samliv med Ingigerd her bag de samme Vægge være tilende.

„Den lille er en pikant lille Taske," sagde Stoss, som om han havde gættet Friedrichs Tanker. „Det skulde ikke undre mig, om denne lille Frugt faldt i Hænderne paa en eller anden uerfaren Mand. Saa gælder det om at tage paa hende med Handsker!" — Friedrich led Kvaler. Mens han fra Siden skelede hen paa det armeløse Skrog, krympede hans Sjæl sig under Forsmædelsens og hans egen Latterligheds Forbandelse.

Men Stoss blev ved med at filosofere over Erotik i al Almindelighed. Han, den armeløse Don Juan, gav Friedrich et Privatkursus i Maaden at omgaas Kvinder paa. Derved kom han ind paa at prale, og hans Intelligens skrumpede ind i samme Forhold som hans Forfængelighed voksede. Det syntes, som om en eller anden pinlig Trang bragte ham til at ville imponere den anden som Mand.

En Tjenestepige kom forbi med nogle Børn. Friedrich aandede lettet, for Stoss' Opmærksomhed blev derved afledet. Han raabte: „Naa, Rosa, hvordan gaar det den naadige Frue?“ Rosa svarede: „Hun kommer ikke herop. Hun er i Færd med Borddans og med at lægge Kort op.“ Barnepigen lod til at have fundet Naade for Tjeneren Bulkes Øjne, og han hjalp hende med at sætte de smaa paa Stolene. Og Friedrich genkendte i hende den lille Bondepige, som havde købt Eau de Cologne i Barbersalonen, og hvis lidet opmuntrende Tjenesteforhold han havde lært at kende af Barberen. Disse Forhold blev bekræftede af Arthur Stoss: „Det er en Fru Liebling,“ sagde han, „som kalder Overstewarden til Hjælp mod denne Perle af en Pige. Men Pfunder sagde til hende, at i Stedet for at beklage sig over denne eksemplariske Rosa, burde hun putte hende i Bomuld.“ Den armeløse sluttede: „Saadanne Kvinder ved ofte ikke selv, hvad de gør.“

Musiken klang endnu, og Solen lyste stadig over det tørre Dæk, hvor det rejsende Selskab i overstadigt Lune dansede og svang sig Ansigt til Ansigt med Himlens og Havets Uendelighed, da Friedrich blev kaldt ned i Maskinrummet. Nedstigningen foregik ad en lodret Jærntrappe, gennem en tyk Oliedunst og kunstigt Lys, og Vejen forekom Friedrich uendelig. Maskinerne arbejdede omkring ham. Over vældige Svinghjul løb brede susende Svingremme. Paa tykke Metalakser drejede store Metalskiver sig, forbundne med store og smaa Hjul, der hver havde sit Arbejde at udrette. Friedrichs Øjne strejfede den uhyre Cylinder, i hvilken den sammenpressede Damp bevægede Kolberne som Pumpestænger, og derigennem det store Sving, der gik bagud, langs Kølen.

Mellem Jærnmasserne, der drejedes rundt, gik Maskinister med Klude og smaa Oliekander, med en vidunderlig Sikkerhed og Forvovenhed, skønt enhver nok saa ringe, uoverlagt Bevægelse kunde blive dødbringende.

Og længere og længere nedad gik det, lige ned til, hvor nøgne Heloter slyngede mange Skovle Kul ind i den hvidglødende Masse under Kedlen. Man var naaet ned i et Helvede, fyldt med Lugt af Kul, Varme og Slakker, og oplyst gennem de hvidglødspyende Indfyringshuller.

Friedrich snappede efter Vejret. Den Afgrund, han syntes han var kommet ned i, havde en saadan Temperatur, at Sveden straks begyndte at drive ham ned ad Nakken. Medens han endnu var ganske henrevet af det nye ved dette Indtryk og helt havde glemt, at han egentlig befandt sig dybt nede under Havfladen, omgivet af Vand, opdagede han pludselig Doktor Wilhelm og paa samme Tid et Lig, der laa hvidt paa det sorte Grus.

Et Øjeblik senere havde Friedrich, der nu kun var Lægen, Doktor Wilhelms Stetoskop i Haanden, for at høre paa den faldnes Hjærte. Kammeraterne, som fra øverst til nederst var sværtede af Stenkul-

støv, arbejdede rastløst ved Maskinen og kastede kun nu og da et Blik paa ham, naar de hældte lidt Øl eller Vand i sig. „Han er for knapt tre Minutter siden styrtet om," sagde Wilhelm, „han dér, den sunde og raske Fyr, er hans Efterfølger."

„Han skulde lige til at slynge Kul ind i Hullet," raabte Maskinisten, der havde ført Friedrich ned — paa Grund af Skovlenes Skraben og Spektaklet fra Ovndørene maatte man raabe for at blive hørt — „saa fløj Skovlen ham langt ud af Haanden og havde nær gjort en anden Kuldrager Fortræd. Manden," vedblev han, „er forhyret i Hamborg. Da han kom ombord, tænkte jeg straks: bare dette gaar godt, min Dreng. Men han prøvede en sidste krampagtig Vittighed og sagde: naar kuns Hjærtet er godt, Hr. Maskinist! Og jeg havde ogsaa ondt af ham, for han kunde ikke paa anden Maade komme over den store Pyt, og han vilde for enhver Pris over for at gense en, han havde været skilt fra i fjorten Aar."

„Exitus," sagde Friedrich, efter at han længe havde lyttet til den forulykkedes Bryst. Man kunde endnu nogle Øjeblikke se Ringene efter Trykket af Hørerøret paa den blaalige voksblege Hud over den stakkels Fyrbøders Ribben. Den dødes Hage faldt ned. Den blev bundet op med Friedrichs hvide Lommetørklæde.

„Han er faldet uheldigt," bemærkede Friedrich. Kanten af en vældig Møttrik havde bibragt ham et dybt, forbrændt, sort blødende Hul i Tindingen. Og nu steg Lægerne igen op paa Dækket, og Offeret for Civilisationen, den moderne Galejslave, der stadig var bedækket med Svedperler efter sin frygtelige Virksomhed, og som med Tørklædet bundet om Hovedet saa ud som en, der har Tandpine, blev af flere Mænd slæbt ud fra den glødende Hede, op i det Rum, der var bestemt for de døde.

Doktor Wilhelm maatte meddele Kaptejnen det. Uden at nogen paa Dækket, hvor Musiken lige havde smældet sine sidste Toner ud, maatte ane eller anede noget, havde man, hjulpet af Søsteren fra det røde Kors, lagt Liget tilrette paa en Madrats, og kort efter var en Kreds af Skibets første Mænd, deriblandt Intendanten og Lægerne med Kaptejnen i Spidsen, samlede om den døde.

Kaptejn von Kessel gav Befaling til at hemmeligholde Fyrbøderens Død og anmodede ogsaa begge Lægerne derom. Saa maatte de gaa i Gang med Skriverier og Formaliteter, indtil det var blevet ganske mørkt udenfor og first call for dinner, de kendte Toner fra „Roland"s klare Trompet, lød ud over Dækket og gennem Gangene paa første Klasse.

Under alt dette havde Friedrich klædt sig om i sin Kahyt. Da han kom ind i Spisesalen, var der allerede en livlig Tilstrøming af Toiletter. Saa godt som fuldtallige kom Damerne brusende ind i det festlige Rum, der var stærkt oplyst af de elektriske Lamper. Friedrich bemærkede ganske vist, da han fra sin Plads iagttog dem, hvorledes

mange af de skønne, naar de kom ind, først maatte tage sig sammen for med graciøst Humør at gaa let hen over Frygten for Søsyge.

Men udover den lette Rysten, der gik gennem Gulve og Lofter overalt paa „Roland", var det virkelig næsten ikke til at mærke, at Skibet bevægede sig. Musiken begyndte, og alle de livréklædte Stewarder, der hurtigt kom ind, kunde, uden at balancere, naa hen til det spisende Selskab. „Et Galataffel," sagde Kaptejnen, der satte sig ned efter at have kastet et tilfreds Blik over det hele.

Man var allerede ved Fisken, da Ingigerd blev ført ind af den plumpe og meget ordinært udseende Achleitner. Friedrich ønskede, han kunde synke i Jorden, saa ufordelagtig tog den lille sig ud, og saa pinligt virkede hele Optoget. Skibsfrisøren havde af hendes blonde Haar lavet et frygteligt Bjærg af en Frisure, hun havde et spansk Tørklæde over Skuldrene, som om hun vilde agere Carmen. Hun vakte ogsaa Spot og bidende Haan langs hele Bordet. Friedrich tænkte, medens han slugte baade Fisk og Fiskeben, hvad er det dog for giftiggrønne Strømper, hun har paa, og hvorfor gaar hun med disse ordinære Broncesko.

„Lad os faa noget Kridt," sagde en Herre, „til Damens Saaler. Damen vil danse paa Line." Fra Herrernes Læber og fra Damernes Øjne regnede det med Ondskab. Man fik Maden galt i Halsen og maatte holde Servietten for Munden. Ikke alle Bemærkninger blev gjort med videre Diskretion, og i Kortspillernes Kreds, hvor de igen drak Champagne, antog Haanen endog raa Former.

Friedrich troede ikke sine egne Øjne, da dette lille Fugleskræmsel pludselig stod foran ham og drog Opmærksomheden hen paa ham ved højrøstet at tiltale ham. „Hvornaar ser De igen ind til mig?" spurgte hun, eller saadan noget lignende, hvorpaa Friedrich forskrækket svarede et eller andet. Halse i stiv Flip og nøgne Halse, smykkede med Kæder og Perler, vendte sig. Friedrich kunde ikke huske nogensinde at have oplevet noget saa pinligt. Ingigerd saa det ikke og følte det ikke. Achleitner gjorde sig Umage for at faa hende bort, da han heller ikke befandt sig vel under Krydsilden fra Selskabet.

Endelig fjærnede hun sig med de Ord: „Fy, De er flov! De er dum! Jeg kan ikke lide Dem!" Hvorefter en langvarig, temmelig befriende Latter brød ud i Kaptejnshjørnet.

„De maa tro, mine Herrer," sagde Friedrich med en nogenlunde godt spillet ironisk Tørhed, „at jeg hverken ved, hvorved jeg har fortjent den Opmærksomhed, jeg nylig er blevet beæret med, eller hvordan jeg i Fremtiden skal kunne gøre mig fortjent til den." Saa blev der talt om andre Ting.

Det opmuntrende Vejr og Forventningen om en rolig Nat fyldte Selskabet ved Bordet med sorgløs Munterhed. Man spiste, man drak, man lo og flirtede, alle med den skønne Bevidsthed at være en Borger i det nittende, og snart i det, sandsynligvis endnu værdifuldere, tyvende Aarhundrede.

Da de to Læger efter Bordet sad sammen i Doktorkahytten, kom Samtalen til at dreje sig om den moderne Kultur.

„Jeg er bange for," sagde Friedrich, „at det verdensomspændende Samkvemsapparat, der efter Sigende er i Menneskets Magt, meget snarere har Mennesket i sin Magt. I alt Fald har jeg endnu ikke set noget til, at Maskinens uhyre Arbejdskraft har forringet Menneskets Overarbejde. Det moderne Maskinslaveri er det imposanteste Slaveri, der nogensinde har eksisteret; men det er et Slaveri! Hvis man spørger, om den menneskelige Elendighed er blevet forringet i Maskinens Tidsalder, maa man foreløbig svare Nej. — Om Lykken og Mulighed for Lykke er forhøjet? Stadig Svaret: Nej!"

„Derfor er ogsaa," sagde Wilhelm, „hvert tredje dannet Menneske, man træffer, Schopenhauerianer. Den moderne Buddhisme gør rivende Fremskridt."

„Ja," sagde Friedrich, „for vi lever i en Verden, der stadig er uhyre imponeret af sig selv og keder sig mere og mere uhyre derved. Det aandelige Middelstandsmenneske træder mere i Forgrunden, er indholdsløsere end nogensinde og desuden blaseret og overmæt. Ingen Art af Idealisme, ingen Art virkelig stor Illusion kan længer holde Stand."

„Jeg indrømmer," sagde Wilhelm, „at det vældige Købmandsfirma Civilisationen er sparsommeligt med alt, kun ikke med Menneskene og heller ikke med det, der er det bedste i dem. Den regner det ikke for noget og lader det forkomme. Men vi beholder en Trøst tilbage; jeg tror, at dette Firma dog har det gode i sig, at det en Gang for alle skiller os af med Fortidens værste Barbari, saaledes at f. Eks. Inkvisition, pinligt Forhør eller lignende, ikke mere vilde være muligt."

„Ved De det saa vist?" spurgte Friedrich, „og synes De ikke det er underligt at se, hvordan den ældste Kulsviertro stadig bestaar ukuet ved Siden af Videnskabens største Erobringer, Spektralanalysen, Loven om Energiens Bestaaen o. s. v.? Jeg er ikke sikker paa, at et Tilbagefald til Malleus maleficarums grufuldeste Tider er umuligt!"

I dette Øjeblik kom en Steward, som Wilhelm havde ringet paa, og Skibsdrengen Pander, ind i Kahytten. Wilhelm sagde: „Kollega, nu synes jeg, vi skulde drikke Champagne. Adolf," sagde han og vendte sig mod Stewarden, „bring os en Pommery." „Det gaar godt ud over Champagnekælderen," sagde Adolf. „Naturligvis, alle er jo glade over, at vi ikke er druknede i Gaar og i Forgaars." Skibsdrengen var sendt af Kaptejnen for at hente Fyrbøderens Dødsattest. Den døde Fyrbøder hed Zickelmann. I det stakkels Menneskes Notebog var der fundet Begyndelsen til et Brev, der lød omtrent saaledes: „Jeg har glemt, hvordan du ser ud, kære Moder! Det gaar mig kun daarligt, men jeg maa dog en Gang over til dig, til Amerika, for at se dig igen! Det er dog saa trist, naar man i hele Verden ikke har en eneste Slægtning!

Kære Moder, jeg vil bare se dig en Gang igen, og ellers vil jeg virkelig slet ikke falde dig til Byrde."

Champagnen kom, og det varede kun kort Tid, inden den første Flaske blev erstattet af en ny. „De maa ikke blive forbavset, Kollega, hvis jeg er noget umaadeholdende i Dag," sagde Friedrich. „Maaske kan jeg ved Hjælp af denne Medicin komme til at sove nogle Timer."

Klokken var halv elleve, og Lægerne sad stadig sammen. Som det var naturligt mellem gamle Studenter og Fagkammerater, bevirkede Vinen en høj Grad af Fortrolighed.

Han var, sagde Friedrich, traadt ud i Verden med en altfor gunstig forudfattet Mening om Livet. Han havde, af en Slags Idealisme, afslaaet at gaa Militær- og Diplomatvejen. Han havde da valgt det medicinske Studium i den Tro derigennem at kunne være Menneskeheden til Nytte. I denne Tro var han blevet skuffet. „For, naar alt kommer til alt, Kollega, den virkelige Gartner passer en Have fuld af sunde Træer, men vort Arbejde er helliget en sygelig forkrøblet Vegetation, der stammer fra syge Spirer!" Derfor var Friedrich, som han sagde, traadt i Kamp mod Menneskehedens frygteligste Fjende, Bakterierne. Men han vilde imidlertid ikke nægte, at det tomme, taalmodighedsprøvende og besværlige Fagarbejde heller ikke havde kunnet tilfredsstille ham. Ævnen til at forbenes, som var nødvendig for et Fagmenneske, havde han ikke. „Da jeg var seksten Aar, vilde jeg være Maler. Jeg kan ikke nægte, at jeg ved Obduktionsbordet i Ligsynshuset i Berlin har lavet Vers. For Øjeblikket vilde jeg helst være en fri Forfatter. Saa De kan se, kære Kollega," sluttede Friedrich og lo ironisk, „at mit Liv er temmelig splittet."

Det vilde Wilhelm paa ingen Maade indrømme.

Men Friedrich fortsatte: „Saadan er det nu! Jeg er et ægte Barn af min Tid, og det skammer jeg mig ikke over! Hvert enkelt Menneske, der betyder noget, er nu til Dags lige saa splittet, som hele Menneskeheden er det. Jeg tænker jo rigtignok derved kun paa den ledende europæiske Blandingskultur. I mig selv stikker der en Pave og en Luther, en Wilhelm den anden og en Robespierre, en Bismarck og en Bebel, den amerikanske Milliardærs Aand og Fattigdomssværmeriet, som den hellige Franz af Assisi har Æren af. Jeg er min Tids vildeste Fremskridtsmand og dens allervildeste reaktionære og Tilbageskridtsmand. Amerikanismen er mig forhadt, og jeg ser alligevel i den store amerikanske Verdensoversvømmelse og Udbyttertyranniet noget, der ligner et af Herkules's berømteste Arbejder i Augias Stald."

„Leve Kaos," sagde Wilhelm.

De klinkede. „Ja," sagde Friedrich, „men kun, hvis det skaber en dansende Himmel eller i det mindste en dansende Stjærne."

„Man skal tag sig i Agt for dansende Stjærner!" sagde Wilhelm leende og saa' paa Friedrich med et megetsigende Blik.

„Hvad vilde De gøre," svarede Friedrich, „naar saadan en fordømt Pestgift først sad Dem i Blodet?"

Dette pludselige Skriftemaal forekom baade Wilhelm og Friedrich, der var under Indflydelse af Vinen, selvfølgeligt.

Wilhelm citerede: „Es lebt' eine Ratt' im Kellernest."

„Naa ja, ja," mente Friedrich, „men hvad er der at gøre ved det?" Og saa fortsatte han Samtalen, der svingede fra Emne til Emne.

„Paa hvilket Punkt skal man egentlig holde sig intakt, nu da Skindet alias Idealet dog er skyllet bort for en, ligesom for den berømte Garver. Jeg har altsaa gjort rent Bord med min Fortid. Tyskland er for mig sunket i Havet! Naa ja! Hvad ser man til syvende og sidst deraf? Er det da virkelig stadig det stærke, samlede Rige, eller er det ikke meget snarere et Bytte, som Gud og Djævelen, jeg mener Kejseren og Paven, stadig strides om? For man maa sige, at i mere end et Aartusind har det samlende Princip været det kejserlige Princip. Man taler om Trediveaarskrigen, der har splittet Tyskland! Jeg vil snarere sige, at det er den tusindaarige, hvoraf den trediveaarige kun er det værste Anfald af den religiøse Dumhedssyge, som er blevet indpodet Tyskerne. Men uden Enhed ligner Riget en temmelig mærkværdig Bygning, hvis Tagsten kun i ringe Grad er i Ejerens eller Beboernes Besiddelse, fordi Kreditoren med Tiaraen i Rom piller den ene efter den anden af, stadig mere paatrængende, under Trusel af Husets Ødelæggelse, indtil han virkelig kan tage dem tilbage med Renter og Rentes Renter. Og da vil der i bedste Tilfælde være en Ruinhob tilbage.

Man kunde skrige og rive sig i Haaret over at Tyskeren ikke ser, at der i Kælderen i hans ejendommelige Hus er et lukket, hemmeligt, frygteligt Blaaskægskammer. Men aldeles ikke for Kvinder alene. Han aner ikke, hvilke gejstlige Marterredskaber, som staar færdige dèr til at bruges; gejstlige, forsaavidt som de staar til Tjeneste for en blodig Præsteidés fanatiske Vanvid, til afskyelige Pinsler af Legemet. Ve os, naar denne Dør, i hvis Laase der stadig bliver rusket, aabner sig, da vil man faa at se, hvorledes alle Trediveaarskrigens blodige Rædsler, Kætterdomstolens udartede Slagtehusgrusomhed, staar blodig op igen."

„Men det," sagde Wilhelm, „vil vi ikke klinke paa! Lad os saa hellere sige: leve Amerikas sunde, ærlig-cyniske Udbytterideal med dets Fladhed og Tolerance."

„Ja, tusind Gange hellere," sagde Friedrich. Og saa blev der klinket paa Amerikas Vel.

En Kahytsjomfru fra anden Plads kom pludselig med den syttenaarige russiske Jødinde fra Mellemdækket, der holdt et Lommetørklæde for Næsen, fordi hun var blevet overfaldet af Næseblod, som ikke vilde stanse. „Aa, jeg forstyrrer nok," sagde Russerinden, og traadte et halvt Skridt tilbage, ud paa Dækket. Wilhelm bad hende træde nærmere. Men det var i Virkeligheden slet ikke for at følge Pigen, at Kahytsjomfruen kom op til Doktor Wilhelm. Hun hviskede nogle Ord til ham, som fik ham til at springe op, idet han henvendte

en Undskyldning til Friedrich. Han tog Huen og gik bort med Kahytsjomfruen, og anbefalede Russerinden til sin Kollega.

„De er Læge“ sagde Russerinden. Friedrich svarede Ja. Han lod Patienten lægge sig udstrakt paa Divanen og havde snart, uden mange Ord, bragt Blodet til at stanse med en Tampon. Døren ud til Dækket var blevet staaende aaben, fordi Friedrich mente, at Tilstrømningen af frisk Søluft var heldig for hende.

„For min Skyld kan De rolig ryge,“ sagde Russerinden efter nogen Tids Forløb, da hun havde lagt Mærke til, at Friedrich flere Gange i Distraktion havde villet tænde en Cigaret, men hver Gang opgav det i sidste Øjeblik.

Han sagde kort: „Nej, jeg vil ikke ryge nu.“

„Men saa kunde De maaske give mig en Cigaret,“ sagde Russerinden, „jeg keder mig.“

„Det hører sig til,“ sagde Friedrich, „en Patient skal kede sig.“

„Naar De først har givet mig en Cigaret,“ erklærede den lidende, „skal jeg bagefter sige: Javist, De har ganske Ret, min Herre.“

Friedrich sagde: „Jeg ved, at jeg har Ret, og i dette Øjeblik kan der ikke være Tale om at ryge Cigaretter.“

„Men jeg vil ryge,“ sagde hun. „De er uopdragen.“

Med en paataget mørk Mine saa Friedrich paa Russerinden, der egensindigt havde løftet sin Hæl lidt og igen ladet den falde ned paa Læderbetrækket.

„Tror De det er derfor, jeg har forladt Rusland, for først rigtigt at lade mig kommandere i Udlandet af hvem som helst?“ sagde Pigen surmulende. Hun fortsatte: „Jeg fryser. De er nok saa god at lukke Døren.“

„Ja, hvis De ønsker det, skal jeg lukke Døren,“ sagde Friedrich. Han gjorde det med et ikke ganske ærligt ment Udtryk af Resignation.

Friedrich, der om Morgenen paa Mellemdækket ved et Blik var kommet til Forstaaelse med denne Debora, længtes trods Vinen, eller fordi Vinen sad ham i Hovedet, efter Doktor Wilhelm, hvis Tilbagekomst trak ud. Da hans Patient nu havde tiet stille i nogen Tid, og Friedrich mente, at en Undersøgelse af Vatpropperne i hendes lille Næse var nødvendig, lagde han Mærke til, at hun havde Taarer i Øjnene.

„Hvad er der i Vejen?“ spurgte Friedrich. „Hvorfor græder De dog?“

Da kæmpede hun pludselig med Hænder og Arme imod ham, kaldte ham Bourgeois og vilde springe op. Men Friedrichs blide, overlegne Kraft fik hende snart til at lægge sig igen i den hvilende Stilling. Saa tog han igen Plads og gav sig til at vente.

„Mit kære Barn,“ sagde han blødt og sagtmodigt. „Der smider De rigtignok paa en højst mærkværdig Maade om Dem med visse Ærestitler, som vi ikke nærmere skal drøfte. De er nervøs. De er oprevet!“

„Jeg vilde aldrig rejse paa første Plads!“

„Hvorfor ikke?“

„Fordi det er en Gemenhed, naar man tænker paa den Elendighed, Flertallet af Menneskene forsmægter i. Læs Dostojewski! Læs Tolstoi! Læs Krapotkin. Vi bliver jaget! Jaget! Det er ligegyldigt bag hvilket Hegn vi dør.“

„Hvis det kan interessere Dem at vide det,“ sagde Friedrich, „saa kender jeg dem alle: Krapotkin, Tolstoi og Dostojewski. Men tro blot ikke, at De er den eneste paa Jorden, der bliver jaget. Jeg bliver ogsaa jaget. Vi bliver alle jagede.“

„Ja, men De rejser jo paa første Plads,“ svarede hun, „og De er heller ikke Jøde. Jeg er Jødinde! Har De nogen Anelse om, hvad det vil sige at have levet i Rusland og være Jødinde?“

„Men nu kommer vi jo ogsaa over i den nye Verden,“ sagde Friedrich.

„Jeg kender min Skæbne,“ sagde hun. „De ved maaske ikke, i hvilke forbandede Udbytterhænder, jeg er faldet?“

Pigen græd, og da hun var ung og hendes Skikkelse af en lignende Sarthed som Ingigerds, kun at hun var af en ganske anden mørkhaaret og mørkøjet Race, følte Friedrich, at han blev svag. Hans Medlidenhed voksede, og han vidste, at Medfølelse er den sikreste Vej til Kærlighed. Derfor tvang han sig selv endnu en Gang til at tage hende med Haardhed.

Han sagde: „Her er jeg Læge, og her er jeg i en Kollegas Sted. Hvad kommer det mig ved, og hvordan kan jeg forhindre, at De falder i Udbytterhænder? Desuden er i Russere og Russerinder alle hysteriske! Og det er en Egenskab, der er mig modbydelig.“

Hun foer op og vilde løbe sin Vej. For at holde hende tilbage, greb Friedrich hende først om det højre Haandled og saa ogsaa om det venstre. Da saa' hun paa ham med et Blik saa fuldt af Had og Foragt, at Pigens hele lidenskabelige Skønhed gik op for ham.

„Hvad har jeg gjort Dem?“ spurgte Friedrich, der i Øjeblikket virkelig var forskrækket og ikke vidste, om han ikke i Virkeligheden havde forbrudt sig paa en eller anden Maade. Han havde drukket, han var oprevet. Hvis nogen kom, hvad maatte de saa tro om ham? Havde ikke allerede hin Potifars Hustru, som Josef flygtede fra, med Fordel grebet til det bekendte Middel? Han gentog: „Hvad har jeg gjort?“

„Ikke andet,“ sagde Russerinden, „end hvad De plejer, nemlig at fornærme en forsvarsløs Pige.“

„Er De vanvittig?“ spurgte Friedrich.

Pludselig svarede hun: „Jeg ved ikke.“ Og i dette Øjeblik forandredes hendes Ansigts haarde og hadefulde Udtryk og forvandledes til Hengivelse, en Forvandling, der for en Mand som Friedrich var ligesaa rørende som uimodstaaelig. Han forglemte sig. Heller ikke han var nu mere sig selv mægtig.

Denne underlige Hændelse, hvor to Mennesker mødtes, saa, elskede og for evigt tog Afsked, var faret forbi som en Drøm. Da Wilhelm stadig ikke kom tilbage, gik Friedrich, efter at hun, som havde besøgt ham, var flygtet, ud paa Dækket, hvor han følte sig renset gennem det Indtryk, han fik af den stjærnefulde Himmel over det uendelige Ocean. Af Natur og Vane var han ingen Don Juan, derfor blev han forbavset ved at mærke, at hans mærkværdige Æventyr forekom ham som den naturligste Ting af Verden.

I denne Stund saa Friedrich i en uendelig smertelig Vision Summen af Livet og Døden gennem Millioner af jordiske Aar. Men Døden maatte være noget, der var før Begyndelsen. Død og Død, det var, tænkte Friedrich, Grænserne for uhyre Summer af Sorg, Haab, Begær og Nydelse, — som dog straks fortærede sig selv! — for fornyet Begær, Besiddelsens Illusion, Tabets Realitet, for Nød og Kamp, mødes og skilles, alt det, som man ustandseligt skal igennem, og som er forbundet med Lidelse og atter Lidelse. Det beroligede Friedrich at tænke paa, at ved Skibets rolige Gang laa nu sandsynligvis Russerinden og alle Lidelsesfællerne i bevidstløs Søvn, udløst af Livets store Vanvid.

Medens Friedrich saaledes grublede og ventede paa Skibslægen, havde han tilfældigvis vendt sig om fra Rælingen og opdagede da en mørk Masse i et Hjørne, ikke langt fra Skorstenen, krøbet sammen halvt op ad Væggen. Den forekom ham af en eller anden Grund mærkværdig. Da han traadte nærmere, opdagede han, at det var en sovende Mand, hvis Hue var trukket ned over Øjnene; han sad paa Jorden og havde lagt det skæggede Hovede til Hvile paa en Feltstol. Friedrich saa, at denne Mand var Achleitner. Paa det Spørgsmaal, Friedrich stillede sig selv, om hvorfor han i fire, fem Graders Kulde sad sammenkrøben herude og ikke laa i sin Seng, havde han snart det rigtige Svar: tre Skridt derfra befandt Ingigerds Dør sig. Achleitner var den tro Hund i alle Ordets Betydninger, han var baade Vogteren og Cerberus og den vanvittige Skinsyge. „Stakkels Fyr," sagde Friedrich ganske højt, „stakkels, tossede Achleitner!" Og sammen med den ægteste, næsten ømme Medfølelse forstod Friedrich den elskede og skuffede Mands hele Jammer, ham, der kan forfølges fra Nietsche og Schopenhauer lige ned til Buddha Gotama, hvis Elev Ananda spørger: Hvorledes, Herre, skal vi forholde os overfor en Kvinde? og som da svarer: I skal undgaa Synet af hende, Ananda! fordi Kvindens Væsen er uudgrundelig forborgent, som Fiskens Vej i Havet, og fordi Løgn er Sandhed og Sandhed Løgn for hende.

„Pst, Kollega, hvad gør De her?" Med disse Ord var Doktor Wilhelm sagte traadt hen til ham. I Hænderne holdt han noget, der var pakket omhyggeligt ind. „Ved De, hvem der ligger her?" sagde Friedrich. „Det gør Achleitner!"

„Han har villet passe paa," bemærkede Wilhelm, „at Tilgangen til denne Dør ikke bliver alt for livlig." Friedrich sagde: „Vi maa

vække ham.“ Wilhelm: „Hvorfor dog? Lad det vente! Tidsnok naar De gaar i Seng!“ „Nu gaar jeg,“ sagde Friedrich. Wilhelm: „Kom bare først et Øjeblik med ind til mig.“

Inde i Kahytten viklede Lægen et vaadt Foster ud af Indpakningen. „Hun har naaet sit Maal,“ sagde han, og mente Pigen fra anden Plads, der efter hans Mening kun havde foretaget Rejsen med det Maal at blive af med sin Byrde. Og Friedrich vidste ved Synet af dette anatomiske lille Objekt ikke, hvad der var det bedste, virkelig at blive født eller ikke at vaagne op til Livet.

Saa gik han hen og vækkede den sovende Achleitner og førte den stadig sovende Mand, der stred imod og mumlede uforstaaelige Ord ned under Dækket til hans Kahyt. Med en gysende Forudfølelse af Søvnløshedens Pinsler søgte Friedrich nu ogsaa hen til sit Leje.

Friedrich faldt straks i Søvn; men da han vaagnede, var det kun to Timer over Midnat. Skibet gik stadig roligt, og man hørte Skruen arbejde regelmæssigt under Vandet. Naar Ens Tilværelse under store psykiske Kriser i og for sig er en Feber, saa stiger Feberen under Rejser og søvnløse Nætter. Friedrich kom til sig selv og blev forskrækket, da han efter saa kort Tids Forløb følte sig bedraget for Søvnens Fred.

Men havde det virkelig været Fred? Han havde drømt, at han Haand i Haand med Achleitner var vandret uendelig langt, vandret, vandret mellem de sorte Enker, som dannedes af Kulrøgen, der fra Rolands Skorstene foer ud over Oceanet. Han havde med stort Besvær sammen med den russiske Jødinde fra Odessa baaret den døde Fyrbøder Zickelmann op i den blaa Damesalon og ved Hjælp af et Serum, som han selv havde opfundet, kaldt ham til Live. Saa havde han bilagt en Strid, der var brudt ud mellem Russerinden og Ingigerd Hahlström, mellem hvem det var gaaet til Haandgribeligheder, og som overdængede hinanden med lidenskabelige Skældsord. Saa sad han igen med Doktor Wilhelm i hans Apotek og betragtede sammen med ham, hvorledes den hedengangne Wagner, en Homonkulus, endnu Foster, udviklede sig under forskellige Lysvirkninger i en Glaskugle. Menneskene stiger op som Bobler i Vandet, sagde Wilhelm, — man ved ikke hvorfra, man ved ikke hvorhen! — og brister. Samtidig plaprede Ingigerds hvide Kakadue med Artur Stoss's Stemme og sagde: „Jeg er allerede nu fuldstændig uafhængig! Jeg rejser, fordi jeg vil afrunde min Formue.“ Medens Friedrich troede at erindre alle disse Ting, drømte han allerede videre. Pludselig foer han op med de Ord: „Jeg trækker Dem i Ørene, Hans Füllenberg!“ Straks derpaa holdt han i Rygeværelset en tilintetgørende Straffeprædiken, hvori han moralsk nedsablede den Herre, der havde besudlet hans hemmelige Samkvem med Ingigerd.

Og om igen begyndte hans Vandring Haand i Haand med Achleitner og Røghvirvlernes Enker ud over de øde Vande. Og atter slæbte

han møjsommeligt sammen med Krapotkins unge Beundrerinde den nøgne, døde Fyrbøder Trappe op og Trappe ned. Kvindfolkenes Skændsmaal, Afrøflingen af Hans Füllenberg og Mennesket i Rygeværelset gentog sig. Og Gentagelserne blev mere og mere fulde af Kval. Homunkulus i Glaskuglen og Doktor Wilhelm viste sig igen. I sin Nød, i sin uendelige Hjælpeløshed overfor denne pinefulde Billedflugt oprørtes Friedrichs ophidsede Sjæl, pludselig tørstende efter Fred, og han sagde højt: „Tænd Fornuftens Lys! tænd Fornuftens Lys, o Gud i Himlen!" Da foer han op og saa', at Rosa, Tjenestepigen, stod ved Siden af ham med et virkeligt, brændende Lys. Hun spurgte: „Er De ikke rask, Hr. Doktor?"

Kahytten knagede, Tjenestepigen var gaaet igen. Skibet var stille. Eller gik „Roland" ikke mere sin Kurs med samme Ro og Støthed? Friedrich lyttede spændt og hørte Skruen arbejde regelmæssigt under Vandet. Saa trængte monotone Raab fra Dækket ind til ham sammen med den stærke Raslen af Slakkerne, som blev styrtet i Vandet. Klokken var fem, der var altsaa gaaet et Tidsrum af tre Timer, siden Friedrichs sidste Opvaagnen.

Igen rutschede en Ladning Slakker under Støj og Raslen ned i det atlantiske Ocean. Var det ikke den døde Fyrbøders Kollegaer, der kastede dem ud? Friedrich hørte Børneskrig, derpaa sin hysteriske Naboerskes Græden og Tuden, og endelig Rosa, der prøvede paa at berolige den lille Siegfried og den snakkesalige Ella Liebling. Siegfried vilde ikke rejse videre. Han klynkede gnavent og vilde absolut tilbage til sin Bedstemoder i Luckenwalde. Fru Liebling skændtes med Rosa og gjorde Pigen ansvarlig for Børnenes Opførsel. Friedrich hørte hende sige: I tramper paa mine Nerver, lad mig sove!

Under alle disse Indtryk var Friedrich igen faldet i Søvn. Han drømte, at han sammen med Rosa og den lille Siegfried Liebling befandt sig i en Redningsbaad, der gyngede henover et roligt, grønt lysende Hav. Mærkværdig nok havde de en Mængde Guldbarrer med sig paa Bunden af det lille Skib; det var vel dem til Banken i Washington, som man sagde, at „Roland" havde om Bord. Efter i nogen Tid at have krydset med Friedrich ved Roret, var de naaet ind i en lys, venlig Havn, maaske paa en af Azorerne eller Madeira eller de kanariske Øer. Ikke langt fra Kajen sprang Rosa i Vandet og naaede Land med den lille Siegfried højt løftet paa sin Arm. Der var Folk, som tog imod hende, hvorpaa de straks forsvandt med hende og hendes lille Yndling i et af Havnens kridhvide Huse. Da Friedrich landede, blev han til sin Glæde straks modtaget af sin gamle Ven Peter Schmidt paa Kajens Marmorlandingstrappe. Det var den Læge, som Friedrich havde nævnet, naar nysgerrige Mennesker havde spurgt ham om, hvem han egentlig vilde besøge i Amerika. Da Friedrich, efter Aars Adskillelse, uformodet genfandt ham her med den hvide, sydlige By som Ramme, var han selv forbavset over sin Glæde ved

Gensynet. Hvor var det muligt, at han i saa lang Tid kun lejlighedsvis havde husket en saa prægtig Mand og tro Ungdomsfælle.

„Det er dejligt, at de kom," sagde Peter Schmidt, og Friedrich følte det, som om han længe havde været ventet. Tavs fulgte Vennen ham ind i et Herberg, der laa ved Havnen, og der kom en Følelse af Tryghed over Friedrich, som han aldrig nogensinde før havde kendt. Medens han styrkede sig med en lille Forfriskning ved Bordet i Værtshuset, og Husets Padrone, en Tysker, stod overfor ham og drejede Tommelfingrene rundt om hinanden, sagde Schmidt: „Byen er ikke stor, men den kan give dig et Billede. Du vil træffe Folk her, som er landet for stedse."

Det var en Overenskomst, at i denne besynderlige stumme By, der laa i blændende Lys, maatte man kun gøre sig forstaaelig med saa faa Ord som muligt. Alt her blev opfattet gennem en ny, stum, indre Sans. Men Friedrich sagde: „Jeg har altid anset dig for Mentor i vor Skæbnes ukendte Dybder!" Ord, hvormed han vilde udtrykke sin Ærefrygt for Vennens hemmelighedsfulde Væsen. „Ja, ja, men dette er kun en lille Begyndelse," sagde Vennen. „Her kan man hurtigt faa noget at vide om det, som er skjult under Overfladen." Med det samme blev Friedrich ført ud til Havnen af Peter Schmidt, der var født i Tønder. Havnen var meget lille. Dér laa mange Skibe fra Oldtiden. „Fourteen hundred and ninety two," sagde Peter Schmidt. Aarstallet havde ofte været paa Tale mellem det amerikanske Publikum paa „Roland", fordi man beredte sig til at fejre Amerikas 400 Aars Jubilæum. Friseren pegede paa de to Karaveller og oplyste Friedrich om, at den ene af dem var Santa Maria, Christoffer Columbus's Admiralskib. „Jeg," sagde Friseren, „er kommet hertil med Christoffer Columbus."

Alt dette forekom Friedrich ubetinget indlysende. Han fandt heller intet gaadefuldt i den Erklæring, Peter Schmidt afgav, at Træet i disse langsomt forfaldende Karaveller blev kaldt legno santo og paa Højtidsdagene brændte i Minerne, fordi Erkendelsens Aand laa bundet deri. Længere ude i Havet laa et tredje Skib, der paa Bagbordssiden havde et vældigt aabent, sort Hul. Friseren sagde: „Det er sunket. Det har bragt os en Mængde Folk hertil." Friedrich saa ud paa det. Han følte sig utilfreds. Han vilde gærne have haft noget mere at vide om det underligt fremmede, underligt kendte Skib derude. Men Friseren var fra Havnen drejet ind i en lille snæver, kantet Trappegade.

Nu hændte det, at en gammel Onkel af Friedrich, der var død for mere end femten Aar siden, kom ham i Møde med Piben velbehagelig i Munden. Det lod til, at han lige havde rejst sig fra en Bænk, der stod ved den aabne Dør til hans Hus. „God Dag, min kære Dreng," sagde han, „vi er her alle!" Og Friedrich vidste godt, hvem den gamle Herre, der just ikke havde været forkælet af Lykken, mente med de Ord: „vi er her alle." „Man lever saamænd godt her," vedblev den gamle og lo saa smaat, „men hos Jer, i Jeres Mørke, gik det mig ikke

saa godt. For det første, min Søn, har vi jo legno santo —," og han pegede med Tobakspiben tilbage ind i Husets Mørke paa en Arne med blaaligt slikkende Flammer! — „og saa har vi desuden ogsaa Lysdyrkerne. Du maa indrømme mig, at med saadanne Hjælpemidler kan man, det ved da Gud, udholde det en rum Tid, uden alt for store Sorger, midt i Universets Farer. Men jeg opholder dig. Her har vi god Tid, men du har travlt!" Friedrich sagde Farvel. „Herregud, min Søn," raabte Onklen efter ham, „har I stadig dernede hos Jer alt det Plageri med dette Goddag og Farvel?"

Medens de gik videre, blev den drømmende ført gennem flere Huse og Gaarde af Peter Schmidt. I en af Gaardene med de mange Hjørner, som mindede Friedrich om visse gamle Kvarterer i Hamburg eller Nürnberg, var der en Krambod med et Skilt med Navnet „Zum Meerschiff". „Alt her ser meget almindeligt ud," sagde Peter Schmidt, „men vi har dog alle mulige Grundtyper her." Dermed viste han Vennen en lille Model af et Oldtidsskib, der stod mellem Skraatobak og Piskesnærte i Krambodens lille Vindue.

Skibe, Skibe, ikke andet end Skibe! Og det var som om der i Friedrichs Hoved rejste sig en svag, pinefuld Modstand ved Synet af dette lille nye Skib. Vel vidste han, at han i Skibet havde et aldrig før set, altomfattende Symbol for Øje. Med et nyt Erkendelsesorgan, med en central Klarhed forstod han, at dette i det smaa var Indbegrebet af Menneskesjælens hele Vandrer- og Æventyrliv. „Men hvad sér jeg," sagde Kræmmeren, der i det samme aabnede Glasdøren til den lille Butik, saa at alle de Varer, som hang derpaa, klaprende svingede frem og tilbage, — „hvad sér jeg, kære Friedrich, er du her? Jeg troede, at du endnu var paa Søen." Og nu genkendte Friedrich forunderlig nok Georg Rasmussen i denne Kræmmer, som stod foran ham i en lurvet Slaabrok og Hue, der havde tilhørt en længst afdød Konditor, som Friedrich huskede fra sine Drengeaar, Georg Rasmussen, hvis Afskedsbrev han allerede havde faaet i Southampton. Saa hemmelighedsfuldt det hele end var, var der dog for Friedrich noget selvfølgeligt i dette Gensyn. Den lille Butik svirrede af Guldspurve. „Det er de Guldspurve," sagde Rasmussen, der var forklædt som Marskandiser, „som forrige Vinter faldt ind i Heuscheuer, husker du nok, og som blev min Skæbne." „Ja," sagde Friedrich, „man nærmede sig en nøgen Busk, og pludselig var det, som om den rystede sig og kastede talløse gyldne Mynter af sig. Vi udtydede det som Bjærge af Guld." „Naa ja," sagde Kræmmeren, „præcis den fireogtyvende Januar tretten Minutter over et, da jeg lige havde modtaget dit Telegram fra Paris, hvori du eftergiver mig min Gæld, drog jeg mit sidste Aandedrag. Dèr bag i Butiken hænger ogsaa min Kollegas Ræveskindspels, som bragte mig Smitten, — jeg beklager mig ingenlunde! Jeg skrev til dig, at jeg vilde vise mig for dig fra det hinsides. Well! Her er jeg! Her er ikke alt klart, men det gaar mig bedre, her hviler vi alle ud i en Grundfølelse af Sikkerhed."

„Det er virkelig rart," vedblev han, „at du er truffet sammen med Peter Schmidt. Peter Schmidt betyder meget paa dette Sted. Naa, jeg møder Jer jo igen i Jubilæumsrummelen i New York, „fourteen hundred and nineteen two". Herregud, hvad betyder i Grunden den Smule Opdagelse af Amerika." Og den saa forunderligt formummede Rasmussen tog det lille Skib fra Udstillingsvinduet. Det hed Santa Maria, ligesom Christoffer Columbus's Admiralskib. Han sagde: „Nu er du nok saa god at passe paa!" Og Friedrich lagde Mærke til, hvordan den gamle Konditor trak flere Skibe af samme Slags, det ene mindre end det andet, ud af det første Skib. Han sagde, medens han stadig trak nye Skibe ud af Bugen paa det ene: „Bare taalmodig, de smaa er nemlig de bedste. Og hvis jeg blot havde Tid, vilde vi naa ind til det allermindste, Forsynets sidste, glorværdige Værk. Med hvert af disse Skibe kan vi ikke alene komme ud over vore Planeters Grænser, men ogsaa ud over vores Erkendelsesævne. Men hvis det kan interessere dig," vedblev han, „saa har jeg ogsaa andre Varer i Huset. Her er Kaptejnens Havesaks, og her er et Lod, hvormed man kan lodde Stjærnehimlen og Mælkevejen, lige til deres dybeste Afgrunde. Men I har ikke Tid, og jeg vil ikke opholde Jer." Og Marskandiseren trak sig tilbage bag Glasdøren. Men bagved Glasset saa' man, hvordan han trykkede Næsen flad mod Ruden. Hemmelighedsfuldt og som om han havde mere at sælge holdt han Fingren foran den fiskeagtige Mund, hvormed han formede Ordene. Friedrich forstod: legno santo! Lysdyrkerne! Men da slog Peter Schmidt Glasdøren ind med sin knyttede Haand, rev den broderede Hue af den forklædte Rasmussen, tog en lille Nøgle frem og vinkede ad Friedrich.

De forlod Husene og traadte ud i det frie, bakkede Land. „Sagen er den," sagde Peter, „at det vil koste en Del Besvær." Og de løb og steg i timevis. Det var blevet Aften. De tændte et lille Baal. De sov i et Træ, der svajede for Vinden. Morgenen kom. De vandrede videre, indtil Solen stod ganske lavt, og Peter endelig aabnede en lille Port i en lav Mur. Bag ved Muren var der Haver. En Gartner bandt Vin op og sagde: „Velkommen, Hr. Doktor. Solen gaar ned, men man ved jo, hvorfor man dør." Og da Friedrich betragtede Manden nærmere, saa' han, at det var Fyrbøderen, der havde sat Livet til paa „Roland". „Jeg holder mere af dette end af at skuffe Kul," sagde han, hvormed han hentydede til de lange Bastbaand, der hang over hans Fingre, og til sin Gærning med Rankerne og Druerne. Og saa gik de alle tre en temmelig lang Vej ind i en vildsom Del af Haven, indtil det efterhaanden blev ganske mørkt. Nu susede Vinden, og Havens Stauder, Træer og Buske begyndte at bruse som en Brænding. Paa et Vink af Fyrbøderen satte de sig nu paa Hug i en Kreds, og det saa ud, som om han med den blotte Haand havde taget et Stykke skinnende Kul op af Lommen. Han holdt det et lille Stykke over Jorden, saa at et rundt Hul, omtrent som en Hamstergrav, blev belyst.

„Legno Santo," sagde Peter Schmidt og pegede paa det skinnende

Kul. „Kære Friedrich, du vil nu faa Øje paa disse myreagtige, smaa Dæmoner, som man her til Lands kalder noctiluci eller Natlys. Selv kalder de sig pompøst for Lysdyrkerne; man maa i hvert Tilfælde indrømme, at det er dem, som opsamler det Lys, der er skjult i Jordens Indre, i Magasiner, saar det paa dertil særlig præparerede Agre, høster det, naar det er vokset og giver hundrede Fold Frugt, og opbevarer det i gyldne Neg eller Barrer til de aller mørkeste Tider." Og Friedrich saa' virkelig ned gennem en Spalte i en anden Verden, der var oplyst som af en underjordisk Sol, og hvor talløse smaa Lysdyrkere var beskæftiget med Leer og Segle og med at binde Neg, kort sagt, med at høste. Flere af dem skar Lyset ud af Jorden som Guldbarrer. „Det er disse Lysdyrkere," sagde Peter, „som fremfor alle virker for mine Idéer." Friedrich vaagnede og hørte i det samme sin Vens Stemme tæt ved sig.

Det første Friedrich gjorde, da han vaagnede, var at se paa Uhret. En dump Følelse sagde ham, at han maatte have sovet i Dage og Nætter. Men fra han vaagnede sidste Gang var der højst gaaet seks Minutter.

En ejendommelig Rædsel greb ham. I hans ophidsede Tilstand forekom det ham, at han havde haft en Aabenbaring. Han tog sin Notebog fra Nettet over sin Seng og noterede Dødsdatoen og Dødstimen, som den sælsomme Kræmmer og Marskandiser havde nævnet: Klk. 1^{13} hørte han endnu Rasmussens Stemme sige, Klk. 1^{13} den 24de Januar.

Bevægelsen i Havet og altsaa ogsaa i Skibet var taget lidt til. Desuden begyndte den store Sirene at brøle. Friedrich blev grebet af et Anfald af Utaalmodighed. Sirenens gentagne, tordenlignende Raab, der betød Taage, Skibets Slingren, der maaske kun var Forløber for nye Storme og nye Strabadser, gjorde Friedrich i høj Grad ærgerlig. Fra de æventyrlige Tildragelser i hans Fantasi var han blevet forsat til det virkelige Livs ikke mindre æventyrlige Tildragelser. Medens han i Drømme havde færdedes paa Landjorden, befandt han sig nu, da han var vaagen, indespærret i en snæver Kahyt i en Damper, der gennempløjede den høje Sø, et Fartøj, der var lastet med mange Menneskers bange, tunge Drømme, og som alligevel mærkværdigt nok ikke gik under.

Allerede før Klokken var halv seks, var Friedrich paa Dækket, hvor Taagen igen havde lettet, og hvor den gryende Morgen dæmrede i Horisonten over det let bevægede, blygraa Hav. Dækket var tomt og gjorde et øde og forladt Indtryk. Passagererne laa i deres Køjer, og da man næsten heller ikke saa' nogen af Mandskabet, saa' det ud, som om det vældige Skib fortsatte sin Kurs uden at blive styret af Menneskehænder.

Friedrich stod i Bagstavnen ved Loglinen, som slæbte efter Skibet i det brede, hvirvlende Kølvand. Ogsaa i denne spøgelseagtige Dæm-

ringstime fulgte sultne Maager efter Skibet, snart nærved og snart i Afstand; og stadig dukkede de ned i Kølvandet med dette trøstesløse Skrig som fra fordømte Sjæle. Dette var ikke Drøm, og dog havde Friedrich ondt ved at skille det ud fra Drømmen. Endnu gennemtrængt af det forunderlige og fremmede fra Drømmens Verden, følte han, overophidset som han var, Verdenshavets fremmede, bølgende Øde som noget ikke mindre forunderligt. Saaledes havde det væltet sine Vandbjærge ind under Aartusinders blinde Øjne, selv ikke mindre blindt. Saaledes og ikke anderledes havde det været fra Skabelsens første Dag: i Begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden, og Jorden var øde og tom, og Guds Aand svævede over Vandene. Friedrich frøs. Havde han nogensinde levet med andet end med Aand og Aander, det vil sige Spøgelser? Og var han ikke nu mere end nogensinde skilt fra det, som under Navn af Virkelighed havde betydet den urokkelige faste Grundvold for ham? Troede han i denne Tilstand ikke paa Ammestuehistorier og Skibsæventyr, paa den flyvende Hollænder og Klabautermanden? Hvad skjulte dette Hav med sine uendeligt omtumlede Bølger? Var ikke alt steget op af det? Og alt igen dukket ned i dets Dyb? Hvorfor skulde ikke en eller anden Magt have ladet Friedrich se med Sjælens Øje ned i det sunkne Atlantis?

Friedrich gennemlevede nogle dybe og gaadefulde Minutters frygtelige og dog lykkefyldte Angst: dèr laa Havet, paa hvilket det tilsyneladende forladte Skib, saa lille i denne Uendelighed, tumlede fremad; foran ham intet synligt Maal, bag ham intet synligt Udgangspunkt. Dèr var Himlen, som laa trist og graa og knugende over det. Dèr var han selv, Friedrich, som den fjerde i Forbundet, alene; og alt det som ikke var dødt i dette Øde, havde omskabt sig i hans Indre til Visioner, Besøg af Skygger. Mennesket er altid stillet alene overfor det uudgrundelige, det giver ham Følelsen af baade Storhed og Forladthed. Der stod et Menneske i Bagstavnen paa et Skib, i den dæmrende Morgens vigende Urnat, fast knyttet til to Verdensdele gennem sin Skæbnes usynlige, glødende Traade, og ventede den nye, mindre pinefulde Form for Liv af Solen, en fremmed Stjærne, mange Millioner Mile fjærnet fra Planeten Jorden. Alt dette var for ham næsten tilintetgørende vidunderligt. Som var han indespærret i Underet. Og i pludselig Haabløshed dreves han mod Fristelsen til at springe ud over Rælingen, for dog en Gang at blive befriet for Gaadens og Underets kvælende Tvang. Og nu overfaldtes han af den Skyhed, der følger et Menneske med daarlig Samvittighed. Han saa' sig om, som om han frygtede for at blive grebet. Hans Bryst var tungt, som om det tyngedes af Bly.

I dette Øjeblik blev han tiltalt med et kraftigt „God Morgen". Det var Styrmanden Hr. von Halm, der gik henimod Skibsbroen. Og i det samme svandt Spøgeriet for Sprogets sunde, skønne Klang, og Friedrichs Sjæl blev givet tilbage til Livet. „Var De i Færd med at gøre

Havbundsundersøgelser?" spurgte Hr. von Halm. Friedrich lo: „Ja," sagde han, „der manglede ikke meget i, at jeg havde foretaget en Lodning efter det sunkne Atlantis."

Han brød af: „Hvad mener De om Vejret?" — Kæmpen havde iført sig Sydvest og Olietøj, og viste Friedrich Barometeret, der var faldet betydeligt. Adolf, Stewarden, søgte efter Friedrich. Han havde savnet ham i Kahytten og bragte ham The og Tvebakker op paa Dækket. Ligesom den foregaaende Dag tog Friedrich Plads overfor Kahytstrappen, skyllede Teen i sig med Velbehag og varmede sine Hænder paa Koppen.

Og underligt nok, inden han havde drukket sin Te og knaset sine Tvebakker, begyndte det igen at suse i Nødmastens Takkelage. En egensindig stiv Brise pressede mod Skibets Bagbordsside og lagde det om til Styrbord. Friedrich rasede indvendig, som om han havde nogen at kræve til Regnskab for Rejsens kommende nye Besværligheder.

Da han og Wilhelm henimod Kl. otte om Morgenen havde spist den egentlige Frokost i den store Spisesal, bævede Skibet, og det lod til, at det stødte haardt mod en Klippe. Salonen, der hist og her var elektrisk oplyst, men i det hele laa hen i et trøstesløst Halvmørke, blev med alt hvad der var i den hævet højt i Vejret i en temmelig forrykt Dans, eller sænket ned i det gurglende Hav. Man lo, og de faa Herrer, der havde vovet sig ned til Frokosten, prøvede ved Spøg og Vittigheder at komme ud over den ikke netop rosenrøde Situation. Friedrich syntes, at han sporede den Fornemmelse i Maven, som allerede da han var Barn havde gjort ham det umuligt at gynge højt.

Wilhelm sagde: „Vi er i Satans Vaskekælder, Kollega, der foregaar noget, mod hvilket alt, hvad der hidtil er sket, er for intet at regne!" Og Ordet „Cyklon" hørtes et eller andet Sted fra. Ordet „Cyklon" er et frygteligt Ord, men det syntes ikke at gøre noget Indtryk paa den brave „Roland", dette Mønster paa urokkelig Pligtopfyldelse, der trængte Vandet tilbage og dannede Brescher. New York var Maalet, og den ilede fremad.

Friedrich vilde ud paa Dækket, men det saa' saa uhyggeligt ud, at han ikke vovede sig derud. Han maatte staa stille paa det øverste Trin i Ly af Trappetaget. Havets Niveau syntes at være blevet højere, saa at det var som om „Roland" stadig gik nede i et dybt Stræde. Man kunde fristes til den Forestilling og Vildfarelse, at Havets Overflade hvert Øjeblik kunde lukke sig sammen over det lille Stræde og dermed afgøre Skibets Skæbne. Matroser og Skibsdrenge gik rundt for at efterse alt det, som ikke var nittet og nagelfast, og skrue det fastere. Bølgerne slog allerede op over Skibet. Saltvandet løb og flød henover Dækket, og Regn og Sne piskede fra Himlen. Takkelagen hylede, stønnede, surrede og peb i alle Toner. Og denne haarde og skrækkelige Tilstand, med den brusende, brummende, evig drønende, evig hvislende, vældige Larm fra Vandet, gennem hvilken Damperen

væltede sig fremefter som i vild og blind Drukkenskab, denne rasende, trøstesløse Tummel vedblev Time efter Time og var, da det blev Middag, taget til.

Trompeten, der kaldte til Spisesalen, lød trods alt ud over Dækket og gennem det knagende Skib, men det var kun faa, der tog det til Følge. Den lange Hahlstrøm havde taget Plads hos Friedrich og Doktor Wilhelm ved det gabende tomme Bord. „Kan man undre sig over," sagde Friedrich, „at Søfolk er overtroiske? Naar man ser hvordan dette Vejr er brudt løs fra en klar Himmel, kunde man virkelig godt tro paa Trolddom." Wilhelm mente: „Det kan blive endnu galere." Nogle Damer, der havde hørt det, saa' forfærdet over paa dem. „Mener De," sagde en af dem, „at der er Tale om Fare?" „Gud ja," svarede Wilhelm, „Fare er der jo altid her i Livet!" og tilføjede smilende: „Det kommer bare an paa ikke at være ængstelig."

Utroligt nok begyndte Kapellet som sædvanligt at koncertere, og ovenikøbet et Stykke, der hed „Marche triomphale". Hahlstrøm mente: „Den moderne Galgenhumor spiller en stor Rolle!" „Ak ja, et roligt Bord, en rolig Stol, en rolig Seng! Den, der kan kalde disse Ting for sit, véd som oftest ikke, hvor rig han er," dette sagde Friedrich med høj Røst, fordi man ellers ikke kunde forstaa ham, gennem den dobbelte Larm fra Havet ude og Musiken inde.

Den armløse Artur Stoss indtog, trods det daarlige Vejr, sine Maaltider med Sindsro og Munterhed i Rygeværelset, som alle de andre undgik. Da Friedrich efter endt Lunch satte sig overfor dette originale og vittige Uhyre, sad han og skar sin Fisk itu med Kniv og Gaffel, som han holdt mellem den store Taa og anden Taa. „Vores gamle Omnibus rumler en Smule," sagde Stoss. „Hvis vores Kedel bare er god, er der intet at være bange for. Men saa meget er sikkert, at hvis det ikke allerede er en Cyklon, saa kan det blive til en. Mig gør det ingenting. Det hele ser trøstesløsere ud, end det er. Men latterligt er det. For at vise Folk i Kapstaden, i Melbourne, i Tannanarivo, i Buenos Aires, i San Francisko og Mexiko, hvad et Menneske med en fast, energisk Vilje trods Naturens Modstand kan præstere, lader man sig slæbe gennem samtlige Verdenshaves Cykloner, Tornados og Taifuner. Filisteren, der sidder i Berlins Wintergarten, i Londons Alhambra et cetera, drømmer ikke om alt det, som den Artist, han ser spille sit Nummer paa Tribunen, maa gaa igennem, inden han staar deroppe."

Friedrich følte sig elendig. Skønt de natlige Drømme stadig spøgede i hans Hjærne, mærkede han dog mere og mere, hvordan alle andre Følelser druknede i Angsten for den brutale Fare, der tydeligt nok truede fra alle Kanter. Hans Füllenberg kom og fortalte med nedslaaet Mine, at man havde et Lig ombord. Og det var, som om han satte den døde Fyrbøder og den rasende Storm i Forbindelse med hinanden. Pippet var helt gaaet fra ham. Stoss mente, at Bulke, hans

Tjener, havde fortalt ham, at en af Fyrbøderne var død. Friedrich lod, som om han ikke vidste noget om det. Vant som han var til at se ærligt paa sig selv, slog han fast, at der var faret en Gysen gennem ham selv ved Efterretningen om den Tildragelse, som han jo godt kendte. „Den døde er død," sagde Stoss, der nu slugte sin Steg med god Appetit. „Paa den døde Fyrbøder strander vi ikke. Men i Nat var der et Vrag i Sigte. Disse Skibslig er farligere. Naar Søen er i Bevægelse, kan man ikke se dem."

Friedrich vilde gærne have mere at vide.

„Nihundredeogfemoghalvfjers drivende Vrag," sagde Stoss, „er i Løbet af fem Aar blevet set her i den nordlige Del af det Atlantiske Ocean. Det er sikkert, at det virkelige Antal er dobbelt saa stort, ja, større. En af de farligste Vagabonder af denne Art er Jærnfirmasteren „Houresfeld", der paa Rejsen fra Liverpool til San Francisko fik Ild i Lasten og blev forladt af Mandskabet. Hvis vi støder paa saadan en, saa vil man i ingen af de fem Verdensdele høre saa meget som et Kvæk fra os mere." Stoss sagde dette, stadig livligt tyggende, men ikke som om han regnede med et saadant Udfald af Rejsen.

„Man kan ikke komme gennem Gangene," sagde Füllenberg, „Skodderne er trukket for." Nu begyndte ogsaa Dampsirenen igen at brøle. Vel hørte Friedrich endnu stadig Trods og Triumf lyde ud af den, men dog ogsaa noget, der mindede om Heltens bristede Horn, den Helt, hvis Navn Damperen bar. „Endnu har det ingen Nød!" sagde Stosz beroligende.

Friedrich befandt sig endnu i det forladte Rygeværelse, da Stoss forlængst var blevet bragt til Sengs og pakket ind af sin Tjener for at sove sin sædvanlige Middagssøvn. Rummet forekom Friedrich uhyggeligt, men netop derfor delte ingen det med ham. Og i den alvorlige Situation var det Friedrich nødvendigt at være alene. Han begyndte nu at tænke over den værste Mulighed. Langs Rummets Væg løb en læderbetrukket, polstret Bænk, Friedrich lagde sig paa Knæ paa den, og kunde gennem Lugerne se ud i Verdenshavets mægtige Oprør. I denne Stilling og ved Synet af Bølgernes ubegribeligt udholdende Stormløb mod det fortvivlet kæmpende Skib, lod han sit Liv passere Revy.

Omkring ham laa et graat Mørke. Og nu følte han, at han dog længtes efter Lys og slet ikke var saa beredt til at dø, som han nylig havde troet. Han blev grebet af noget, der lignede Anger. Hvorfor er jeg her? Hvorfor har jeg ikke efter rolig Overvejelse brugt min fornuftige Vilje, saa jeg var blevet skaanet for denne meningsløse Rejse. For min Skyld gærne Døden! Men ikke denne Død! Ikke gaa til Grunde i en Vandørken, fjærnt fra Moderjorden, uendelig fjærnt fra det store Menneskesamfund. For dette er en særlig Forbandelse, synes jeg, som de Mennesker, der lever trygt paa fast Land, ved egen Arne og blandt andre Mennesker, intet aner om. Hvad var Ingigerd nu

for ham! Intet, intet! Og han tilstod for sig selv, at han nu kun tænkte flygtigt paa hende. Hvilken Tanke at være sluppet for denne brutale Skæbne og være landet paa en eller anden Kyst. I Friedrichs Tanke var hver Del af Jorden, hver Ø, hver By, hver ussel lille Landsby, blevet til et Eden, til et Paradis, til den usandsynligste Drøm om Lykke! Hvor vilde han i Fremtiden være til Overmaal lykkelig ved blot at kunne træde paa den tørre Jord, blot at kunne aande, ved blot at sé en befolket Gade! Hvad vilde vel et menneskeligt Raab om Hjælp nytte os her? Hvordan skulde man vel her finde Guds Øre?

Hvis det værste skete, og „Roland" begyndte at synke med sin Menneskemasse, saa vilde man faa Ting at se, saa frygtelige, at det Menneske, der havde set det, aldrig vilde kunne blive glad igen, selv om han var reddet. Jeg vilde aldrig faa det at se, tænkte Friedrich, jeg vilde frivillig springe overbord, blot for ikke at se det.

Damperen „Roland" er gaaet under, staar der i Bladene. Gud! siger Filisteren i Berlin, og Filisteren i Hamborg og Amsterdam tager endnu en Slurk Kaffe og et Drag af sin Cigar, førend han med Velbehag nyder de nærmere Omstændigheder ved Katastrofen, saaledes som den er blevet iagttaget eller lavet til. Og Bladudgiverens Hurraraab! En Sensation! Nye Abonnenter! Det er den Medusa, som vi ser i Øjnene og som siger os, hvormegen virkelig Værdi en Skibsladning fuld af Menneskeliv besidder i Verdens Øjne.

Og Friedrich søgte forgæves at kæmpe mod en Forestilling, der lod ham se det tungt kæmpende, rullende, rastløst fremadtumlende „Roland", hvis Sirenes Toner nu næsten var kvalt af Stormen, ligge stumt og stille paa Havets Bund. Dèr saa' han, som begravet i en Glasmasse, det mægtige Skib, over hvis Dæk der drog Skarer af Fisk, frem og tilbage, og hvis Rum var fyldt af Vand. Den store Spisesal med alle dens Nøddetræspaneler, dens Borde og læderbetrukne Drejestole var fuld af Søvand. En stor Polyp, Vandmænd, Fisk og svampeagtige Søanemoner var trængt ind, hvor Passagererne nu var. Og til Friedrichs Rædsel svømmede Overstewarden Pfunders og hans egen Stewards uniformerede Lig langsomt i en Rundkreds derinde. Denne Forestilling vilde næsten have været latterlig, hvis den ikke havde været saa grufuld, og hvis den ikke havde ligget Muligheden saa fuldkommen nær. Hvad har ikke Dykkere truffet paa i de store sunkne Skibes Kahytter og Gange: uadskilleligt sammenknyttede Menneskemasser, Passagerer eller Matroser, der var kommet dem i Møde med udstrakte Arme, som om de havde ventet dem, oprejste, som var de levende. Saa' man nærmere til, var Klæderne paa disse Bestyrere af og Vogtere over en tabt Værdi paa Havets Bund, disse sælsomme Skikkelser, Redere, Købmænd, Kaptejner og Kasserere, disse Lykkejægere, Guldgravere, Bedragere og Plattenslagere eller hvad de nu kunde være, behængt med Polyper, Krebs og allehaande Havkryb, der gjorde sig tilgode paa dem, saalænge der var andet tilbage end et blegt, afgnavet Skelet.

Og Friedrich saa' sig selv som et saadant forraadnet Skibsspøgelse, der flakkede om i disse grufulde Omgivelser. Denne rædselsfulde sunkne Stad, hvor hver gik sin Nabo forbi med frygtelige Fagter, alle, som det syntes, med et kvalt Klageraab, som de gav Udtryk ved at bøje Hovedet og brede Armene ud, eller ved at kaste Hovedet tilbage med aaben Mund, eller gruopvækkende at gaa paa Hænderne, eller ved enten at folde, udspile eller vride Hænderne. Maskinisterne i Kedelrummet syntes stadig langsomt, langsomt at kontrollere Cylindere og Drivhjul, kun paa en anden Maade end før, fordi Tyngdeloven syntes at være hævet. En af dem var desuden paa en underlig sammenbøjet Maade, som en sovende, viklet ind mellem et Hjuls Fælger. Paa sin spøgelseagtige Vandring var Friedrich ogsaa naaet ned til Fyrbøderne, som i Katastrofens Øjeblik var blevet overrasket ved deres Gærning. Nogle af dem holdt endnu Skuffen i Haanden, men kunde ikke løfte den. Selv svævede de, men Skuffen, som de klamrede sig til, rørte sig ikke fra Bunden. Alt var forbi, de kunde ikke mere bringe Ilden til at blusse og altsaa heller ikke sætte det mægtige Fartøj i Gang. Paa Mellemdækket saa' der frygteligt ud med Mænd, Kvinder og Børn, der drev om saa tæt op ad hverandre og i et saadant Mørke, at end ikke en Kattehaj, der var trængt gennem Skorstenen ind i Maskinrummet og gennem Maskinen herind, havde Mod og Appetit til at blande sig i denne Forsamling. Noli turbare circulos meos, syntes ogsaa disse Folk at sige. Alle var dybt og anstrengt hensunkne i Tanken paa Livets Gaader, noget de jo ganske vist ogsaa havde tilstrækkelig Tid til.

I det hele taget saa' det ud, som om de alle kun var anbragt her paa denne forunderlige Maade for at tænke over Tingene. De, som vred Hænderne, de, som spilede Fingrene ud, og de, som gik paa Hænderne, ja, endog formaaede at staa paa en eneste Finger, medens de med Fødderne strøg hen over Dækket, alle grundede de. Kun Professor Toussaint, der svævede hen imod Friedrich i Gangen, syntes med den hævede højre Haand at sige: en Kunstner maa ikke gro fast! Man maa lufte sig! Man maa opsøge nye Forhold! Og hvis man ikke bliver skattet efter Fortjeneste i Italien, maa man, som Leonardo da Vinci, simpelthen tage til Frankrig, eller for mig gærne udvandre til Frihedens Land.

Jeg vil leve, leve, intet andet, tænkte Friedrich. Jeg vil for Fremtiden, ligesom den ældre Cato, hellere gaa et helt Aar til Fods end tage til Søs, selv om jeg kunde naa den samme Vej paa tre Dage. Og for blot ikke at være i dette skrækkelige Selskab af blaa, opdunstede Tænkere, forlod han det gravagtig mørke Rygeværelse og slæbte sig med smærtende Hoved og blytunge Lemmer op paa Dækket, hvor Stormens Vildskab, Sneens Kaos, Regnen og de salte Skumbølger befriede hans Sjæl for denne Mare.

I det lille Rum omkring Kahytstrappen traf Friedrich det lille Sel-

skab, der ogsaa den foregaaende Dag havde været forsamlet der; de sad paa Dækstole, der var skubbet tæt sammen. Ogsaa Professor Toussaint var blandt dem. Iøvrigt var der den ængstelige Skibskaptejn og den lange Elektrotekniker, som havde belært dem om Kablet, og desuden en amerikansk Oberst. Denne, der var et Pragteksemplar af sin udbredte Art, havde indledet en Samtale om Længden af Jærnbanenettene i de forenede Stater og opstillet Paastande, der trods det frygtelige Vejr havde opflammet den lange Elektroteknikers Chauvinisme som Europæer. Utrolige Kilometertal blev nævnet fra begge Sider og af hver af dem taget til Indtægt for den hjemlige Banedrift.

„Vi løber kun med halv Kraft," sagde Toussaint til Friedrich. „Er det ikke ganske mærkværdigt som Billedet paa en Gang har forandret sig?" „Jo, ganske mærkværdigt," svarede Friedrich. „Jeg forstaar mig naturligvis ikke paa Cykloner," vedblev Toussaint med en bleg Grimasse, der skulde forestille et Smil, „men Søfolkene siger, at denne Storm er cyklonagtig." Den lille, tykke, ængstelige Skibskaptejn erklærede, at man godt kunde kalde dette Vejr for en Cyklon. „Hvis jeg havde været paa mit eget Skib, og den samme Storm var kommet over os med samme Heftighed og ligesaa pludselig, vilde vi ikke have faaet Tid til at faa Sejlene ned. Men Gud være lovet er det ikke saa galt med de moderne Dampskibe. Alligevel føler jeg mig bedre tilpas paa min Firmaster og vilde hellere i Dag end i Morgen være inden mine fire Vægge." Friedrich maatte le højt. „Hvad „Roland" angaar, Hr. Kaptejn," sagde han, „saa vilde jeg jo ogsaa nok hellere være i Hofbräuhaus i München nu. Men Deres fire Vægge frister mig mindre." Hans Füllenberg snoede sig ind mellem dem og fortalte, at Vandet glat væk havde bortrevet en Redningsbaad. I samme Øjeblik han sagde det, fløj en hvælvet Vandmasse forfra skraat hen over Skibet, den aflokkede dem alle et Skrig af forfærdet Forbavselse. „Storartet," sagde Friedrich, „skønt!" Skibskaptejnen: „Det er cyklonagtigt." „De kan tro mig," hørte man igen Obersten sige, „at alene Strækningen New-York—Chicago ...." Toussaint sagde: „Det var jo et rent Niagara." I Virkeligheden var der væltet en Vandmasse ind, der slog ned i Luftskakterne og Skorstenene og formelig badede det mægtige Skibslegeme.

Desuden var det koldt, og „Roland" fortsatte allerede sin trodsige og beundringsværdige Rejse i en Skorpe af Sne og Is. Paa Master og Tove hang Istapper. De glasagtige Stalaktiter dannede sig om Kommandobroen og Søhuset og overalt paa Gelændere og Kanter. Dækket var glat, og det var et helt Vovestykke at gaa over det. Dette Forsøg gjorde Friedrich, da Ingigerds Kahyt blev aabnet, og da Pigens lange blonde Haar, som Stormen havde revet i, kom til Syne. Ingigerd drog ham ind. Hun havde taget Siegfried og Ella Liebling ind til sig, fordi, som hun sagde, Rosa havde nok at gøre med Moderen. Hun udtrykte sin Glæde over, at Friedrich var kommet, og vilde vide, om man maatte gøre sig fortrolig med Tanken om Fare. Da Friedrich trak

paa Skuldrene, blev hun ikke forskrækket, men hendes Fasthed øgedes snarere. Hun raabte: „Hvad siger De til et Menneske som Achleitner? Han ligger i sin Kahyt og skriger ustandselig: Ak, min stakkels Mor, min stakkels Søster! Hvorfor har jeg ikke fulgt dit Raad, Mama! og saa videre. Han hyler! En Mand! Det er væmmeligt.“ Og hun klamrede sig til Sengen, hvad enhver maatte gøre, der ikke vilde smides hen i en Krog som en Pakke, og var ved at briste af Latter.

I dette Øjeblik blev det Bjærg af Stene, under hvilket Friedrich havde begravet den lille Synderinde Ingigerd, fjærnet.

Hans Beundring steg. For nu vilde hun pludselig, for at trøste dette gamle Fæ, over Dækket og ned til Achleitner. Men Friedrich tillod det ikke.

Hans Komme var en Lettelse for Ingigerd, da han straks gav sig i Lag med Børnene. Ella, som Ingigerd havde givet sin Dukke, sad paa den ene Side af Divanen med sine smaa Ben indhyllede i et Tæppe, medens Siegfried havde gjort sig det bekvemt paa Sengen. Der legede han, med sløvt Ansigt, en temmelig ensformig Leg med et Spil Kort, hvorved han syntes at have en indbildt Medspiller.

„Mama er skilt,“ fortalte Ella, „Papa har altid haft Spektakler med hende.“ Siegfried bekræftede det, idet han skød Kortene til Side: „Mama har en Gang smidt en Støvle efter Papa.“ „Papa er stærk,“ erklærede Ella igen. „Han har en Gang slaaet en Stol itu mod Jorden.“ Ingigerd kunde ikke lade være med at le og sagde: „De Unger har en Skrue løs.“ „Papa har ogsaa en Gang kastet en Karaffel mod Væggen,“ sagde Siegfried, „fordi Onkel Bolle altid kom.“ Og saaledes blev de smaa ved med gammelklogt og indgaaende at drøfte Themaet Ægteskab.

Rosa blev bugseret over Dækket og ind i Kahytten af Artisten Stoss's Tjener, paa samme Maade som hans Herre. Begge saa' fornøjede og rødmossede ud, og Friedrich spurgte den unge Mand, hvad han mente om „Roland“. Han lo og sagde: det var alt sammen godt, hvis der bare ikke stødte noget til. „Bulke,“ sagde Rosa, „tag Siegfried paa Ryggen.“ Bulke gjorde Mine til at gøre det, medens hun allerede havde taget Ella paa sine glorøde Arme.

Men Børnene strittede imod, og Ingigerd sagde, at hun vilde gærne beholde de smaa. Rosa takkede og mente, at de var ogsaa bedst anbragt her. Lidt Hvedebrød og Mælkekaffe, som de skulde have til Aftensmad, vilde hun straks bringe ind. „Hvad er det dog, De har paa Armen?“ sagde Friedrich. Han saa' en lang Rift af Negle. Hendes naadige Frue, sagde hun, var saa vanvittig af Angst og Fortvivlelse.

Hele fem Timer havde Cyklonen nu raset ubarmhjærtigt. Den ene Kastevind efter den anden styrtede sig mod Skibet med stadig kortere Mellemrum. Friedrich var med Besvær naaet ned til Barberen, der virkelig fuldførte det det Kunststykke at barbere ham til Trods for dette frygtelige Vejr. „Man maa holde det gaaende,“ raabte Barberen, „hvis

man ikke arbejder, er man fortabt." Han holdt pludselig inde, tog Kniven fra Friedrichs Strube og skiftede Farve. I Maskinrummet havde Signalklokken lydt, til Tegn paa, at der ned gennem Talerøret kom en Kommando fra Kaptejnen paa Broen. Straks efter stansede Maskinen. En saadan Begivenhed, i og for sig saa overordenlig intetsigende, virkede i dette Uvejr med en Katastrofes hele Kraft, ikke alene paa Friedrich og Barberen, men paa enhversomhelst tilregnelig Passager, ligesom paa hele det samlede Mandskab. Man mærkede straks den Ophidselse, der havde grebet alle paa det viljeløse Skib. Stemmer lød, Kvinder hvinede, der hørtes Skridt ned ad alle Gangene. En Herre rev Døren op og raabte: „Hvorfor ligger vi egentlig stille, Hr. Barber?" Og han gjorde dette Spørgsmaal i et Oprør, som om han tillagde den stakkels Barber Kaptejnens Ansvarlighed. Friedrich viskede Sæbeskummet af sit Ansigt og prøvede i største Hast paa at komme op paa Dækket, i Selskab med mange spørgende, klatrende, trippende Mennesker, der blev kylet fra den ene Væg til den anden i Gangen. Vi drukner, hed det. „Skruen er knækket!" „Cyklon!" raabte nogle. Andre: „Brud paa Skruen!" „Aa," sagde en ung Pige, der slæbte sig ned i Morgenkjole, „det kan være det samme med mig, ganske det samme. Men i Stuttgart bor min stakkels Mor."

„Hvad er der i Vejen, hvad er der i Vejen?" raabte tyve Stemmer paa en Gang til en Steward, der løb forbi. Han løb videre og trak paa Skuldrene.

Da alle de Mennesker, der havde trængt sig sammen som Faar, havde spærret den første Trappe op til Dækket, søgte Friedrich en anden og var nødt til at gaa en temmelig lang Vej hen til Skibets Agterstavn og derfra igen fremefter gennem en smal Korridor. Han gik hurtigt, tilsyneladende rolig og dog i usædvanlig Grad spændt, ja grebet af Angst. Paa anden Plads blev Friedrich stanset af en Mand, der barfodet stod foran sin Kahyt. Han prøvede paa at knappe sin Skjortekrave, hvilket imidlertid ikke lykkedes ham, ophidset som han var. „Hvad er der dog paa Færde?" raabte han til Friedrich. „Er dog alt forrykt i denne forbandede Kasse? Først dør en Fyrbøder! Og nu har vi muligvis en Læk eller Brud paa Skruen! Hvad mener Kaptejnen egentlig? Jeg er Officer! Jeg skal absolut være i St. Francisko den femogtyvende Februar. Hvis det bliver saadan ved, saa er jeg færdig."

Friedrich vilde skynde sig forbi, men Herren traadte i Vejen for ham.

„Jeg er Officer," sagde han. „Jeg hedder von Klinkhammer. Hvad mener dog Kaptejnen?" raabte han igen, medens han ved et uventet Stød blev slynget tilbage mod Væggen, næsten ind i sin Kahyt. „Jeg har dog ikke afsluttet min Tjeneste og opgivet en Karrière, for at denne fordømte, opslidte Kasse ...." Men Friedrich var allerede løbet videre.

Over Skibet, der ikke længer gav Livstegn, var der nu udbredt en

dyb Stilhed, en Stilhed som Beboerne i deres Ængstelighed følte dobbelt stærkt. Døre blev slaaet i, og naar de blev aabnede, trængte der ud af Kahytten korte, afbrudte Lyde, der vidnede om Beboernes Angst og Forvirring. Ganske særlig frygtelig var for Friedrich den ustandselige Lyd fra de elektriske Klokker i den slingrende Korridor, der var oplyst af elektriske Lamper og knirkede som nye Støvler. Det lod til, at de angstfulde Mennesker, der havde betalt deres Kahytsplads dyrt og kunde gøre Fordring paa god Behandling, trykkede paa Klokkeknappen i hundrede Kahytter paa én Gang. Ingen af dem var tilbøjelig til at anerkende det atlantiske Oceans, Cyklonens, et Skruebruds eller noget som helst andet Ulykkestilfældes force majeure. De troede, at naar de ringede, saa udtrykte de en uimodsigelig Fordring paa at blive bragt paa det tørre af en absolut ansvarlig Redningsmand. Hvem véd, tænkte Friedrich, medens de ringer her, er Baaden ovenpaa maaske allerede sat i Vandet og fyldt med Folk, saa den er ved at synke.

Men saa vidt var det dog ikke kommet, da Friedrich havde naaet en Udgang og endelig havde kæmpet sig hen til Ingigerds Dækskahyt, for mod Ingigerd Hahlström droges han. Foruden hende og Børnene, som hun søgte at beskæftige som en lille Mor, fandt han hendes Far og Doktor Wilhelm. Wilhelm sagde: „Menneskenes Fejghed er forfærdelig!“ „Ja, det siger De nok, men hvad er der da i Vejen?“ spurgte Friedrich. „En Akse er løbet varm, og det tager nogen Tid at afkøle den.“ Passagererne, der var trængt sammen paa Trappen, raabte i et Væk paa Kaptejnen. Wilhelm sagde: „Kaptejnen har andet at bestille end at svare paa fjollede Spørgsmaal.“ Friedrich mente, at man skulde give Folk en Forklaring og berolige dem og tilføjede: „Jeg finder det berettiget, naar en Landrotte, der ingen Anelse har om Nautik eller om Sagens Sammenhæng, er ængstelig.“ „Hvorfor skal man sige Folk noget,“ svarede Skibslægen, „selv om det gaar ganske skævt, er det bedre at narre dem.“ „Naa, saa nar dem da,“ sagde Hahlström, „send Stewarderne af Sted og lad dem sige, at alt er all right, vi drukner alle!“

Kort Tid efter blev Passagererne efter Ordre af Overledelsen beroligede af den lille Armé af Stewarder, der meddelte, at det virkelig kun, som Doktoren havde sagt, var en Akse, der var løbet varm, og at Maskinen snart vilde blive sat i Gang igen. Paa de tusinde Gange gentagne Spørgsmaal, om der var Fare, blev der af alle Stewarderne paa den mest afgørende Maade svaret „Nej.“ Men det haabløse Billede af „Roland“, den viljeløst drivende Kolos, som man saa' fra Ingigerds Kahyt, understøttede ikke Stewardernes Meddelelse.

For at Luften skulde blive bedre, havde Ingigerd saa vidt muligt hele Tiden ladet Døren ud til Dækket staa paa Klem. „Vi kan ikke skjule for os selv,“ sagde Hahlström, „at vi driver for Takkel og Tov.“ Straks efter sagde Wilhelm: „Vi hænger Olieposer ud!“ og viste Fried-

rich gennem Dørsprækken Pander, der, sammen med en Matros, ved en Line hængte Sejldugsposer, gennemtrængt med Olie, ned i Vandet. Denne Forholdsregel syntes næsten latterlig overfor de svære Søer, der som vandrende Bjærge kom imod dem, og de frygtelige, mægtige Kastevinde, der fulgte dem. Hvert Øjeblik blev den døde „Roland", der stadig med en langtrukken Tone gav sit nødraabslignende Advarselssignal, hævet i Vejret af et Vandbjærg, der væltede ind under det, hvilket dog ikke bevirkede, at man kunde se bedre frem over Havet, end naar man befandt sig i en Bølgedal. Den vældige Damper stod stille og syntes ikke at vide, hvorhen den skulde vende sig, den blev ved Kastevindenes Voldsomhed presset snart mod Styrbord og snart mod Bagbord og havde ikke beholdt andet tilbage af sin herkuliske Kraft end sin klodsede, hjælpeløse Masse. Den drejede sig langsomt, den vendte sig, og paa en Gang kom en skrækkelig Sø styrtende over Skibet, som en mangetusindehovedet Skare af hvæsende hvide Pantere, der blev slynget ned fra en sortgrøn Bjærgryg.

„Det var fælt," sagde Wilhelm, der i sidste Øjeblik havde faaet Døren slaaet i.

Friedrichs Nerver var saa spændte, at det ikke alene figurlig talt men ganske tydeligt føltes af ham som om en Streng var spændt saa stramt, at den var ved at briste. „Bliver De nervøs?" spurgte Hahlström. „Noget," svarede Friedrich, „jeg vil ikke nægte det. Hvad nytter Ens Kræfter, Ens Smule Forstand — man kan ikke benytte nogen af Delene, selv om man har Faren for Øje." Wilhelm mente: „Direkte Fare? Saa vidt er vi endnu ikke, Kollega. For det første vil Skruen snart arbejde igen, og hvis vi virkelig skulde komme til at drive for Vinden og være nødt til at sætte vort Nødssejl op, kan vi endnu holde os kisteglade i otte Dage her i vores Kasse." Hahlström sagde: „Hvad forstaar De ved kisteglade, Hr. Doktor?" „Vi har Stormen fra Nord-Nordvest. Det hænder aldrig, at et Skib som dette kæntrer paa Grund af høj Sø. Altsaa vil vi højst sandsynligt blive drevet mod Azorerne og en skønne Dag blive bragt ind i en Havn der. Maaske kommer vi ogsaa endnu længere mod Syd, og saa er det slet ikke udelukket, at vi om otte Dage kaster Anker paa de kanariske Øer, lige overfor det herlige Pic de Teneriffa." Hahlström sagde forstemt: „De skal have Tak for Teneriffa. Jeg maa til New York. Vi er forpligtede."

Friedrich følte det igen, som om hans Nerver skulde briste. „Otte Dages Usikkerhed," sagde han, „kan mit Nervesystem ikke udholde. Jeg egner mig ikke til dette passive Heltevæsen. I det aktive kunde jeg præstere mere." „De kender vel Læderstrømpe," sagde Wilhelm ironisk, „saa maa De jo ogsaa vide, Kollega, at allerede hos de gamle amerikanske Rødhuder — husk paa Marterpælen — var den passive Helt den højest agtede." „Nej, nej," mente Friedrich. „De er nok saa god at lade mig i Fred med den Marterpælshistorie. Hvis jeg i Dag faar at vide, at vores Skrue er brækket, og vi endnu i Morgen driver

hjælpeløst om, saa holder jeg det ganske simpelt ikke ud og springer i Overmorgen i Vandet. Det er af samme Grund, at jeg er imod Redningsbæltet. Jeg afslaar det. De kan roligt tilbyde mig et."

Timerne gik. Efter det graa Dagslys med Havets endeløse, trommehindeødelæggende Støj fulgte et aftenligt, endnu dybere Tusmørke. Friedrich havde som alle de andre forgæves ventet paa det Øjeblik, da Skruen igen skulde begynde at bevæge sig og give det hjælpeløse Skibsskrog sin Kurs tilbage. Kastevindenes Styrke blev takseret, og med Angstens Fortvivlelse iagttog man, om Opholdene mellem dem formindskedes eller forstørredes. Da Uvejret ikke sagtnede, blev Friedrich fra Tid til anden grebet af overtroisk, personligt Forfølgelsesvanvid. Forfærdelig var især den Omstændighed, at Masseskrigene fra de indespærrede Dækspassagerer med korte Mellemrum i Løbet af flere Timer tog til. De sammenstuvede Folk jamrede, bad skrigende, kaldte rasende Himlen til Hjælp og brølede, dels af Angst, dels af Raseri og dels af fysisk Smærte. Men som om intet var sket klang det første smældende Signal til Dineren til bestemt Tid ud over Skibet, som stadig drev uden Ror, denne mægtige, hjælpeløse Ark, som igen var oplyst af utallige Lamper, dette isklædte Fepalads, som kastede Straaler fra Lugernes Rækker, og som var blevet Bølgernes trøstesløse Legetøj — og Friedrich spurgte sig selv, om hvem der vel nu havde Koldblodighed eller Mod eller Lyst til at deltage i det daglige Taffel. Men Wilhelm raabte: „Til Bords, mine Herrer!" og da Rosa i det samme kom igen, vaad og modig, for at tage sig af Børnene, og det ikke gik an at blive længere i Ingigerds Værelse, maatte Friedrich slutte sig til Doktor Wilhelm og Hahlström, der med en rask Beslutning var voltigeret henover Dækket. Kakaduen skreg og Ella skreg og blev temmelig energisk irettesat af Ingigerd og Rosa. Men før han forlod Værelset, sagde Friedrich: „Ønsker De, at jeg skal blive? Jeg vilde sætte Pris paa, om De nu helt vilde raade over mig, Frøken Ingigerd." Hun svarede: „Tak, Hr. Doktor, De kommer jo igen." Og Friedrich undrede sig over den selvfølgelige Maade, hvorpaa han havde spurgt og faaet Svar.

Men nu skete der uventet et Omslag. Man kunde mærke af en vis altgennemtrængende Bæven i Væg og Gulv, at Rytmen i Kraften, Rytmen i Maalbevidstheden og „Roland"s Puls og Hjærte igen var blevet levende. Ingigerd jublede som et Barn, og Friedrich bed Tænderne sammen. Tilstrømningen af nyt Liv, nye Udsigter og Haab, Planmæssigheden, der var vendt tilbage; alt dette sammen med en voldsom Spænding havde fremkaldt en Svaghed i ham, der truede med at overvælde ham med Rørelse og Taarer. Gennemrystet traadte han ud paa Dækket.

Og nu var Billedet blevet et andet. Glad og fuld af Kraft sprang „Roland" igen fremad i Larmen og Mørket. Hele den uhyre, natligt brusende Heksevask, der arbejdede med en Syndflod af Vand, syntes

nu igen at være en velkommen Fest for dem. Atter borede den Brescher gennem mørke Bjærgdrag, lod sig hæve i Vejret og styrtede med vild Galskab ned i dybe Dale, medens Skruen dèr bagude som rasende i flere Sekunder hvirvlede rundt i den buldrende Luft.

Rinck sad paa Dørtærskelen ind til sit tysk-amerikanske Skibspostkontor, der var stærkt oplyst, røg og strøg sin brogede Kat over Skindet. „Godt, at vi er kommet i Gang igen," kunde Friedrich ikke lave være med at sige, da han arbejdede sig hen imod ham. „Why?" sagde Rinck flegmatisk. „Ja, oprigtig talt," sagde Friedrich, „saa vil i hvert Tilfælde jeg hellere løbe for fuld Kraft end hjælpeløst lade mig drive for Vind og Vove." „Why?" sagde Mister Rinck igen. Nedenunder i Gangene var der nu igen trods Skibets Bevægelse nogenlunde behageligt. Angsten syntes glemt. Man tumlede forbi hinanden hen til Spisesalen, holdt sig fast alle Steder og rev Vittigheder af sig. I Nærheden af Køkkenet var Porcelainets Klirren øredøvende, især naar det af og til hændte, at en Stabel Tallerkener raslede i Gulvet. Saa kunde Folk ikke lade være med at le. Velbekomme, sagde de. Og alle havde den behagelige Rytme i Ørene af den store Maskine, der igen var sat i Gang, og med hvis lyksaliggørende Virkning ingen Musik i Verden kunde maale sig.

Da Friedrich var temmelig gennemblødt, tog han Mod til sig og klædte sig om i sin Kahyt. Adolf, hans Steward, kom for at hjælpe ham. Medens Friedrich skiftede Klæder, fortalte Adolf om en Panik, der var udbrudt paa Mellemdækket, da Maskinen stoppede. Nogle Kvinder vilde springe i Vandet. De andre havde med Møje forhindret det. Og en Polakinde var af hans Kollega Scholl og en Matros bogstavelig talt halet tilbage paa Dækket ved Benene.

„Man kan ikke fortænke Folkene i, at de er fejge ved en saadan Lejlighed," sagde Friedrich. „Det modsatte vilde være mærkeligt. Hvem tør sige om sig selv, at han staar fast, naar Jorden vakler under hans Fødder. Et saadant Menneske vilde enten lyve eller være saa sløv, at han stod endnu lavere end Dyrene." „Ja, men hvad skulde *vi* gøre," sagde Stewarden, „hvis vi var saa fejge?" Og Friedrich kom, hvad der ikke sjældent skete, ind paa den Doceren, der havde skaffet ham en saa stor Mængde ungdommelige Tilhørere som Privatdocent. „Med Jer er det noget andet," sagde han, „I bliver ved Følelsen af at gøre Jeres Pligt paa samme Tid belønnet og holdt oppe. Hør engang, medens vi Passagerer har ængstet os, har Kokkene skummet Bouillonen, skrabet og kogt Fisken og rettet den an med Persille, stegt Fjerkræet og skaaret det i Stykker, spækket Dyreryggen og lignende, — Stewarden lo! — men jeg kan forsikre Jer, at det til Tider er lettere at stege en Steg end at spise den." Og Friedrich blev ved med, paa en næsten højtidelig, men netop derfor skælmsk Maade, at filosofere over Fejghed og Mod.

Dineren begyndte, og skønt Vejret paa ingen Maade var blevet

bedre, havde dog nu, efter en overstaaet endnu større Fare, forholdsvis mange Spisere fundet hinanden ved det treforkformede Bord. Overstewarden Pfunder, hvis hvide Haar ogsaa i Dag var friseret af Skibsfrisøren, ikke netop bundet i Pisk, men dog krøllet og arrangeret som en sirlig Rokokkoparyk, stod som sædvanlig med majestætisk Holdning foran en Pyntekamin mellem Salonens Indgangsdøre, hvorfra man bedst kunde overse Spisesalen.

Ganne: Le père la Victoire. Det var en Marsch. Gillet: Loin du Bal fulgte efter. Ved Suppé: Ouverture til „Banditenstreiche" væltede og tumlede de evige Skatspillere, der som sædvanlig var blevet forsinkede ved deres Parti, ind i Salen. Overalt blev der drukket meget Vin, fordi det gav Mod og var bedøvende. „Lustige Brüder" lød, og den overstaaede Katastrofe blev stadig drøftet. „Vi havde hejst Nødflaget," sagde man. „Vi sendte Raketsignaler." „Redningsbælter og Baade blev allerede bragt i Stand." „Ja, vi har jo hældt Olie ud." Og saa meget mere højrøstet fløj Bemærkningerne fra den ene til den anden, som hverken Kaptejnen eller nogen af Skibsofficererne var med ved Bordet. „Kaptejnen," hed det sig, „har fra i Morges ikke været nede fra Kommandobroen."

Pludselig blev Lugerne oplyst udefra, alle lod med et Udtryk af Forbavselse Kniv og Gaffel falde, og med et almindeligt „Aa!" sprang de allesammen op af Stolene, puffende, trængende sig frem, væltende alt. Under Raabet „Et Skib!" „En Damper!" for de over Hals og Hoved op paa Dækket, hvor de da virkelig saa' et af den Tids vældigste Oceanbetvingere, i overvældende Majestæt, i Glans af sine tusinde Lys, i skøn Bevægelse, stampende og rullende, komme nærmere og sejle forbi i en Afstand af ikke mere end halvtreds Meter.

„Fyrst Bismarck! Fyrst Bismarck!" raabte Folk, da Skibet blev genkendt! Og saa brølede man Hurra af fuld Hals. Og Friedrich brølede! Og Hahlström brølede! Og Doktor Wilhelm og Professor Toussaint og hver den, som havde en Strube, brølede med af fulde Lunger. Det samme Glædesbrøl lød fra Mellemdækket. Og nu tordnede desuden den vældige Dampfløjte for at hilse paa de forbisejlende.

Naturligvis saa' man ogsaa paa „Fyrst Bismarck"s forskellige Dæk vinkende Passagerer og hørte trods Larmen fra Oceanet, om ogsaa kun svagt, deres Hurraraab. Damperen „Fyrst Bismarck" havde netop den Gang sin Verdensrekordrejse bag sig, paa hvilken den havde krydset det atlantiske Ocean paa seks Dage, elleve Timer og fireogfyrretyve Minutter. Omtrent to tusinde Mennesker gjorde nu Rejsen fra New York tilbage til Europa paa Dobbeltskruedamperen, et af de første Eksemplarer i sin Slags. To Tusinde Mennesker, det betyder saa meget som et Antal, hvormed man to Gange kan fylde et stort Teaters Tilskuerplads fra Parket til Galleri.

Der blev signaliseret med Flag fra „Roland" til „Bismarck" og fra „Bismarck" til „Roland". Men hele Synet havde, fra det dukkede op, til det forsvandt, ikke varet mere end tre Minutter. I dette Tidsrum

var det kogende Ocean overgydt med en Flod af Lys. Først da der kun var en hvirvlende Lystaage at se, havde „Bismarck“ bragt Musikken op paa Dækket, og man hørte nogle spøgelseagtigt klagende Toner af Nationalsangen. Straks derefter var „Roland“ igen midt paa Oceanet, midt i Natten, Stormen og Snefoget, alene med sig selv og sin Kurs.

Med dobbelt Glans spillede Kapellet nu en Kvadrille af Karl, „Festklänge“, og en Galop af Kiesler, „Jahrmarktskandal“; og med dobbelt Appetit, med dobbelt Livlighed blev Aftensmaaltidet fortsat i Spisesalen. Man overbød hinanden med Beundringsudraab som: „Feagtigt!“ „Eventyrligt!“ „Herligt!“ „Vældigt!“ „Kolossalt!“ Selv Friedrich var grebet af Følelsen af Stolthed, af Beroligelse og et Pust fra den Atmosfære, der er ligesaa nødvendig for det moderne Menneskes Aand, som Luften er det for hans Lunger. „Hvor meget vi end strider imod, Kollega,“ sagde Friedrich, „og hvor meget jeg i Gaar Aftes end gik løs paa den moderne Kultur: et Syn som det, vi nyligt har nydt, maa dog imponere En ind i Ens Sjæls Inderste. Det er simpelthen Galskab, at et saadant Naturkræfternes Produkt, som er bygget op af Menneskehænder og af Menneskeaand, en saadan Skabning over alle Skabninger, et saadant Skib, overhovedet er blevet muligt.“ De klinkede, og man hørte mange ved Bordet klinke. „Og hvilket Mod, hvilken Dristighed, hvilken Grad af Uforfærdethed,“ vedblev Friedrich, „ligeoverfor de i Hundredetusinde Aar frygtede Naturkræfter ligger der ikke deri, hvilken Verden af Geni, er der ikke fra Køl til Mastespids, fra Klyverbom til Skrue lagt i denne mægtige levende Organisme.“

„Og alt dette, Kollega,“ sagde Skibslægen, „som man indtil i Dag har naaet, er naaet i Løbet af knapt hundrede Aar og er altsaa kun Begyndelsen til en Udvikling. Lad dem stride imod, som vil, men Videnskaben og endnu mere det tekniske Fremskridt er den evige Revolution og den ægte og eneste Reformation af alle menneskelige Tilstande. Hvad der her har taget sin Begyndelse, denne Udvikling, der er et vedvarende Fremskridt, vil intet mere kunne holde tilbage.“

„Det er,“ sagde Friedrich, „den gennem Aartusinder passive, nu pludselig aktive Menneskeaand. Utvivlsomt er Menneskehjærnen og dermed det sociale Samfundsarbejde traadt ind i en ny Fase.“ „Ja,“ sagde Wilhelm, „paa en vis Maade var Menneskeaanden maaske ogsaa allerede i Oldtiden aktiv, men den har for længe kun fægtet med Manden i Spejlet.“ „Lad os altsaa haabe,“ sagde Friedrich, „at den sidste Time snart maa komme for de store Spilfægtere, Gøglere, Medicinmænd fra Sydhavsøerne og Troldmænd, og at alle de kyniske Fribyttere, der lever og i Aartusinder har levet af Sjælefangst, maa stryge Sejlene for Civilisationens hurtige og sikre Skib, der har Intelligensen til Kaptejn og Humaniteten til eneste Hovmester.“ Efter Maaltidet klatrede Friedrich og Doktor Wilhelm op i Rygeværelset oven over. Ved Skatbordet sad Kortspillerne. De røg, drak Whisky og

Kaffe, slog Kortene i Bordet, og alt andet syntes dem ligegyldigt. Friedrich bestilte Vin og blev ved med at hidse sig op. Hans Hoved smærtede, og han formaaede næppe at holde det oppe paa den smærtefulde Hals. Øjenlaagene gjorde ondt af Træthed, men naar de sænkede sig over Øjeæblerne, straalede disse samtidig af en indre, pinagtig Klarhed. Hver Nerve, hver Muskel, hver Celle i ham var vaagen, og han turde ikke tænke paa Søvn. Havde han ikke som i en Haandevending oplevet Uger, Maaneder, Aar? Og i Aften var der ikke gaaet mere end tre og en halv Dag, siden han forlod Southampton. „De er træt, Kollega," sagde Wilhelm, „saa jeg vil ikke opfordre Dem til at gaa med til den døde Fyrbøders Begravelse." „Jovist, jovist," sagde Friedrich, og han følte sig grebet af en smærtefuld, rasende Higen efter ikke at spare sig for noget og tømme alle, selv de bitreste Indtryk af dette løsrevne, omtumlede, gennemrystede Stykke Menneskeliv til sidste Draabe.

De to Læger kom til, da man syede Fyrbøderen ind i Sejldug, Fyrbøderen Zickelmann, der havde villet besøge sin Moder eller blot opsøge hende. Det tomme Rum, hvor det skete, var svagt oplyst af en elektrisk Pære. Friedrich huskede sin Drøm, og hvordan den døde Fyrbøder med Bastbaandene havde ført ham og Peter Schmidt hen til Lysdyrkerne. Nu var der allerede sket en stærk Forandring med ham, hans Ansigt syntes at være en kunstigt formet Maske af gult Voks, paa hvilken Haaret, Bryn og Skæg var klistret fast. Men det forekom Friedrich, at et stille, snu Smil laa om den dødes Mund. Og da den unge Læge med sælsom Spænding og Nysgerrighed betragtede ham nærmere, syntes han at sige: „Legno santo! Lysdyrkerne."

Da nu ogsaa den dødes Ansigt var tilhyllet og alt syet til med grove Sting, blev hele den store Sejldugspuppe, som de kun med Besvær kunde holde i Ro, bundet af Matroserne paa et høvlet Brædt, som var gjort tungt med Jern. „Mon der virkelig nogensinde," spurgte Friedrich sig selv, „vil komme en Sommerfugl ud af en saadan Puppe?" Den hele Forestilling med dens forstyrrede Akrobatik var mindre uhyggelig end latterlig. Selv om man ogsaa kun havde at gøre med en udødelig Sjæls dødelige Hylster, var det dog en uendelig trist Tanke at skulle overgive dette til Verdenshavets skrækkelige Øde. Da det i dette Vejr ikke just var nogen let Sag at faa Liget over Bord, og da det slingrende Dæk, der stadig blev overgydt med Vand, umuliggjorde Ceremonier, opfordrede Skibets Intendant de faa Tilstedeværende — Kaptejn von Kessel turde ikke forlade Broen — til at bede en stille Bøn for den dødes Sjæl. Dette skete, og fire af Fyrbøderens Kolleger løftede, vaklende, slingrende, ravende og snøftende den lange Pakke fra Dækket op over Rælingen, hvorfra de i et givet Øjeblik skød den ned i Havet.

Wilhelm bød Friedrich Godnat og tilføjede: „De skulde prøve paa at sove." De skiltes, og Friedrich udsøgte sig en beskyttet Plads paa

Dækket for om muligt at tilbringe Natten dèr. Han vilde sidde i iskold Luft og dyb Nat under det blege Lys fra Buelamperne, der var fastgjort til Masten, og se Stormens og Uvejrets Gru lige i Øjnene. Han gruede for sin Kahyts trykkende Snæverhed, de tillukkede Luger og den varme, forbrugte Luft. Men det var ikke alene, fordi han gøs for dette, at han følte sig bundet til at blive heroppe, men endnu mere fordi han ønskede i Tilfælde af Fare at være i Nærheden af Ingigerd Hahlstrøm. Og da han havde sat sig nær ved Skorstenen, med Ryggen trykket mod den opvarmede Væg, med Hatten trukket ned over Øjnene og Hagen ned under Kappekraven, lo han pludselig ved sig selv, for nu var han i den samme Forfatning og paa det samme Sted, hvor han i Gaar havde truffet Arkitekten Achleitner.

Det bruste for Friedrichs Øren. Han saa' Buelamperne, der kredsede i vældige Buer over ham. Han hørte Kastevindenes regelmæssige Stormløb, og i Vandmassernes Brusen og Syden klang Lufttrækkets frygtelige Kattemusik i Takkelagen, en egensindig, vred Miaven, med en pludselig Hvæsen som fra en Tiger i Spring. Og saa forekom Lyden igen Friedrich mere som vildfarende Børns usigelig klagende Klynken og Graad, en Skare Børn, som han nu tydeligt kunde se, og som med høje Klageraab stod forsamlet om den døde Fyrbøders Baare. Og ganske rigtigt, dèr var Lysdyrkerne ogsaa igen. Friedrich greb straks en af dem for at bære ham ind i Kahytten til Ingigerd Hahlstrøm. Men Ingigerd klædte sig just nu paa til sin berømte, mimiske Dans. Den store Edderkop hang allerede og spandt det Net, i hvilket Mara senere skulde indvikles. Friedrich forlangte en Kost, fordi han vilde forhindre Dansen og feje Edderkoppen væk. Der kom en Kost, men i Skikkelse af en Karl, der bar Vand, som han hældte ud; efter ham fulgte en anden, en tredje, en fjerde, en femte, indtil alt flød over af brusende Vandmasser. Friedrich vaagnede, han havde drømt „Der Zauberlehrling", og havde paa Læberne det angstfulde Ord, hvormed man kunde standse Vandene. Bølgerne brølede. Han var igen faldet i Søvn. Nu blev Bølgernes Brusen til en Strøm, der flød hen mod Friedrichs Fødder. Solen skinnede, det var lys Morgen. Fra den anden Bred kom Friedrichs Hustru, ungdommelig skøn, i en storblomstret Kjole, selv roende sin lille Baad. Hendes milde, mørke og yppige Skikkelse havde paa samme Tid Vestalindens og Kvindens Ynde. Og ud af en nærliggende Skov tradte Ingigerd i al sin Sarthed, smykket med sit store, lyse Haar og sin lyse Hud. Det solbeskinnede Landskab, der stemte med hendes rene Nøgenhed, syntes at være fra Tiden før Adam og Eva blev drevet ud af Paradiset. Friedrich tog sin Hustru ved Haanden, hun smilede huldsaligt til ham, og han tog Ingigerd Hahlstrøm ved Haanden, hun syntes blid og ren og lydig, og han lagde deres Hænder i hinanden.

„Jeg fører dig i Klarhed ind,
Jeg brænder dig for Slakker ren."

Men Himlen formørkedes. Skoven blev sort, og et spøgelseagtigt Maaneskin gød sig over den frygtelige Skov, der brusede som store Have. Friedrich løb hurtigt langs mørke Marker, da pludselig Raabet: „Moira! Moira!“ lød bag ham, og et Stykke Mørke rev sig løs fra Skovbrynet, med tunge Bevægelser, som vældige, sorte Vinger. Det var en Fugl, der med det stadig højere og højere skingrende Skrig: „Moira, Moira!“ svævede derinde. Friedrich flygtede, som om den frygtelige Fugl Rok var efter ham. „Moira, Moira!“ Han tog sin Lommekniv op for at forsvare sig ... Friedrich vaagnede og befandt sig afklædt i sin Seng; en eller anden havde, ligesom han i Gaar havde gjort med Achleitner, ført ham ned i hans Kahyt. Raabet „Moira!“ lød ogsaa nu, da han var vaagen, stadig i hans Øren.

Da Friedrich havde sovet nogle Timer, befandt han sig pludselig i vaagen Tilstand et eller andet Sted ude i Korridoren, hvor han havde talt med nogle Stewarder, der var ved Morgenarbejdet. Langsomt gik det op for ham, at han ikke havde andet paa end Skjorten. Han havde aldrig før anet, at han kunde gaa i Søvne. Men nu vidste han, at han heller ikke var sikker mod dette Onde. Han var bestyrtet, han skammede sig, og maatte, i bar Skjorte som han var, lade sig bringe tilbage til Kahytten af en Steward. Han saa nu, at Vandet stod tre-fire Tommer højt i hans Kahyt, og han antog, at det stammede fra et utæt Rør. Han krøb i Seng og klamrede, masede og trykkede sig fast ind til Sengens Brædder paa en selvopfunden Maade, for ikke at blive slynget ud. Lidt efter Kl. 6 var Friedrich paa Dækket og henne paa sin Bænk og havde sin varme Thekop i Hænderne. Vejret var frygteligt! Intet kunde sammenlignes med Morgenens iskolde Trøstesløshed. Søens Rasen var taget til. En ny Slags Mørke, andet var den kommende Dæmring ikke. Vandets og Vindens Brølen og Hylen var øredøvende. Friedrichs Trommehinde smærtede ham. Men Skibet løb stadig og kæmpede sig frem, og kunde, om ogsaa kun langsomt, holde sin Kurs.

Og pludselig — Friedrich vidste ikke straks, om han havde hørt rigtigt, — trængte overjordiske, højtidsfulde Toner gennem Havets Larm ind i hans Øren, en Koral hævede sig andagtsfuld og steg roligt i Accorder og Harmonier, der rystede Friedrich til Taarer. „Nu takker alle Gud med Hjærte, Mund og Hænder.“ Det gik op for ham, at denne trøstesløse Morgen, der lige var begyndt, var en Søndag, som Skibskapellet, efter dets Instruks, midt i en Cyklon, indledede med disse fromme Toner. De havde stillet sig i Læ i det forladte Rygeværelse, halvvejs oppe ad Trappen, hvorfra Tonerne dæmpet trængte ud. Alt hvad der var i Friedrichs Sjæl af haardt, uharmonisk og splittet, smæltede bort overfor den Alvor, den Enfold og Uskyld, der var i denne Musik. Han maatte tænke paa sin Ungdom, saa mangen Morgen fuld af Uskyld, fuld af Forventning og fuld af Anelser om en stor Lyksalighed, Søndage, Festdage, Faderens eller Moderens Fødselsdage,

hvor Drengen var blevet vækket af sin Morgensøvn ved en Koral fra Regimentskapellet. Hvad var Øjeblikket nu imod denne svundne Tid? Hvad laa der ikke imellem; hvilken Sum af unyttigt Arbejde, skuffede Haab, dyrt betalte Erfaringer, hvor meget lidenskabeligt Begær var ikke gaaet tabt, Kærlighed og Lidenskab, der var løbet ud i Sandet, hvor mange første Møder og tunge Sigen Farvel, en møjsommelig pinefuld Kamp i det store og hele og i det enkelte Tilfælde, hvor megen ren Villie trukket ned i Skam og Smuds, hvor megen Stræben efter Frihed og Kraft til at bestemme over sig selv — med et villieløst, blindt Fangenskab til Resultat.

Var han da virkelig en Person af saa stor Vigtighed for Gud, at han hjemsøgte ham med saa enestaaende, bitre Lutringsmidler?

„Jeg er desperat," skreg Hans Füllenberg, der nu viste sig ved Indgangen til Kahytstrappen. „Jeg vil ikke være med mere, jeg bliver vanvittig." Men baade han, Friedrich og alle de andre Passagerer, der var i højeste Grad udmattede, villieløse eller desperate, var dog, alle paa samme skrækkelige Maade nødt til at være med fra Time til Time, fra Morgen til Middag, fra Middag til Aften og igen fra Aften til Morgen, og alle, der tyve Gange havde troet, at de skulde dø, levede stadig, om ogsaa afmægtige og desperate. Denne Tilstand syntes de fleste umulig at holde ud i længere Tid, og dog blev der sagt dem, at de maatte holde ud i tre Gange fireogtyve Timer endnu, før de naaede New York.

Mandagen med nogen Sol og uformindsket Storm var frygtelig. Alt, hvad der ikke var nittet og nagelfast, blev revet bort fra Dækket. De regelmæssige Skrig, der fra Mellemdækket trængte gennem det kæmpende Skib, lød ikke som kom de fra Mennesker, men fra Dyr under Slagterens Kniv. Natten til Tirsdag var en Tortur, og ingen, der ikke var bevidstløs af Svaghed eller Søsygens Pinsler, lukkede et Øje. Det var i det tidlige Morgengry om Tirsdagen, at alle paa første Plads blev overrasket ved det af Stewarden roligt udtalte Ord: „Fare!"

Friedrich havde uden at tage Klæderne af tilbragt nogen Tid liggende paa sin Seng, da ogsaa hans Steward aabnede Døren og med alvorsfuld Holdning efter Instruksen sagde Ordet „Fare!" ind i hans Kahyt. I det samme havde denne Forkynder af det korte og indholdstunge Budskab drejet op for det elektriske Lys. Friedrich foer op. Han sad paa sin Seng, og Vandet fra det utætte Rør generede ham, fordi det ved Skibets slingrende Bevægelser snart løb over paa den ene og snart paa den anden Side af Kahytten. Egentlig vidste han ikke, om det Ord, han havde hørt, virkelig var blevet raabt, eller om det var en af de Hørelseshallucinationer, som Nervernes Overophidselse førte med sig. Men da han tydelig kunde skelne, at Stewarden bankede paa Nabokahytten, og at Dørene blev aabnede og Ordet „Fare!" to-tre Gange udtaltes paa en Maade, der ikke var til at tage Fejl af, blev han grebet af en Følelse, der fremkaldte en Forandring i ham.

„Godt," sagde han sagte, og idet han omhyggeligt tog Kappen paa, traadte han ud paa Gangen, som om han var blevet hentet til et Skuespil, der ikke kom ham ved.

Korridoren var som uddød. Friedrich havde lige tænkt: „Godt, nu bliver vi paa den sidste, utilslørede Maade mishandlede af de usynlige Magter, hvis Legetøj vi Mennesker nu en Gang er." Det var ikke netop efter en Søvn, at han var vaagnet op og kommet til sig selv, men det var hundrede Lag af Drømme og Søvn. Nu forekom det ham, at alt dette dog alligevel var et Bedrag af hans ødelagte Hjærne, og han vilde trække sig tilbage til sin Kahyt.

Da først opdagede han, at hverken Maskinens Rytme eller Skruens Hvirvelbrus kunde høres eller mærkes. Han troede pludselig, at det vældige Skib drev om paa Oceanet, forladt af Mandskab og Passagerer, og at kun han var blevet glemt ved den almindelige Redning. Dog, nu tumlede en Passager i Silkeslaabrok forbi, og Friedrich henvendte sig til ham med det forbavsede Spørgsmaal, hvad der var i Vejen. „Aa, ikke noget," sagde Herren, „jeg søger kun efter min Steward. Jeg er tørstig. Jeg vilde blot ønske, at jeg havde et Glas Limonade." Og derpaa ravede han ind i sin Kahyt.

„Fæ!" sagde Friedrich og mente sig selv. Han kaldte sig selv for fuldstændig vanvittig. Men Stilheden trykkede ham frygteligt, og drevet af et vildt Instinkt kunde han ikke lade være med pludselig at styrte fremefter for blot at komme op paa Dækket.

Der var en, som traadte hen imod ham og spurgte, hvor han vilde hen. „Af Vejen!" svarede Friedrich, „det kommer ikke Dem ved." Men det afskyelige Menneske, der var besudlet af Spor efter Søsyge, halvpaaklædt og ligbleg, veg ikke til Side og raabte: „Er da alle Stewarderne her forstyrrede?" I samme Øjeblik begyndte de elektriske Klokker at hamre ganske nær ved Friedrichs Øren, og i næste Øjeblik var det dinglende Spøgelse, der spærrede Vejen for Friedrich, forøget med ti, tyve, tredive andre Spøgelser af samme Slags. De skreg: „Hvad er det? Hvad er der i Vejen? Vi synker! Fare!" — „Steward, Steward!" brølede en Herre med Kommandostemme. En anden: „Kaptejn, Kaptejn!" „Det er en forbandet gemen Anstalt!" skældte et Menneske, hvis Stemme slog over. „Her er ingen Steward! Vil man mishandle os her?" Og de elektriske Klokker begyndte at rase. Friedrich veg tilbage og løb til den modsatte Side, ned ad den endeløs lange Korridor, hvorved han, da han ikke blev standset af nogen, kom forbi Vinduerne til Maskinrummet. Cylindrene og Akserne bevægede sig ikke. Fra Skibets Dyb, op fra Kedlen og Ildstedet trængte der, trods den Larm, Væggenes Knagen og Knirken frembragte, en Støj, der lød som Plasken og Strømmen af Vand. „Skulde der være sprunget en Kedel?" tænkte Friedrich og glemte, at han i saa Tilfælde maatte have mærket vældige Udbrud af kogende Dampe. Men han standsede ikke og løb videre forbi Postkontoret til Skibets Bagstavn og til anden Klasse. Medens han løb, foer det ham gennem Hovedet, hvor lykkelig

han havde været i Paris, da han paa Thomas Cook & Søns Bureau paa Place de l'Opéra havde faaet at vide, at han, naar han skyndte sig meget, endnu vilde kunne naa „Roland" i Kanalen udenfor Southampton. Hvorfor var han egentlig med saa stor og sittrende Utaalmodighed, i uophørlig Angst for ikke at naa det, netop løbet sin Undergang i Møde?

Ved Indgangsdøren til anden Plads stødte Friedrich paa Barberen.

„Fyrene er slukket under Kedlerne," raabte Manden. „Sammenstød! Vandet er trængt ind i Lasten under min Salon." Klokkerne rasede. Barberen slæbte to Redningsbælter med sig. „Hvad skal De med to?" Friedrich tog det ene og løb.

Han havde naaet den bagerste Dæksdør, men kunde alligevel ikke komme ud i det Fri. Han forstod straks paa Skibets Stilling, at der var sket noget uopretteligt med det. I Læ laa det højt, i Luvart kun tre til fire Meter over Vandfladen. Da „Roland"s Bagstavn ogsaa laa betydelig dybere end dens Forstavn, og de tunge Søer desuden væltede ind, vilde det have været et hensigtsløst Vovestykke at krybe fremefter over Dækket. Gerne eller ugerne, glad eller ikke, maatte Friedrich igen op og fremefter ved Hjælp af de samme Tagrender, som han lige var kommet af.

Knapt femten Sekunder senere, da Friedrich havde naaet den forreste Udgang til Dækket over Spisesalen, havde han ikke kunnet sige, hvordan det havde været ham muligt at komme gennem den af Passagerer overfyldte Gang uden at være blevet forslaaet, kvalt eller traadt ned. Hans Pande og hans Hænder var tilsølede, og han holdt sig med Besvær fast i Dørkarmen, medens han ivrigt forhandlede med Doktor Wilhelm. Wilhelm greb fat i ham, og de to Kolleger klatrede med Dødsforagt op paa Kommandobroen. De dukkede sig, beskyttet af Dæksbygningen og Læsiden, og saa' i Morgenens graa Dæmring noget, der i mægtig Højde og vilde Sving fløj over dem, og kravlende i styrtende Vandmasser, der naaede dem til Maven, vilde de i næste Øjeblik være blevet slynget overbord, hvis de ikke af al Magt havde klamret sig til Gelændere og Haandlister.

Paa Kommandobroen saa' der ud omtrent som sædvanlig. Kaptejn Kessel stod, tilsyneladende rolig, foroverbøjet, og den kæmpestore Hr. von Halm havde sat Kikkerten for Øjnene og søgte at trænge gennem Taagen, der stadig faldt ind. Sirenen hylede. I Forstavnen blev der givet Raketsignaler og løst Nødskud. Til højre for Kaptejnen stod anden Officer, og tredje Officer fik netop Befalingen: „Kap Tovene, sæt Redningsbaadene i Vandet." — „Kap Tovene, sæt Redningsbaadene i Vandet," gentog han. Han forsvandt for saa vidt muligt at udføre Befalingen.

Ved alt dette havde Friedrich igen nærmest Følelsen af noget uvirkeligt. Øjeblikke som disse havde ganske vist altid staaet for hans

Sjæl som noget muligt, men nu følte han, at han aldrig for Alvor havde regnet med noget lignende. Han vidste bestemt, at den Sandhed, han stod overfor, var uafvendelig forestaaende: og dog formaaede han ikke at føle sig overbevist. Han sagde til sig selv, at egentlig skulde han vel ogsaa prøve at naa ned i en Baad. Da strejfede Kaptejnens blaa Øjne ham, men uden at kende ham eller at gøre sig Rede for, hvem han var. Med rolig Stemme lød Befalingen med den bekendte skønne Klang, der mindede noget om Billardkugler, som stødte mod hinanden: „Alle Mand paa Dækket, Pumpemandskabet paa Plads!" — „Alle Mand paa Dækket, Pumpemandskabet paa Plads," gentog Manden, inden han steg ned ad Trappen til Dækket. Nu lød det: „Kvinder og Børn til Styrbord!" — „Kvinder og Børn til Styrbord!" kom Svaret som et nært, sagligt Ekko. Nu traadte Skibsdrengen Pander hen til Kaptejnen. Han havde den brave og mærkelige Idé at tilbyde ham en Redningsbøje. Von Kessels Haand strøg et Øjeblik hen over hans Pande. Han sagde: „Tak, min kære Dreng, jeg behøver den ikke." Han tog en Blyant, skrev nogle faa Ord og rakte Dokumentet til Skibsdrengen med de Ord: „Spring i en Baad, Dreng, og bring det, hvis du kan, til mine Søstre."

I samme Øjeblik brød en svær Sø ind over Læsiden. En frygtelig Dønning svulmede, den hævede og drejede det kolossale, stadig oplyste Skib, og Friedrich søgte forgæves at mande sig op af en blytung Ligegyldighed, der havde bemægtiget sig ham overfor dette ufattelige Skuespil. Pludselig greb Rædslen ham. Han bekæmpede den, fordi han for ingen Pris vilde synes fejg overfor sig selv og andre. Men han gik efter sin Kollega Wilhelm, der fulgte Skibsdrengen Pander lige i Hælene. „Vi maa i Baaden," sagde Wilhelm, „der er ingen Tvivl, vi synker." Straks efter befandt Friedrich sig i Ingigerds Dækskahyt. „Op! Af Sted! Folk springer allerede i Baadene!" Han havde ladet Dørene staa aabne, og man saa', hvordan Skibsdrengen Pander og to Matroser lige i Nærheden huggede Redningschaluppens fastfrosne Tove over. Ingigerd spurgte efter sin Fader. Hun spurgte efter Achleitner. Friedrich sagde, at hun kun maatte tænke paa sig selv! Nu at naa ned under Dækket vilde være en Umulighed og den visse Død. „Klæd Dem paa, klæd Dem paa!" Tavs skyndte hun sig at gøre det. Først nu kom en af Stewarderne forbi Ingigerds Dækskahyt og raabte sit korte „Fare!" derind. „Hvorfor Fare?" raabte den lille. „Gaar vi under?" Men Friedrich havde allerede grebet hende, løftet hende op og bragt hende hen i Nærheden af Baaden. I samme Øjblik gav Tovene efter, og den gled ned i den taagede Hvirvel.

„Kvinder og Børn over paa den anden Side!" kommanderede tredje Officers Stemme myndigt. Denne Befaling gjaldt ikke blot Ingigerd, men ogsaa Tjenestepigen Rosa, der højrød af Anstrengelse, som naar hun, overlæsset med Indkøb, var bange for ikke at naa Sporvognen, viste sig paa Dækket og med sine tykke Armes utrolige Kræfter slæbte Fru Liebling og begge Børnene med sig. „Kvinder og Børn

over paa den anden Side," gentog tredje Officer lidt vel skarpt, men blev til alt Held optaget af de begyndende Kampe om den næste Redningsbaad. Der var ingen Tid at spilde, og trods to Matrosers afgjorte Modstand, fik Friedrich, Skibsdrengen Pander og Doktor Wilhelm Ingigerd lykkeligt ned i Baaden. Ved denne Lejlighed viste Friedrich sig baade højrøstet og prøjsisk. Ved hans Jærnenergi, der afskar enhver Modsigelse, blev det sat igennem, at man først fik Børnene, saa Fru Liebling og til sidst Rosa ned i Baaden, hvad der ikke var nogen let Sag. Friedrich hørte sig selv raabe, kommandere; der blev brølt til ham, han brølede til Matroser og Baadsmænd, han kæmpede, han arbejdede, alt uden Gnist af Haab og med den klare, faste Bevidsthed, at han stod overfor noget Uafvendeligt. Alt var ude. Alt var forbi. Den, der ikke kunde tro det, blev det just nu stillet overbevisende for Øje. Man havde lykkelig og vel faaet den anden Baad ned i Vandet. Tre Matroser sprang om dernede. Den svævede. Den steg. Det forekom Friedrich, som om der mellem de otte-ni Passagerer, som den allerede havde optaget, var kendte Skikkelser, da blev den slaaet fuld af Vand og forsvandt. Som ved et Taskenspillertrik blev Stedet, hvor den slingrende Træbaad lige havde danset med Mennesker, tomt, og Taage og Skummasser skød sig hen over det.

Langsomt forandredes den sortgraa og brungraa første Dæmring, og Dagen, der nærmede sig, skred frem sælsom fremmed og ligegyldig. Naar Taagen veg en Smule, havde Friedrich ofte i Øjeblikke det frygteligt skuffende Indtryk af at befinde sig mellem Bjærge i en vindstille Dal med blomstrende Enge, over hvilken Foraarets Blomstersne føg. Men saa kom Bjærgene, omhylet af Orkanens rasende Aander, vandrende ind i Dalen. De tunge, glasagtige Højder brast og slog med deres flydende Klippemassers Vægt „Roland"s første og anden Nødmast i Dækket som Siv. Det stakkels Vrag kunde med sin allerede afkølede Kedel ikke længere udstøde noget Nødraab. Det forreste af dens elendige Skrog stod stadig gigantisk i Vejret. Raketter steg til Vejrs. Paa den forreste Mast talte de hurtigt flagrende Flagsignaler forgæves ind i Elementernes ubarmhjærtige Rasen. Paa Mellemdækket var der blevet stille. Derimod hørte man fra Læsiden en ejendommelig Larm, der mindede om en Folkeforsamlings Jublen og Hvinen mellem Markedsboder, Rutschebane og Karussel. En Summen som af sværmende Bier trængte tydeligt gennem Orkanens Rasen, en Summen, der blev overdøvet af Fisteltonen i Kvindestemmer, der er drevet op til Raseri eller Henrykkelse. Friedrich tænkte paa sin mørke Debora. Han tænkte paa Wilke, netop da Artur Stoss blev ført frem af sin trofaste Tjener Bulke. Wilke fulgte efter. Han havde drukket og raabte op, som om det hele kun var Løjer. Men han bragte ogsaa, halvvejs dragende og halvvejs bærende hende, en ældre Arbejderkvinde op paa Dækket, og efter at han havde trængt Stoss og Bulke til Side, fik han hende lykkeligt og vel ned i Baaden. Ingigerd raabte

paa sin Fader og paa Achleitner. Men i Stedet for dem kom kun den armeløse Stoss, hejset ned ved Strikker af Wilke og Bulke.

Ikke langt fra Friedrich stod Mister Rinck med sin Kat paa Armen, klemt ind i Døren til sit Postkontor. Friedrich raabte: „Jeg synes, at det hele ser slemt ud nu, Mister Rinck.“ Han fik et flegmatisk „Why?“ til Svar. I næste Øjeblik blev der af en angstfuld Stemme brølet til Postmesteren: „Hvad er der paa Færde, hvad er der paa Færde?“ — „Ikke noget,“ svarede han. Imidlertid var Doktor Wilhelm ogsaa skaffet ned i Baaden af Wilke og Bulke. „Pigebarnet dernede,“ sagde Bulke, „skriger sig syg efter sin Fader.“ Ingigerds Skrig skar Friedrich i Hjærtet. Men der var ingen Hahlstrøm at opdage. Friedrich trængte helt hen til det forladte Rygeværelse, der, skønt de elektriske Pærer straalede, gabede imod ham med sine læderbetrukne Møbler som en Helvedes Fælde. Wilke var pludselig ved Siden af ham. „Herinde er der ingen,“ sagde Wilke. Begge klatrede videre ned ad Trapperne. Rummet foran Spisesalen var tomt, og Spisesalen selv var tom. Den stod højt i Vejret. En Mængde Tallerkner og Sølvtøj var rullet hen foran Indgangen. Friedrich raabte saa højt han kunde: „Hahlstrøm! Achleitner! Kom her hen! Kom her hen!“ Men han fik intet Svar. Da skete det, at Musiken i Salen satte i med en kraftig Marsch, øjensynlig efter Kaptejnens Ordre, for at dæmpe Panikens Rædsel. Men nu, netop Ansigt til Ansigt med dette, til Dødsfest klart oplyste, musikgennembruste, tomme Rum, blev Friedrich grebet af den absolute Rædsel. Nu løb han, løb for at redde Livet.

Straks efter var han nede i Baaden, og man vilde støde fra. Friedrich protesterede og havde en højrøstet Strid med Officeren, som var kommet derned og havde grebet Fartøjets Ror. Han kunde ikke beslutte sig til at opgive den brave Wilke fra Heuscheuer, der havde fulgt ham saa tappert ned under Dækket, men som endnu ikke havde vist sig igen. Da opdagede han ham, netop som han kom glidende ned mod Rælingen fra Salontrappens Tag, bogstavelig talt som af en Glidebane. Han raabte til ham: „Wilke! Wilke! skynd Dem ned i Baaden!“ Wilke svarede flere Gange: „Straks, straks!“ Han havde opdaget nogle Redningsbælter, som han fra forskellige Steder slyngede ud i Havet, hvor de, der var fejet overbord, kæmpede fortvivlet for Livet. Imidlertid havde Redningschaluppen ved Søgang og Aaretag allerede lagt tyve—tredive eller flere Meter mellem sig og „Roland“s Skibsside.

Nu saa' man det Sted, hvor et fremmed Skib eller et drivende Vrag matte have boret sig ind i „Roland“s Bredside: en vældig Revne, som havde foraarsaget Katastrofen. Da sænkede Taagen sig igen og skjulte det dødeligt saarede Skib for deres Blik. Da det straks efter blev klart igen, havde Vraget gjort en ubegribelig Drejning, og de omtrent tyve Personer, der var sammen med Friedrich i Chaluppen, saa', højt hævet over Damperens Bagstavn, som næsten laa i Niveau

med Vandet, fra en svimlende Højde ned over det. De brølede højt, for de troede, at de paa en frygtelig Maade vilde blive slynget ned mellem Bagstavnens sammenstuvede, myreagtige, sortvrimlende Menneskemasse. Først nu, i disse Sekunder, kunde man se, hvilken for den menneskelige Tanke ufattelig Tilstand her var indtraadt. Alle disse smaa, sammenklumpede, mørke Myrer, som rastløst og hjælpeløst mylrede om mellem hverandre, rivende og slidende, stødte til hinanden og masede paa. Flokke af Kvinder og Mænd var knyttet sammen i kæmpende Klumper. Nogle Redningsbaade, som endnu ikke var gjort løse, syntes med deres Reb og Jernstænger at være blevet til gyngende, mørke, mylrende Drueklaser, hvorfra der stadig faldt noget som et Bær eller en Myre ned i Vandet.

Paa samme Tid gjorde Taage og Skum Luften omkring dem uigennemsigtig. Men gennem Havets Brølen og Brusen og Orkanens sprukne Skralden trængte gennem Øremusklerne en Støj, som Friedrich ikke straks kunde sætte i Forbindelse med det frygtelige Skuespil paa Dækket. I flere Sekunder var han langt borte, i en bestemt Egn i sin Hjemstavn, hvor kolossale Sværme af Efteraarets bortdragende Fugle havde slaaet sig ned paa vidtstrakte, sumpede Enge for at hvile. Men det var ikke Masselarmen fra de rejselystne Trækfugle, han hørte ud fra Taagen, det var Larmen fra de Mennesker, der havde lidt en Straf, saa over alt Begreb haard, at de ikke ved nogen menneskelig Skyld kunde have fortjent den. Friedrich følte tydeligt, hvordan Broen mellem det, han optog gennem sine Sanser, og hans Sjæls inderste blev sprængt ved dette Overmaal af Indtryk. Men pludselig trængte alligevel Feberen ved Synet af saa mange skyldfri Menneskers aabenbare Dødskamp ind i Friedrichs inderste Sjæl og afpressede ham et Skrig, der ligesom paa Kommando blev istemt af alle i Baaden. Der laa Angst, Nød, Raseri, Protest, Bøn, Rædsel, Anklage, Forbandelse og Gru deri.

Og denne Gru blev forøget ved Bevidstheden om, at intet Øre, men kun en døv Himmel, var til Stede her. Hvorhen Friedrich end saa', var Døden. Ligegyldige kom de blytunge Bjærgkæder vandrende. Det var Udslag af en morderisk Lovmæssighed, som intet kunde standse, og som ikke regnede med nogen Hindring. Friedrich lukkede Øjnene, beredt paa at dø. Et Par Gange greb han efter Forældrenes Breve i Brystlommen, som om de var ham nødvendige som Rejsepas til det evige Mørkes nære Land. Han vovede ikke mere at aabne Øjnene, for han kunde ikke længer udholde at se Kvindernes Krampeanfald i Baaden og den grusomme Henrettelse paa „Roland"s Dæk. Kastevindene rasede. Det var iskoldt. Vandet frøs paa Rælingen; Rosa, Tjenestepigen, var den eneste, der ustandselig gjorde Nytte ved at hjælpe Børnene, Fru Liebling, Ingigerd og Artur Stoss. Bulke og hun overbød hinanden i standhaftig Iver for at øse Vandet, der skyllede over Artur Stoss og Fru Liebling, som laa i Bunden af Baaden, og som gik de siddende til Knæene.

Hvad der imidlertid udspilledes paa „Roland"s Agterdæk, stemte, saa vidt Friedrich kunde se det i Lynglimt, ikke med hans Begreber om den menneskelige Natur. De Optrin, som han troede at se, havde intet tilfælles med de civiliserede og dannede Mennesker, som han til Musikens Toner, i Spisesalen og paa Dækket, havde set trippe rundt, konversere, smile, hilse og sirligt pille Fisken itu med Gaflen. Friedrich vilde have svoret paa, at han saa' en Koks hvide Skikkelse bane sig Vej med en lang Køkkenkniv mellem de Standspersoner, som han havde kogt for. Han var overbevist om, at han saa' en Fyrbøder, en sort Fyr, der slog en Dame, maaske Kanadierinden, der havde klamret sig til ham, og stødte hende ud over Rælingen. Nogle Stewarder, lette at kende, opførte sig stadig heltemodigt, instruktionsmæssigt. De blev indviklede i Slagsmaal. En af Stewarderne var overspr0jtet med Blod; stadig kæmpende og raabende hjalp han en Kvinde og hendes Børn ned i en Redningsbaad. Men Baaden vendte rundt og var forsvundet.

Stadig straalede Lugerækkerne, som stod skraat i Vejret fra Forstavn til Bagstavn, i fuld Glans fra det elektriske Lys. Ogsaa de forreste Toplanterner lod endnu deres Brænderes stikkende hvide Lys funkle ind i den graa Morgen. Nu og da faldt der et halvkvalt Skud fra Nødmørseren, og en Raket steg, svagt lysende, op i Luften. Men Lugernes Lys slukkedes. Og som om Havet i sit løsslupne Had havde ventet paa dette, vaskede det Dækket med en kæmpemæssig Flodbølge, saa at Skummet i Læ straks efter vrimlede med Mennesker, der svømmede, brølede, slog om sig og kæmpede med Døden. Paa én Gang, uden at man vidste, hvordan man pludselig igen var kommet hen i „Roland"s nærmeste Nærhed, blev Redningschaluppen overfaldet af rasende Mennesker, der var parate til alt, og et Søslags bestialske Kamp begyndte.

Friedrich saa' alt dette og saa' det dog ikke: skønt det skete tæt ved ham, syntes han dog, at det foregik uendelig fjernt fra ham. Han slog efter noget: det var en Haand, en Arm, et Hovede, et vaadt sælhundeagtigt Afgrundsdyr, der hylede med en ikke menneskelig Stemme, og ligesom blev grebet bagfra af Bøddelhænder. Han saa', hvordan Rosas røde Næver, Fru von Lieblings krampagtige Fingre og den lille Ingigerd med Fortvivlelsens Kraft løsnede deres druknende Medmenneskers Hænder og Albuer fra Baadens glatfrosne Kant. Matroser brugte Aarerne paa en Maade, der fik sorte Strømme af Blod til at flyde. Ingen lagde Mærke til, at Bulke efter nogen Tids Forløb passede Roret i Stedet for Officeren, at Officeren var forsvundet, og at en ny Gæst, en ung, langhaaret Mand, der ikke mere gav Livstegn fra sig, laa i Baaden.

Det gjaldt om at komme udenfor Rækkevidde af dette Helvede af druknende Mennesker og den Hvirvel, som Skibets endelige Undergang maatte fremkalde. Stadig hørte man fra Tid til anden Melodierne fra Skibsorkestret med Dødsforagt tone ud i Luften. Disse stakkels navn-

løse og beskedne Musikanter stod i nogle Øjeblikke for Friedrichs Sjæl i heroisk Storhed. Og dog, tænkte han, vilde man ingen Mindesten rejse over dem. Vi vil alle snart med samt vores frygtelige Skæbne blive glemt. Men pludselig syntes Friedrich igen, at alt, hvad han oplevede, maatte være Drømmesyner, og han slog sin Pande mod Aaren. Havde han ikke nyligt siddet tryg i sikker Komfort i et hyggeligt Værelse, og dog svævede han nu ganske hjælpeløst prisgivet uden Tag eller Gulv i det uendelige, bølgende Rum? Hvordan skulde man kunne slippe levende fra dette? I flere Minutter maatte Friedrich have været helt fra Besindelsen, for i en Slags Opvaagnen forekom det ham, som om han vendte tilbage til Rædselsstedet, langt borte fra. Han havde i Aanden besøgt sine Forældre, der i Hjemmets Fred gik roligt om uden at have den mindste Anelse om den Dødsfare, han svævede i. Hvor kvalfuld var ikke denne Tilbagevenden, hvor pinefuldt det uopnaaelige Fjærne. Nu skulde man gaa under, ganske upaaagtet, uden blot at blive strejfet med en eneste kærlig Tanke fra andre. Friedrich følte, hvordan hans Strube hulkede af Raseri og Fortvivlelse. Men ogsaa det som her, mellem Himmel og Hav, slyngede ham rundt, var et Udtryk for skadefro, dæmonisk Raseri: blind Hævn over Menneskenes Færd. Mordlyst og Fjendskab uden Grænser. Og pludselig, ved denne Tanke, vendte Kræfterne tilbage i Friedrichs Arme, og der steg op i ham en egensindig, vild og trodsig Magt, med hvilken han, som Fjende mod Fjende, satte sig op imod den overmægtige, blinde Rasen. Han roede med Jærnkræfter, Slag i Slag, og stødte hensynsløst alt ned, som hæmmende hængte sig paa hans Aarer. Nu vilde han leve, og nu vilde han redde sit Liv. Ganske vist vidste næppe nogen i Baaden, hvad der var fremad og hvad der var tilbage, hvad der var oppe, og hvad der var nede. Men der kom Regelmæssighed i Aareslagene, og saaledes blev Kæntring undgaaet. Der kom Fart i det, da Tjeneren Bulke tog Kommandoen; og uden at nogen kunde sige, hvordan det havde været muligt, havde efter kort Tids Forløb flere Bjærgdrag i evig Bevægelse lagt sig imellem Baaden og „Roland"s Vrag, og af det nordtyske Dampskibsselskabs vældige Hurtig- og Postdamper var der intet mere at se.

Om Aftenen paa Ulykkesdagen opdagede Kaptejnen paa en Hamburger Fragtdamper, der var ladet med Appelsiner, Vin, Olie og Ost, i klart Vejr og høj Dønning, en drivende Baad. Den kraftigt byggede lille Damper havde bragt Landbrugsredskaber fra Hamburg til Azorerne og havde indtaget sin Ladning til New York paa Fayals Red. Kaptejnen fastslog, at der blev vinket med Tørklæder fra den drivende Baad. Han styrede hen imod den, og efter en halv Times Forløb blev de skibbrudne i Baaden med stort Besvær bragt om Bord. I alt var der femten Personer: tre Matroser og en Skibsdreng, der bar den bekendte Hurtigdamper „Roland"s Navn paa Huen, to Herrer, to Damer, en tarvelig ældre Kone og en Tjenestepige, et Menneske uden Arme og en ung Mand med langt Haar og i Fløjelsfrakke. Foruden disse Folk var der Styrmanden og to Børn, en Dreng og en Pige. Drengen var død.

Strabadserne, Nøden og Angsten, som den sarte Dreng var bukket under for, havde de øvrige paa den skrækkeligste Maade været delagtige i. En vaad Herre, det var Friedrich, forsøgte paa at slæbe en bevidstløs ung Dame op ad Faldrebstrappen. Men hans Kræfter strakte ikke til. Matroserne paa Fragtdamperen maatte støtte ham og befri hans Arme for den smukke Byrde,der drev af Vand.Han vilde tale, men han kunde kun frembringe pibende Lyde, som en der har Strubehoste. Stivfrossen og gennemblødt som han var, maatte man hjælpe ham op paa Dækket, som var han krum af Gigt. Han stønnede og udstødte en hæs, umotiveret Latter og spilede de blaafrosne Hænder ud. Ogsaa hans Læber var blaa, og de indsunkne Øjne stirrede feberagtigt ud af et Ansigt, der var tilsølet af Snavs og Søvand. Man fik det Indtryk, at han fremfor alt ønskede at tørre sig, varme sig og rense sig. — Efter ham fulgte Tjenestepigen, det var Rosa, som efter at hun havde lagt en bevidstløs lille Pige, Ella Liebling, i Styrmandens Arme, vendte om for at stige ned i Baaden igen. Vejen var ikke fri, for i det samme blev den aldeles gennemblødte armeløse paa sædvanlig Maade bugseret op ad Trappen af sin Tjener Bulke og en Matros fra Fragtdamperen. Den armeløse stirrede stift ud i Luften, han drev af Vand, hans Tænder klaprede. Mellem de klaprende Tænder kunde han først efter flere Tilløb frembringe Ordene: „Grog! Varm Grog!“ Hans Næse flød, paa hans Øjenlaag viste der sig en betændt Rødme, medens Spidsen af hans Næse var voksbleg som paa et Lig. Tjeneren Bulke og Rosa syntes bevidst at arbejde i Fællesskab. De steg i en formelig Regn af Væde begge tilbage i Chaluppen, hvor den anden Dame, Fru Liebling, laa i en slem Forfatning. „Damen er død, og Drengen er død,“ sagde Matroserne paa Fragtdamperen og vilde først hente Konen fra Mellemdækket, som endnu gav rallende Lyde fra sig. Men Rosa brast ud i hylende Graad og svor paa, at Fru Liebling var levende. Matroserne erklærede, at hun havde slugt for meget Vand. Alligevel gav Rosa ikke efter, før hendes Frue var bragt paa det tørre og lagt paa det store Bord i Hovedkahytten.

Da den frygteligt rallende, bevidstløse Kvinde var bleven bragt op paa Dækket af Folkene, begyndte en af „Roland“s Matroser, hvis Fødder var stivfrosne, og som ikke havde givet en Lyd fra sig, medens de laa og drev om, pludselig at brøle af Smerte. Hans Kammerater raabte til ham paa Plattysk: „Skab dig ikke, Mand, du er da ikke en gammel Kælling! Hold Mund og ti stille.“ Derpaa bragte man Manden, der nu kun klynkede svagt, men hvis Ansigt udtrykte grænseløs Smerte, op ad Stigen. Efter ham fulgte Manden i Fløjelsfrakken, der talte vildt, Doktor Wilhelm og tilsidst Liget af den lille Sigfried Liebling, baaret af Matroser.

Oppe paa Dækket gebærdede den langhaarede sig i sin jammerlige Paaklædning højst mærkværdigt. Snart stod han ret som en Rekrut, snart bukkede han, snart sigtede han ud i Luften, som om han var paa Jagt. Samtidig raabte han: „Jeg er Kunstner! Jeg har betalt min

Kahyt! Jeg har kun mistet min Kahyt! Man kender mig i Tyskland," og — her paatog han sig en selvbevidst Mine —: „Jeg er Maleren Jakob Fleischmann fra Fürth." Han brækkede en forskrækkelig Masse Vand op, medens Dækket omkring ham flød af Vandet, der strømmede fra hans Klæder. Doktor Wilhelm havde mistet Stemmen, han kunde kun nyse og atter nyse.

Imidlertid havde Skibets eneste Steward bragt Friedrich varm Te, og en Matros, der desuden besørgede Sygeplejen ombord, prøvede paa at kalde Fru Liebling tilbage til Livet. Friedrich var snart saa rask, at han kunde tage Del i Matrosens Samaritergerning. Doktor Wilhelm havde slugt flere Glas Kognak og havde saa, rigtignok kun med svagt Haab, gjort Oplivningsforsøg med den lille Siegfried, assisteret af Skibets første Maskinist, Hr. Wendler.

Fru Liebling saa' aldeles ud, som om hun var død. Den endnu unge og for kort Tid siden smukke Dames Pande, Kinder og Hals var fulde af mørke, blaarøde Pletter. Legemet, som man havde blottet, var blodplettet og opsvulmet, om end ikke saa stærkt som Halsen og Ansigtet. Friedrich aabnede hendes Mund med Fingrene, pressede Tandrækkerne, der var stærkt plomberet med Guld, fra hinanden, gav Tungen det rette Leje, og fjærnede Slimet, der havde samlet sig ved Indgangen til Luftrøret. Derpaa lod han Skibskokken frottere det livløse Legeme med varmt Linned og tog selv fat paa den kunstige Indaanding.

Det store, ovale Bord, paa hvilket det livløse Kvindelegeme blev tvunget til mekanisk Indaanden, optog den største Del af den Passagerkahyt, som Fragtdamperen var i Besiddelse af. Den lille knagende Skibssalon havde Ovenlys, og dens to Længdevægge bestod af seks Mahognidøre, der var Indgangen til lige saa mange Sovekahytter. Dette ellers forladte Rum, Damperen rejste nemlig uden Passagerer, var i en Haandevending blevet til Klinik.

En ganske almindelig Sømand havde taget Klæderne af Ingigerd Hahlstrøm og uden alle Omstændigheder lagt det sarte, perlemorsglinsende Legeme paa en Divan, der stod langs Tværvæggen. Efter Friedrichs Ordre var han ifærd med at gnide hele Legemet kraftigt med uldne Klude. Det samme gjorde Rosa med den lille Ella Liebling, og Barnet var, først af alle, blevet bragt til Sengs. Med glødende Iver var Stewarden i Færd med at rede det hele Dusin Senge. Da den anden Seng var færdig, blev Ingigerd lagt ned i opvarmede Tæpper og Puder. Artisten uden Arme, Artur Stoss, kunde takke sin trofaste Bulke for at han, stadig tænderklaprende, fik det tredje færdige Leje. Med Maleren, Jakob Fleischmann, havde man stort Besvær. Da en Matros under venlig Tiltale vilde klæde ham af, begyndte han med det rasende Skrig: „Jeg er Kunstner!" at slaa om sig og rase. Stewarden og Bulke maatte hjælpe til med at holde ham. Man bragte ham med Magt til Sengs, og Doktor Wilhelm, der havde reddet sit store Læderetui med Medikamenter, kom netop i rette Tid til at faa ham beroliget med en Morfin-

indsprøjtning. Desværre havde Skibslægen i Mellemtiden konstateret den lille Siegfried Lieblings Død.

Den Matros, som Smerten tilsidst havde overvældet, saa at han var brudt ud i høje Skrig, fik Støvlerne klippet af sine opsvulmede Fødder. Han bed Smerten i sig og stønnede kun, indtil man havde bragt ham til Ro i Køjen. Da han laa udstrakt dèr, bad han om en Skraa. Man havde ligeledes bragt den pjaltet klædte Kone til Sengs, og hun kunde ikke sige andet end, at hun var paa Vejen til Chicago sammen med sin Søster, sine fire Børn, sin Mand og sin Moder. Hvad der senere var sket med hende, lod hun ikke til at have nogen Erindring om.

Imidlertid havde Friedrich med nøgen Overkrop, hjulpet af Matroserne, uden Ophør fortsat Oplivningsforsøgene med det stakkels Kvindelegeme. Det gjorde ham godt, for han var derved kommet i Sved. Men hans Kræfter strakte ikke til, og Doktor Wilhelm afløste ham. Medens denne arbejdede videre med den kvaltes Arme, som var de Pumpestænger, tumlede Friedrich ind i den nærmeste Kahyt, hvis Dør stod aaben, og faldt lige paa Ansigtet udmattet ned mellem Tæpper og Puder uden Betræk.

Kort Tid efter traadte Hr. Butor, Kaptejnen paa den stadig hurtigt sejlende Fragtdamper, ind for at ønske Friedrich og Doktor Wilhelm til Lykke. Han sendte en Matros ud for at skaffe tørre Klæder til Veje til de to Læger, der halvnøgne og trods den stærkeste Udmattelse fortsatte Behandlingen af Kvindelegemet. Naturligvis svømmede Spisesalen, og Luften var tyk af sødlige Dunster.

Da Herrerne, medens de stadig fortsatte Arbejdet med den druknede, havde givet den første korte Beretning om Katastrofen med „Roland", var Kaptejn Butor for saa vidt forbavset, som han paa sin Rejse aldeles ikke var kommet ud for hverken særlig godt eller særlig daarligt Vejr, men hovedsagelig klar Luft, kraftig Brise, som nu, og jævn Bølgegang.

Om Aarsagen til Katastrofen kunde Friedrich og Doktor Wilhelm kun udtale sig meget lidt. Wilhelm mente, at han Kl. 6 om Morgenen havde hørt en Støj som fra en stærk Gongong, men han havde, søvndrukken som han var, troet, at der netop blev kaldt til Dineren, indtil han igen var kommet i Tanker om „Roland"s Trompet, og at her jo ikke blev brugt Gongong. Friedrich troede, at „Roland" var løbet mod et Vrag eller en Klippe. Imod dette indvendte Kaptejnen, at der i disse Farvande ikke kunde være Tale om Klipper, og hvis man gik ud fra, at Strømmen havde bragt „Roland" ud af dens Kurs, saa talte derimod den korte Tid, Redningsbaaden havde brugt for at komme fra det Sted, hvor Skibet gik under, ind i hans egen Dampers Kurs. Kaptejn Butor kaldte sin Kollega von Kessel, som han for kort Tid siden havde talt med i Hamborg, for en prøvet Kaptejn, og Katastrofen for en af de aller forfærdeligste. Forudsat at Kæmpedamperen virkelig var sunket og ikke maaske alligevel vilde blive slæbt ind i en eller

anden Havn. Tilsidst indbød Kaptejnen Herrerne, saa snart deres Pligt tillod dem det, til at komme ned i Messerummet og spise til Aften.

Herrerne vilde lige til at indstille deres Oplivningsforsøg med Fru Liebling, da hendes Hjærte begyndte at banke og hendes Bryst at aande. Rosas Glæde var uden Grænser. Kun med stor Møje kunde hun tilbageholde høje Udbrud af Glæde, da hun følte, hvordan Livsvarmen ogsaa vendte tilbage i hendes Frues Fødder, hvis Saaler hun utrætteligt gned med sine rivejærnshaarde Hænder. Man bragte nu ligeledes den reddede i Seng og lagde Varmeflasker omkring hende, som man gør med et for tidligt født Barn.

Det sidste store Resultat af de to Lægers Anstrengelser, som lignede en Opvækkelse fra de døde, fremkaldte hos alle, som var til Stede, ogsaa hos Friedrich og Doktor Wilhelm, dyb Sindsbevægelse. De to Mænd følte pludselig Trang til at ryste hinandens Hænder. „Vi er reddede!“ sagde Wilhelm, „det usandsynligste er sket!“ — „Ja,“ sagde Friedrich, „det er vi ganske vist. Spørgsmaalet er nu: til hvad er vi reddede?“

Messen paa Damperen „Hamburg“ var et lille kvadratisk Kammer med Jærnvægge, der foruden et firkantet Bord og en Bænk langs de tre Vægge ikke indeholdt noget. Man indrømmede de to Læger, som man viste den samme, næsten rørende Omhu som alle de andre forulykkede, den varmeste Væggeplads, som stødte op til Maskinrummet, da man satte sig om en vældig stor, dampende Suppeterrin. Damperen havde ikke elektrisk Lys, og over Bordet hang en Lampe, hvis godt konstruerede Oliebrænder udbredte et behageligt Lys.

Hr. Kaptejn Butor havde personlig øst den kraftige Suppe op, og første Maskinist, Hr. Wendler, havde endnu inden Stegen kom, i den Hensigt at opmuntre de reddede lidt, forsigtigt vovet en og anden Spøg. Han var født i Leipzig, og der blev let meget paa Skibet af den lille trivelige Mands Plattysk. „Lad være med at tale,“ sagde Kaptejnen til Lægerne, „De skal kun spise, drikke og sove ud.“ Men Stegen, en vældig stor Hamburger Oksesteg, blev baaret ind af en Matros, og da den var blevet trancheret af Kaptejnen, senere til Dels fortæret af Bordfællerne og skyllet ned med Rødvin, blev den brave Mands Raad til de reddede lidt efter lidt glemt. Bulke, der sammen med Matroserne fra „Roland“ aabenbart var blevet rigeligt beværtet, kom ind. Han vilde, trods sin øjensynlig oplivede Tilstand, som man godt kunde unde ham, ikke uden Paabud fra Doktor Wilhelm og Friedrich gaa ind og sove, og hilste militært paa Lægerne. Det blev bestemt, at Barberen og Sygeplejeren sammen med en anden Matros fra „Hamburg“ skulde overtage Nattevagten. Alle de, der var kommet over fra „Roland“, skulde og maatte saa vidt muligt nyde Søvnen.

Men den egentlige Katastrofe med Skibets formodede Undergang blev dog ikke, selv da de øjensynlig tøede op, omtalt med et Ord. Det var noget, der var for stort, for frygteligt, laa for nær til allerede nu at blive berørt af de skibbrudne, undtagen af „Roland“s Matroser, uden

den dybeste Sindsbevægelse. Det laa over Sjælen som en tung Byrde. Det som Wilhelm under Maaltidet fortalte, og det som Friedrich, der mere og mere var vendt tilbage til Livet, fremkom med, angik Besværlighederne paa Redningsbaadene og Enkeltheder ved „Roland"s Rejse, fra Tiden før han havde krydset Oceanets Bølger og Evighedens Sekunder, da hans tunge Skæbne blev afgjort.

Friedrich sagde: „De kender ikke den Forandring, der griber en, der er staaet op fra de døde. Tænk Dem et Menneske, Hr. Kaptejn, der havde taget en ganske afgjort og bestemt Afsked med alt, hvad der var ham kært i Livet. Jeg har ikke alene set Døden i Øjnene, Hr. Kaptejn, og modtaget den sidste Olie, men jeg har haft Døden, den skinbarlige Død, i alle mine Lemmer! Og jeg føler den stadig! Og saa sidder jeg alligevel her, i Sikkerhed igen, ved venligt Lampelys, jeg kunde fristes til at sige i en Familiekreds. Jeg sidder i det aller behageligste Hjem, rigtignok med den Forskel, at jeg endnu ikke kan betragte Dem alle" — det var Kaptejnen, Maskinmesteren Wendler, Baadsmanden og første Styrmand! — „betragte Dem alle som noget saa ringe som Mennesker."

Wilhelm sagde: „Da vi fik „Hamburg" i Sigte, havde jeg lige gjort mit Testamente. For jeg gi'er mig ikke saa let som min Kollega von Kammacher. Da Deres Skib langsomt voksede fra et Knappenaalshovedes Størrelse til en velvoksen Ærts, anstrængte vi allerede — hvad der endnu kunde skrige, det skreg! — vore Struber, saa de var ved at briste. Da Deres Skib var blevet saa stort som en Valnød, Hr. Kaptejn, og vi havde forstaaet, at De havde faaet os i Sigte, var det som om Deres Skib begyndte at flamme for mine Øjne som en uhyre stor Diamant eller Rubin, og som om der blæstes paa Basuner. Øst, hvorfra De kom, Hr. Kaptejn, overstraalede, det skal Gud vide, Vest, hvor Solen stod over Havet. Vi hylede alle som Lænkehunde."

„Det er og bliver forunderligt," vedblev Friedrich, „hvordan en saadan Aften kan følge paa en saadan Morgen. Jeg har tilbragt Snese af Dage, der ikke var indholdsrigere end Minutter. Der gik en Sommer. Der gik en Vinter. Det var for mig, som om den første Viol var fulgt umiddelbart efter den første Sne. Og den første Sne umiddelbart efter den første Viol. Men hvad har ikke denne ene Dag indeholdt?" Doktor Wilhelm fortalte, at Matroserne paa „Roland" allerede i Cuxhaven var blevet overtroisk ophidsede af nogle Gejstlige. Saa nævnede han en Drøm, hans gamle Mor havde haft Natten før han skulde om Bord. Et af hendes længst afdøde Børn, der alt i alt kun havde aandet fireogtyve Timer efter Fødselen, havde vist sig for hende, ovenikøbet som voksent Menneske, og advaret mod Sørejsen med „Roland". Da man nu en Gang var kommet ind paa Overtroens store, blandt Søfolk stadig yndede, grænseløse Omraade, vedblev man at opregne Tilfælde af profetiske Drømme, Anelser, der var gaaet i Opfyldelse og døende og døde, der havde vist sig. Ved samme Lejlighed tog Friedrich ogsaa Rasmussens sidste Skrivelse ud af Brevtasken, som han havde reddet,

og læste Stedet, der lød saaledes: „Skulde det, efter det store Øjeblik, paa nogen Maade være mig muligt at give mig til Kende fra det Hinsides, saa hører du nærmere fra mig."

Kaptejn Butor spurgte smilende, om Vennen nu ogsaa havde meldt sig fra det Hinsides? „Følgende er hændet mig i Drømme," sagde Friedrich, „døm selv, jeg véd det ikke." Ganske mod hvad han ellers plejede, udviklede han nu den Drøm, der var begyndt med Landingen i en mystisk Havn og endte med Lysdyrkerne, og som siden havde beskæftiget ham meget. Han gav ligeledes Oplysninger om sin amerikanske Ven Peter Schmidt, om hvem han med stadig hæsere og hæsere Stemme erklærede, at han havde sendt ham sit Astrallegeme som Hilsen midt ude paa Atlanterhavet. Han talte om fourteen hundred ninety two, om Columbus's Karavel Santa Marie. Men hovedsageligt om sit Møde med Rasmussen i Skikkelse af en gammel Kræmmer. Han gav en nøje Skildring af Rasmussens Dragt, af det vidunderlige Sejlskib i Krambodens Udstillingsvindue, af Kramboden selv og af Guldspurvenes Kvidren og Flagren. Han tog sin Notebog frem og læste de Ord, som den mystiske Kræmmer i Drømme havde sagt: „Nøjagtigt den fireogtyvende Januar Kl. et tretten drog jeg mit sidste Suk." — „Om det er sandt," sluttede Friedrich, „maa jeg lade staa hen. Saa meget er vist, at hvis der har været noget i denne Drøm, der har været mere end blot et tomt Spil af Fantasien, saa har min Sjæl strejfet det Hinsidige, og jeg har faaet Varsel om den kommende Katastrofe."

Inden den lille Familie paa „Hamburg" rejste sig fra Bordet, blev der endnu en Gang klinket paa en særlig alvorlig og festlig Maade.

Næste Morgen vaagnede Friedrich efter en elleve Timers lang Søvn. Doktor Wilhelm havde, saa vidt det var nødvendigt, overtaget Behandlingen af de syge om Natten. Den klare Sol skinnede ind i Friedrichs smalle Kahyt, gennem hvis Jalousidør han kunde høre roligt talende Stemmer og den venlige Klirren af Kopper og Tallerkener. Han huskede ikke ganske, hvad der var foregaaet, troede, at han var paa Post- og Hurtigdamperen „Roland", men kunde ikke rigtig bringe sin Kahyts Forandring i Overensstemmelse med det Billede, han havde dannet sig af sit Soveværelse paa „Roland". I sin uklare Tilstand bankede han tilsidst paa Mahognijalousiet i Nærheden og havde i næste Øjeblik Doktor Wilhelms sunde, nu igen friske Ansigt over sig. De syge, sagde Doktoren, havde med Undtagelse af Konen fra Mellemdækket, haft en rolig Nat. Da han en Stund havde fortsat, og næsten endt sin kliniske Beretning, mærkede han, at hans Kollega først nu, med Besvær, begyndte at orientere sig. Wilhelm lo og mindede ham om nogle af de sidst forefaldne Begivenheder. Friedrich sprang op og tog sig om Hovedet. Han sagde: „Der løber mig en Mængde ækle, umulige Ting rundt i Hjærnen."

Kort Tid efter sad han sammen med Doktor Wilhelm ved Frokosten og spiste og drak, men uden at Katastrofen blev nævnet. Ingi-

gerd Hahlström havde været vaagen og var igen faldet i Søvn. Barberen, Sygeplejeren og Matrosen, der hed Flitte, havde lukket hendes Kahytsdør i Laas. Den armløse Artur Stoss laa i sin Seng for aaben Dør i den mest oprømte Stemning og lod under mange spøgefulde Bemærkninger den trofaste Bulke dels made ham med Frokosten, dels række ham den i Fødderne. Efter hans Stemmes Falset at dømme syntes hele den overstaaede Nød kun at være en Række komiske Situationer. Han omtalte under saftige Eder det usandsynlige i, at han i rette Tid kunde naa sin Kontrakts Begyndelsestermin i New York, hvorved mindst en Sum paa to hundrede engelske Pund gik tabt for ham. Desuden forbandede han paa godt Engelsk den hele Hansa, men især „Hamburg", denne skallede Sildedamper, der højst løb sine ti Knob i Timen.

Fjorten Timers rolig Søvn havde bragt Kunstneren Jakob Fleischmann til Besindelse. Fra sin Seng bestilte han noget spiseligt, kommanderede og lod Stewarden springe for sig. Han talte meget højt, og man hørte ham stadig forsikre, at Tabet af hans Oliemalerier, Tegninger og Raderinger, som han vilde have bragt til en Mand i New York, var ganske uerstatteligt, men at Dampskibsselskabet ubetinget skulde staa ham til Ansvar derfor.

Rosa, Tjenestepigen, tog med forgrædte Øjne men dog ivrig og lykkelig Kaffe, Sukker og Brød fra Bordet og bragte det ind til sin Frue i Kahytten. Det var forbavsende, i hvilken Grad den døde var kommet sig. Da Friedrich efter Frokosten gjorde Visit hos Damen, havde hun kun en dunkel Anelse om, hvad der var sket med hende. Hun sagde, at hun havde drømt herligt, og da hun mærkede, at hun skulde vækkes, havde hun været ked af det.

Henimod Kl. ti kom Kaptejn Butor ind i Kahytten, spurgte Herrerne, hvordan de havde sovet, trykkede dem begge i Hænderne og fortalte, at de hele Natten havde holdt Udkig fra Broen efter flere reddede. Da Vinden stadig var nordvestlig, kunde man regne med, at man nærmede sig Vragets Kurs, forsaavidt som det endnu var oven Vande. „Kl. et i Nat fik vi virkelig Øje paa et drivende Vrag," sagde han, „men vi kunde fastslaa, at det var forladt af Mennesker, var af ældre Oprindelse og overhovedet ikke var nogen Damper, men et Sejlskib." — „Maaske var det „Roland"s Morder," sagde Wilhelm.

Kaptajnen bød derefter Friedrich og Doktor Wilhelm med ind i Korthuset, hvor det reddede Mandskab allerede ventede paa ham. Det gjaldt om at faa Grundlaget for den knappe Sømandsberetning, som han skulde indgive til Agenturet for sit Rederi i New York i Anledning af de skibbrudnes Optagelse og alle derhen hørende nærmere Omstændigheder. Med Pen og øvrige Skrivematerialer blev der holdt et Slags Forhør, hvorved intet væsentligt nyt om Kæmpekatastrofen kom for Dagen.

Pander, Skibsdrengen, viste den med Blyant skrevne Seddel, som Kaptejn von Kessel havde bedt ham besørge til hans Søstre. Dybt gre-

bet betragtede man Seddelen og de faa Ord, der var skrevet paa den. Ved denne Lejlighed viste det sig, hvor meget Hjærtet og Nerverne havde lidt, endog hos Sømændene, ved denne skrækkelige Begivenhed. Ved Omtale af dette eller hint Menneske eller en eller anden Omstændighed brast ikke alene Pander, men ligesaavel Matroserne, ud i hysterisk Graad.

Efter Forhørets Slutning følte Friedrich en stærk Trang til at være alene. Forunderligt: endnu i Gaar Aftes havde han kunnet le, i Dag havde han en Følelse, som om hans Væsens Alvor var blevet til Malm, og som om, ikke en Jærnmaske, ikke en blytung Kappe, men meget snarere en tung Metalsarkofag havde lagt sig om hans Væsen.

Friedrich mærkede, at Begivenheden havde efterladt ham en mørk Arv. Det var en sort Sammentrækning af Skymasser, der truende og rugende tumlede om i hans Sjæl. Friedrich maatte med hele sin Viljekraft bekæmpe en Sittren, naar noget, der lignede et Lyn, brød ud fra disse Skymasser og oplyste hele den overstaaede Skræk, som noget der endnu foregik.

Hvorfor havde de himmelske Magter i Løbet af de sidste Dage ikke blot som Vision, men ogsaa i Virkeligheden vist den uhyre Partiskhed at lade ham sammen med de faa andre undslippe Døden? Havde han, den usle Myre, der havde været i Stand til at føle en saa gigantisk Skræk, tilstrækkelig Betydning til, at en særlig Skæbne, det være sig for det gode eller for det onde, skulde være ham beskaaret? Havde han forbrudt sig? Var han strafværdig? Men saa var dette Massemord for rædselsfuldt, for kolossalt! Det var latterligt at sætte det i Forbindelse med noget som en pædagogisk Hensigt med en ussel Menneskeskæbne. Følte Friedrich alligevel, hvorledes alt personligt næsten var blevet fortrængt af Begivenhedens store Almengyldighed. Nej! Ved denne Lejlighed, drejede det sig, foruden om de frygteligt ramte Mennesker, kun om blindt ødelæggende, døve og stumme Magters Værk.

Trods alt havde Friedrich set Menneskeslægtens Urtragedie og Magternes uimodsigelige Grusomhed i Øjnene. Selv uden særlig Styrelse og Bestemmelse fra oven havde han faaet Del i en Erkendelse, der lod noget i hans Væsen stivne til det haardeste af det haarde. Hvad var Meningen med, at noget saadant kunde ske, naar den evige Godhed selv havde villet det, og hvor var dens Almagt, naar den ikke havde været i Stand til at forhindre det?

Lige saa langsomt som Tiden var gaaet paa „Roland“, ligesaa overraskende hurtigt havde Viseren paa „Hamburg“s Ur to Gange tilbagelagt tolv Timer. I Løbet af disse Timer var de to Damer blevet i deres Senge, skønt Vejret var friskt og roligt og gjorde det muligt at være paa Dækket. Følgerne af Katastrofen viste sig hos Fru Liebling som Anfald af stærk Ophidselse og heftig Hjærtebanken, fulgt af Angstfølelse, hos Ingigerd Hahlstrøm som en sund Trang til Søvn, der gjorde Brugen af Morfin, som man anvendte paa Fru Liebling, overflødig.

Begge de reddede Damer var feberfri. Derimod var der indtraadt Feber hos den Matros, i hvis Fødder der var gaaet Forfrysning; det var heller ikke lykkedes Lægerne at faa den høje Temperatur hos Konen fra Mellemdækket til at gaa synderligt ned under fyrretyve Grader.

Saa ofte Friedrich gjorde sit Sygebesøg hos den stakkels skibbrudne, følte han sig fristet til at spare hende for nogensinde mere at vaagne op igen. I de første Timer havde hendes Feberfantasier beskæftiget sig med Skibets Undergang, med hendes Mand, hendes Søster og hendes Børn. Senere syntes hun selv at være blevet til Barn og at gennemleve sin Ungdoms Dage i Forældrehjemmet: Svalereder, en Ko, en Ged, en Eng med slaaet Hø, som det ikke maatte regne paa, spillede en vigtig Rolle.

Artur Stoss, transporteret af sin trofaste Bulke, og Maleren Fleischmann løb allerede i bedste Velgaaende rundt paa Dækket eller laa i Dækstole, som ogsaa fandtes her. Artisten galede i den mest oprømte Stemning til Lægerne, der var beskæftiget med at lægge lidt Plaster paa og massere Monstrummet: „Det er det jeg altid har sagt, Ukrudt forgaar ikke saa let, mine Herrer! Gennemgarvet Læder kan selv Søvand ikke angribe. Jeg er lige saa god som den Myre, der kan tilbringe otte Dage under Vandet uden at krepere."

Ella Liebling var, takket være Rosas utrættelige Omsorg, sluppet med en stærk Snue. Hendes Klæder var blevet tørrede, og den lille Pige gik, koket og nydelig at se paa, under Opsigt af dem alle, rundt i alle Kroge paa „Hamburg". Hendes Fripas tillod hende efter Ønske at klatre op til Kaptejnen paa Kommandobroen eller med Maskinisterne ned i Maskinen, ja selv ned i den tykke Skrueakses Tunnel. Hun var alles Yndling. Naturligvis vidste alle og enhver snart Besked med Fru Mamas Livsvilkaar og Livsførelse.

Det var en Fest for hele den lille Skibsfamilie, da Ingigerd, efter at hun længe havde ligget til Sengs, blev bragt op paa Dækket, indhyllet i Friedrichs reddede Kappe. Det søde, blonde Væsen, der havde mistet sin Fader, blev af alle Mændene om Bord betragtet med den samme mandlige Medlidenhed. Den brave Skibsdreng Pander var blevet hendes Skygge. Af en Kielersprutkasse havde han lavet hende en Skammel, og medens hun sad og talte med Friedrich, stod han langt borte, men nær nok til at modtage hendes Befalinger. Ogsaa Flitte, Matrosen og Sygeplejeren, løb med særlig Iver frem og tilbage for ikke at forsømme smaa Nødvendigheder til den unge Piges Pleje.

I det hele taget var den evige Kalden paa Flitte, det som man mest hørte. Den lille undersætsige Mand fra Provinsen, som Æventyrlyst havde gjort fra Barber og Sygeplejer til Matros, oplevede uventet her midt i sin Skibsfamilie en personlig Triumf. Snart kaldte Fru Liebling paa ham, snart Ingigerd, snart Matrosen med de frosne Fødder, snart Fleischmann, snart Stoss, snart endog Bulke og Rosa, der flere Timer om Dagen gjorde sig nyttig ude i det smalle Køkken hos den gamle, fiffige Skibskok. Lægerne havde naturligvis ogsaa hele Tiden meget at

gøre med Flitte, og det fulgte af sig selv, at han nu var blevet en Mand af en ganske anderledes Betydning for sin forgudede Kaptejn, som han, naar Tingene gik deres vante Gang, plejede at barbere.

Det kunde ikke nægtes: den uventede Ankomst af den lille Trup af mærkværdige Passagerer, midt ude paa Oceanet, havde fremkaldt en ligesaa alvorlig som festlig Sindsbevægelse hos den lille Fragtdampers Kaptejn og Besætning. Lægerne maatte stadig lade sig fortælle Historien om, hvad de selv havde gaaet igennem og deres Bjærgning, som en dem fremmed Hændelse, af Kaptejnen, af Baadsmanden, af første Styrmand, af Skibskokken og af den saksiske Maskinist Wendler. Paa den Ophidselse, hvormed det skete, kunde de se, hvordan det ogsaa for disse Søulke var en uhørt Begivenhed.

Ingigerd laa udstrakt paa sin bekvemme Dækstol, og Friedrich havde sat sig paa en lille Feltstol overfor hende. Hans Kollega Wilhelm, og, ved hans Indflydelse, alle der var samlet paa „Hamburg", betragtede Friedrich som den lilles romantiske Redningsmand og Tilbeder. Alle følte med Respekt og Interesse, at de var med i en, ligesom af Himmelen sanktioneret, Romans Udvikling. Ingigerd var overfor Friedrich tavst føjelig, som om hun, en lydig Myndling, saa' sin naturlige Formynder i ham. Vejret var blevet friskt og fuldkommen klart med jævn Søgang. Pludselig, efter en længere Tavshed, som Friedrich havde paalagt hende, spurgte Ingigerd ham: „Er det virkelig kun ved et Tilfælde, at vi er kommet sammen paa „Roland"? Friedrich bøjede af og svarede: „Enten gives der ingen Tilfældigheder, eller ogsaa er alt Tilfældighed, Ingigerd!" Men det var hun imidlertid ikke tilfreds med. Hun gav ikke efter, før hun var klar over de Grunde og Omstændigheder, der, endnu inden Southampton, havde ført Friedrich til „Roland". Saa sluttede hun: „Saa manglede der altsaa kun lidt i at De ene og alene for min Skyld var gaet til Grunde. Nu er De i Stedet for blevet min Redningsmand." Medens de saaledes snakkede frem og tilbage, blev Baandet mellem dem knyttet fastere.

Bevidstheden om, at de var blevet givet tilbage til Livet gav sig Udslag, undtagen hos Friedrich og Ingigerd, i et vist Overmod, ogsaa udadtil. Ikke meget mere end to Gange fireogtyve Timer laa mellem nu og Skibets Undergang, og den muntreste, mest løsslupne Lystighed brød saa meget desto stærkere ud netop hos disse Mennesker, der havde gennemlevet hele den brutale Skræk ved disse Begivenheder. Artur Stoss havde vel næppe nogensinde før i sit Liv faaet et Publikum til at le saa meget som nu Kaptejnen, første Styrmand, Baadsmanden, Overmaskinisten Wendler, Skibskokken, Maleren Fleischmann, Doktor Wilhelm, ja selv Fru Liebling.

Hvad Maleren Fleischmann angik, saa gjorde han, ufrivilligt og ubevidst, det samme som Artisten besørgede ved sit gode Humør og med Forsæt: for kunde der tænkes noget mere underholdende, end naar det sortlokkede Menneske, der havde reddet sin sorte Fløjels-

frakke og tilsvarende Bukser, der var gennemtrukket af Vand, begyndte at udbrede sig over sine kunstneriske Teorier og sin tabte Billedskat. Stadig morede Stoss sig med at faa dette plumpe Urgeni til at beskrive sine Billeder, hvis Tilintetgjørelse, efter Fleischmanns Mening, var det tungeste ved Katastrofen med „Roland". Eller, naar Ingigerd ikke var tilstede, fik Doktor Wilhelm ham ind paa de nærmere Omstændigheder ved hans Redning. Disse stod nemlig for Kunstnerens Fantasi i et for ham selv i højeste Grad glorværdigt Lys, og alle de langt vigtigere beklagelige mellemliggende Tilfælde var ganske gaaet ham af Minde.

Paa Skibet var den sidste Sum, Fleischmann vurderede Tabet af sine Billeder og sin Fordring paa Skibsselskabet til, lige saa almindeligt bekendt som den Kurs, Stats- og Industripapirerne for Tiden havde. De var paa to og en halv Dag løbet op fra tretusinde til mindst femogtyvetusinde Mark. Og foreløbig var det ikke til at overskue, hvor højt de endnu kunde naa.

Fleischmann havde paa „Hamburg" vidst at skaffe sig Konceptpapir og Blyant og var derefter utrætteligt beskæftiget med at tegne Karikaturer af alle paa Skibet. Saaledes gik det til, at han, nu da Friedrich og Ingigerd ikke trængte synderligt til andre Mennesker, blev den ubudne Tredjemand. Friedrich blev da i daarligt Humør. „Det undrer mig," sagde han en Gang, ikke netop elskværdigt, „at De efter en saa alvorlig Begivenhed, er i Stand til den Slags Løjer." — „Fast Karakter!" sagde Fleischmann lakonisk. „Tror De ikke," vedblev Friedrich, „at Frøken Hahlstrøm kunde føle sig generet af, at De stadig ser paa hende?" „Nej," sagde Fleischmann, „det tror jeg ikke!" Men Ingigerd tog hans Parti og forhøjede dermed Friedrichs daarlige Lune.

Man havde endnu ikke meddelt Fru Liebling den lille Siegfrieds Død. Nu var der opstaaet en Mistanke i hende, da hun stadig kun fik den lille Ella at se. Flitte og Rosa, som hun havde bedt om at hente Siegfried, var vendt tilbage uden ham og havde tilsidst ladet sig afpresse den Erklæring af den ophidsede og ængstelige Fru Liebling, at Drengen var syg. „Hvad fejler min stakkels, søde Siegfried?" raabte hun til Friedrich, da han kom ind i Kahytten. Straks efter faldt hun, med Hænderne for Øjnene, tilbage i Puderne og sagde: „Aa Gud, aa Gud, det er jo umuligt! —" Og uden at vente paa, hvad Friedrich havde at sige, græd hun stille og oprigtigt for sig selv.

Næste Dag, henimod Middagstid, blev hun ført op paa Dækket af Friedrich og Doktor Wilhelm. Paa alle, som ikke havde set hende, siden hun som Lig var blevet slæbt om Bord fra Baaden, gjorde Synet af denne Kvinde, der igen var blevet levende, et gruopvækkende Indtryk. Matroserne sendte hende sky Blikke, og medens enhver af dem gjorde sig Umage for at læse Ingigerd Hahlstrøm Ønskerne ud af Øjnene, holdt de sig langt borte fra Fru Liebling, som om de endnu stadig tvivlede paa, at de havde at gøre med et virkeligt Menneske. Naar

Havet, naar Graven gav sine døde tilbage, hvorfor skulde saa den lille Siegfried ikke ogsaa kunne træde ud af sit Dødskammer?

Da man havde anbragt den smukke blodløse Dame paa et bekvemt Leje, indhyllet i Kaptejnens Kappe og uldne Tæpper, stirrede hun længe stum langt udover det rolige Hav. Da sagde hun pludselig til Friedrich, hvis Nærværelse hun havde ønsket: „Det er underligt, det staar for mig, som om det hele havde været en frygtelig Drøm! Og netop kun en Drøm, det er det underlige! Og selv om jeg gør mig nok saa megen Umage, saa kan jeg ikke, undtagen naar jeg tænker paa Siegfried, føle mig overbevist om, at Drømmen er noget, der virkelig er hændt."

„Man skal ikke gruble," sagde Friedrich.

„Ganske vist," vedblev hun, uden at se paa ham, „ganske vist har jeg ikke altid handlet rigtigt. Jeg tænker paa Straf! Har jeg fortjent Straf, saa har Siegfried dog ikke fortjent den. Og hvorfor er jeg sluppet fri?" Hun tav og kom saa ind paa et og andet fra sin Fortid: Kampe med Manden, med hvem hun var blevet koblet sammen paa sædvanlig Maade, og som først havde bedraget hende. Hun sagde, at hun var en Kunstnernatur, og at den gamle Rubinstein, for hvem hun, elleve Aar gammel, havde spillet, havde spaaet hende en stor Fremtid. Hun endte med at sige: „Paa Køkken og Børn forstaar jeg mig ikke. Jeg har altid været skrækkelig nervøs, men jeg har dog vel holdt af mine Børn! Ellers havde jeg vel ikke tiltvunget mig dem af min fraskilte Mand?"

Friedrich talte trøstende Ord, hvoriblandt der ogsaa nu og da forekom mindre overfladiske Tanker: for Eksempel hvad han sagde om Død og Opstandelse og den store Soning, som enhver Art af Død, ja selv den blotte Søvn, indeholder. „Hvis De havde været en Mand, naadige Frue," sagde han, „saa vilde jeg have anbefalet Dem Goethe. Jeg vilde have sagt, læs rigtig ofte Begyndelsen af anden Del af „Faust":

Da har Alfen travlt, den lille,
stor i Aandens høje Mod,
læger huldt med Kræfter milde,
lige øm for Ond og God.

Eller:

Bring dette Hjertes haarde Strid til Hvile,
bortfjerner Angrens bittert hvasse Pile
og rens hans Indre for dets Skræk og Gru.

Og saa videre. Har De ikke ved alt, hvad vi har oplevet, en Følelse af Renselse?" —

„Det forekommer mig," sagde den genopstandne, „som om mit tidligere Liv laa uendelig langt borte. Et uoverstigeligt Bjærg ligger efter denne Begivenhed mellem mig og min Fortid!"

Til sidst sagde hun: „Gaa blot, Doktor. De keder Dem! De skal ikke spilde Deres kostbare Tid paa mig.“

Men Friedrich vilde egentlig hellere underholde sig med Fru Liebling end med Ingigerd. Hvis han kedede sig, saa var det meget snarere hos den lille end her. „Gudbevares,“ sagde han derfor, „det er der slet ikke Tale om.“ —

„Min Moder forestillede mig,“ vedblev Fru Liebling, „at det var urigtigt af mig at tage Børnene med over Havet. Hvis jeg havde fulgt hendes Raad, vilde Siegfried nu være i Live. Hun kan med Rette gøre mig Bebrejdelser! Og hvordan skal jeg ogsaa kunne komme Siegfrieds Fader for Øje efter denne frygtelige Begivenhed! Ogsaa han gjorde, hvad han kunde, ved Breve, gennem Venner og gennem Raadgivere, for at holde Børnene tilbage.“

Med Undtagelse af nogle smaa Uoverensstemmelser mellem Ingigerd og Friedrich gik det muntert og livligt til paa „Hamburg“, i stadig smukt Vejr. Rædselsstedet laa allerede seks—syv—ottehundrede Mil tilbage i Oceanet, og med hvert Minut blev man draget dybere ind i det nyerhvervede Liv. Skibsfrugtladningen i Skibets Last gjorde det muligt paa det rigeligste at forsyne Damerne. Ikke sjældent blev der, til Opmuntring for Ingigerd, spillet Bold med de store Appelsiner. Havet, det atlantiske Ocean, syntes her omkring „Hamburg“ at være et ganske andet end det, der havde slugt „Roland“. Det lagde sig som en anden, bølgende Himmel under Skibet, som det lige akkurat gyngede behageligt. Ogsaa det lille prunkløse Købmandsskib, der over Vandfladen var sort og under den rødmalet, var ikke uden Majestæt i sin Fremadskriden. Sammenlignet med det tekniske Vidunder „Roland“ var det en gammel, gemytlig Postkaret, men den løb dog paalideligt og hurtigt sine ti Knob i Timen. Kaptejn Butor paastod for fuldt Alvor, at de skibbrudne havde bragt ham Lykke. Fra det Øjeblik de havde vist sig, var det ganske Ocean blevet stille og blidt som en firsindstyveaarig engelsk Præst. „Ja,“ sagde Stoss, „men den gamle engelske Præst har da for Fanden først spist sig mæt i nogle Hekatomber af Menneskekød. Pokker tro ham! Naar han har fordøjet, vil han faa endnu bedre Appetit.“

Skønt man havde en død og den dødssyge Kvinde om Bord, beholdt Rejsen alligevel til det sidste hele sin Festlighed. Der var fri Bane til Kommandobroen, og saa længe Solen skinnede, saa' man ofte Ingigerd spille Skak deroppe med Hr. Wendler eller se til, naar Friedrich vandt det ene Parti efter det andet fra Overmaskinisten. Det samlede Mandskab, ikke mindst Kaptejnen, følte en dyb Tilfredshed ved det Bytte, de havde bjærget paa det graadige Hav. Hvis den opløftede Stemning, der var udløst i Menneskehjærterne om Bord paa den vakre Postkaret „Hamburg“, var blevet omsat i Oddkraft, vilde Damperen ved højlys Dag have været omgivet af en egen Glorie.

Man væddede om Lodsnummeret, kort før Lodskutteren, med Num-

ret femogtyve paa Sejlet, dukkede op lige i Nærheden. Artur Stoss, der havde vundet, lod halvkvalt af Latter en anselig Sum indkassere gennem Bulke. Det snævre Samliv med Rejsefællerne gjorde Friedrich indvendig utaalmodig. Han havde endnu ikke, som de andre, faaet sit gamle Forhold til Livet igen. En vis Sjælens Døvhed beherskede ham. Følelsen for Fortiden, Følelsen for Fremtiden, ja selv sin Lidenskab for Ingigerd havde han mistet. Det var som om en Rift i Rædselsøjeblikket havde faaet alle Forbindelsestraadene med Begivenheder, Mennesker og Ting i hans tidligere Liv til at briste. Hver Gang han saa' paa Ingigerd, følte han et ubestemt Ansvar. I disse Dage var det, som om Pigen, der for det meste var i en alvorlig, blød Stemning, havde ventet, at han vilde erklære hende sin Kærlighed. Hun sagde en Gang: „I vil alle sammen kun more Jer med mig, ingen vil mig noget alvorligt." Friedrich forstod ikke sig selv. Hahlstrøm var borte, Achleitner havde maattet bøde for sin hundeagtige Kærlighed, og Pigen, der paa en vis Maade var blevet gennemrystet og lutret, var, hvad Friedrich nu havde Grund til at tro, som Voks i hans Hænder. Ofte mødte han hendes Blik, naar hun længe og tankefuldt-alvorligt havde betragtet ham. Da følte Friedrich sig temmelig ynkelig, for han maatte tilstaa for sig selv, at han, der en Gang havde villet give hende en lidenskabelig elskende Sjæls hele Rigdom, nu stod med tomme Hænder for hende. Han burde tale, aabne Sluserne, bag hvilke hans lidenskabelige Kærligheds Flod maatte være opdæmmet, og forblev dybt beskæmmet stum, fordi han vidste, at foreløbig var alt Vandet sivet i Jorden og alle Kilder udtørrede.

Det var henimod Kl. ti om Morgenen, at Kaptejn Butor, da han kom forbi den lille Ella Liebling, der sad og sparkede lystigt med de slanke Ben, øjnede Land gennem Kikkerten. Det var et bevæget Øjeblik, da Efterretningen derom naaede Passagererne. Stewarden, der raabte det ind i Friedrichs Kahyt og straks efter forsvandt, anede ikke i hvilken Sindsbevægelse hans korte Raab „Land" havde sat den fremmede. Friedrich lukkede Kahytsdøren og rystedes af en voldsomt tilbagetrængt, hul, dyb Hulken. Saaledes er Livet, trængte det sig gennem hans Hjærte: blev ikke nyligt, i den mørke, trøstesløse Nat Ordet „Fare" raabt ind i min Kahyt som Dødsdommen i en stakkels Synders Celle? Og nu lyder Skalmejen ind i den endnu ikke bortrullede Torden." Og først nu, ved Graaden, og da han havde grædt ud, følte Friedrich det, som om Livet igen nærmede sig i Triumf. Han blev grebet af en Rus, som om en uhyre stor Armé rykkede frem med klingende Spil langt borte fra, en Armé af Brødre, mellem hvem han igen kunde føle sig hjemme og sikker. Aldrig før havde han betragtet Livet paa den Maade! Aldrig før var det strømmet ham saadan i Møde. Man maa have været dybt inde i Forvirring og Mørke for at vide, at paa ingen Himmel findes der skønnere Sol end vor.

Ogsaa de andre skibbrudne og reddede kom, hver paa sin Maade,

i Sindsbevægelse ved Raabet „Land!“ Man hørte Fru Liebling i den nærmeste Kahyt raabe paa Rosa og Flitte. „Per bacco, gamle Slyngel,“ sagde Stoss højt til sin trofaste Bulke — „per bacco, vi vil altsaa alligevel en Gang faa Land under Poterne.“ Doktor Wilhelm kiggede ind til Friedrich: „Gratulerer, Hr. Kollega von Kammacher,“ sagde han. „Kolumbus's Land er i Sigte. Vi har den Fordel ikke at skulle pakke Kufferter.“ Bagved Doktor Wilhelm saa' pludselig den tykke Overmaskinist Wendler ind ad Døren. Han tog sig noget komisk ud. Han sagde: „Hr. Doktor, De maa straks komme op paa Dækket. Deres Protegé er opløst i Taarer.“ Naturligvis var det Ingigerd han mente. Hun græd, da Friedrich kom hen til hende, og hans trøstende Ord var frugtesløse. Han havde endnu aldrig set Pigen græde. Hendes Tilstand, der saa meget lignede den, han næppe havde forvundet, vakte hans Medlidenhed og Sympati. Men ogsaa nu var Medlidenheden og Sympatien mest faderlig. Hun sagde pludselig: „Det er ikke min Skyld, at min Fader er gaaet til Grunde! Ikke en Gang for Achleitner er jeg ansvarlig, jeg har baade med det onde og med det gode raadet ham fra Rejsen.“

Friedrich strøg Ingigerd over Haaret.

„Hamburg“s Kurs fjærnede Skibet mere og mere fra den vældige Oceanensomhed. Man saa' ikke længer kun nu og da et Skib stile hen imod Havnen, men Vandfladen var allerede fuld af kommende og gaaende Dampere og Sejlere, hvilket viste, at man var i Nærheden af Havnen. Man saa' allerede Fyrtaarnet i Sandy-Hook. Skønt Friedrich og Ingigerd ikke kunde bringe de indre Svingninger i deres gennemrystede Sjæle til Ro, følte de sig dog tiltrukket af Indsejlingens vekslende Billeder. Undren fulgte paa Undren, og næsten fra Sekund til Sekund var de beherskede af en ny Form for Grebethed.

Med klingende Spil drog en White-Star-Damper langsomt forbi. Den begyndte netop nu den Rejse, som „Hamburg“ næsten havde endt. Paa det majestætiske Skibs Dæk vrimlede Passagererne som Myrer. Deres Stemning lod til at være munter og festlig. Hvad vidste de nu om, hvad der muligvis ventede dem? Og naar de saa' over paa det lille „Hamburg“ med de faa Passagerer paa Dækket, saa havde de heller ikke den fjærneste Anelse om Storheden og Rædslen i den Begivenhed, som havde ladet disse faa Menneskebørn blive tilbage som de eneste Vidner.

Det, som ved denne Indsejling forbi Sandy-Hook gennem Lower-Bay, ikke lod disse Nerver, der var som Ild og Taarer, komme til Ro, var paa samme Tid Afskeden fra dette Hjem og denne Sørejses Farer og Gensynet! Gensynet med fast Land og den trygge menneskelige Civilisation. Dette var Moderskødet, fra hvilket man var udgaaet og i hvilket man var vokset indtil sin aandelig modne Alder. Saaledes oplevede man en Slags Hjemkomst, men dog med en ejendommelig Bifølelse af at komme til en fremmed Planet. Derude paa Havet og over Havet svævede Ensomhedens Gru, hvori Mennesket, der ser alt, bliver

det ukendte, det usete, forladt af Gud og Verden. Det morderiske i denne Mellemtilstand er det som Mennesket i dets ophedede, vrimlende og larmende Myretue maa glemme for at blive lykkelig! Mennesket, denne insektagtige Skabning, hvis Sanseapparat og hvis Aand kun lige akkurat sætter det i Stand til at erkende sin uhyre Forladthed i Verdensaltet.

Sejlere krydsede forbi, Dampere tudede. Skarer af Maager fiskede eller kastede sig frem og tilbage i den friske, bevægede Luft. Endnu en stor Atlanterhavsdamper, der hørte til Hamburg-Amerika-Linien, nærmede sig ved Norton-Point. Kæmpebygningen blev roligt og sikkert drevet fremad som af en hemmelig Kraft. Man kunde tydeligt høre Gongongen, der kaldte Passagererne paa Promenadedækket til Taffel.

„Nu," sagde Friedrich, idet han tog sit Ur op af Lommen, „mangler Klokken et Kvarter i seks i Europa, og natligt Mørke hviler endnu over det."

Kaptejn Butor havde vekslet Flagsignal med Karantæne-Stationen, „Hamburg" stoppede, og Sundhedskommissionen kom om Bord. Efter længere Underhandling og nøjagtig Besked fra Lægerne blev den syge Kone og med Fru Lieblings Samtykke Liget af den lille Siegfried bragt fra Borde. Friedrich sørgede for, at Fru Liebling blev i sin Kahyt, saa at et altfor smærteligt Optrin blev undgaaet. Saa gik den vakre „Hamburg" for fuld Kraft gennem Narrows ind i det herlige Upper-Bay.

Frihedsstøtten, den franske Nations Gave, bliver stadig, længe førend den dukker op, eftersporet af de rejsende gennem Kikkerter. Ogsaa Friedrich hyldede den i Tankerne, da han saa' den rage op midt ude i Vandet paa en Stensokkel. Den tog sig ikke netop kæmpemæssig ud, men den gav ham et smukt Indtryk, mere af Fremtiden end af Nutiden, et Indtryk, der endogsaa berørte hans Hjærte og udvidede hans Bryst, selv i den forunderlige Tilstand, han befandt sig i. Friheden! Var Ordet end blevet misbrugt, havde det dog ikke mistet noget af sit Trylleri og sin Fremtid.

Og nu syntes Friedrich pludselig, at Verden var blevet forrykt. Den snævrere Del af Havnen, der var omgivet af babyloniske Skyskrabere, kom til Syne med sine talløse, den Gang endnu højst groteske Færgebaade, med de kolossale Taarne, et Syn, hvori det uhyre fantastiske maaske vilde have været latterligt, hvis det ikke i Virkeligheden havde været saa gigantisk. I dette Livets Krater gøer, hyler, hvæser, brummer, bruser, summer og vrimler Civilisationen. Her er en Termitbolig, hvis Virksomhed er forbløffende, forvirrende og bedøvende. Det syntes ubegribeligt, at der i dette ufattelige, larmende Kaos kunde gaa et Minut uden Sammenstød, uden at noget styrtede sammen og uden Mord og Drab. Hvor var det muligt i denne Raaben og Skrigen, Hamren, Slaaen paa Metalplader og andet vanvittigt Virvar roligt at forfølge sit bestemte Maal eller med Held at naa noget i sine egne Forretningsanliggender.

De ufrivillige Passagerer paa „Hamburg“ var, i disse sidste Minutter af deres Samvær, blevet ét Hjærte og én Sjæl. Friedrich havde ikke mistet sine rede Penge ved Skibskatastrofen, og han havde bevæget Ingigerd Hahlstrøm til ikke at afslaa hans Hjælp de første Dage de var i Land. Desuden aftalte de alle, at de ikke vilde tabe hinanden af Syne i New York. Det er naturligt, at Afskeden med mange Ønsker og virkelig Rørelse var godt i Gang en Time eller mere, før „Hamburg“ lagde til.

Desuden øvede den dityrambiske Larm i den mægtige Stad med dens Millioner af arbejdende Mennesker en fornyende og omskabende Virkning. Det var som en Livets Malstrøm, i hvilken man modstandsløs maatte ind. Den taalte ingen Grublen og ingen Fordyben sig i Fortiden. Alt deri kaldte og trængte paa fremefter. Her var det Nuet og intet uden Nuet. Artur Stoss syntes allerede at staa med det ene Ben paa Tribunen hos Webster og Forster. Der blev snakket meget frem og tilbage om Ingigerds Optræden. Hun og Stoss var engagerede til den samme Dag, og denne Termin var allerede overskredet. Ingigerd sagde, at hun umuligt kunde danse, saa længe hun følte denne Usikkerhed om Faderens Skæbne.

Derimod erklærede Artur Stoss, at han allerede i Aften, saa snart han var kommet i Orden, vilde optræde paa Tribunen i sit Nummer. „Jeg har,“ sagde han, „allerede i to Aftner mistet hele femhundrede Dollars pr. Aften. Desuden: jeg maa arbejde! Jeg maa være mellem Mennesker!“ For at raade Ingigerd til hendes Bedste, anførte han Eksempler paa Folk, der selv i de tungeste Øjeblikke ikke havde ladet sig holde tilbage fra at udføre deres Gerning: en Lærd holdt sin Forelæsning, medens hans Kone laa for Døden. En Bajads, hvis Kone var løbet fra ham, optraadte i sit Nummer, skønt hans Hjerte blødte. „Det er vort Kald,“ sagde Stoss. „Og for Resten ikke alene vort Kald, men alle Menneskers Kald at gøre deres Pligt med Lyst eller Ulyst, med Kval eller Lykke i Sjælen. Ethvert Menneske er en tragikomisk Gøgler, selv om han maaske ikke, saa meget som vi andre, gælder for det. Jeg vil regne det for en Triumf,“ vedblev han, „efter alt, hvad jeg har gennemgaaet, i Aften, uden Skælven, at kunne skyde lige i Centrum for Øjnene af tretusinde sensationslystne Tilskuere.“ Og Artisten kom mere og mere, men ikke usympatetisk og ligesaa lidt uden Aand, ind paa et livligt Praleri. „Hvis De ikke har noget bedre,“ sagde han og vendte sig til de to Læger, „saa kunde De maaske i Aften komme i Websters og Forsters Varieté og se mig gøre mine Kunster. Arbejd! Arbejd!“ Disse Ord gjaldt nu Ingigerd. „Jeg vilde i høj Grad ønske, at De vilde beslutte Dem til det! Arbejdet er Medicin! Arbejdet er alt! Det hjælper ikke at sørge over, hvad der er sket. Og desuden,“ sagde han pludselig og blev alvorlig, „glem ikke, at vore Aktier for Øjeblikket er steget til en vanvittig Højde. Artister tør ikke lade saadan noget gaa fra sig. Pas paa, hvordan vi, saa snart vi sætter Foden paa Land, bliver omringede af Reportere.“

„Hvordan det?“ spurgte Friedrich. Og Stoss vedblev: „Tror De ikke, at der for længst er blevet signaliseret fra Karantænestationen til New York om Rolandskatastrofen og alle dens Enkeltheder? Se en Gang paa disse kæmpehøje Skyskrabere, den med Glaskuplen o. s. v.: det er The Sun, The World og New Yorker Statstidende. Der bliver vi allerede trykt med Hurtigpressen og udtværet i Millioner af Aviseksemplarer. Der vil i de fire-fem næste Dage ikke eksistere en Mand eller Kvinde i New York, der i Berømthed kan maale sig med de reddede fra „Roland“.“

Under den Slags Udtalelser om Bord havde „Hamburg“ lagt til, og Afskeden begyndte nu at blive alvorlig. Det var i Sandhed forunderligt at se den Sindsbevægelse, der greb disse Mennesker, som dog i Grunden var fremmede for hverandre. Fru Liebling græd, og baade Friedrich og Doktor Wilhelm maatte finde sig i hendes Taknemmelighedskys. Rosa kyssede Bulke og derefter under en sand Hylen atter og atter Doktor Wilhelms og Friedrichs Hænder. Det forstaar sig af sig selv, at der ogsaa mellem Damerne blev vekslet ømme Kærtegn. Matrosen og Sygeplejeren Flitte blev berømmet, Kaptejn Butor, Maskinist Wendler, overhovedet „Hamburg“s hele Mandskab blev lovpriste som Hædersmænd og Redningsmænd. Matroserne fra „Roland“ blev tituleret „vore Helte!“ af Lægerne og af Stoss. Et Gensyn blev aftalt, og Kaptejn Butor og Maskinist Wendler saavel som den elendige Maler Fleischmann blev opfordret til i Overmorgen Middag at mødes med Doktor Wilhelm i Hoffmanns Bar, hvorfra man saa sammen skulde gaa ud og solde.

Den arme Maler Fleischmann var overfor denne halvgale By blevet noget forvirret og forknyt. Han forstod ikke Engelsk, han havde kun faa rede Penge, og hans Billedkapital var gaaet tabt. Han prøvede paa efter bedste Evne at hage sig fast til sine Lidelsesfæller. Man blev enig om, selv den armeløse Stoss gav gode Raad, at interessere sig for Kunstneren. „Hvis De skulde finde Vanskeligheder ved Agenturen,“ erklærede Stoss overfor ham, „saa indfører jeg Dem hos min Ven, Chefen for New Yorker Statstidende.“

Faa Øjeblikke efter følte Friedrich med en Slags Svimmelhed den faste Stengrund under sig. Ingigerd hang ved hans Arm, Cheers blev udbragt, der blev raabt *Hooray,* og en brølende, skrigende, larmende Menneskemængde trængte sig om ham. Pludselig skubbede en lille Japaner sig frem og sagde flere Gange hurtigt disse Ord: „How do you do, Hr. Doktor? Kender De mig?“ Friedrich tænkte sig om. Han vidste i Øjeblikket næppe, hvem han selv var, medens brølende Hurraraab blev tordnet lige ind i Øret paa ham, og hans Hænder blev rystet fra alle Sider. Venlige Næver fægtede bag ham, over ham og lige for Næsen af ham. „De kender mig ikke, Hr. Doktor?“ gentog Japaneren smaaleende. „Jo, Død og Pine,“ raabte Friedrich nu, „De er jo Willy Snyders, min gamle Elev!? Willy! hvordan kommer De

dog her?" — Friedrich havde studeret i Breslau, og da han ikke var rig, havde han forbedret den Sum, han fik hjemmefra, ved en udmærket godt betalt Privattime, som en derboende Industridrivende lod ham give sin desperate Søn. Friedrich havde i denne Spire fundet en ligesaa morsom som brav Laban, der snart var ham hengiven med Liv og Sjæl. Denne Laban, der var modnet til en ung Mand, genfandt han nu i den lystige Japaner.

„Hvordan jeg er kommet her? Hr. Doktor, det fortæller jeg Dem først bag efter," sagde Willy Snyders, hvis Næsebor var vidt udspilede af Glæde over Gensynet. „Nu vil jeg bare spørge Dem, om De har Logi, og om jeg ad Bagveje frit efter Cooper skal bringe Dem klar af den fordømte Reporterbande. Eller ønsker De, at blive interviewed?" — „Nej, ikke for nogen Pris i Verden, Willy," sagde Friedrich. — „Saa maa jeg bede Dem," raabte Willy, „om at gaa lige i Hælene paa mig. Jeg har for alle Tilfældes Skyld engageret en Cab, og vi kører hurtigst muligt hjem til os!" Friedrich forestillede Ingigerd og vedblev da: „Jeg har Pligter! Jeg maa først bringe denne ærede unge Dame i Sikkerhed i et godt Hotel. Og desuden kan jeg da i det hele taget ikke forlade hende." Willy Snyders forstod straks. Det forandrede ikke hans Forslag, han fornyede det nu endnu mere indtrængende. „Jeg skal sige Dem," sagde han, „den unge Dame bor meget behageligere og sikrere i vores Privathjem. Det eneste Spørgsmaal er, om hun kan taale italiensk Køkken." — „Kære Willy," svarede Friedrich, der havde forstaaet, at Ingigerd var rede, „i Deres Maccaroni ser jeg ingen Hindring, altsaa vil jeg, ligesom De for Aar siden var betroet til min Ledelse, nu i Dag for en Gangs Skyld, til Afveksling, betro mig til Deres sikre Ledelse." — „Allright! altsaa af Sted!" svarede Willy, og man saa' hans Glæde over den gode Fangst, han havde gjort. De saa' desuden, hvordan Stoss for en Kreds af Reportere holdt Foredrag med Mundbevægelser som en Tandtrækker, og de skulde lige til at bestige en Cab efter at være flygtet gennem Mængden, da en aandeløst gispende Herre stod foran Ingigerd Hahlstrøm med et: „Undskyld, jeg har vist den Ære!" „Jeg er sendt fra Webster og Forster," sagde den ældre Herre, der trods den blæsende Dag svedte stærkt og tørrede Hatten, som han havde i Haanden, med sit Lommetørklæde. „Jeg har faaet Ordre, jeg har faaet Ordre! Jeg er her med en Vogn! Jeg har en Vogn her ...." Han tav, altfor udmattet til at tale videre. —

Friedrich sagde: „Frøkenen kan umuligt optræde i Dag!" — „Aah, vist saa, Frøkenen ser dog særdeles vel ud, min Herre!" — „Tillader De!" Friedrich var lige ved at blive grov. Agenten fra Webster og Forster havde sat sin Hat paa Skaldepanden: „Det vilde være en uhørt Fejl, en stor Fejl, der ikke kunde gøres god igen, hvis Damen ikke vilde optræde. Jeg er beordret til at staa til Damens Tjeneste med Penge og alt nødvendigt. Derhenne er min Vogn. Der er bestilt Værelser i Astor-Hotellet." Friedrich blev heftig: „Jeg er Læge, og jeg siger Dem som Læge, at Frøkenen i Dag og de følgende Dage ikke kan op-

træde." — „Vil De erstatte Damen hendes Gage?" — „Hvad jeg i denne Henseende har i Sinde, kommer hverken Webster og Forster eller Dem ved!" Med disse Ord troede Friedrich, at han var færdig med ham. Men Agenten blev nærgaaende: „Hvem er De, min Herre? Jeg har udelukkende med denne Dame at gøre! De er ikke berettiget til at blande Dem i denne Sag." Ingigerd mente, at hun troede ikke, hun kunde optræde. „Det gi'er sig nok, saa snart De staar paa Tribunen. Min Chefs Hustru har givet mig et Brev med til Dem. Hendes Pige er paa Hotellet og har medbragt alt nødvendigt. Hun staar paa enhver Maade til Deres Tjeneste."

„Vores Petronilla er ogsaa en ganske storartet Person," raabte Willy Snyders. „Bare De siger hende, hvad De skal bruge, naadige Frøken, saa er det skaffet til Veje i Løbet af fem Minutter!" Og han befordrede Ingigerd med en Pigerøvers Ihærdighed ind i Kaleschen. „Saa," sagde Udsendingen fra Webster og Forster med Eftertryk, „gør jeg Dem opmærksom paa Følgerne af et Kontraktbrud og maa absolut indtrængende bede Dem om Deres Adresse!" — „Hundredoghalvfjerdsindstyvende Gade, Nummer det og det!" raabte Willy til den med en Notitsbog bevæbnede fremmede, hvorpaa han, Ingigerd og Friedrich rullede bort i Caben.

Caben med dens Indhold blev sammen med andre Cabs og Lastvogne sat over fra Hoboken til New York af den sædvanlige Færgebaad. En Avisdreng rakte et Eksemplar af „Sun" ind i Vognen, det indeholdt allerede udførlige Skildringer af „Roland"s Undergang.

Færdslen med Færger, Bugserbaade og Dampere af alle Slags var kolossal. Færgebaadene lignede plumpe svømmende Kæmpebiller, der var sorte af Mennesker, og fra hvilke en Slags Pumpeværk ragede op. Der lød en Torden, da Baaden lagde til ved Molen, og alle Køretøjer, Cabs og Lastvogne omtrent paa samme Tid satte sig i Bevægelse, eskorteret af en trampende Menneskevrimmel.

Denne By, tænkte Friedrich, er grebet af et vanvittigt Erhvervsbegær. Hvorhen han saa', truedes han af Kæmpeplakater! Kæmpestore Bogstaver, kæmpestore, brogede Afbildninger! Kæmpestore modellerede Hænder, knyttede Næver og Ansigter, der henviste til et eller andet. Det var en skrigende, begærlig Konkurrencekamp, der over alt og med alle tænkelige Midler slog sig løs, et vildt og skamløst Slagsmaal om Erhvervet, og som mærkværdigt nok netop derved ikke var uden en vis Storhed. Her var intet Hykleri, dette var afskyelig Ærlighed.

Ved en Telegrafstation blev der gjort Holdt. Telegrammer blev sendt til Ingigerds Moder og Friedrichs Fader. Friedrichs Meddelelse lød: „Jeg er reddet, rask og ved godt Mod," Ingigerds: „Jeg er reddet, Faders Skæbne uvis." Medens hun skrev disse Ord, fik Friedrich Lejlighed til at underrette Willy Snyders om, at Ingigerd ved Skibskatastrofen sandsynligvis var blevet faderløs.

Caben med de tre Passagerer kørte videre ned ad Broadway, New

Yorks milelange Hovedgade, i hvilken to, tilsyneladende uafbrudte Kæder af Sporvogne gled forbi hinanden. De blev den Gang sat i Bevægelse af et Staaltraadstov, der løb i en underjordisk Rende. Færdslen var overalt vældig. Saa meget desmere forunderligt blev Friedrich og Ingigerd berørt af den Stilhed, der omgav dem, da Vognen var bøjet om i en Sidegade og havde naaet sit Maal. Den holdt foran et lavt, af én Familie beboet Hus, der ikke adskilte sig fra Gadens andre Bygninger. I det højeste kunde den arkitektoniske Ensformighed, der her beherskede et fornemt Kvarter, sammenlignes med Arbejderkoloniers i Tyskland. Men det indvendige af det Hus, der gæstfrit optog dem, straalede af Renlighed og Hygge.

Skumringen var indtraadt, da de rejsende endelig var kommet til Ro i deres Værelser. Petronilla, en gammel italiensk Husholderske, havde modtaget Ingigerd og sørgede for hende med Iver, ja med Ømhed.

Friedrich vaskede sig og steg, fulgt af Willy Snyders, ned i Værelserne nedenunder, hvor der skulde dineres. Spisestuens Gulv var belagt med Fliser og Væggene beklædt med rene Bastmaatter. Der, hvor de endte, løb en Gesims langs Væggen, og paa den stod straaflettede *Fiaschi* i Rækker. Bordet var dækket til otte Personer, og Dækketøjet var blændende propert.

Friedrich var af Willy Snyders blevet oplyst om hele det behagelige Hjems Karakter og Hensigten med det. Husets Lejere var en tysk Kunstnerkreds, der havde sin Hovedstøtte i en Billedhugger ved Navn Ritter. Han blev lovprist som et stort Talent. Til hans Mæcener og Kunder hørte Astor, Gould og Vanderbilt. Willy kaldte Ritter for „en flot Fyr" og berømmede det „smarte" i hans Karakter.

I et Hjørne af Spisestuen var der opstillet Afstøbninger af hans Arbejder, som Willy roste op over Skyerne. Foruden Ritter havde en anden Billedhugger Del i dette Klubhus' Goder. Han hed Lobkowitz og var ligesom Ritter Østerriger af Fødsel. Den fjerde i Forbundet var en Schlesier, en fuldstændig ubemidlet Maler og Særling, hvis Talent dog her i højeste Grad blev beundret. Den brave Willy havde ikke uden Besvær overført sin Landsmand hertil fra et af New Yorks elendige Kvarterer. „Pas paa," sagde Willy i den ham ejendommelige Tone, i hvilken det amerikansk-engelskes gutturale og nasale Lyde havde indgaaet en Forbindelse med hans Venners østerrigske Dialekt, „pas paa, hvordan denne forrykte Hund, Franck, vil te sig. Fyren bider fra sig! Han er til at dø af Latter over. Det vil sige," vedblev han, „hvis han overhovedet viser sig."

Men Maleren Franck var den første, der kom ind. Han havde, ligesom Willy, taget Smoking paa. Willy talte meget, medens det mærkværdige Menneske tavst og slapt rakte Friedrich Haanden. Skønt det var Landsmænd, der her var sammen, bevirkede Francks Indtrædelse, at den Utvungenhed, hvormed Willy Snyders og Friedrich havde underholdt sig med hinanden, paa nogle Øjeblikke tabte sig.

Friedrich beklagede meget, at han ikke var i Smoking. „Ja, Ritter er en fin Hund," mente Willy, „vi maa Aften efter Aften gaa til Bords mindst som Gesandtskabs-Attachéer."

Petronilla viste sig og fortalte paa ordrigt Italiensk, at den kære, lille, stakkels Signorina var faldet i en blytung Søvn og aandede roligt, dybt og regelmæssigt. Derpaa spurgte hun, om Herrerne endnu intet havde hørt om det store Skibs Undergang. Da man prøvede paa at forestille Friedrich for hende som en af de reddede, lo hun højt og løb sin Vej.

Lobkowitz traadte ind i Spisestuen.

Han var en rolig, høj Mand; han havde allerede erfaret, hvad der nylig var hændet Friedrich og traadte ham med Varme i Møde. Han meldte, at Ritters Vogn var kommet. Man kiggede ud af Vinduet og saa' en elegant Vogn, paa hvilken der sad en Kusk i sort Livré. Han lukkede Vognlæderet for at køre bort, medens en raceægte Graaskimmel allerede begyndte at stejle mellem Vognstængerne.

„Han dèr, som holder Tømmerne," sagde Willy, „er en ruineret østerrigsk Officer og er stukket af paa Grund af Spillegæld. I hvert Tilfælde er han nu en ubetalelig Kraft for Ritter, for han siger ham, hvordan man skal være klædt til første Frokost, til Lunch, til Diner, ved Tennis, ved Kricket, ved Ridning, og naar man kører, hvordan man skal se ud i Mailcoach, graa eller sort Cylinder, hvilke Slips, hvilke Handsker man bruger, hvilke Manschetknapper, hvilke Sokker! I det hele taget alt, hvad man maa tage Hensyn til, for her i New York at være fint Papir."

Og den otteogtyveaarige Bonifazius Ritter, der virkelig her i Amerika havde haft Lykken med sig, mere end han nogensinde havde haabet, traadte nu ind, frisk, smuk og elskværdig som en Alcibiades. I de første Minutter var Friedrich ganske henrevet af dette Lykkebarns hele Væsen. Alt hos Ritter var Bonhomie, Naivetet, Livsglæde og Hjærtelighed. Østerrigerens bløde Elskværdighed var her i den nye Verdens Luft blevet fri og ildfuld. Man gik til Bords, og Underholdningen kom straks i Gang ved en Minestra.

Man kunde mærke paa Willy Snyders, da han i egen Person skænkede Vinen, han var nemlig Kredsens Økonom, hvor stolt han var af Bonifazius Ritter, og hvilken Glæde det beredte ham at kunne være sin forhenværende Lærer til Nytte paa denne Jordbund udenfor Europa med saadanne Venner og et saadant Hjem. Man tøede op, og da Pigen, der vartede op i hvid Kappe og hvidt Forklæde, havde serveret Fisken, blev der allerede fra alle Sider klinket paa Friedrichs og hans Protegés Redning. Der opstod derpaa en lille Pause, som den blege, unge Lærde benyttede til en Forklaring.

„Jeg er kommet her over," sagde han, „for her i Amerika at fortsætte nogle Studier, som jeg for flere Aar siden har begyndt med en Ven. De kender ham jo, kære Willy," vendte han sig til sin tidligere Elev, „det er Peter Schmidt, Lægen, nu i Springfield, Connecticut."

Willy Snyders indskød: „Han har nu taget Ophold i Meriden.“ — „Jeg traf paa Skibet til min Forbavselse den lille Dame,“ sagde Friedrich, „som nu lægger Beslag paa Deres Gæstfrihed. Vi var heldige, vi naaede, inden Paniken brød ud, i al Ro ned i en Redningsbaad. Desværre maatte vi til sidst lade den lilles Fader blive tilbage. Saaledes har Tilfældet ført os sammen, og jeg betragter mig som ansvarlig for den lille Frøken.“

Der kom en Følelse af Tryghed over Friedrich, som han ikke længe havde kendt. Han havde altid følt sig draget til Kunstnere. Deres Underholdning, deres Selskabelighed havde altid været det, han havde syntes bedst om; dertil kom nu, at han her, hvor han havde regnet med fremmede Menneskers kølige Modtagelse, var blevet modtaget med aabne Arme i en saadan Kreds. Medens man klinkede og sad til Bords paa den mest utvungne Maade, spurgte Friedrich af og til sig selv, om han virkelig var i New York, tre tusinde Sømil borte fra det gamle Europa? Var Hjemmet ikke her? Havde han i Løbet af de sidste ti Aar derovre i det virkelige Hjem nogensinde følt sig saa hjemlig til Mode? Og hvordan strømmede Livet ikke ind paa ham! Hvordan blev han ikke med hvert Minut hævet op af en ny Bølge. Han, der lige akkurat havde reddet det blotte Liv fra den almindelige Undergang.

Han sagde: „Jeg bringer Dem min varmeste Tak, mine Herrer og kære, tyske Landsmænd, fordi jeg her ufortjent modtager saa meget gæstfrit Venskab.“ Han hævede sit Glas, og de klinkede. Og pludselig, egentlig mod sin Vilje, overraskedes Friedrich af et Anfald af Aabenhjærtighed. Han kaldte sig selv for en i dobbelt Forstand skibbrudden. Han havde adskilligt bag sig, og hvis „Roland“s Undergang ikke havde været en altfor sørgelig Sag, kunde han føle sig tilbøjelig til at betragte den tunge Ulykke som et Symbol paa sit tidligste Liv. „Den gamle Verden, den nye Verden: Skridtet over det store Vand er gjort,“ mente Friedrich, „og jeg sporer allerede noget som nyt Liv.“

Han vedblev: han vidste egentlig endnu aldeles ikke, hvorledes og hvordan han vilde beskæftige sig. Dette stod i Modstrid med hans tidligere Udtalelser. I hvert Tilfælde vilde han ikke senere hen virke som praktisk Læge eller Bakteriolog. Muligvis vilde han skrive Bøger. Hvilken Slags Bøger vidste han endnu ikke. Han havde for Eksempel tænkt sig noget som Fuldstændiggørelsen af Venus fra Milos Torso. Han havde et Skrift om Peter Vischer og Adam Kraft færdig i Hovedet! Men maaske vilde han ogsaa kun skrive en Slags Livsroman, det kunde ogsaa blive saadan noget som en moderne Filosofi. „I dette Tilfælde vilde jeg begynde dèr, hvor Schopenhauer har ladet et Hul staa aabent,“ sagde han, „jeg mener en Sætning, som jeg stadig tumler med, den staar i „Die Welt als Wille und Vorstellung“.“

„Bag vor Tilværelse er nemlig noget andet, som først bliver tilgængeligt for os, naar vi ryster Verden af os.“

Disse Udviklinger af den unge Lærde, der nu gennemgik sin for-

sinkede „Sturm und Drang“ Periode, blev opfattet med Ærbødighed og Bifald. Willy sagde: „At ryste Verden af sig, det var noget for Maleren Franck, Hr. Doktor! Fortæl en Gang, Franck, hvordan du er kommet til Amerika.“ „Eller, Franck,“ sagde Lobkowitz, „Deres Fodtur til Chicago!“ — „Eller,“ fortsatte Ritter, „Eventyret i Boston, hvor De paa Grund af en dundrende Kæfert, som De skal have haft, blev kørt paa Politistationen i en Jagtvogn.“ — „Naa, det var nu ganske heldigt,“ sagde Franck med en stille Latter og strøg Lokkerne fra Panden, „jeg havde sikkert ellers faaet mig en ordentlig Forkølelse.“

Francks Udtalelser blev til Friedrichs Forbavselse stadig modtaget med Lattersalver. „Franck er et virkeligt Malergeni,“ sagde Willy, medens han skænkede Chianti for ham, „men desuden den største Original i alle fem Verdensdele.“

Nu bragte den italienske Kok, Simone Brambilla, i egen høje Person Dessert og Ost ind for at faa at vide, hvordan alt havde smagt. Underholdningen blev ført paa Italiensk, og den Fortrolighed mellem Værterne og Kokken, der da kom for Dagen, aabenbarede det allerbedste Forhold. „Naa, nu op med Humøret, old fellow,“ raabte Willy pludselig, „Signore Simone Brambilla, De vil nok klimpre lidt for os nu! Og „cantare“ forstaar sig, ma forte non blot noget mezza voce!“ Og han tog en Mandolin fra Bordet og gav Køkkenchefen den i Haanden. „Signore Guglielmo e sempre buffo,“ sagde Kokken. „Javist buffo, buffo!“ raabte Franck og slog med Næven i Bordet. Hans Smil var allerede blevet lidt fjollet.

Kokken, der var Mester paa Mandolin og havde en god Sangstemme, saa' i sin Hue af hvidt Lærred, i Lærredsfrakke og Lærredsforklæde højst pudsig ud. Medens han med en Rhytme, der gik over i Tilhørernes Nerver, spillede paa sit Instrument, sang han paa samme Tid de Gadeviser, som man faar at høre overalt i Italien, men mest i Neapel. Friedrich bøjede sig tilbage og lukkede Øjnene. Italiens Kyster og blaa Golf steg frem for hans indre Øje. Pæstums brune Templer og Capris Klipper. Man tilklappede Kokken Bifald, saasnart han havde endt en af sine Viser. I et saadant Øjeblik kom Petronilla ind og hviskede noget til Willy Snyders, hvorved denne saa' sig foranlediget til at lade det gaa videre til Friedrich, der straks sprang op og forlod Værelset.

En Herre og en statelig Dame var, trods Petronillas Modstand, trængt helt ind i Ingigerds Soveværelse. Friedrich og Wilhelm kom netop til, da Damen, der var temmelig pompøst klædt, med de Ord: „Kære Barn, for Guds Skyld, kære Barn, vaagn dog op et Øjeblik,“ prøvede paa at vække den sovende Pige.

Damen erklærede, da hun blev spurgt om, med hvilken Ret hun var trængt herind, at hun var Indehaverske af det største New-Yorker Teateragentur og havde i sin Tid bragt Kontrakten mellem Webster og Forster og Ingigerds Fader i Orden. Denne Dames Fader havde faaet tusinde Dollars forud, Tid var Penge, især her i New York. Hvis

Damen ikke kunde optræde i Aften, saa var det da paa Tide at tænke paa i Morgen. Hun var rede, sagde hun, til at gaa Frøkenen til Haande, men hun havde ikke alene med dette Anliggende at gøre, men med hundrede andre. Og hvis Frøkenen skulde optræde i Morgen, maatte hun paa staaende Fod tage med hende til — hun nævnte New Yorks fineste Modemagasin —, for at hendes Kostume kunde blive sat i Arbejde om Natten. Forretningen var paa Broadway, og der stod en Cab for Døren.

Alt dette havde Damen sagt i Ingigerds Soveværelse og med Flid undladt at dæmpe Stemmen. Friedrich og Wilhelm paabød hende Ro, én Gang, to Gange, tre Gange, det frugtede ikke. Derpaa sagde Friedrich: „Frøkenen kommer overhovedet ikke til at optræde!“ — „Naa,“ svarede Agentinden, „saa vil De i Overmorgen være indviklet i en ubehagelig Proces.“ — „Hun er mindreaarig,“ sagde Friedrich, „og hendes Fader, med hvem De skal have sluttet en Kontrakt, har sandsynligvis mistet Livet ved Katastrofen med „Roland“. — „Og jeg vil ikke,“ sagde Agentinden, „ganske hen i Vejret miste tusinde Dollars.“ — „Frøkenen er syg,“ sagde Friedrich. Agentinden svarede dertil: „Godt, saa vil jeg sende min Læge.“ — „Jeg er selv Læge,“ svarede Friedrich. „Maaske tysk Læge,“ sagde hun; „men vi regner kun med Amerikanere.“

Hvem ved om Amerikanerinden, som var udrustet med Mandsforstand, Mandsenergi og Mandsstemme, dog ikke alligevel til sidst havde sat sin Vilje igennem, hvis ikke den lilles blytunge Søvn havde trodset al Rusken og al Larm. Friedrich aabenbarede til sidst en saa utvetydig Grad af Beslutsomhed, at selv Agentinden endelig blev den lille og foreløbig maatte rømme Valpladsen. Til sidst fik Willy en Idé, hvis Rækkevidde først senere gik op for Friedrich. Han erklærede nemlig overfor den synligt forbløffede Agentinde, at hvis hun ikke strøg Sejlene, vilde han muligvis meddele det til „Society for the Prevention of Cruelty to Children“, da Frk. Hahlstrøm endnu ikke var sytten Aar gammel.

„Mine Herrer,“ sagde Damen, der øjensynligt havde stemt Tonen ned, „betænk dog, at der allerede i fire Uger, baade af Webster og Forster saavel som af mig, er givet vældige Summer ud paa Reklamer. Jeg har gjort Regning paa en Tourné helt op til San Francisko. Nu da Damen er mellem de reddede fra „Roland“ og desuden har mistet sin Fader, er hun blevet Sæsonens Sensation. Hvis hun nu optræder, kan hun om tre Maaneder tage tilbage til Europa med et Overskud paa halvtredsindstyvetusinde Dollars. Vil De overfor Miss Hahlstrøm tage Ansvaret for Tabet af en saadan Kæmpegage?“

Da Agentinden og hendes Ledsager var gaaet, bekræftede Willy Snyders, at han allerede i flere Uger havde set Plakater med „Marah or the prey of the spider“ paa alle Plankeværker, Cementtønder og Plakattavler o. s. v. og endogsaa mange Gange med et legemstort Billede af en Danserinde. Danserinden havde været halvt Barn, en Slags

Albino med røde Kaninøjne og safrangult Haar. En Edderkop, hvis Krop var mindst saa stor som en lille Luftballon, sad lurende bagved i sit Net. Plakaten var lavet af New Yorks talentfuldeste Plakattegner, Friedrich kunde selv endnu se den overalt paa Gaderne. „Derfor forekommer det mig," sagde Willy til sidst, „saa komisk at tænke paa, at jeg stadig uden at ane noget har stirret paa denne Plakat, og at Frøken Ingigerd nu er sammen med Dem her i Huset. Livet kan dog digte forrykte Ting. Jeg kan forsikre Dem, at jeg ved at se Plakaten har tænkt paa alt andet end paa Dem, Hr. Doktor, eller paa at det kunde komme til at betyde mere for mig end en plump Varietéreklame."

Da Herrerne kom tilbage til Spisestuen, var Kokken der ikke mere, men Lobkowitz og Franck havde været oppe at skændes om det forældede Spørgsmaal om, hvem der var størst, Rafael eller Michelangelo. Willy fortalte om den overstaaede Amazonekamp. Man var rystet, og Kunstnerne erklærede, at de vilde ikke udlevere deres Protegé, om saa hele New York troppede op. Friedrich tog sit Ur frem og konstaterede, at Klokken var over ti og fortalte, hvad den armeløse Artur Stoss havde sagt. Nemlig: Klokken halv elleve præcis vilde han staa overfor Publikum. Willy Snyders, Initiativets Mand, foreslog, at man sammen skulde tage til Webster og Forster for at se den armeløse optræde.

Lidt før halv elleve traadte Kunstnerne og Friedrich ind i en Loge hos Webster og Forster. Det vældige Rum, i hvilket man havde Lov til at ryge og drikke under Forestillingen, var, efter Willys Beregning, fyldt med tre- à firetusinde Mennesker. Tribunen var lille og flad og for Øjeblikket optraadte en spansk Danserinde. En hel Del Buelamper stod som hvide, frostkolde Maaner i Tobaksrøgen, medens Danserinden, med en Blanding af Kaadhed, Uskyld og Vildskab, dansede med sin slanke Torero.

Friedrich følte sig ved Synet af den mandlige Part hensat til en Arena i Sevilla, ved Synet af Pigen til Korinths Golf eller til Cycladerne, og besluttede meget hurtigt at slippe Spanien og følge den smukke Danserinde til hendes græske Hjemland. Dèr kaldte han hende for Chloe, medens han selv blev Daphnis. Gamle Hyrder sad og holdt Gilde i et til Pan indviet Piniehegn, medens man desuden fra Højslettens Enge saa' det græske Hav under de klipperige Kyster uden at høre det bruse. Musiken blev til Rørfløjter, og Webster og Forster og den tykke svedige Dunst af mange Mennesker var forsvundet. Gennem Pinierne susede Foraarets Aande. Hyrdinden dansede med kaade Spring, som hun havde afluret Gederne, men endnu mere som den store Pan havde givet hende det i Vuggegave. Hun dansede vild, ung, skummende af Livskraft og Livslykke. Al Musiks Oprindelse, tænkte Friedrich, er Dans og Sang, udøvet samtidig. Fødderne fremtvinger den Rytme, der maa klinge i Struben. Og Danserinden hører en anden Musik, naar hun selv ikke synger, end den hun danser efter.

Men selv naar hun ikke synger og kun danser og ikke bliver ledsaget af Musik, kan den, der ser hende, dog høre hendes Musik.

„Kaviar for Folket," sagde Friedrich, efter at Kunstnerinden efter ringe Bifald var forsvundet i Kulisserne.

Nu viste der sig paa Tribunen en Tjener i rødt Livré, der opstillede smaa Siddepladser i lige stor Afstand fra hverandre. Først efter at han ogsaa havde anbragt et Apparat til Salonskydning og en Violinkasse paa Tribunen, opdagede Friedrich, at det var den brave Underofficer Bulke. Straks efter kom Stoss og blev modtaget med en vanvittig Jubel.

Han var iført en Kjole af sort Fløjl og sorte Fløjlsknæbenklæder. Dertil Kniplingsjabot, Kniplingsmanchetter, sorte Silkestrømper og Lakspændesko. Det gullige Haar var kæmmet til alle Sider omkring den mægtige Isse. Det blege Ansigt med de brede Kindben og den fladtrykte Næse saa' smilende og sagkyndigt ud over Publikum.

I dette Øjeblik saa' Friedrich i Tankerne den samme Mand, som dèr oppe blev tiljublet, hjælpeløs, gennemvaad af Søvand, under Tofterne paa Bunden af Redningsbaaden, og han tænkte paa, med hvilken morderisk Energi Matroserne, Bulke, Doktor Wilhelm og han saa vel som Rosa og Damerne Liebling og Ingigerd maatte redde Baaden fra at kæntre. Hvilken usandsynlig Modsætning mellem nu og den Gang! Og hvorfor blev Manden tiljublet?

Hvor meget kunde det Bifald ikke udtrykke: Vi holder med Gud Herren i, at han har reddet dig! Hvor du dog har gaaet meget igennem, du stakkels armeløse! Hundreder er gaaet under, skønt de havde to Arme, og du kan i Aften, som om der intet var hændt, staa paa Tribunen! Og vi maa ogsaa have vores Fornøjelse! Det er bedre at du, der underholder og morer os med dine Tusindkunster, er blevet redet i Stedet for en eller anden ligegyldig! Desuden vil vi holde dig skadesløs for den udstaaede Nød! Og for Resten er du nu, gennem din Kunst og din Redning, et dobbelt værdifuldt Vidunderdyr! —

Da Larmen stadig begyndte paany, et Hav, i hvilket den fejrede formelig gik under, traadte en kjoleklædt Herre frem og vinkede til Publikum, at han vilde tale. Han bad om Ordet for den berømte Kunstskytte, champion of the world. Straks efter klang den armeløses klare og skarpe Drengestemme saa højt og gennemtrængende, at den blev hørt paa Salens bagerste Rækker.

Friedrich opfattede noget som: „mine kære New Yorkere." Han hørte noget om „gæstfri Amerikanere", om den „gæstfri amerikanske Kyst", om „Kolumbus" og „fourteen hundred and nineteen two." „Paa alle Plakattavler læser man nu Aarstallet fjortenhundredenioghalvfems, der har skabt det moderne Amerika." Fra Kunstskyttens Læber kom Ord som: „navigare necesse est, vivere non necesse", „gennem Nat til Lys" og lignende. „Noahs Ark," hed det ikke ganske uden Vid, „var endnu ikke blevet overflødig, to Tredjedele af Jordens Overflade var jo dog bedækket af Vand. Men selv om ogsaa et Skib nu og da

blev slugt af Syndfloden derude, kunde Menneskehedens Ark ikke gaa under, til Tegn paa dette havde Gud sat sin Regnbue paa Himlen. Oceanet var og blev Heltemodets Vugge og Elementet, der forenede, ikke adskilte Folkene." Den blonde Kaptejn von Kessels Navn klang gennem Rummet. Friedrich saa' for sit indre Øje den døde Helt under den stjærneløse Himmel derude i Syndflodsvandene, der flød om Jorden. Han hørte, gennem Artistens Tale, Kaptejnens Stemme: „min Broder har Kone og Børn, Hr. von Kammacher. Han er en misundelsesværdig Mand." Da blev Friedrich vækket af det øredøvende Bifald, som den smarte Taler netop høstede.

Artur Stoss tog Plads paa en af Stolene, medens Bulke lagde Violinen paa en af de andre. Derpaa tog Helten og Redningsmanden i det røde Liberi Skoene af sin Herre, hvorved hans Fødder, der var i sorte Strømper, som lod Tæerne fri, blev synlige. Artisten greb fat i Violinbuen med højre Fods Tær og begyndte at indgnide Buens Strenge med Kolofonium. Ved dette Syn gik der en Forbavselsesmumlen gennem Mængden. Nu begyndte Orkesteret at intonere det bekendte Bachske Præludium, og det Gounodske „Ave Maria", spillet paa Violinen med smuk Tone af Stoss, svævede ud over den lyttende, henrykte Mængdes Hoveder. Publikum, der havde den tunge Skibsulykke i Tankerne, kom i en saligrørt, religiøs Stemning, der berørte Friedrich med en pinlig Gysen. Saaledes blev den frygtelige Katastrofe udmyntet.

Det virkede forløsende, da Artur Stoss „arbejdede" med Skydeapparaterne. Og her var det atter Bulke, der afnødte baade Friedrich og Kunstnerne en mindst ligesaa stor Beundring som hans Herre. Med Koldblodighed holdt han Kortene, som hans Herre gennemhullede med Skud efter Skud uden at skyde fejl.

Friedrich var ganske forbavset, da han vaagnede næste Morgen temmelig sent, og alt omkring ham stod stille. Sengen svingede ikke, Vandfadet og Glassene klirrede ikke, heller ikke stod Gulvet i Vejret og Vandet styrtede ikke ind over ham.

Friedrich havde ringet og Petronilla havde vist sig: den lille Miss, fortalte hun, var vaagnet, sund og rødkindet og havde allerede spist sin Frokost. Et lille Brev fra Willy Snyders meddelte, at han til den og den Tid, i den og den Gade, arbejdede i det og det Forretningslokale, og at han vilde være hjemme til Frokost.

Den unge Lærde tog et Bad, det andet i Løbet af tolv Timer. Man havde lagt splinternyt Tøj og Linned frem til ham, og han kunde altsaa „som nyfødt" sætte sig til Frokostbordet. Petronilla serverede og erklærede med det samme, at hun var den sidste i Huset. Hun gik og kom igen for endnu en Gang at spørge, om der var noget, Friedrich ønskede. Straks efter saa' han den vakre Husholderske, tæt tilsløret, træde gennem Gadedøren ud paa Gaden.

Da han havde set dette, blev han urolig, tændte en Cigaret og be-

gyndte at bide sig i Læben. Han var alene med Ingigerd Hahlstrøm. Ogsaa nu følte Friedrich sig underligt berørt af Livets Uberegnelighed. En Lejlighed, en saadan Tingenes Tilstand som denne, havde han knapt efter Ugers, ja knapt efter Maaneders Forløb haabet paa at naa, og mindst i den vilde New Yorkske Malstrøm. Efter Skibs- og Bylarmen og Oceanets Brølen var han nu pludselig omgivet af idyllisk Fred. Hver enkelt i denne, af fire Millioner beboede By, gik nu med uendelig sejg Lidenskab til sin egen Beskæftigelse eller var spændt i et Jærnaag af Pligter, hvorved han blev døv og blind for alt, hvad der laa udenfor hans Vej.

Hans Uro voksede, han kunde ikke sidde stille. Hver Nerve, hver Celle i hans Legeme blev nu berørt og ophidset af en Kraft, der alle Vegne fra strømmede ind over ham. En saadan Kraft, der trænger gennem Gulv, Tæpper og Vægge, er af Mennesker kaldt ved mange Navne. Man har talt om Magnetisme, om Oddkraft, om Elektricitet og hvad denne sidste Kraft angaar, saa kunde Friedrich netop nu, da han igen en Gang for at faa Ro satte sig ned foran Kaminilden, gøre særlige Erfaringer. Overalt nemlig, hvor han med Kaminrageren kom i Nærheden af Jærn, sprang knitrende Gnister frem. Alt i Værelset syntes at være ladet med Elektricitet. Hvis Friedrich strøg ganske let med Fingerspidserne over det lille Kamintæppe, sprang der overalt Gnister frem med Knald som af en lille Pisk.

Der har vi det! tænkte Friedrich smilende. „Lysdyrkerne!“ Og da han grublede over, hvor han havde læst om disse smaa Trolde, kom han i Tanker om Drømmen paa „Roland“. „Lysdyrker, hvad gør du?“ sagde Friedrich og begyndte at fange Gnister paa samme Maade, som man i Utaalmodighed fanger Fluer. Ikke længe efter var utallige af disse Gnister gaaet ham over i Blodet. Han rejste sig og traadte ud i Forstuen.

En Stund stod han og holdt sig med begge Hænder fast i Trappegelænderet. Tilsidst lagde han Hovedet ned paa det, medens hele hans Legeme skælvede som under et Anfald af Kuldegys.

I dette Øjeblik forstod han sit Legemes lidenskabelige Sprog, og den afgørende Stemme i hans Indre havde billiget dets Fordringer. Det, som nu kom til Gennembrud, var den tilbagetrængte, utilfredsstillede Fordring. I denne koblerske Morgenstilhed i det fremmede Hus havde den pludselig faaet en ubetvingelig Magt.

Saaledes traadte han ind i Værelset, hvor Ingigerd sad ved Kaminilden og tørrede sit blonde Haar. „Men Gud — — Doktoren — —!“ raabte hun forskrækket og saa' paa ham. Men næppe havde hun fæstet sine spillende Øjne paa den tungt aandende Mand, før et Udtryk af viljeløs Hengivelse, ja af fuldstændig Hendøen, udbredte sig over hendes Ansigt.

Dette Syn gjorde Friedrich, hos hvem Vilje og lidenskabelig Glød havde forenet sig, igen viljeløs og uden Besindelse. Nu vilde han endelig en Gang slukke det pinefulde Helvede i sit Indre i en vild, blindt-

begærlig Rus, og med en Lyd, der klang som fra et Dyr, kastede han sig dybt ind i Kærlighedens langsomt, langsomt kølende og befriende Bølger.

Klokken var henimod elleve, da Husbestyrerinden Petronilla kom tilbage, ledsaget af en Mand, der ikke var klædt med den sædvanlige Omhu. Den blonde Herre, hvis senefulde Hænder var uden Handsker, og hvis Fødder var beklædt med tungt Fodtøj, svingede en vaad Paraply i venstre Haand og en slidt Filthat i højre, fløjtede meget kunstfærdigt, gik op og ned med lange og lydelige Skridt og opførte sig i det Hele taget som om det tyske Kunstnerklubhus var hans eget Hjem. Den tidlige Gæst var Peter Schmidt, som Friedrich allerede havde drømt om ude paa Havet. Han var kommet fra Meredin til New York for at opsøge Friedrich, hvis Navn han havde fundet paa Listen over de reddede fra „Roland". Han kendte det gamle Elevforhold, der bestod mellem Willy Snyders og Friedrich, og havde snart fundet hans Opholdssted.

Det første Spørgsmaal Friedrich gjorde, efter at Glæden over Gensynet havde lagt sig, var: „Tror du paa Telepathi, min Søn?" — „Telepathi? Ikke Spor!" svarede Friseren. Og med en vældig Latter vedblev han: „Menneskebarn dog, jeg er jo knapt tredive Aar! Jeg er da ikke blødhjærnet! Forhaabentlig har ikke en eller anden Mister Slade fordrejet Hovedet paa dig! Er du maaske kommet herover for at præsidere ved et stort spiritistisk Meeting? For saa er vores Venskab forbi, min rare Dreng!"

Saadan var Tonen mellem Universitetskammeraterne, og den forfriskede dem usigeligt. Deres Forhold til hinanden var fri for alt det, som skader Venskabsforbindelser, der er indgaaet i de senere Aar.

„Vær ikke bange," sagde Friedrich. „For spiritistiske Meetings interesserer jeg mig stadig ikke, skønt jeg egentlig efter mine sidste Erfaringer burde gøre det: thi du har vist dig for mig derude paa Havet og har gjort mig bekendt med en sunken Verdensdel. Men lad os nu ikke tale om Drømme."

„Det er ellers en smuk Opførsel, Du viser, maa jeg sige," erklærede Vennen, da Friedrich havde berettet om „Roland"s Undergang. „Jeg tror du er gift, har Børn, driver din Praksis i Tyskland, arbejder videnskabeligt ved Siden af, og at du mindst af alt tænker paa en Rejse til Amerika, som du jo aldrig har haft særlig Sympathi for."

„Er det ikke eventyrligt," sagde Friedrich, „hvordan man pludselig, paa en ganske uforudset Maade, paa en ganske uforudset Tid, og paa et ganske uforudset Sted, kan mødes igen? Og er det desuden ikke, som om otte Aars i og for sig saa dybt reale, saa dybt virkelige Livsindhold paa én Gang er blevet til intet?"

Friseren foreslog, at de, da de begge var Peripatetikere, skulde spasere lidt gennem New Yorks Gader. Ingigerd var i Løbet af de næste Timer fuldtud optaget af Leverandører og sagde kun, at hun haabede at se Friedrich igen ved Frokosten. Saa gik Vennerne da

paa de fejede Asfaltveje under bladløse, snedækkede Træer, mellem Centralparkens hvide Plæner, medens den gale By fyldte Luften omkring dem med en hundredfoldig korybantisk Larm.

Det var, som om de havde genoptaget en Samtale, der var blevet afbrudt for en halv Time siden. Friedrich skjulte ikke sin opløste og sønderrevne Tilstand for Vennen. Han kaldte Evnen til at resignere for Livets sidste og højeste Vinding: en Paastand, som hans Ven paa det mest afgjorte modsagde.

„Der har du det," sagde Peter Schmidt, idet han udfoldede en mægtig Avis, som han lige havde købt: „„Roland!" „Roland!" Side op og Side ned." — Friedrich greb sig til Hovedet. „Ja," sagde han, „har jeg virkelig været med der?" — „Været med! Jo Tak!" sagde Friseren, „Her staar med fede Typer: Doktor von Kammacher udviser Vidundere af Tapperhed! Død og Pine, her har vi s'gu dit Portræt!"

Tegneren ved „World" eller „Sun" havde med faa Streger fremstillet en ung Mand, der saa' nøjagtig ud som en mellem Millioner af hans Slags: han bar en ung Dame i det blotte Linned ad en Rebstige højt oppe fra Rælingen paa en halvtsunken Damper ned i en Baad.

„Har du virkelig gjort det?" spurgte Peter Schmidt. — „Det tror jeg ikke," sagde Friedrich, „men jeg maa tilstaa, at jeg ikke er rigtig klar over Enkelthederne ved Katastrofen." Friedrich stod stille, blegnede og forsøgte at besinde sig. Han sagde: „Jeg ved ikke, hvad der er det forfærdeligste ved en saadan Lejlighed: at det virkelig er sket? eller at de, der var til Stede, lidt efter lidt kommer over det, ja glemmer det?" — Og Friedrich vedblev, medens han stadig stod stille paa Vejen: „Hvad der ved en saadan Oplevelse rammer En dybest, er det sløve Vanvid, den topmaalte Grusomhed og Brutalitet! Man kender denne Naturens Brutalitet teoretisk, men i dens virkelige Omfang, som Kendsgerning, maa man stadig glemme den igen for at kunne leve." Selv det mest oplyste Menneske, mente han, tror stadig paa noget som en algod Gud, et eller andet Sted, paa en eller anden Maade. Men ved en saadan Erfaring bliver disse vage Følelser ubarmhjærtigt slaaet ned med Jernnæver. Og da er ogsaa et Sted i hans Indre blevet døvt, blindt og følelsesløst og bliver ikke mere vakt til Live. Denne Brutalisering er saa stærk, at saa længe den endnu lever i Ens Bevidsthed, kan man ikke faa over sine Læber nogensomhelst Tro paa Gud, Mennesker, Menneskehedens Fremtid, en lykkelig Tidsalder eller lignende, undtagen som et lavt eller bevidst Bedrag. Thi hvad nytter det altsammen, mente han. Af hvilken Grund, med hvilket Maal skulde man endnu henfalde i Schillersk Pathos over Menneskets Værdighed og den guddommelige Bestemmelse med Mennesker og lignende, naar dog en saa frygtelig, meningsløs Uret nu en Gang er sket mod skyldfri Mennesker og ikke lader sig gøre god igen.

Friedrich blev meget bleg, og et stærkt Ildebefindende overfaldt ham. Han spærrede Øjnene vidt op, saa at Øjeæblet traadte frem med et forunderligt Udtryk af Angst og Gru. Han rystede let, og medens

han i sin Forskrækkelse klamrede sig til sin Vens Arm med et heftigt Greb, følte han, hvordan den faste Jord begyndte at gynge under ham. „Det har jeg aldrig haft før," sagde han. „Jeg tror, at jeg har taget en eller anden Skade af den Historie."

Peter Schmidt førte sin Ven hen til en Havebænk, der stod i Nærheden. Friedrichs Fingre var døde, den kolde Sved brød frem, og pludselig var han bevidstløs.

Da den lidende vaagnede igen, tog det nogen Tid, inden han kunde finde sig til rette i sine Omgivelser. Han sagde nogle Ord, der var henvendt til en eller anden og troede at se først sin Hustru, saa sine Børn og sin Fader i fuld Uniform. Da han igen var kommet fuldstændig til Bevidsthed, bad han indstændigt sin Ven om at hemmeligholde hele Anfaldet og Tilfældet. Peter Schmidt lovede ham det.

Friseren mente, at „de overspændte og overbebyrdede Nerver hævner sig." Friedrich sagde, at skønt han fra sin Faders og Moders Side var udstyret med den bedste Konstitution, saa var der imidlertid i denne sidste Sommer og dette Efteraar væltet saa meget ind over ham, saa han egentlig længe havde ventet en saadan Kollaps. Og han tilføjede: „Jeg tror, den Historie kommer igen. Jeg skal være glad, hvis det blot ikke vil sætte sig fast." — „Ja, vist kommer det igen," sagde Schmidt, „men hvis du lever roligt nogle Maaneder, gaar det tilsidst helt over." Efter nogen Tids Forløb kom den gamle Livlighed igen over Vennerne. Men Lægen Peter Schmidt undgik fra nu af at komme tilbage til Skibsundergangen.

„Vi er i Nærheden af Ritters Atelier," sagde Schmidt pludselig, „og hvis det passer dig, kunde vi egentlig kigge derind." Friedrich gik ind paa det, men bad ham om fuldstændig at fortie Tilfældet. „For Resten er det egentlig snedigt af mig, eller af ham, der sidder deroppe og trækker i Traadene," sagde han, „at han har ventet med denne fatale Krampe, til det Øjeblik, da jeg havde dig i min Nærhed." Peter Schmidt kom i Løbet af nogle Timer flere Gange til at tænke paa den Prædestinationstro, som Friedrich havde bragt med sig fra Havet.

Gaden, i hvilken Bonifacius Ritters Atelierlejlighed laa, var lige i Nærheden af Central-Parken. Da Herrerne traadte ind, befandt de sig først i en Gipsafstøbers Værksted. Manden havde en selvlavet, rund Papirshue paa Hovedet, den var ligesom hans Kittel, Benklæderne, saa vidt de var synlige, og de Hjemmesko, han havde paa, bedækket med størknede Gipsklatter. Dødsmasker og allehaande Afstøbninger af Antiker saa vel som efter anatomiske Præparater og Lemmer af levende Mennesker, hang rundt paa Væggene. Der blev taget delvis Afstøbning af et Menneske, som var nøgent til Hofterne, og hvis Thorax var athletisk udviklet. Da Gipseren havde fjærnet sig for at melde Besøget, begyndte Athleten at tale.

„Hvad gør man ikke alt, mine Herrer," sagde han paa godt Sachsisk, „for at tjene en Smule til det daglige Brød. Jeg er fra Pirna."

Han udtalte det Berne. „Og jeg kan sige Dem, at saadan en som mig dør ikke af Grin i dette fordømte New York. Først arbejdede jeg som Kædesprænger; saa gik min Direktør ad Helvede til, og saa mistede jeg hele Redeligheden. Hele Redeligheden, — det var ellers mine Jærnstænger og mine Vægte og hvad jeg saadan ellers har nødig i min Bestilling. Jeg kan bære tolv Centners Vægt paa Maven."

Ritter bad Herrerne træde indenfor. De blev ført gennem et Rum, i hvilket en statelig ung Dame arbejdede paa en Portrætbuste. Man saa' ingen Model, og Værket lod til at være næsten fuldendt i Ler. Det næste Rum var optaget af Marmorarbejdere, som sindigt, uden at se op, arbejdede paa Blokke af forskellige Størrelser, med larmende Slag og Hamren. Man steg derpaa op ad en med Støv bedækket Vindeltrappe, som endte i et Ovenlysrum, hvor Bonifacius Ritter modtog Herrerne.

Efter at han med synlig Glæde og rødmende som en ung Pige havde hilst paa Friedrich og Peter Schmidt, indbød han dem til at følge sig. Man kom til et lille Værelse, som fik Lys fra en eneste antik Rude, der stammede fra en fransk Kirke. Loftet var lavt og inddelt i Felter af bejtset Egetræ. Træpaneler dækkede Væggene. Omtrent Halvdelen af Grundridset, maalt efter Værelsets Længde, var optaget af et tungt Egetræsbord, der paa tre Sider var omgivet af Vægbænke.

„Her ser De," sagde Ritter, „noget som en behagelig lille Krog af det tyske Fædreland. Willy Snyders har tegnet og opsnuset og indrettet det altsammen." Friedrich var som gammel Student og god Tysker virkelig overrasket og henrykt, for selv om det hele lignede en hellig Hieronimus's Bolig, saa lignede det dog ogsaa paa et Haar en tysk Vinstues dunkle Allerhelligste. Saa meget desmere da straks efter en Fyr med blaat Forklæde, en Stenhuggersvend, som dog ganske godt kunde gaa for Vinkyper, kom til Syne med en Flaske gammel Rhinskvin og Rømere.

Vennerne, der for længe siden var kommet ud over den Vane at begynde Dagen med et Glas, kunde dog nu ikke undgaa igen at blive grebet af Poesien deri.

Og Friedrich var stadig i en Tilstand af principløs Ligegladhed. Han klamrede sig til Øjeblikket og var stadig rede til at slippe Tankerne baade om i Gaar og i Morgen. Det halvmørke Værelse vakte Minder i ham om ungdommelig lykkelige Timer. Derfor greb han sit Glas og klinkede under glade Udraab, og som en fuldblods Drukkenbolt gjorde han sig det bekvemt med disse Ord: „Her faar De mig ikke fra i Dag, Hr. Ritter."

„Det vil sige," sagde han, „først vil jeg dog gerne se Deres Arbejder."

Bonifacius Ritter svarede muntert, at det hastede ikke. Han kom med en Bog, i hvilken Friedrich og Peter Schmidt maatte indføre deres Navne. Da dette var besørget, tog han ud af et Vægskab et Billed-

skærerarbejde, en tysk Madonna af Riemenschneider, som dog med sit yndige Ansigts søde Oval snarere lignede den ægte tyske Gretchen.

Ritter oplyste dem om, at Willy paastod, han havde fundet den hos en New Yorker Toldbetjent, en Slyngel, der var af tysk Herkomst. Den kostelige Udskæring stammede fra Raadhuset i Ochsenfurt, hvor Toldbetjentens Fader, der var Snedker, af og til, naar Lejlighed gaves, havde beholdt en Ting, han skulde reparere, og erstattet den med en anden nymalet, der af de brave Ochsenfurtere og Ochsenfurterinder blev hilst med almindelig Glæde i den Tro, at den var den forskønnede og foryngede Original. „Saa vidt Willy Snyders," endte Ritter leende. „Jeg vil ikke være ansvarlig for Korrektheden, men saameget er vist: det er en Riemenschneider." Der udgik fra Würzburger-Mesterens Helgenbillede et levende Trylleri, der i Forbindelse med det saa yndigt indrettede lille Værelses Tillokkelse og den grønligt gyldne Glans i Römerne rykkede hele det tyske Hjems dybe Skønhed nær: en Skønhed, som ikke er til for Gennemsnits-Tyskeren.

Willy Snyders traadte støjende ind. „Ved du hvad, Ritter," sagde han, efter at han havde hilst paa Gæsterne, „den, som tror, at jeg ikke er tørstig, tror forbandet fejl." Han undersøgte Flasken. „Sikken en fordømt Karl, tager han ikke uden min Tilladelse Hul paa én af de tyve Flasker Johannisberger, som Svinehandleren fra Chicago har givet ham i Tilgift for et Portræt af sin pukkelryggede Datter, og har oven i Købet ladet andre drikke af den. Naa, er den ene røget, saa maa den anden ogsaa til 'et." Willy Snyders kom lige fra sit Arbejde paa sin Chefs Kontor, hvor den indre Arkitektur blev tegnet. Han raabte: „Naa, mine Herrer, er dette her ikke en gemytlig lille Knejpe." Og med Hensyn til den lille Madonna spurgte han, om hun ikke var en fiks lille Person, og tilføjede straks selv, at hun, ved Gud, ikke var af Pap. Han selv, sagde han, samlede kun paa Japanere, og man var straks paa Stedet tilbøjelig til at tro denne sorte Tysk-Japaner, dette krøltoppede Brushovede. Foreløbig var han jo kun en fattig Hund, sagde han, og var begyndt med japansk Træskæring. Men naar han om en fire fem Aar havde faaet sammensparet det nødvendige Mammon, skulde Japanersamleriet begynde med Dampkraft. Intet Folk, sagde han, kunde jo i Retning af Kunst komme op imod disse Fyre.

„Men nu skal jeg sige dig noget, min kære Ritter," med disse Ord vendte han sig om til sin Ven, „hvis du ikke har noget imod det, vil jeg hente Lobkowitz og først og fremmest Miss Eva, som lige nu, da jeg gik gennem Atelieret, sagde til mig, at hun absolut ønskede at lære Helten fra „Roland" at kende." Han gik uden at afvente Svaret og kom straks efter tilbage med Lobkowitz, der arbejdede hos Ritter, og Ritters Elev, Miss Eva Burns fra Birmingham i England.

Stenhuggersvenden havde stillet den anden Flaske af den kostbare Vin, Römere og en stor Delftertallerken med Sandwiches paa Bordet. Og som det plejer at gaa i saadanne Tilfælde, var efter endnu en halv

Times Forløb de to Lægers Ønske om at afbryde deres Besøg, som allerede var trukket for længe ud, druknet i en Strøm af godt Humør.

Og ligesom det lille Selskab efter endnu en halv Times og en hel Times Forløb stadig samledes om Vinen, var de ogsaa fastholdt af Samtalen om det uudtømmelige Emne, der laa dem alle paa Hjertet, den tyske Kunst. „Det er evig Skade," sagde Friedrich, „at den Aand, som har skabt de gamle Grækeres Kunst, ikke lader sig forene med den ganske nye og dybe tyske Aand, som kendetegner Adam Kraffts, Veit Stoss's og Peter Vischers Kunstværker."

Den unge Dame spurgte: „Hr. Doktor, har De nogensinde praktisk befattet Dem med bildende Kunst?" Willy Snyders svarede for Friedrich: „Doktoren sveder Talent," sagde han. „Det kan jeg bevise." Han opbevarede i sin Rarietetssamling nogle saakaldte Øltidender, som hans Lærer havde forsynet med smaa alvorlige og humoristiske Billeder. „Jeg skulde svede Talent?" sagde Friedrich rødmende. „Gud bevare mig, Willy. Tro endelig ikke, denne forrykte Skoledreng, naadige Frøken. Hvis jeg skulde have noget Talent, saa har det sandelig ikke noget at gøre med Øltidender. Jeg har en Gang syslet med Kunst, ja, hvorfor skulde jeg nægte, at jeg ligesom alle andre unge Mennesker mellem seksten og tyve Aar, der ikke helt er tabt bag af en Vogn, har drevet Dilettanteri i Malerkunsten, Billedhuggerkunsten og Skønliteraturen. Deraf kan De i det højeste se, hvor spredt jeg var, ikke hvor meget Talent for Kunst jeg har haft.

Jeg elsker Kunsten, i Øjeblikket elsker jeg den mere end nogensinde, kan jeg sige, fordi alt i Verden undtagen Kunsten er blevet mig problematisk. — Paa godt Tysk: jeg vilde hellere have udskaaret en Gudsmoder i Træ, som denne her," han mente Riemenschneiders Kunstværk, „end være Robert Koch og Helmholtz tilsammen. Dette gælder naturligvis udelukkende mig, som forøvrigt beundrer disse Mænd."

„Naa, naa, naa! For Fanden, maa vi være her," raabte Peter Schmidt og sprang op. Hver Gang han var i denne Kunstnerkreds, som forøvrigt elskede ham og ofte tog ham med paa Raad, kom det Øjeblik, da det Stridsspørgsmaal dukkede op, om Kunst eller Videnskab havde Forrangen, og hvor Friseren da naturligvis heftigt forsvarede Videnskabens Sag. „Hvis du," sagde han nu, „stikker denne Riemenschneiderske Træfigur ind i Ilden, saa brænder den op som Træ. Hverken Træet eller den udødelige Kunst, som maatte være deri, kan modstaa Ilden. Men naar den er blevet til Aske, saa kan den naturligvis ikke være af nogen Betydning for Menneskehedens Fremskridt. For øvrigt er Verden fuld af Træguder og Gudsmoderbilleder, men den sorte Uvidenheds Nat har de, saavidt jeg véd, ikke lyst op i."

„Jeg siger ikke noget imod Videnskaben," erklærede Friedrich. „Jeg betoner jo," vedblev han, „at det drejer sig om et i højeste Grad splittet Menneskes Kunstkærlighed. Altsaa, kære Peter, vær du blot rolig!" — „Hvis De virkelig føler Dem tiltrukket af Plastik," sagde

Eva Burns, der udelukkende havde hørt efter Friedrich, „hvorfor begynder De saa ikke, allerede i Morgen, paa at modellere her hos Mester Ritter?“ Ritter mente lystigt, at paa Billedskæring forstod han sig nu vel egentlig ikke, men han stod altid til Friedrichs Disposition. Friedrich raabte pludselig umotiveret: „Jeg kan ikke komme udenom min lille Madonna, min Trægudsmoder.“ Han rejste sig, med Glasset i Haanden, og det samme gjorde de alle, for, leende og ikke uden Bagtanke, at klinke paa den lille Madonnas Vel. Glassene klang, og Friedrich vedblev noget vovet:

„Jeg vilde meget ønske, at det var mig givet, med Gudesind og Menneskehaand, som Goethe siger, at gøre det, som en Mand animalsk kan og skal med en Kvinde.“ Han lagde Hænderne sammen, som om han vilde øse Vand med dem. „Jeg ligesom føler,“ raabte han, „min Madonna i min hule Haand som en Homunkulus. Dèr lever hun. Mine Haandflader er gyldne Muslingeskaller. Forestil Dem, at min Madonna er et Kvarter høj og bestaar, vi kan for min Skyld gerne sige, af levende Elfenben. Paa dette tænker De Dem flere rosenrøde Pletter et eller andet Sted. Tænk Dem denne lille Madonna klædt i ikke andet end den Kappe, som Godiva bar, nemlig hendes eget Haar, der bestaar af flydende Solstraaler, og saa videre, og saa videre —“

Og Friedrich begyndte at improvisere:

Mesteren sagde: træd ind i mit Værksted.
Og han tog i begge sine Hænder
som Skaberen, Gud, et lille Kunstværk.
Og hans bævende Hjerte bankede heftigt:
Som du nu ser det, saaledes saa' jeg det en Gang levende ...
og straks, straks
gled over mine Hænder
gyldne Bølger, kolde Læber ...

„Jeg siger ikke mere! jeg siger kun saa meget, at jeg gerne vilde skære denne Madonna ud i tysk Lindetræ, give den alle Livets Farver, og saa, for min Skyld, gerne gaa til Grunde.“

Friedrichs enthusiastiske Udbrud blev modtaget med højlydt Bravo.

Eva Burns var en, maaske noget mandhaftig, tiltalende, smuk Person, som havde overskredet sit femogtyvende Aar. Hendes Tysk og Engelsk var noget haardt, og maaske kunde en ildesindet Tilhører komme paa den Tanke, at hun havde en Papegøjes noget for tykke Tunge i Munden. Hendes Haar, der var mørkt og tykt, var skilt og laa ned over Ørerne. Hendes Skikkelse var bred og dadelløs. Da Friedrich talte og havde talt, saa' hun paa ham med sine store, mørke, eftertænksomt kloge Øjne.

Endelig sagde hun: „Det skulde De virkelig prøve paa at lave.“

Friedrichs og Damens Øjne mødtes, og den unge Lærde svarede hende i en Tone, der var halvt studentikos og halvt galant: „Miss ....

Miss ...“ — „Eva Burns,“ hjalp Willy ham! — „Miss Eva Burns fra Birmingham! Miss Eva Burns fra Birmingham, De har sagt et stort Ord. Hele Skylden falder paa Dem, hvis Verden bliver en daarlig Mediciner fattigere og en daarlig Billedhugger rigere!“

Det var imidlertid blevet mørkere, og man havde tændt Lysene, der var af det fineste Voks, i en lille Lysekrone, som hang over Bordet. „Jeg skulde slet ikke have noget imod det, hvis du med Gudesind og Menneskehaand eller for min Skyld gerne kun med Gudesind, det vil sige med Fornuft, vilde paavirke Menneskeslægtens Forplantning til højere Typer.“ Med disse Ord greb Peter Schmidt atter ind i Debatten. „Det er nemlig akkurat Lægevidenskabens Maal, dens endelige Maal, hvis du ikke har noget imod det. Der vil komme det Øjeblik, da det kunstige Kvalitetsvalg mellem Menneskene er obligatorisk.“ Kunstnerne brast i Latter. Uforstyrret endte Friseren: „Der vil da ogsaa en Gang oprinde en anden, endnu skønnere Dag, hvor Folk som vi i det højeste vil blive regnet for noget som i Øjeblikket de afrikanske Buskmænd.“

Lysene i Lysekronen var brændt ned, da man fandt det passende at bryde op fra det lille Gilde. Der var mørkt i Atelierne. Af en eller anden Grund havde Arbejderne tidligere end ellers holdt Fyraften. Med Lysestumperne fra Lysekronen blev der lyst om i de uddøde Rum. Lobkowiz afdækkede ét for ét de Arbejder, der var bestemt for Chicago: Handlen, Industrien, Forretningslivet, Arbejdet, Landhusholdningen ikke at forglemme! Modeller af Gips og Ler, hvis Omfang var kolossale. „Der kommer ikke noget ud af Kolosserne i Kunsten,“ sagde Ritter. Arbejderne var udført med Flothed og kastede, beskinnede af Vokslysene, kæmpemæssige Skygger. Willy sagde: „Altsammen til den Jubilæumsrummel, som er kommet efter fourteen hundred and nineteen two, altsammen til Verdensudstillingen i Chicago. Fra Norge kommer der et Vikingeskib. Kristoffer Kolumbus's sidste Efterkommer, en krumbenet Spanier, vil blive vist frem! Kæmpehumbug, hvad der til alle Tider er en Lækkerbidsken for de Herrer Amerikanere.“ Willy erklærede, medens han stadig aabnede Munden højt, at Ritter kun kunde takke sin abeagtige Hurtighed for at have faaet denne kæmpemæssige Opgave. Byggekommissionen havde allerede faaet samtlige Skitser af Ritter, inden de andre havde gjort Leret vaadt. „Jeg havde i den Tid,“ sagde Ritter, „i mit lille Atelier i Brooklyn i fulde otteogfyrretyve Timer ikke Hænderne ude af Kassen med Leret!“ — Alle disse dekorative Arbejder var bestikkende udført. „De generer mig i hvert Tilfælde ikke,“ mente Ritter, „for naar Udstillingen slutter, vil de kun eksistere paa Fotografiet.“ Willy sluttede med at sige: „Saadan er Amerikanerne nu en Gang. Vi vilde gerne bede om et Washington-Mindesmærke, Mister Ritter! De har maaske tilfældigvis et færdigt Washington-Mindesmærke i Vestelommen?“ — „Nej, men det skal nok blive skaffet til Veje inden Aften.“ — „Det kan

Fyren!" Willy rørte let ved sin forgudede Ritter. „Og derfor passer han i the United States of America."

Man traadte nu ind i Ritters specielle Værksted, hvor man fik ganske anderledes aandfulde Værker at se. Medens Topfigurerne til Chicago ikke fornægtede deres velbekendte markskrigerske Karakter, var alt her kunstnerisk. Et Relief, der fremstillede syngende Piger, stod endnu ufuldendt i Ler paa et tungt Staffeli og røbede gode Egenskaber. Man saa', endnu i Ler, en dekorativ Frise, dansende Fauner, Mænader, Silén paa sit lille Æsel, kort sagt et figurrigt Bakanttog. Man saa', ligeledes i Ler, en Figur til en Brønd, en nøgen Mand, der jovialt betragtede en Fisk, som han holdt i Hænderne. En anden Sankt Georg, der ikke fornægtede sit Forbillede af Donatello i det florentinske Nationalmusæum, var allerede færdig i Gipsafstøbning. I alle disse Kunstværker var der fundet en lykkelig Middelvej mellem Grækerne og Donatello og en Stil, der med al tilladelig Afhængighed udtrykte Mesterens Væsen.

De her samlede Arbejder var uden Undtagelse bestemt til en amerikansk Krøsus' Slotsbygning, en Mand, der var „en Nar efter" den unge Billedhugger og hans Kunst, og som med Skinsyge vaagede over ,at ingen af hans Frembringelser kom i fremmede Hænder. Han følte sig ganske som en ny Medici. Bygningen af Paladset, der omgivet af store Haver paa Long Island blev indrettet til ham, hans Hustru og hans Datter, og som næsten helt bestod af Marmor, havde allerede slugt Millioner af Dollars. Paa Budgettet stod der endnu flere. Havernes, Gaardenes og Værelsernes plastiske Udsmykning skulde ligeledes udelukkende udføres af Ritter efter frit Valg. Hvilke Opgaver i dette Amerika! Hvis Talenter var lige saa lette at skaffe til Veje som Dollaren i „our country", saa maatte der opstaa en tredje Renaissance om muligt endnu større end den store italienske.

Friedrich var formelig beruset af den unge Mands enestaaende Lykke, hvorved han især beundrede, hvorledes Held og Evne var forenede. Naar han sammenlignede det store i disse Kunstværker, der saa' ud som om de var frembragte i Leg, og den unge Mesters Sindsro med sin egen sønderrevne Tilværelse, paakom der ham for første Gang noget som en Pariafølelse, ja haabløs Nedslaaethed. Efterhaanden som Skæret fra Vokslysene spredte sig over den rige Kunst, skabt af Ritter, som overalt havde givet det vaade, formløse Ler Form og Sjæl, hviskede det i Friedrich: „Du har forsømt dit Liv! Bortødslet dine Dage! Det tabte vil du aldrig mere kunne skaffe tilbage." Og Naget, den bitre, bebrejdende Anklage mod et eller andet navnløst højere Væsen, rejste sig og vilde vide, hvorfor dette Væsen ikke havde ladet ham, Friedrich, i Tide slaa ind paa en saadan Vej.

Ritters Liv havde i hans Hjem faaet et Knæk. Under Militærtjenesten havde et eller andet Tilfælde af Raahed bevæget den unge Mand først til Opsætsighed, senere til Desertion. Nu havde han været nogle Aar i Amerika og maatte erkende, at dette Knæk i Hjemmet havde

været en uundgaaelig Betingelse for at kunne omplante Spiren i den nye, dertil virkelig egnede Jord. Jævnt, harmonisk og ligeligt voksede Ritters Personlighed her som et særlig fredet Træ, og Manglen paa militær Subordination hos denne unge Prins fra Geniernes Land blev en Gang for alle af Skæbnen udjævnet ved den Superordination, som tilkom ham.

Ritter sagde pludselig til Friedrich: „De havde jo ogsaa Billedhuggeren Toussaint fra Berlin om Bord paa „Roland“.“ I Stilhed havde Peter Schmidt bedt Kunstnerne om ikke at berøre Skibskatastrofen, fordi det kunde have slemme Følger for Vennens ejendommelige Nervøsitet. Denne Formaning gik i Forglemmelse. „Den stakkels Toussaint,“ sagde Friedrich, „haabede at finde Bjærge af Guld her. Og dog var han kun noget lignende som et Konditorgeni.“

„Og dog kan jeg forsikre Dem,“ sagde nu Lobkowiz, „at som Menneske var han paa en vis Maade storslaaet. Det var hans Hustrus overdrevne Hang til Selskabelighed og Naadens Straaler fra højere Steder, der trods stort Held havde sat ham tilbage i hans Formuesomstændigheder. Hvis han havde naaet Amerikas Jordbund, vilde han maaske have ladet sin Hustru sidde og var blevet en ganske anden Mand. Han vilde kun slide og slæbe, han vilde kun arbejde, helst om muligt staa paa Stilladset mellem dygtige Haandværkere med opsmøgede Skjorteærmer. En Gang sagde han til mig i Forbigaaende,“ sluttede Lobkowiz: „Hvis De en Gang i Amerika tilfældigvis skulde møde en Murersvend, der i Arbejdspausen tager sig sin Whisky med Brød og Kommenost til, og som ligner mig, saa kan De rolig tro, at det er mig. Og saa skal De ikke beklage mig, men ønske mig til Lykke!“

Igen en, tænkte Friedrich, som har skjult den bedste Del af sit Væsen under Tidens Gækkeri, og som ligesom jeg forgæves har søgt Forskellen mellem at være og at synes.

Billedhuggerens Gig holdt for Døren og blev overladt Friedrich og Doktor Peter Schmidt, der igen vilde tilbage til Meriden, til at køre dem til Stationen. Begge Herrerne maatte trykke sig ind i det lille Køretøj til den østrigske Trainer, Kammertjener, eller hvad han nu var. Ritter havde forestillet ham som Mister Boaba. Han var en ung Mand paa Ritters Alder, der bar Jockeyernes sædvanlige civile Dragt, en lille rund, brun Hat, brune Handsker og kort Overfrakke af lignende Farve. Han havde en kraftig Hage, hans Næse var fin, og Dun bedækkede hans Overlæbe. Man maatte kalde ham en smuk Yngling, da det dristige, ynglingeagtigt naive var det fremherskende i hans Ansigt. Han smilede let og lykkeligt, mens han tumlede den prægtige Graaskimmel frem gennem Cabernes, Lastvognenes og Sporvognenes Virvar.

Trods al det Fantasteri, der blev næret af dette Storstadsbilledes vilde tekniske Udskejelser, havde Byen dog noget vist provisorisk over sig. Hastværket, Fliden, Jaget, Forretningsdriften, Dollarraseriet havde

overalt pisket Tekniken op til at yde det forvovne. Skyskraberne, hvis underste Del man gik forbi, Luftbanerne, mellem hvis Piller man maatte gaa, Skinnerne paa aabne Pladser uden nogensomhelst Afspærring, paa hvilke Hurtigtoget tostemmigt, uafbrudt hylende dundrede forbi, alt dette gav et Billede deraf. Luftbanen der som en lysende Slange løb paa en eneste Række af Piller, bøjede brat om Hjørnerne, krøb ind i hver lille Gade og Gyde, var saa nær ved Husene, at man fra Vinduerne næsten kunde naa Vognene. „Galskab, Forrykthed, Vanvid!" sagde Friedrich. „Det er ikke saadan uden videre rigtigt," sagde Peter Schmidt, „bag ved alt dette ligger der netop en ganske hensynsløs Nøgternhed og Hensigtsmæssighed, som ikke lader sig standse." — „Det vilde være ganske afskyeligt, hvis det ikke var saa storslaaet," raabte Friedrich gennem Larmen. Stadigvæk Roland! Roland! „Wreck of the gigantic steamer Roland!" raabte Avisdrengene. — Hvad er det? Hvad er det? Jeg svælger i Liv! tænkte Friedrich. Hvad kommer den Historie mig ved? Da der kom en Standsning i Færdslen, maatte Graaskimlen holdes an. Den tyggede paa Bidslet, den kastede med Hovedet, Skum fløj fra dens Mule. Den saa' sig om, som om den med sine heroisk ildsprudende Øjne vilde ransage Hjerte og Nyrer paa den unge østrigske, i Kappe indhyllede Officer, der holdt Tøjlerne. Ved denne tvungne Standsning saa' Friedrich, hvordan Stabler af „World", „Sun" og „New Yorker Statstidende" blev konsumeret af Menneskemængden, der trængte sig frem, stødte og masede paa. Koen æder Græs, og New York aad Aviser. Og Gud være lovet, i „World", som Peter Schmidt havde grebet ud af Hænderne paa en Avisdreng, der med Livsfare trængte sig mellem Vognene hen til ham, stod der i Stedet for „Roland" allerede en ny Sensation. Grubeulykke i Pennsylvanien. Trehundrede Bjærgværksarbejdere indespærrede. En tretenetagers Skyskraber, et Spinderi brændt. Firehundrede Arbejdersker omkommet. „Efter os Syndfloden," sagde Friedrich, „Kullet er dyrt, Kornet er dyrt, Spiritus og Petroleum er dyre, men Mennesket er billigt som Brombær. Et det ikke ogsaa Deres Mening, Hr. Boaba," sagde Friedrich, „at vores Civilisation er en Feber paa enogfyrretyve Grader? Maa man ikke nok sige, at dette New York er et Galehus?"

Men den delfiske Vognstyrer Boaba havde med uforlignelig Elegance ført den frie Haand til Huen paa østerrigsk Officersmanér, hvormed et ligesaa afgjort som lykkeligt Smil krusede hans Læber, og hans Svar indeholdt aldeles ingen Tilslutning. „*Well, I love life; here one really lives. When there is no war in Europe, then it is wearisome.*" Han talte Engelsk, hvorved han paa en tydelig Maade tilkendegav sit Forhold til det gamle Kontinent.

Paa Banegaarden sagde Peter til Friedrich, idet han paa sin tyske Manér trykkede hans Haand: „Nu kommer du vel nok snart ud til mig til Meriden, Menneskebarn. Meriden er en Landsby, og derude kan man bedre komme sig end her!" Med et stille fatalistisk Smil svarede Friedrich: „Jeg har ikke ganske frie Hænder, min Søn!" — „Hvorfor

ikke?“ — „Jeg har Pligter! Jeg er bundet!“ — Med det intimeste Venskabs Indiskretion spurgte nu Schmidt: „Hænger det sammen med Madonnaen?“ — „Kan være,“ sagde Friedrich, „at det er saadan noget lignende. Den stakkels lille Pige har mistet sin Fader, altsaa sin Beskytter, og da jeg til en vis Grad havde Del i hendes Redning ....“ — „Altsaa alligevel!“ — „Ja og nej,“ svarede Friedrich, „jeg skal senere en Gang fortælle dig nærmere om det. I hvert Tilfælde gives der Øjeblikke, hvor hele Ansvaret for et eller andet Medmenneske pludselig paa overraskende Maade bliver væltet over paa en.“ Peter Schmidt lo: „Du mener, naar en fremmed Kvinde i Storstadens Forvirring lægger et Pattebarn i dine Arme med Bøn om, at du vil holde det et halvt Minut, og Kvinden saa ikke kommer tilbage?“ — „Jeg skal forklare dig alt senere!“ — Jernbanetoget med de lange og godt byggede Vogne satte sig langsomt i Bevægelse; uden Spor af Støj gled det med det samme upaaagtet bort.

Da Friedrich var vendt tilbage til Klubhuset, havde han gennem Petronilla ladet Ingigerd spørge, om hans Besøg var hende belejligt. Den gamle kom tilbage med den Besked, at Signorina bad ham vente et Kvarter. Hun tilføjede, at Maleren Signor Franck var hos hende. Inden hun havde gjort den Tilføjelse, havde Friedrich haft til Hensigt at vaske sig og klæde sig om. Men nu steg Blodet ham til Hovedet, og han løb, idet han tog to-tre Trin ad Gangen, straks op paa første Sal, hvor han bankede heftigt paa Ingigerds Dør. Da ingen raabte „kom ind“, traadte han uopfordret ind og saa' Zigeunerynglingen Franck sidde Side om Side med Ingigerd. Han havde lagt et temmelig stort Ark Papir under Glødelampen og tegnede noget, som Friedrich, da han nærmede sig, saa' var flygtige Skitser til et Kostume. „Jeg lod Dem jo bede om først at komme om et Kvarters Tid,“ sagde Ingigerd surmulende. — „Og jeg kommer, naar det passer mig,“ sagde Friedrich.

Franck rejste sig uden nogensomhelst Hast og gik ud ad Døren, idet han næsten hjerteligt grinede til den unge Lærde. Ingigerd raabte efter ham: „Rigo, husk nu, at De har lovet at komme igen.“

Med synlig Ærgrelse og temmelig groft spurgte Friedrich: „Hvad har denne unge Mand at bestille i dit Værelse, Ingigerd? Og Rigo? Hvad skal det sige? Er I da gale?“ — Skønt denne Tone maatte være ny for den lille skibbrudne, lod den dog alligevel til at være den rette, for hun sagde meget ydmygt: „Hvorfor har De været saa længe borte?“ — „Det skal jeg senere fortælle dig, men foreløbig frabeder jeg mig den Slags Venskaber. Hvis du endelig vil gøre noget for ham, saa forær den Flab en Kam, en Neglebørste og en Tandbørste. For øvrigt hedder den unge Mand ikke Rigo, men Max, er en temmelig forsumpet Fyr og bliver udelukkende holdt paa Benene af sine Venner.“

Ingigerd havde let ved at beskæmme Friedrich: om Folk var fattige eller rige, naragtigt eller daarligt klædt, det var uden Forskel for hende. Friedrich tav og trykkede sine Læber mod hendes Tinding.

„Hvor har du været?“ spurgte hun. Friedrich fortalte om Peter

Schmidt og om de glade Timer, han havde tilbragt i Ritters Atelier. Hun sagde: „Jeg kan ikke lide det! Saadan noget holder jeg ikke af!“ Og hun tilføjede: „Hvor kan man sidde saadan og drikke Vin.“

Omtrent en Time efter dette bad Friedrich sin forhenværende Elev Willy Snyders om at hjælpe ham med at finde et Pensionat, hvor Ingigerd kunde blive godt anbragt. Willy maatte kunne indse, at det dog ikke gik an at lade en ung Dame bo i et Klubhus for Ungkarle. Willy indsaa det, ja han havde allerede skaffet et fortræffeligt Opholdssted til Veje i Fifth Avenue.

Den næste Dags Morgen var Friedrich atter traadt ind til Ingigerd, overvældet af Bevægelse. Den Beslutning, som han denne Gang var opfyldt af, var skabt af en Storm i hans Sind, som nu maatte slippes ud. Han sagde: „Skæbnen, Ingigerd, har ført os sammen. Du har sikkert trods alt det tilfældige, vi har oplevet sammen, ligesom jeg en Følelse af, at der har været en Forudbestemmelse med i Spillet.“ Og han begyndte paa et gennemtænkt Skriftemaal af sin Fortid: fortalte om sine Ungdomsaar, fortalte med al tænkelig Skaansel og Kærlighed om sin Hustru. Der var intet Haab om at se hende rask igen. „Jeg har overfor hende,“ vedblev han, „saavist ikke andre Bebrejdelser at gøre mig, end at jeg har været et Menneske med god Vilje og mangelfuld Evne! Men jeg var maaske ikke nogen Mand for hende, for saa vidt som jeg ikke kunde støtte hende med den Ro i Sindet, som jeg selv i saa høj Grad mangler. Og i hvert Tilfælde, da Katastrofen endelig kom, og da der — en Ulykke kommer jo sjældent alene — ogsaa traadte ydre Skuffelser til, havde jeg Møje med at holde mig selv oppe. Jeg siger det kun ugerne,“ vedblev han, „men det er Sandhed, og jeg siger det til dig, at jeg mere end en Gang i en ganske bestemt Hensigt har haft Revolveren i Haanden. Livet var paa en blytung Maade blevet mig uinteressant. Synet af dig, Ingigerd, og sælsomt nok Skibbruddet, som jeg nu skulde opleve ikke blot symbolsk, men i Virkeligheden, har lært mig igen at sætte Pris paa Livet! Dig og det blotte Liv, de to Ting, som jeg har reddet fra Skibbruddet. — Hvad der er sket, har jeg selv opsøgt, Ingigerd! Men der kom meget, meget mere over mig, end jeg havde søgt. Jeg staar igen paa fast Land. Jeg elsker Jordbunden. Jeg kunde gærne klappe den, og alligevel er jeg ikke tryg, Ingigerd! alligevel er jeg saaret, indvendig og udvendig. Du har mistet noget! Jeg har mistet noget: vi har set den anden Side af Tilværelsen, Tilværelsens utilslørede Afgrundsskygger. Ingigerd: skal vi to holde sammen? Vil du være Roen og Freden for en sønderrevet og sønderflænget, der i Dag er begærlig, i Morgen overmæt og som længes efter Tro og Fred? Kunde du opgive alt det, som hidtil har fyldt dit Liv, Ingigerd, naar jeg lader alt det bag mig, som hidtil har adsplittet mit Liv? Skal vi begge begynde et nyt Liv, jævnt og bramfrit og paa en ny Basis og leve og dø som almindelige Mennesker? Jeg vil bære dig paa Hænderne, Ingigerd.“ Og han gjorde den samme Bevægelse med Hænderne som mellem Kunstnerne, da han talte om sin Madonna. — „Jeg vil ....,“

men han afbrød sig selv og sagde: „Tal! Sig det ene Ord, Ingigerd! Kan du .... kan du blive min Kammerat?“

Ingigerd stod ved Vinduet, saa' ud i Taagen og trommede med en Blyant paa Ruderne. Saa sagde hun: „Ja, maaske Hr. von Kammacher!“ Han foer op: „Maaske? — Og Hr. von Kammacher?“ — Hun vendte sig om og sagde hurtigt: „Hvorfor er du ogsaa altid saa frygtelig heftig? Kan jeg da vide, hvad jeg kan, og hvad jeg ikke kan, og om jeg egner mig til det, du vil og behøver?“ Han sagde: „Det drejer sig her om Kærlighed!“ — „Jeg holder af dig, ja,“ sagde Ingigerd, „men hvor kan jeg vide, om det er Kærlighed?“ Det forekom Friedrich, som om han aldrig i sit Liv havde nedværdiget sig saa dybt som nu. Imidlertid havde det banket paa Døren, og en Herre i Paletot, med Cylinderen i Haanden og de nationale brune Handsker paa de tykke Hænder var med et „Excuse me“ traadt ind. Da han havde overbevist sig om, at han stod for Ingigerd Hahlstrøm, forestillede han sig som Direktør Lilienfeld fra Fifth Avenue-Teatret og overrakte paa samme Tid sit Kort. Medens Gæsten henvendte sig til Pigen med en længere Speech, underrettede dette Kort Friedrich om, at Lilienfeld ikke blot var Direktør for Fifth Avenue-Teatret, men ogsaa Indehaver af en Varieté og i det hele taget Impresario. Hr. Lilienfeld sagde, at han havde „den naadige Frøkens“ Adresse fra den armeløse Kunstskytte Stoss. Det var kommet ham for Øre, at hun var kommet i Uoverensstemmelse med Webster og Forster. Saa havde han sagt til sig selv: han vilde i hvert Tilfælde ikke svigte en god Vens Datter. Han havde ikke alene kendt hendes Fader, men ogsaa hendes Moder. Og Hr. Direktør Lilienfeld gik derefter over til at udtrykke sin Beklagelse over hendes Faders, hans Vens Død.

„Frøken Ingigerd Hahlstrøm,“ sagde Friedrich, „har af Helbredshensyn hidtil ikke kunnet optræde offentligt. Men nu har Webster og Forster imidlertid paa en saa raa og sjofel Maade truet den unge Dame gennem Mellemmænd og Breve, at hun har taget den Beslutning i intet Tilfælde at optræde hos disse Folk.“ — „Aldrig!“ sagde Ingigerd. „Aldrig nogensinde!“

Friedrich vedblev: „Gagen er desuden jammerlig! Vi har Breve her med Tilbud, som er steget til det tredobbelte, ja firdobbelte.“ — „Det er ganske i sin Orden!“ erklærede Direktør Lilienfeld. „Tillader De mig at komme med et Raad: først vilde jeg gerne berolige Dem, hvis Websters og Forsters Forsøg paa at skræmme Dem skulde have gjort Dem noget usikker. Kontrakten med Deres Hr. Fader har nemlig af forskellige Grunde ingen retslig Gyldighed. Tilfældet har villet, at jeg er temmelig nøje underrettet om Deres afdøde Hr. Faders og Deres Fru Moders Skilsmisseforhold, jeg er det fra begge Sider og desuden gennem min Broder, Deres afdøde Faders Sagfører. Den Gang blev De, Frøken, retsligt tilkendt Deres Moder. Deres Fader har altsaa, naar man skal tage det nøje, overhovedet ingen Ret haft til at afslutte en Kontrakt. De er flygtet, De er gaaet med Deres Papa, fordi

De med Liv og Sjæl hang ved Deres Papa, og fordi Forstaaelsen mellem Dem og Deres Fru Mama maaske var en lille Smule mindre god. Og jeg betænker mig ikke paa at sige: De har gjort Ret deri, det har De! Thi han, Deres Fader, har uddannet Dem til en stor Kunstnerinde."

„Jo, jeg takker!" Ingigerd kom til at le og protesterede uvilkaarligt ved den blotte Erindring om en saadan Uddannelse til Kunst. „Hver evige eneste Morgen, medens han nok saa gemytligt røg sin Shagpibe, lod han mig splitternøgen gøre Spring og Vridninger paa et Tæppe. Om Eftermiddagen satte han sig til Klaveret, og saa gik det løs igen."

Direktøren vedblev: „Paa det Punkt var Deres Fader simpelthen storartet. Tre eller fire internationale Stjærner af allerførste Rang har han, hvis det maa være mig tilladt at sige det, stillet paa Dansebenene. Han var to Verdensdeles Dansemester." Direktøren lo megetsigende: „Ganske vist ogsaa meget andet interessant ved Siden af. Men lad os holde os til Hovedsagen: hvis De ønsker det, er Deres Kontrakt med Webster og Forster betydningsløs."

„Jeg nægter ikke," begyndte han paa ny og vendte sig denne Gang særlig henimod Friedrich, „jeg nægter ikke, at jeg, skønt fuldt ud Gentleman, ogsaa er Forretningsmand. Og som saadan tillader jeg mig at henvende et Spørgsmaal til Dem, Hr. Doktor: er det overhovedet endnu Deres Mening at lade Deres Protegé optræde offenligt, eller er den Beslutning at trække Dem tilbage til Privatlivet modnet hos Dem?" — „Nej slet ikke," sagde Ingigerd meget bestemt.

Friedrich følte sig som en Sabelsluger, der ikke straks er i Stand til at befri sig for Staalet. „Nej," sagde han ogsaa, „jeg vilde ganske vist ønske, at Frøken Ingigerd overhovedet ikke mere vilde optræde, fordi hun har et sart Helbred. Men hun paastaar selv, at Sensation er nødvendig for hende. Og naar jeg overskuer Tilbudene, de Honorarer, som er blevet hende budt, saa ved jeg ikke, om jeg har Ret til at holde hende tilbage."

Direktøren sagde: „Hr. Doktor, jeg beder Dem, gør det ikke! — Jeg fandt Dørene aabnede dernede, jeg traadte ind i Huset, jeg bankede paa flere Døre, der var ingen, der svarede, og ingen, der aabnede. Endelig naaede jeg herhen og havde den Lykke at være ved Maalet. Min Frøken, Hr. Doktor, lad mig udkæmpe Sagen med Webster og Forster, det er rene Blodsugere, og de har desuden fornærmet Damen. For jeg kan forsikre Dem, at der fra den Kant stadig bliver sat Rygter af den allernederdrægtigste Art i Omløb." — „Maa jeg bede om Navne!" sagde Friedrich og blegnede. „Pst!" — Direktøren hævede beroligende begge sine Hænder, og det forekom Friedrich, at Forretningsmanden blinkede lunt. Det var som om en pludselig paatrængende, bred Latter uformodet fordærvede ham al Forretningsalvoren. „Aa Gud," rabte han, „altfor megen Ære! Altfor mange Omstændigheder!" Og Manden saa' nu kynisk lige paa Friedrich med runde, store Øjne. Saa vedblev han: „Jeg overbyder med et Engagement paa fem-

hundrede Mark mere pr. Aften, altsaa cirka hundrede og fyrretyve Dollars mere end noget af de Tilbud, De hidtil har haft, Udgifter og Omkostninger fraregnet. Optræd om to, tre eller fire Dage. Hvis vi er enige, kan vi straks køre op til Sagføreren."

Næppe ti Minutter senere stod Friedrich og Ingigerd sammen med omtrent tyve Personer i en Kæmpeelevator, der førte dem op til femtende Etage i et Forretningshus i City. Lilienfeld sagde til Friedrich: „Hvis De endnu ikke kender den Slags, saa vil De forbavses over en søgt amerikansk Sagførers Kontor. Der er for Resten to af dem: Brown og Samuelson. Men Brown er et Fæ, den anden gør det alt sammen."

Straks efter stod de hos Samuelson, den berømte New Yorker-Sagfører. I Kæmpesalen, en Skrivefabrik, hvor Damer og Herrer arbejdede ved Skrivemaskiner, var der for Chefen afdelt et Rum af Træ og mat Glas. Manden, der ikke var videre høj, havde en daarlig Farve og bar Kristusskæg. Hans Dragt var alt andet end ny, snarere slidt. Han var i det hele taget intet Mønster paa amerikansk Renlighed. Man beregnede hans Aarsindtægt til henved Hundredetusinde Dollars. Kontrakten mellem Lilienfeld og Ingigerd blev sluttet i Løbet af femten Minutter, en Kontrakt, der paa Grund af Ingigerds Mindreaarighed iøvrigt var ligesaa lidt retsgyldig som den med Webster og Forster. For Resten viste det sig, at Hr. Samuelson, der talte med meget sagte Stemme, indgaaende var underrettet om Sagernes Stilling i Spørgsmaalet Hahlström-Webster og Forster. Han smilede kun meget ringeagtende, da disse Herrer og deres Fordringer kom paa Tale og sagde: „Vi lader dem ganske roligt komme til os."

Da Ingigerd og Friedrich paa Hjemvejen sad alene i Caben og den forreste Vinduesvæg var lukket, omfavnede Friedrich Pigen lidenskabeligt. „Hvis du optræder offentligt, Ingigerd," sagde han, „bliver jeg vanvittig."

Den stakkels unge Lærde begyndte igen, denne Gang under hede Omfavnelser, at udøse sig om den Pine, han led. Han sagde: „Jeg er et Menneske, som er ved at drukne! Som selv her paa den sikre Jordbund maa drukne, hvis du ikke rækker ham Haanden! Du er stærkere end jeg! Du kan redde mig. Verden er intet for mig, hvad jeg har mistet var intet, vil aldrig blive noget for mig, hvis jeg skal miste Dig." — „Du er ikke svag!" sagde Ingigerd. Hun aandede tungt, hendes smalle Læber skiltes. Og atter laa det frygteligt forføreriske Smil udbredt som en Maske over hendes bevidstløse Ansigt. Hun henaandede: „Tag mig! Bortfør mig."

De tav længe, medens Caben rullede videre paa sine Gummihjul. Saa sagde Friedrich: „Nu kan de vente længe paa dig, Ingigerd. I Morgen er vi hos Peter Schmidt i Meriden!" Men hun lo, ja lo ham ud, og han forstod meget godt, at han havde bragt hendes Legeme, men ikke hendes Sjæl til at smelte.

Man holdt foran Klubhuset. Friedrich fulgte Ingigerd til Gade-

døren. Tavs, kæmpende med sin Bevægelse og sin Beskæmmelse, trykkede han hendes Haand. Tavs steg han igen ind i Caben. Han havde givet Kusken et eller andet tilfældigt Maal at køre til. Friedrich krøb sammen. Han skammede sig. Saasnart han var alene, skældte han sig selv ud med den lidenskabeligste Heftighed med de allerforagteligste Skældsord. Han tog sin bløde Hat, som han endnu ikke havde ombyttet med New Yorker Cylinderen, af Hovedet, tørrede Sveden af Panden og slog paa samme Tid sin knyttede Haand imod den. „Min stakkels Fader! Om en Maaned vil jeg maaske være hverken mere eller mindre end Sutenør hos en Skøge. Man vil kende mig, give mig, hvad der tilkommer mig. Enhver tysk Barber i New York vil fortælle, hvem min Fader er, hvad jeg lever af, og hvem jeg løber efter! Jeg vil blive Hund, Abe og Kobler for denne elendige lille Tøjte og Djævel. Den hele tyske Koloni i de smaa og store Byer, hvor vi dukker op, vil i mig se et typisk Eksempel paa, hvor dybt ned i Kloaken et Medlem af den tyske Adel, et tidligere dygtigt Menneske, Mand og Familiefader, kan synke."

I denne Tilstand af Selverkendelse og Beskæmmelse lod Friedrich, under den hurtige Kørsel gennem Broadway, Blikket glide langs med Husene, uden rigtigt at se noget. Pludselig rejste han sig hurtigt op fra den tilbagelænede, ligesom sammenkrøbne Stilling, da han fik Øje paa et Skilt med Ordene „Hofmann Bar". Han saa' paa sit Uhr og kom i Tanker om den Aftale, der var truffet paa „Hamburg". Det var Dagen og det var Tiden mellem tolv og ét, da de Skibbrudne endnu engang vilde træffe sammen med deres Redningsmænd i Hofmanns Bar. Caben kørte forbi Baren, skønt Friedrich gav Stoppesignal. Friedrich steg ud, betalte og traadte straks efter ind i den bekendte New Yorker Vinstue.

Han saa' en lang Disk, Marmorplader, Marmorefterligninger, Messing, Sølv og Spejle, paa hvilke der ikke var et Støvgran at opdage. Mange blanke, tomme Glas, Glas med Halmstraa i og Glas med Isstykker. Barkeepers i dadelfrit Linned serverede de forskelligartede amerikanske Drinks med en Færdighed, der nærmede sig Kunst, og en Ro, der ikke lod sig forstyrre af noget.

Væggen bag ved Disken havde, saa højt man kunde naa, mange skinnende Haner af poleret Metal og Gennemgange til Husholdnings- og Forraadskamrene. Ovenover alt dette hængte der Billeder. Friedrich saa' ud over Hovederne paa de Folk, der stod eller sad langs Baren, og som havde skudt den runde Hat eller Cylinderen bag i Nakken, hans Blik mødte en kostelig kvindelig Scene af Courbet, Faar af Troyon, et klart, skyet Søstykke af Duprés, flere udsøgte Billeder af Charles François Daubigny: et Dyrelandskab med Faar, et andet med en dobbelt Fuldmaane: over Horisonten og som Spejlbillede i en Vandpyt desuden to drøvtyggende Tyre! — Friedrich saa' en Corot: Træ, Ko, Vand, herlig Aftenhimmel! — En Diaz: Fiskedam, gammel Birk, Lysrefleks i Vandet! — en Rousseau: kæmpestort

Træ i Storm! — en Jean François Millet: Krukke med Bær, Tinske og Kniv! — et mørkt Portræt af Delacroix! — endnu en Courbet: Landskab, kompakt i Malemaaden! — en lille Bastien Lepage: Pige og Mand i Græsset, med meget Lys! — desuden mange andre fortræffelige Billeder. Han var saa fængslet af Synet af dem, at han næsten glemte, hvad han lige havde gennemgaaet, og hvorfor han var kommet.

Da Friedrich i næsten fuldkommen Selvforglemmelse stod med Blikket fæstet paa dette Adelsgalleri af fransk Kunst, blev han forstyrret af en temmelig højrøstet Gruppe af Gæster, der med Skrig, Latter og en vis Uro adskilte sig fra de andres Ro. Pludselig blev en Haand lagt paa hans Skulder, han foer sammen og saa' ind i Øjnene paa en Mand, hvis skæggede Hovede han baade kendte og ikke kendte. Cocktails og andre gode Drikke havde givet Mandens Ansigtsfarve et pæonagtigt, i det blaalige spillende Anstrøg. Den fremmede sagde: „Men hvad er dog det, kære Doktor, kender De ikke Kaptejn Butor?" Gud ja, det var jo Kaptejnen, Manden, som Friedrich skyldte sit Liv.

Og nu kendte han ogsaa Gruppen, hvis Larm havde forstyrret ham i at betragte Malerierne. Det var den armeløse Artur Stoss, hvis Tjener Bulke sad lidt derfra. Det var Doktor Wilhelm, Maleren Fleischmann, Maskinisten Wendler. Det var to Matroser fra „Roland", der havde faaet nye Dragter og Huer. Man havde allerede skaffet dem Plads paa en anden Damper.

Friedrich blev nu lydelig hilset. Artur Stoss sang netop den gamle Vise om, at han vilde opgive Rejsen og slaa sig til Ro. Han talte meget og højt om sin Hustru og syntes at lægge Vægt paa at kundgøre, at han virkelig havde en saadan. Hans Held, sagde han, havde denne Gang været enormt, man havde Aftenen forud stormet Podiet og baaret ham rundt paa Skuldrene.

„Naa, Kollega," spurgte Doktor Wilhelm, „hvordan gaar det? Hvordan har De tilbragt Deres Tid?" — „Saa la la!" Friedrich trak paa Skuldrene.

Han forstod ikke selv, hvordan denne summariske Affærdigelse af den indholdsrige Tid kom over hans Læber. Men mærkværdigt nok, var der her paa Land i Hoffmanns Bar blevet lidt eller intet tilbage af hans Trang til at meddele sig til sin Kollega. „Hvordan gaar det vores lille?" spurgte Wilhelm og smilede megetsigende. — „Jeg ved det ikke," svarede Friedrich med et Udtryk af kølig Fremmedhed. Han tilføjede: „Eller hvem mener De, kære Kollega?" Da Friedrich gav den Slags noget kejtede Svar, vilde Samtalen ikke komme i Gang. Han selv begreb i de første ti-femten Minutter ikke, hvorfor han egentlig var kommet her. Desuden var Gruppen paa en pinlig Maade blevet kendt blandt Gæsterne paa Baren som de Reddede fra „Roland". Alle maatte lægge Mærke til Stoss, Manden uden Arme. Selv drak han ikke, men han havde „Spenderbukserne" paa. Og denne Omstændighed havde bevæget Kaptejn Butor, Maskinisten Wendler, Maleren

Fleischmann og Matroserne til at gøre kraftig Besked. Doktor Wilhelm lod sig heller ikke nøde.

Han berettede med sagte Stemme, at man i New Yorker Statstidende havde aabnet en Indsamling til Fordel for Maleren Fleischmann, og at der allerede var blevet overrakt ham en Sum i Dollars, saa stor som den stakkels Fyr vist aldrig før havde set paa en Gang. Nu lo Friedrich hjerteligt, for han forstod, hvorfor Fleischmann saa urokkeligt paa samme Tid drak sig fuld og spillede saa vældigt op.

„Hvad siger De til det, Hr. Doktor?" Med disse Ord henvendte Fleischmann sig til Friedrich, lo og viste ham Væggen, der var behængt med Billeder. „Naa, hvad mener De, hvad siger De til det! Saadan noget skal kaldes Kunst! Saadan noget bliver for Millioner og atter Millioner indført fra Frankrig. Saadan noget prakker man Amerikanerne paa. Jeg vædder paa, at hvis en af os ikke tegnede bedre end ham dér, eller ham dér" — han pegede paa tilfældige Billeder, — „saa vilde han hos os i München, Dresden eller Berlin blive henvist til at lære Begyndelsesgrundene."

„De har ganske Ret," sagde Friedrich leende.

„Pas paa," raabte Fleischmann, „jeg skal aabne Øjnene paa Amerikanerne. Den tyske Kunst ..." Men Friedrich hørte allerede ikke mere efter, kun forekom det ham efter nogen Tids Forløb, at Fleischmann utallige Gange havde misbrugt de samme Ord.

Friedrich sagde derpaa temmelig ugenert til Wilhelm: „Kan De huske, hvordan denne brølende Sælhund, dette vanvittigt grinende Kvæg, dukkede op af Bølgerne foran vores Baad?"

Kaptajn Butor og Maskinist Wendler, der havde let frygteligt over et eller andet, traadte hen til dem med svømmende Øjne, som om de mente, at Øjeblikket nu var kommet til at være alvorlig sammen med de to Læger. „Har De hørt, mine Herrer," sagde Kaptejnen, „at der af New Foundlandsfiskerne allerede er signaliseret Vragstumper og Lig? Der er ogsaa fundet Redningsbøjer fra „Roland". Vragstumperne og Ligene skal efter Sigende være skyllet op paa en Sandbanke. Mange Hajer og en hel Mængde Fugle driver om i Nærheden." Wilhelm spurgte: „Hvad mener De, Kaptejn: vil man efter Deres Mening endnu kunne bjærge nogen fra „Roland", død eller levende?" Om de levende kunde Hr. Butor intet sige: „Det kunde jo være, at en eller anden Baad var drevet endnu længere mod Syd og havde truffet rolig Sø. Kun er de da kommet ud af de store Damperes Kurs, og det kan være, at de i tre-fire Dage intet Skib træffer. Vrag, Vragstumper og døde bliver ofte ført mod Syd af Labrador-Strømmen, til de træffer Golfstrømmen, som da driver dem mod Nordost. Naar Vragstumperne og Ligene i Nærheden af Azorerne gaar med Strømmen mod Nord, saa kan de i Løbet af kort Tid være nogle tusinde Sømile nordligt og endogsaa ved den skotske Kyst."

„Saa kan dog altsaa," sagde Friedrich, „vores blonde, prægtige

Kaptejn muligvis finde sin Grav i skotsk Jord, paa en Kirkegaard for de navnløse."

„Vi stakkels Kaptejner!" sagde Butor, der mindede noget om en tysk Sporvognskonduktør. „Man forlanger af os, at vi som vor Herre Jesus Kristus skal kunne byde over Hav og Storm, og kan vi det ikke, saa har vi Valget imellem at drukne i Havet eller blive hængt paa Land."

Artur Stoss traadte hen til dem: „Kan De huske, mine Herrer, om Skotterne var lukkede, da vi sank?" Friedrich tænkte sig om, saa sagde han: „Nej!" — „Det Indtryk havde jeg ogsaa," sagde Stoss. „De Herrer Matroser paastaar, at de ikke ved noget om det. ‚Vi udførte de Befalinger, vi fik,' sagde de." Maler Fleischmann raabte ind imellem: „Skotterne har ikke været lukkede. Jeg har overhovedet ikke set Kaptejnen, saa jeg ved altsaa ikke, hvad Slags Mand han var. Skotterne har i hvert Fald ikke været lukkede. Jeg havde Plads," fortalte han videre, „ved Siden af en Familie af russisk-jødiske Udvandrere. Saa følte vi et frygteligt Stød, som om noget blev sønderslaaet og splintret, eller som om Skibet var løbet paa en Granitklippe. Og saa brød Paniken ogsaa straks løs. Alle blev forrykte, alle blev fuldkommen vanvittige. Og vi fløj nu rundt mellem hverandre og stødte Hovederne mod hverandre og mod Væggen." Han smøgede Ærmet op. „Dèr kan De se, hvordan jeg er blevet flaaet. Der var nemlig en sort Russerinde, som havde sørget for .... som havde sørget for, siger jeg, at Tiden ikke var faldet mig lang." — Wilhelm saa' betydningsfuldt paa Friedrich. — „Hun slap mig ikke! Hun var bleven ganske hæs af at skrige! Hun peb kun! Hun holdt fast i mig, og De skulde vide hvorledes, og stønnede hele Tiden: enten gaar De til Grunde med mig, eller ogsaa maa De redde mig! Hvad skulde jeg gøre? Jeg maatte virkelig give hende et Slag i Hovedet."

„Ja, hvad skal man gøre i saadan et Tilfælde?" sagde Maskinist Wendler, „Skaal, mine Herrer!"

„A propos," sagde Stoss, „Hr. Doktor von Kammacher, jeg kommer i Tanker om den lille Hahlstrøm. De skulde raade hende til, saa snart som muligt, at komme til Rette med Webster og Forster. Hvis De hindrer Pigen i at optræde, saa staar De hende virkelig i Lyset!" — „Jeg?" spurgte Friedrich. „Hvad mener De?" — Uforstyrret vedblev den armeløse: „Webster og Forster er ellers meget anstændige Folk, men de har Indflydelse, og deres Magt er uberegnelig! Ve den, der kommer paa Kant med dem!"

— „Undskyld, Hr. Stoss, gør Dem ingen Ulejlighed. Jeg er aldeles ikke sat til Formynder for den stakkels faderløse, som De taler om!"

„Naa — naa, stakkels faderløse!" sagde Stoss, *„There's money in it,* siger Bussinessmanden. Glem ikke, at vi her er i Dollarlandet."

Friedrich var indigneret. Han havde mest Lyst til at tage sin Hat og gaa sin Vej. Han kunde ikke længere begribe, hvorfor han kom sammen med disse Folk. For at bøje af og komme bort fra nogen Vrede og

daarligt Humør, og vel ogsaa af en ædlere Bevæggrund, begyndte han nu pludseligt at tale om Tjenestepigen Rosa og beklagede, at man gjorde saa lidt for hende. Han havde større Lyst til at hjælpe hende, end noget som helst andet Kvindemenneske. Han var ingen Kræmmer. Han købslog ikke. Men naar man havde samlet Penge ind og ikke havde samlet ind til Rosa, saa havde man ikke gjort noget for en virkelig Heltinde fra „Roland". — „Hvad mener De? Hvad mener De?" spurgte Fleischmann forskrækket og med en vis Barskhed. Den Tanke slog ned i ham, at man maaske kunde faa i Sinde at dele hans Rov. Ved disse Ord traadte Bulke til: „Husk paa, Hr. Fleischmann: Rosa var den første, der saa' Dem! Hvis Rosa ikke havde været der og trukket Dem op af Vandet, — Pigebarnet er stærk som en Bjørn! — — Af os andre havde De snarere faaet endnu en over Nakken med Aaren." — „Hvad De dèr siger, De — Fæhovede," sagde Fleischmann og trak sig tilbage, „er noget rigtigt Sludder! Jeg har ingen Anelse om det." Saa vendte han sig om mod Billedvæggen og sagde om en af de vidunderlige Daubignyer: „Ved Gud, jeg ser i et Væk de skrækkelige, maanesyge Okser for mig." Friedrich betalte, anbefalede sig og gik sin Vej.

De andres Forslag om at spise Frokost sammen havde han for sin Part afslaaet saa høfligt, som det paa nogen Maade var ham muligt.

Ude paa Gaden spurgte han sig selv, hvorfor han egentlig havde saa lidt Humor. Hvad kunde disse skikkelige Folk gøre for, at han var saa overnervøs. Det laa i hans Natur, saa snart han havde indset sin Uret, saa vidt muligt straks at gøre den god igen. Da han var kommet paa det rene med sig selv, vendte han derfor om i den Hensigt dog alligevel at deltage i sine Ulykkes- og Lykkesfællers Frokost.

Det varede flere Minutter, inden Hoffmanns Bars Porte igen dukkede op for hans Øjne. Broadway var som altid fuld af Folk, og to endeløse, med korte Mellemrum afbrudte Rækker af de gule Tovbanevogne kørte forbi hinanden. Luften var kold. Larmen var stærk, og i denne Larm saa' Friedrich netop sine Lidelsesfæller fra Skibbruddet træde ud af Baren. Lige da han vilde vinke med Haanden, gled han. En eller anden Frugtkerne eller en Æbleskal paa det vaade Fortov var Aarsagen til det. I samme Øjeblik raabte en Stemme: „Fald ikke, Hr. Doktor. *How do you do?*" Friedrich stod fast igen og saa' en statelig, smuk Dame, der var tilsløret og havde Pelshue og Pelsjaket. Da han saa' nærmere til, genkendte han Miss Burns.

„Hr. Doktor, jeg har Lykken med mig," sagde hun, „for jeg kommer meget sjældent i denne Del af Byen, og jeg har netop i Dag kun gjort denne Omvej til min Restaurant, fordi jeg skal købe noget her i Nærheden. Hvis De ikke var snublet, vilde jeg forøvrigt slet ikke have lagt Mærke til Dem. Desuden har en ung Dame, som De kender, Frøken Hahlstrøm, som Hr. Franck tog med til det Ritterske Atelier, opholdt mig længere end sædvanlig."

„Spiser De alene, Miss Burns?“ spurgte Friedrich.

„Ja, jeg spiser alene,“ sagde hun, „forbavser det Dem?“ — „Nej, aldeles ikke,“ skyndte han sig at forsikre hende. „Jeg vilde bare spørge, om De har noget imod, at jeg spiser Frokost sammen med Dem?“

„Tvært imod, Hr. Doktor, det vilde jeg være meget glad ved.“

Det statelige Par blev, da de gik videre, bemærket af mange forbigaaende. „Maa jeg bede Dem,“ sagde Friedrich, „om bare et Øjeblik at staa stille. Ind i den Sporvogn stiger nemlig netop nogle Folk, som efter Guds uudforskelige Vilje er blevet dels mine Redningsmænd og dels reddede sammen med mig. Jeg vil ikke gærne møde de Herrer een Gang til.“

Friedrich vedblev, da den frygtede Skare var rullet bort til Brooklyn: „Jeg takker Himlen, Miss Burns...“ Han stammede i det. — Hun lo og sagde: „De mener, for at De er blevet reddet fra disse Herrer i Sporvognen?“ — „Nej, for at jeg har truffet Dem, og for at De har reddet mig fra disse Herrer. Jeg tilstaar, at jeg er utaknemlig. Men der er nu for Eksempel Kaptejnen. Da jeg saa' hans Skib svævende og duvende hen over Oceanet og ham selv oppe paa Kommandobroen, da var han, om end ikke nogen Erkeengel, saa dog et Guds Redskab. Han var ikke længer et eller andet Menneske, men han var Mennesket! Det reddende Gudmenneske! Og ud over ham gaves der ingen. Min Sjæl og vore Sjæle raabte til ham, ja tilbad ham! Men her er han blevet til en god, brav, plump, lille, kedelig Spidsborger. Den armeløse Stoss, hvis livlige Aand var en Velgerning under Sørejsen, forflader den Pligt, som Kaptejn Butor uddyber. Saa er der Skibslægen, min gode Kollega: jeg var ganske forbløffet over at opdage, hvor uudviklet han egentlig er. Der er intet mere, der binder os til hinanden, efter at det Baand der knyttede os sammen paa Skibet, ikke mere er til Stede.“ Friedrich talte, som om der var aabnet for en Sluse.

Han sagde: „Hvad der i Dag især har forskrækket mig, er den Kendsgerning, at et Menneske kan fordøje et Egetræ til sidste Bid. Hvad mig selv angaar, saa griber jeg mig stadig i at tvivle om den Kendsgerning, at denne Kæmpedamper, som jeg kendte i hver en Krog, virkelig er gaaet under. Jeg har dèr set noget, men det er mig saa uendelig fjærnt, saa at mit hele Væsen endnu stadig egentlig ikke fatter det. Først nu føler jeg det kæmpestore Skib blive levende i min Sjæl. Tre — fire — fem Gange om Dagen gentages Undergangen i min Sjæl. I Nat foer jeg op, virkelig badet i, undskyld, kold Sved, vækket af en infernalsk Ringen; og Virvaret og Nødsignalets Tuden og de blodige Fjæs og menneskelige Lemmer, som svømmede rundt om mig, var grufulde.“

„Det lader virkelig til, at Deres Venner,“ sagde Miss Eva Burns lende, „har opført sig meget slet.“ Det kunde Friedrich nu ikke indrømme. Han gentog kun stadig: „De har med deres Tænder knust Skibet med al dets Træ og Jærn og alt levende og slugt det, saa der ikke er blevet Spor tilbage.“

De to var naaet hen til en lille Restauration. Miss Eva sagde: „Hvis De nu virkelig vil spise Frokost med mig, Hr. Doktor, saa maa De ikke stille Deres Fordringer i Højde med Mister Ritters.“ De traadte ind og stod i en lille Stue, hvis Gulv var af røde Fliser og hvis Loft og Vægge var tavlede. Det lille Værelse, der var propert holdt, blev besøgt af et Publikum af Smaafolk: tyske Barberere, Kuske og Folk, der var ansatte i Forretninger, som her kunde faa Drikkevarer i Baren og billig Frokost. Værten havde hængt en lille Samling af Sportsbilleder op: bekendte Jokeyer med deres Heste, Kædesprængere, Brospringere og andet. Manden saa' ud, som om han sent om Aftenen og om Natten havde med et ganske andet Publikum at gøre.

Friedrich led stadig under en vis Velopdragenhed. Derfor var han hemmeligt forbavset over, at Eva Burns vovede sig ind i et saadan Lokale. Værten viste sig og sagde paa Engelsk med uforandret maskeagtig Alvor: „De kommer sent, Miss Burns. Har De lidt Havari?“ Livligt og oprømt svarede hun: „*Not a bit of it,* Mister Brown, *I am always allright!*“ Saa bad hun om sin sædvanlige Lunch og mente, at hvad Herren angik, saa vilde han sandsynligvis ikke være tilfreds med den. Forhaabentlig havde Mister Brown noget bedre i Baghaanden til ham. Friedrich ønskede imidlertid at spise det samme som hun.

„Aa,“ sagde hun, da Værten var gaaet, „jeg advarer Dem! Jeg tror virkelig ikke, at De vil synes om min Diæt. Jeg spiser aldrig Kød. De er sikkert „Kødæder“!“ Friedrich lo: „Vi Læger,“ sagde han, „kommer ogsaa mere og mere bort fra Køddiæten.“ — „Jeg finder det afskyeligt at spise Kød!“ sagde hun. „Jeg har en smuk Hane i min Have, jeg ser paa den hver Dag, og bagefter skærer jeg Struben over paa den og æder den. Vi havde som Børn en Pony: en skøn Dag blev den slagtet, og Folkene fra East-End spiste den. Der er mange Folk, som holder meget af Hestekød.“ — Hun tog sine lange svenske Handsker af Hænderne, men uden at trække dem af Armene. — „Men det værste er denne frygtelige fortsatte Blodsudgydelse, som er nødvendig for at opretholde den menneskelige Kødæder! Disse Kæmpeslagtehuse i Chicago, hvor det maskinmæssige Massemord af uskyldige Dyr stadig er i Gang! Man kan godt leve uden Kød! Man behøver ikke at spise Kød.“

Alt dette sagde hun med en Blanding af Spøg og Alvor og endda paa godt Tysk, kun med en noget for tyk Tunge.

Friedrich sagde, hvorfor han af mange Grunde stadig vaklede i sin Mening om dette Spørgsmaal. Han selv kunde forøvrigt godt klare sig uden Kødspise. Hvis han bare fik sin Entrecote til Middag, sin Roastbeef til Aften, saa var han tilfreds og behøvede ikke mere. Hun blev betuttet og brast derpaa ud i en hjertelig Latter over den harmløse Spøg.

„Og De er Læge!“ raabte hun. „I Læger er alle sammen Dyrplagere!“ — „De mener Vivisektionen?“ — „Javist, jeg mener Viviseksektionen! Det er Aartusinders Skam og Synd! Det er en skrækkelig

Syndeskyld, at man koldblodigt og grusomt piner Dyr ihjel, blot for at forlænge Livet for et eller andet ligegyldigt Menneske."

Friedrich blev noget stille, for han var for meget Videnskabsmand til at være enig med sin Bordfælle i dette. Hun mærkede det godt og sagde derpaa: „I tyske Læger er nogle skrækkelige Mennesker. Naar jeg er i Berlin, er jeg altid bange for, at jeg skal dø og blive brugt til Deres frygtelige Anatomi."

„Saa De har altsaa været i Berlin, Miss Burns?" spurgte Friedrich. — „Ja, naturligvis, Hr. Doktor, jeg har været overalt."

Nu bragte Værten Frokosten ind; den bestod af stegte Kartofler, Grønkaal og Spejlæg og havde ellers næppe tilfredsstillet Friedrich. Men nu spiste han med Appetit og drak, ligesom Miss Eva, det obligate amerikanske Isvand til.

Hendes Underholdning var utvungen og naturligt livlig. Hun havde mærket, hvor stærkt Skibskatastrofen endnu var levende i Friedrich, og idet hun huskede Peter Schmidts Advarsel, havde hun med Flid ledet Samtalen bort derfra. Friedrich, der var utilfreds med sig selv paa Grund af sine Udtalelser om sine Lidelsesfæller, prøvede flere Gange paa at komme tilbage til det, ligesom der overhovedet i hans Maade at ytre sig paa laa noget smærteligt og hemmeligt forpint. — Han sagde: „Man taler om en immanent Retfærdighed i Verdensordenen. Men hvorfor er et saadant elendigt tilfældigt Udvalg af Mennesker blevet reddet, medens saa mange, og deriblandt først og fremmest denne uforglemmelige Kaptejn von Kessel og hele det udsøgt prægtige Mandskab fra „Roland" er druknet? Og hvorfor og i hvilken Hensigt er jeg selv blevet reddet?"

Hun sagde: „Hr. Doktor, i Gaar var De et helt andet Menneske. De var lys, i Dag er De mørk! Jeg synes, De har Uret i ikke ganske ligefrem at være taknemlig mod Deres gode Skæbne. Efter min Mening er De hverken ansvarlig for de reddedes Kvalitet eller for Deres egen Redning eller for de forulykkedes Antal. Skabelsesplanen er undfanget og gennemført uden Deres Hjælp, og man maa tage den akkurat, som den er. At tage Livet som det er, er dog den eneste Kunst, som i Længden er virkelig nyttig."

„De har Ret," sagde Friedrich, „kun er jeg en Mand og har hjemmefra bragt en højst overflødig Tilbøjelighed med mig til at agere, ikke just i nogen praktisk Henseende, mere for at være i en vis ideel Aktivitet. Verden er ude af sine Fuger, siger Deres danske Englænder Hamlet. Skam og Skændsel fordi jeg kom herned for at sætte den i Lave igen. Jeg kan ikke vænne mig af med dette Højhedsvanvid. Dertil kommer det Faust'ske hos enhver brav Tysker, der har Agtelse for sig selv. Habe nun, ach, Philosophie, Juristerei und Medicin ... og saa videre. Saa er man i enhver Henseende desillusioneret, og saa vilde man gærne forskrive sig til Djævelen, hvis første Medikament, underligt nok, som oftest er en blond Gretchen eller i det mindste noget lignende."

Miss Eva tav, og Friedrich saa' sig nødsaget til at fortsætte.

„Jeg ved ikke, om det interesserer Dem," sagde han, „at erfare noget nærmere om en idealistisk Bankerotspiller."

Hun lo og sagde: „En Bankerotspiller? Det anser jeg Dem ikke for! Men alt, hvad der angaar Dem, og hvad De vil meddele mig, interesserer mig naturligvis."

„Godt," sagde Friedrich, „vi vil faa at se, om De har Ret. Forestil Dem et Menneske, der indtil sit tredivte Aar altid har været paa den gale Side. Eller i det mindste er Rejsen altid endt med et Armbrud eller et Benbrud. Det er jo ogsaa kun et Under, at jeg denne Gang er sluppet fra det virkelige Skibbrud. Alligevel tror jeg, at mit Skib er strandet og jeg med det! Eller ogsaa er vi midt i Strandingen. For jeg ser intetsteds Land! Jeg ser ingensomhelst fast Grund.

Til mit tiende Aar var jeg paa en Kadetskole. Jeg fik Selvmordslyster og blev straffet for Opsætsighed. Jeg kunde ingen Tillokkelse finde i at blive forberedt til et fremtidigt stort Slagteri. Saa tog min Fader mig ud, skønt han dermed maatte opgive sin Yndlingsidé med mig, for han er Soldat med Liv og Sjæl. Jeg gennemgik saa det stærkt forkætrede humanistiske Gymnasium. Jeg blev Læge, og, da jeg ud over det havde videnskabelige Interesser, lagde jeg mig efter Bakteriologien. Nu kom Armbrudet! Benbrudet! Og saa er den Historie ude! Jeg vil næppe komme til at arbejde mere i disse Fag. — Jeg indtraadte i Ægteskabet. Hele dette Anliggende havde jeg i Forvejen saa at sige bygget kunstnerisk op: et Hus, en lille Have, en brav Hustru, Børn, som jeg vilde opdrage paa en ny, fri og bedre Maade end den sædvanlige. Dertil Praksis i et Landdistrikt, hvor der ingen Overflod var, da jeg var af den Mening, at jeg dér kunde være til mere virkelig Nytte end i Berlin W. Men Dreng dog, hed det, med dit Familienavn vilde dine Indtægter i Berlin kunne blive tyve—tredive—fyrretyve Gange saa store! Min gode Hustru vilde absolut ingen Børn have! Fra det Øjeblik, da hun ventede sig, og indtil Nedkomsten kom det til fortvivlede Optrin, Livet blev til et Helvede for os. Det er ikke sjældent, at min Hustru og jeg, i Stedet for at sove, har debatteret Nætterne igennem. Min Opgave var venlig Tiltale, Trøst, højt og sagte, heftigt og blidt, vildt og ømt, med alle optænkelige Argumenter! — Hendes Moder forstod mig heller ikke. Min Hustru var skuffet, hendes Moder var skuffet, fordi de kun kunde se en Sindssygs Optræden i den Maade, hvorpaa jeg gik af Vejen for en glimrende Karrière. Dertil kom, jeg ved ikke, om det er saadan i alle unge Ægteskaber, at vi, endnu inden Barnet var født, kom i Strid om de enkelte Punkter i dets Opdragelse. Vi skændtes om, hvorvidt Drengen, som jeg vilde have det, skulde opdrages hjemme, eller, som min Hustru vilde have det, i en offentlig Skole. Eller jeg sagde: Pigen skal have Gymnastikundervisning! Min Hustru: hun skal ikke have Gymnastikundervisning! Men Pigen var slet ikke født endnu. Vi skændtes saadan, at vi truede hinanden med Skilsmisse og Selvmord. Min Hustru lukkede sig inde! Jeg

dunkede paa Døren, fordi jeg var bange og frygtede for noget slemt. Saa kom det til Forsoninger! Og Følgerne af saadanne Forsoninger forøgede saa igen vores Hjems nervøse Elendighed. En skønne Dag maatte jeg vise Svigermor Døren. Det var for at skaffe Ro. Min Hustru indsaa det til sidst selv. I det hele taget: vi elskede hinanden og havde trods alt de bedste Hensigter. Vi har tre Børn: Albrecht, Bernhard og Annemarie. De er kommet i Løbet af tre Aar, altsaa hurtigt efter hverandre. Fødslerne har bragt min Hustrus nervøse Disposition til en Krise. Allerede efter at Albrecht var født, havde hun et Anfald af Melankoli. Svigermor maatte indrømme, at hun allerede som Barn havde haft samme Slags Anfald. Efter den sidste Fødsel rejste jeg i to Maaneder med min Hustru til Italien. Det var en dejlig Tid, og hendes Sind lod virkelig til at blive opmuntret under „Italiens lykkelige Himmel". Men Sygdommen udviklede sig videre i al Stilhed. Jeg er enogtredive Aar gammel og har været gift i otte Aar. Min ældste Dreng er syv Aar. Det er nu" — Friedrich tænkte sig om — „det var omtrent, vi er nu i Begyndelsen af Februar, i Midten af Oktober forrige Aar, at jeg fandt min Hustru i hendes Værelse i Færd med at skære et ikke just billigt Silkemoiréstof, som vi havde købt i Zürich og som havde ligget i mere end fire Aar i hendes Skuffer, i Stumper og Stykker. Jeg ser endnu for mig det røde Stof, for saa vidt det ikke var skaaret i Stykker, og det fine Bjærg af Stumper, der laa paa Jorden. Jeg sagde: „Hvad er det du gør, Angele?" — Og da mærkede jeg, hvad Klokken var slaaet! — En Tid lang havde jeg alligevel Haab. Men en Nat vaagnede jeg og saa' min Hustrus Ansigt, med et Udtryk af Aandsfraværenhed, lige over mit. Paa samme Tid følte jeg noget paa min Strube. Hun holdt den samme Kniv, med hvilken hun havde skaaret Stoffet i Stykker, mod min Strube. Og hun sagde: ‚Kom, Friedrich, klæd dig paa, vi maa begge gaa hen og sove i en Kiste af Lindetræ!'

Nu maatte jeg kalde hendes og mine Slægtninge sammen. Til syvende og sidst var der jo Fare for Børnene, selv om jeg havde kunnet værge mig selv. — De ser altsaa," endte Friedrich, „at jeg, heller ikke paa Ægteskabets Vej, er kommet langt med mit Talent. Jeg vil alt og intet! Jeg kan alt og intet. Min Aand er paa samme Tid blevet overlæsset og forblevet tom."

Miss Eva Burns sagde ligefremt: „De har sandelig gaaet meget igennem."

„Ja," sagde Friedrich. „Men De har alligevel kun Ret, naar De sætter det i Nutidsform i Stedet for i Fortidsform, og naar De først rigtigt kan fatte, hvad der gør dette Tilfælde endnu mere indviklet. Spørgsmaalet er: er jeg Skyld i det Forløb, min Hustrus Sindslidelse har taget, eller tør jeg frikende mig selv? Jeg kan kun sige, at Proceduren i denne Sag, hvori jeg selv er den Anklagede, Anklageren og Dommeren, er i fuld Gang, og der er foreløbig ingen Udsigt til nogen sidste Afgørelse.

Kan De nu finde nogen Mening i, Miss Burns, at Atlanterhavet

netop ikke vilde have mig? Eller i, at jeg har kæmpet som en forrykt for det blotte Liv? At jeg med Aaren har slaaet nogle Ulykkelige, der var ved at bringe vores Baad til at kæntre, i Hovedet, saa at de lydløst og sporløst gik til Bunds? Er det ikke en Gemenhed, at jeg endnu stadig klamrer mig til Livet og hellere gør alt andet end at opgive denne forkludrede Tilværelse?"

Alt dette havde Friedrich udtalt bleg, oprevet, men forøvrigt i en let Konversationstone. Værten havde for længe siden taget de afspiste Tallerkener bort. Miss Eva sagde, maaske for at gaa uden om et pinligt Svar: „Vi drikker vel Kaffe her, Hr. Doktor?" — „Ganske som De vil, i Dag og i Morgen og fremdeles, saalænge jeg ikke er Dem til Besvær. Men De har kun et daarligt Selskab i mig. Der gives ikke Magen til en Egoisme saa dum og smaalig som min. Tænk Dem, min Hustru er i den Anstalt, hvor hun nu befinder sig, stadigvæk optaget af at bevise sin egen Syndighed, Uværdighed, Slethed og Ubetydelighed. Fordi hun, som hun siger, er saa uværdig, og fordi jeg staar for hende som saa stor, ædel og beundringsværdig, maa man stadig bevogte hende, for at hun ikke, som man siger, skal gøre en Ulykke paa sig selv. Er det ikke en lykkelig Bevidsthed for mig? Og maa jeg ikke virkelig føle mig stolt derved?"

Men Miss Burns sagde: „Jeg vidste ikke, at der i saa kraftig en Mand kunde bo en saa — undskyld — lille bitte, bævende Sjæl. Hvad De nu har at gøre er, efter min Mening, kun det ene: saa vidt muligt at begrave Fortiden. Noget lignende maa vi alle gøre for at være brugbare i Livet."

„Nej," sagde Friedrich, „jeg er fuldkommen ubrugbar. I dette Øjeblik befinder jeg mig vel, fordi jeg staar overfor et Menneske, som jeg kan tale frit med."

„De burde koncentrere Dem, De burde arbejde," sagde Miss Burns. „De burde om muligt være legemligt beskæftiget indtil absolut Overtræthed."

„Ak, ærede Frøken," raabte Friedrich, „hvor De overvurderer mig. Arbejde? Dertil behøver man Tro og Lyst; men begge Dele har jeg mistet. Og naar jeg sidder her i et Land, der er taget i Besiddelse ved Hjælp af det europæiske Menneskes mægtigste Viljeskræfter, saa sidder jeg her, — fordi jeg har mistet Aarer og Styr, og fordi min sidste Smule Selvbestemmelsesdrift er gaaet fløjten, og det er det Punkt, der adskiller de fleste Nutidsmennesker fra hin Tids Mennesker."

Kaffen kom, og baade Friedrich og Miss Burns rørte tavse om i den med Skeen.

Saa spurgte Miss Burns: „Hvorved har De da, som De siger, mistet Deres Selvbestemmelsesdrift?"

„*Theridium triste,*" sagde Friedrich og kom pludselig til at tænke paa det Billede med Edderkoppen, som Doktor Wilhelm havde brugt om Ingigerd, og som han nu i højere Forstand anvendte paa Skæbnens Veje. Naturligvis forstod Miss Burns ham ikke. Men

Friedrich brød af og vilde ikke, da hun bad om Forklaring, give hende nogen. Og lige saa hurtigt og beredvilligt tog hun sit Spørgsmaal tilbage og sagde, at hun fandt det rigtigt og godt, hvis han vilde forlade sine egne, med tysk Dybsindighed førte Udtalelser, og gaa over i hendes Sfære, et overfladisk Menneskes Sfære. Til disse Bemærkninger føjede hun det Raad: selv om han nok saa meget gik i Rette med sig selv, fordi han ikke var naaet til Enden af saa mange forskellige Veje, saa skulde han dog trøstigt slaa ind paa en ny Vej, og om muligt begrænse sig til noget, hvor Haand, Øje og Hoved var lige stærkt optaget. Med ét Ord, han skulde komme og gøre et Forsøg med sin gamle Kærlighed, Billedhuggerkunsten. Maaske vilde han i Løbet af nogle Maaneder kunne blive den mesterlige Skaber af en mangefarvet Madonna af Træ. Friedrich sagde: „De tager fejl, jeg er en Fantast. Lad mig beholde den Illusion, at en stor Kunstner venter paa det Øjeblik, da han skal blive udløst i mig. Maaske skulde jeg meget snarere være Mister Ritters Kusk, Kammertjener eller Forretningsfører."

Miss Eva Burns havde taget sin lille Portemonnæ frem, hun tillod ikke, at Friedrich betalte for hende, og de traadte begge igen ud paa den befolkede Gade. Ligesom før vakte Parret Opmærksomhed, hvor det viste sig. „For Pokker ogsaa," sagde Friedrich, som igen var blevet en anden i Gadens larmende Færdsel, „hvor jeg dog egentlig har siddet og sludret, Miss Burns. Jeg har misbrugt Deres Taalmodighed og kedet Dem skrækkeligt." — „Nej, nej," sagde hun „den Slags Udtalelser er jeg vant til. Jeg har i mange Aar omgaaedes Kunstnere." — „Jeg haaber ikke, at De dermed mener, at De vil bryde Staven over min Sandfærdighed, Miss Burns?" spurgte Friedrich lidt forskrækket. — „Nej, men jeg tror ikke," sagde hun roligt og næsten med en Mands Fasthed, „at Naturen, naar den en Gang lader os lide gennem noget bestemt, har til Hensigt stadig at lade os lide gennem det samme Noget. Jeg tror, at Skæbnen har haft sin bestemte Hensigt med at indrette det saaledes for Menneskene, at der stadig og overalt mellem to Dage er Natten og Søvnen."

„Ikke altid og overalt," mente Friedrich og tænkte paa, hvor vanskeligt han den foregaaende Nat havde haft ved at erobre sig nogle Timers Søvn. Ved en Gadeoverskæring stod Miss Eva stille for at vente paa en Sporvogn, der skulde bringe hende tilbage til Atelieret. „Se dèr," sagde Friedrich til hende og pegede paa seks fuldstændig ens Kæmpeplakater, der alle i skrigende Farver skulde fremstille Marah, Edderkoppens Offer. Tværs over hver Plakat var der klistret en grøn Strimmel, paa hvilken man læste, at Danserinden hidtil, paa Grund af Følgerne af Skibbruddet, havde været forhindret i at optræde, men at hun den næste Dag for første Gang vilde optræde for det amerikanske Publikum hos Webster og Forster. Oven over disse Plakater var paa samme Brandmur Artur Stoss afbildet seks-otte Gange i hel Figur og i overnaturlig Størrelse. „Den lille har indbudt Mister

Ritter til en Prøve i Overmorgen tidligt i et Teater i Fifth Avenue. Det er jo ikke Webster og Forster!" sagde Miss Burns. Friedrich forklarede hende, hvad der imidlertid var hændt. Den omtalte Prøve var derimod en Nyhed for ham selv. Han sagde let henkastet: „Jeg har egentlig kun Medlidenhed med denne Pige." Og han sluttede med at sige: „Det er mit inderlige Ønske, Miss Burns, at De vilde tage Dem lidt af dette stakkels, hjælpeløse Væsen." — „Paa Gensyn, kom saa snart som muligt og arbejd i Atelieret," sagde Miss Burns, idet hun steg ind i Sporvognen.

Efter at Miss Eva Burns var blevet revet bort af New Yorker Færdslen, fik Friedrich mærkværdigt nok en Følelse af Forladthed. „Jeg vil," sagde han til sig selv, „selv med Fare for at krone min Vanskæbne med at gøre mig latterlig, i Morgen gaa hen i Ritters Atelier, begrave mine Hænder i Kassen med Ler og prøve paa, lige fra Grunden af, paany at danne mit Liv af en fugtig Jordklump."

Henimod Kl. ti næste Morgen havde Ritter allerede budt Friedrich Velkommen i sit Atelier. Han fik et lille Arbejdsværelse, hvis Dør stod aaben ind til Miss Burns Værksted.

Friedrich tog nu for allerførste Gang det betydningsfulde fugtige Ler i Haanden, det hvoraf Guder har skabt Mennesker, men hvoraf ogsaa Menneskene til Gengæld saa meget desto mere har skabt Guder, men han havde allerede i Rom iagttaget mangen Billedhugger blandt sine Venner, saa at Arbejdet til hans egen Forbavselse og Miss Burns Forundring faldt ham let. Naturligvis hjalp hans anatomiske Kundskaber ham ogsaa. Da Friedrich i tre Timer i Træk med opsmøgede Skjorteærmer havde været feberagtigt beskæftiget, og et Muskelmenneskes Arm, tydeligt formet i store Træk, stod for ham, havde han en fuldstændig ny Følelse af Befrielse. Saa længe han arbejdede, havde han ganske glemt, hvem han var, og at han befandt sig i New York. Da Willy Snyders kom for at bringe Bonifazius Ritter og Kunsten sin Hilsen, hvad han plejede at gøre paa sin Vej fra sin Forretning til Lunch, forekom det Friedrich, som om han var vakt og kaldt tilbage til et ganske andet, ham fremmed Liv. Det gjorde ham ondt at maatte forlade Arbejdet. Han fandt, at Middagsmaaltidet egentlig var noget ret forstyrrende noget.

Baade Miss Burns og Willy havde gjort Friedrich stolt ved at rose ham. Da Ritter kom, blev de tavse og forventningsfulde. Efter at Ritter havde betragtet dette Lægens første Forsøg, mente han, at han sikkert allerede oftere havde haft Ler i Hænderne. Det kunde Friedrich benægte med god Samvittighed. „Naa," mente Ritter, „saa har De virkelig behandlet Materialet som en, hvem det ligger i Blodet. Efter dette første Forsøg synes det mig, som om De kun har ventet paa Leret, og som om Leret kun har ventet paa Dem." Friedrich sagde: „Vi vil faa at se!" Han tilføjede: Det hed sig ganske vist, at al Begyndelse er svær, men efter hans Erfaring var det omvendt med ham. Saaledes vandt han som oftest det første Skak- eller Billardparti, medens han

senere altid tabte. Saaledes var hans Doktordisputats, hans første bakteriologiske Arbejder og hans første medicinske Kure faldet heldigt ud. Disse Paastande, i hvilke der stadig var et Gran af Sandhed, vilde Kunstnerne imidlertid ikke tro, og Friedrich forlod Atelieret i et sundere Humør, end han havde kendt det i Aar og Dag.

Desværre slog det til en vis Grad om, da han havde talt med Ingigerd Hahlstrøm i Klubhuset. Pigen hørte udeltagende, om ikke med Ironi, Meddelelsen om hans ny Beskæftigelse. Ritter, Willy og Lobkowitz var hemmeligt oprørte over hendes Bemærkninger. Hun forlangte af Friedrich, at han skulde gaa til Webster og Forster og faa disse Folk til at tilbagekalde en Anmeldelse, som de af Hævn havde indgivet til *Society for the Prevention of Cruelty to Children*. Da de ved Kontrakten med Lilienfeld var gaaet Glip af den Dollar-Værdi, som stak i den lille skibbrudne, skulde Konkurrenten i det mindste ogsaa faa en Streg i Regningen. Ingigerd havde om Morgenen haft den første lille Prøve. Til Prøven den næste Dag havde allerede en Udsending fra *Society for the Prevention of Cruelty to Children* meldt sig. Hun var naturligvis ude af sig selv over det, thi for det første vilde hun nu ubetinget lade sit Lys skinne i New York og i dobbelt Forstand fejres, det vil sige baade beklages og beundres. For det andet vilde hun ikke miste den Kapital, der var i Udsigt. Hvis man ikke lod hende optræde i New York, saa fordærvede man Forretningen for hende for hele Amerika.

Der var intet at stille op imod den lilles Jernvilje. Med indre Væmmelse maatte Friedrich, enten han vilde eller ej, fra Middag til Aften forrette Løber- og Haandlangerarbejde for den lille Stjærne. Han løb fra Webster og Forster til Lilienfeld, fra Lilienfeld til Sagførerfirmaet Brown og Samuelson, fra Second Avenue til Fourth Avenue, fra Fourth Avenue til Fifth Avenue for tilsidst at banke paa hos selve Forstanderen for *Society for the Prevention of Cruelty to Children*.

Men Mister Barry modtog ham ikke.

Det var en sand Lykke, at Willy Snyders opofrende bistod sin tidligere Lærer, han havde i den Anledning taget sig fri fra sin Kontortjeneste hele Eftermiddagen, for saa vidt muligt at jævne Vejen for ham. Hans næsvise, drøje Humør, hans lystige Privatissima over New Yorker Forhold hjalp Friedrich over mange ubehagelige Øjeblikke.

Det er godt for Ejerne af Paladserne i Fifth Avenue, at deres Øren er slaget med Døvhed. Ellers vilde ingen af dem opnaa at nyde deres Tilværelse. Man kan i Europa ikke forestille sig, hvilken Fylde af Forbandelser og onde Ønsker, der formørker alt, hvad der omgiver Goulds, Vanderbilts og andre Nabobers Huse. Disse kedsommelige Sandstens- og Marmorpalæer bliver set paa som Markedernes Bure med vilde Dyr, eller som man vilde se paa Bygninger, der var bygget for blodige Judaspenge, for hvilke efter Sagnet en af Jesu Disciple forraadte Mesteren.

Efter Skik og Brug hengav Willy Snyders sig da ogsaa til højst

respektløse Ytringer. En saadan Skik er naturlig i et Land, hvor det er Borgeren fuldstændig umuligt at betragte nogensomhelst som andet end som sin Ligemand, og hvor en hellig Autoritet og en Nimbus, der sætter Skel, hverken er til at faa for Penge eller gode Ord. Der findes dèr ingen Fyrster, altsaa heller ingen Pengefyrster, men kun Folk, om hvem man siger, at de gennem Røveri, Tyveri og Bedrageri har sikret sig en uberettiget Kæmpeandel i det almindelige, Aar ud og Aar ind fortsatte Dollarsfiskeri.

Friedrich var lykkelig, da han næste Morgen igen stod i Nærheden af Kassen med Ler og ved sit Modellerarbejde. Her kunde han, lidenskabeligt beskæftiget med Haand og Øje, lade sit Hoved, der snurrede af New Yorks Larm, rase ud. Han priste sig lykkelig over, at han var gennempraktisk og ikke behøvede at tage Del i det grufulde Marked, den evige Kryben, Dansen og Springen til Ære for den hellige Dollar.

Naar hint Livs Aande ligesom rev hans Sjæls Klædebaand i Laser, saa følte han, idet han dannede den atletiske Arms Detailler, hvorledes en indre Helbredelsesproces begyndte. Miss Eva kom ofte ind til ham for at se paa, hvad han havde lavet, og for at veksle nogle Ord med ham. Det var ham kært, hendes kammeratlige Væsen beroligede ham, ja gjorde ham lykkelig. Og det i og for sig beroligende i hendes Væsen vakte Friedrichs stadige stille Beundring. Da han sagde hende, hvilket mærkværdigt Beroligelsesmiddel dette nye Arbejde var for ham, erklærede hun, at hun godt kendte det af egen Erfaring, og mente, at hvis han ikke slap det, men blev ved det, vilde han snart føle endnu dybere det velgørende ved en saadan Form for Arbejde.

Kunstnerne var indbudt af Ingigerd Hahlstrøm til Prøve Kl. tolv. Man samledes med en vis Højtidelighed i Miss Evas Atelier. Foruden Ritter og Lobkowitz var Willy Snyders og den zigeuneragtige Franck, der bar en stor Skitsebog under Armen, kommet. Da Himlen var klar og Gaderne tørre, besluttede det lille Selskab, til hvilket Eva Burns naturligvis havde sluttet sig, at gaa til Fods til Teatret i Fifth Avenue. Ritter fortalte Friedrich undervejs, at han paa Long Island byggede sig et lille Landhus, men Friedrich vidste allerede mere om det. Det var, efter hvad Willy Snyders havde forraadt til Friedrich, en temmelig fordringsfuld Bygning, som den unge Mester lod opføre efter sine egne Idéer. Ritter talte om, at den doriske Søjle dog var den naturligste og derfor den ædleste af alle Søjleformer og passede fuldkomment i enhver Omgivelse. Derfor havde han ogsaa anvendt den mange Gange til sin Villa. Til Værelserne havde han til Dels benyttet pompejansk Stil. Han havde et Atrium i sit Hus. Han talte om en Kildefigur, et Springvand, som han vilde anbringe over det kvadratiske Vandbassin. Han mente, at Kunstnerne nutildags var fantasiløse i den Retning. Her var der de galeste og lystigste Muligheder. Han nævnede „Gänsemännchen", „Männicken Piss" og „Nürnberger Tugendbrunnen", som naive tyske Eksempler; fra Antiken Satyren med Læderflasken fra

Herkulanum og andet mere. „Vandet," sagde han, „der som bevægeligt Element skulde være forbundet med det ubevægelige Kunstværk, kunde rinde, dryppe, styrte, sprudle, sprøjte, straale til Vejrs eller hæve sig pragtfuldt, det kunde klinge som Klokker eller sprede sig som Støvregn. Fra Satyren fra Herkulanums Læderflaske maa det have klukket."

Medens Friedrich gik ved Siden af den slanke og elegant klædte Bonifazius Ritter og gennemlevede græske Fantasier sammen med ham i den kolde og solrige Luft, bankede hans Hjerte med Voldsomhed. Da det blev ham bevidst, at han igen, efter alt hvad der laa imellem, skulde se Ingigerd Hahlstrøm danse sin Dans, følte han det, som om han ikke længer magtede dette Indtryk.

Teatret i Fifth Avenue var mørkt og tomt, da Ritter og hans Følge traadte ind. En eller anden ung Mand havde ført Herrerne ind i Parkettet. De kunde kun famle sig frem. Lidt efter lidt, efter at deres Øjne havde vænnet sig til Mørket, fremtraadte Teaterrummets natlige Grotte med dens Siddepladser, Stolerækker og dekorerede Platform. Mørket, der lugtede af Støv og Snavs, lagde sig over Friedrichs Bryst. Hele den rummelige Gravhvælving havde Fordybninger, der virkede som Huler til Ligkister og til Dels var overtrukket med en bleg Lakfarve. Ved at Forhænget var trukket til Side og ved blændende Glødelamper var Tribunen svagt oplyst i en Omkreds, der blev større, jo mere Øjet tog til Takke med det svagt spredte Lys.

Herrerne, af hvilke endnu ingen før havde set et uoplyst tomt Teaterrum, følte sig paa en eller anden Maade beængstede og beklemte, saa at de uden særlig Grund dæmpede deres Samtale til Hvisken. Det var intet Under, at Friedrichs Hjerte slog mere og mere ubændigt mod hans Ribben. Men ogsaa Willy Snyders, der ikke saa let lod sig gaa paa, og som altid var tilbøjelig til Sarkasmer, flyttede Brillerne og spærrede, som man siger, Mund og Næse op, saa at hans sorte, japanske Hoved med dette Udtryk af Selvforglemmelse gjorde et udfordrende komisk Indtryk, da Friedrichs Blik strejfede det.

Da efter en Del spændende Minutter intet forandredes, skulde Kunstnerne lige til at lette deres Sind ved Spørgsmaal, men pludselig blev Stilheden afbrudt af Trampen, og Tribunen rystet af Støjen af en høj, noget indeklemt og ingenlunde melodisk Mandsstemme. Endelig opdagede man Impresarien Lilienfeld, i Paletot, med den høje Hat skubbet bag i Nakken, heftigt skændende og piskende i Luften med et Spanskrør. Dette Syn udløste hos Kunstnerne en uimodstaaelig Latterkrampe, der kun med Møje holdt sig inden for det tilladeliges Grænser.

Lilienfeld brølede. Han kaldte paa Portneren. En eller anden Rengøringskone, som han havde antruffet paa den ellers øde Tribune, blev nedtordnet paa en ligefrem skrækkelig Maade. Hvor var Tæppet? Hvor var Musiken? Hvor var den Lømmel af en Belysningsmester, som man udtrykkelig havde bestilt til Kl. tolv? Frøkenen, hed det sig, stod

ude i Gangen og kunde ikke komme ind i Garderoben. En Stemme fra Parkettet, den unge Mands, der havde fulgt Kunstnerne ind, prøvede flere Gange paa at gøre sig bemærket ved et frygtsomt „Hr. Direktør, Hr. Direktør." Endelig havde Lilienfeld, idet han med Haanden for Øret traadte hen til Rampen, opfattet Lyden af denne Stemme. Straks blev det et Øjeblik neddæmpede Tordenvejr udgydt med fordoblet Kraft over den unge Mand. Belysningsmesteren kom og blev nu ligeledes overfuset. Tre Folk med Tamtam, Bækken og Fløjte blev skubbet ind af en Herre med Cylinder. „Hvor er Blomsten? Blomsten! Blomsten!" raabte Lilienfeld nu ind i Gravhvælvingen, hvor en eller anden svarede ham med et spagt „ja, jeg ved det ikke." Nu forsvandt han, stadig raabende: „Hvor er Blomsten? Hvor er Blomsten?" „Hvor er Blomsten? Blomsten! Blomsten!" lød det for Kunstnernes Øren i endeløse Ekkoer, snart nærmere, snart fjærnere, snart ovenfra, snart fra Siden, snart fra Tribunen og snart fra Parkettets sidste Rækker.

Nu blev en underlig, stor, rød Papirsblomst bragt op paa Tribunen, og Lyset blev lidt forstærket. Lilienfeld, der noget mere tilfreds kom tilbage, var faldet i Snak med Musikanterne. Han erkyndigede sig om, hvorvidt de havde studeret den forlangte Dans, og indskærpede dem Rhytmen. Saa vilde han høre, hvad de kunde præstere, hævede sit Spanskrør som en Taktstok og sagde befalende: „Well begin!"

Saa begyndte da nu Musikanterne, ogsaa her i den nye Verden, paa denne æggende Rytme, denne dels dumpe, dels skærende Barbarmusik, som allerede i den gamle Verden havde forfulgt Friedrich. Han takkede Himlen, fordi Mørket hjalp ham til at skjule sin Ophidselse. Indtil dette Øjeblik var han stadig blevet lokket, ledet eller fulgt af de samme Toner. Hvilken Hensigt havde nu denne forunderlige Ariel med ham, og efter hvis Ordre handlede han, siden han ikke alene ophidsede sit Offer med indre Storme, men næsten lod ham gaa til Grunde i en virkelig, frygtelig Storm paa det oprørte Hav? Hvorfor havde han sat ham denne Musiks Brod i Kødet og kastet dens Slynge, som han ikke kunde sønderrive, om hans Hals og Lemmer, og hvoraf kom det, at den fuldstændig usvækket her vendte tilbage med sit egensindige Djævelskab.

Han slog ikke om sig, han løb ikke sin Vej, og var dog lige ved at gøre begge Dele. Han følte det, som om hans Hoved var tæt indviklet i tykt Sejldug, og som om han for enhver Pris maatte frigøre sig for sin paatvungne Blindhed og se sin bizarre og groteske Modstander — Ariel eller Kaliban! — lige i Øjnene.

Det er utvivlsomt, tænkte Friedrich, medens Musiken stadig pinte og oprev ham, at Menneskene bestandig søger Vanviddet og er truet af Vanviddet. Og var ikke Vanviddet Anfører for dem, som først gjorde det umulige muligt og gik over Oceanerne, skønt de hverken var Fiske eller Fugle. Der findes paa Skagen i Danmark en Seværdighed i Spisesalen i et lille Hotel. Dèr findes opstillet nogle bemalede Gallionsfigurer fra forliste Skibe, skyllede i Land i Tidens Løb sam-

men med andet Vraggods. Alle disse Træfolk, Herrer og Damer, med deres malede Ansigter og Klæder, er umiskendeligt berørte af Vanviddets Haand. Alle ser de opad og ud i det fjærne, et eller andet Sted hen, hvor de synes at se noget bag det hele, og snuser i Luften med deres Næser efter Guld eller efter fremmede Krydderiers Dufte. Alle har de et eller andet Sted opdaget en Hemmelighed og løftet Foden fra den hjemlige Jord op i Luften, for dèr at jage efter Illusioner og Fantasterier og Opdagelser af nye Hemmeligheder i et Rige uden Stier. Af saadanne er Eldoradoet blevet opdaget. Og saadanne har ført Millioner og atter Millioner af Mennesker til Undergang.

Og Ingigerd Hahlstrøm blev nu for Friedrich virkelig til en forførerisk og ekstatisk Gallionsfigur, medens han for kort Tid siden havde gjort hende til en Madonna af malet Træ. Han saa' hende nu over Vandet, paa Forstavnen af et spøgelseagtigt Sejlskib, brystende sig som en Svane, med aaben Mund og vidtopspilede Øjne, medens hendes gule Haar flød lodret ned over begge Tindinger.

Da stansede Musikens Larm, og Ingigerd traadte frem paa Tribunen.

Hun havde taget en lang, blaa Teaterkappe paa, og under den havde hun allerede sin Rolles Kostume. Hun sagde meget tørt: „Kære Direktør, jeg tror, det er lidt dumt at forandre mit Nummer, „Marah eller Edderkoppens Offer", til „Oberons Hævn"." — „Kære Frøken," sagde Lilienfeld ærgerlig, „overlad De det for Guds Skyld til mig, jeg kender det stedlige Publikum. Lad os saa begynde, kære Frøken! det haster," sagde Manden tilsidst, og idet han klappede stærkt i Hænderne, raabte han til Musikanterne: „*Forwards! Forwards!* Kan vi saa skynde os lidt!"

Musiken begyndte igen, og straks efter dansede Marah ind. Hun lignede en nøgen Alf, der bevægede sig svævende. Da hun fløj i en stor Bue udenom Blomsten, som hun endnu ikke havde set, lignede hun atter i sit guldindvirkede, gennemsigtige Slør en eventyrlig, eksotisk Sommerfugl. Willy Snyders kaldte hende en Guldsmed! Ritter en Natsværmer. Maleren Franck havde suget sine Øjne fast i den forvandlede Ingigerd.

Nu kom det Øjeblik, da Pigen med søvngængeragtigt lukkede Øjenlaag begyndte at søge efter Blomsten. I denne Søgen laa Uskyld og Lystenhed. Nu viste sig den uendelig fine Sittren, som man ser i Natsværmerens kølige Erotik. Endelig havde hun lugtet til Blomsten og, som man saa' af hendes pludselige Stivnen, opdaget den tykke Edderkop paa den.

Som Friedrich vidste, plejede Ingigerd ikke altid at fremstille Rædslen, Lammelsen og Flugten paa samme Maade. Denne Gang beundrede alle det vekslende Udtryk i Danserindens søde Ansigt, der skiftevis blev bevæget og fordrejet af Uvilje, Væmmelse, Rædsel og Gru. Hun fløj, som om hun blev blæst af Sted tilbage i den yderste Lyskreds.

Dansens næste Fase begyndte, den, i hvilken Pigen betragtede Edderkoppen som uskadelig, og lo sig selv ud for den overstaaede Skræk. Alt dette var af uovertræffelig Ynde, Uskyld og Lystighed. Da Spillet med det indbildte Spindelvæv nu, efter nogle Øjeblikkes velbehagelige Ro, begyndte, knirkede en Parketdør, og en statelig Olding blev ført ind. Han havde Cylinderen i Haanden, det skarpt skaarne Ansigt var skægløst, hele Skikkelsen var en Gentlemans. Den unge Mand, som havde fulgt de fremmede ind, styrtede af Sted, og den fremmede Gentleman havde uden at komme fremefter sat sig paa en af Parkettets Stole. Men Lilienfeld viste sig, og idet han bevægede sig gesvindt som en Ørentvist omkring den ærefrygtindgydende gamle Yankee, prøvede han paa at faa ham til at tage Plads paa en af de forreste Rækker.

Herren, Mister Barry, Præsidenten for *Society for the Prevention of Cruelty to Children* og mange andre Institutioner, vinkede ham af og fordybede sig i Forestillingen. Ingigerd var imidlertid blevet bragt fra Koncepterne af Parketdørens Knirken, den nye Tilskuers Ankomst og hendes Impresarios Brummen, da han hilste paa ham. „Videre, videre!" raabte Lilienfeld. Men den lille traadte han til Rampen og sagde ærgerligt: „Hvad er der dog i Vejen?" — „Slet ingen Ting, aldeles ingen Ting, ærede Frøken," forsikrede Direktøren fuld af Utaalmodighed. Ingigerd raabte paa Doktor von Kammacher. Friedrich blev forskrækket, da han hørte sit Navn nævne. Det var ham pinligt at gaa hen til Ingigerd ved Rampen. Hun bøjede sig ned og paalagde ham at føle Bavianen fra „Society" paa Tænderne og bearbejde ham til Gunst for hende. Hun sagde: „Hvis jeg ikke maa optræde offentligt, springer jeg ud fra Brooklynbroen, og saa kan man fiske med Snøre efter mig, dèr hvor min Fader er."

Da Ingigerd under Krampetrækninger, kvalt af Spindelvævet, tilsyneladende havde endt sit Liv, i Virkeligheden sin Dans, blev Friedrich forestillet for Mr. Barry. Den gamle, kæmpestore Efterkommer af Pilegrimene, der var landet her med Mayflower, mønstrede Friedrich med et Blik, der gnistrede fjendtligt som en Kats, og for hvilket, som det lod til, Mørke ikke eksisterede. Barry talte roligt, men efter det han sagde, fik man ikke netop Indtryk af, at man kunde vente sig nogen tolerant Optræden af ham. „Pigen," sagde han, efter at Lilienfeld var kommet med nogle Forklaringer, „er allerede af sin samvittighedsløse Fader blevet misbrugt i forkasteligt Øjemed." Desuden sagde han: „Barnets Opdragelse er forsømt: man har øjensynligt ikke en Gang bibragt hende de simpleste Begreber om Skam og Velanstændighed." Han tilføjede med en Kulde og et Hovmod, som tilintetgjorde enhver Modsigelse, at der desværre stadig ikke eksisterede nogen Lov, der hindrede en saadan modbydelig Stillen til Skue, som saa groft krænkede den offentlige Blufærdighed. Lilienfelds Indvendinger lod han ikke til at bemærke.

Friedrichs mangelfulde Engelsk gjorde ham det vanskeligt at gribe ind. Alligevel vovede han at betone, at Ingigerd var nødt til at fortjene sit Brød; hvorpaa han straks blev bragt til Tavshed af det kolde Spørgsmaal: „Er De Pigens Broder?“

Præsidenten for Society havde forladt Salen, og Lilienfeld rasede med vilde Forbandelser mod denne Yankees og Puritaners nederdrægtige Hykleri. Men han havde en ganske bestemt Anelse om, at der vilde blive udstedt Forbud mod, at Ingigerd Hahlstrøm optraadte offentligt. Denne fordømte Suppedas havde Webster og Forster rodet ham ind i. Ingigerd græd, da Friedrich vilde hente hende i Garderoben, og udgød sig i rasende Heftighed. „Det kan jeg takke Dem og ingen anden for,“ sagde hun, „hvorfor kunde De dog ikke lade mig optræde den første Dag, saadan som Stoss og alle andre raadede mig?“

Friedrich væmmedes. Synet af Mr. Barry havde kaldt hans Faders Skikkelse tilbage i hans Erindring: selv om han aldrig vilde have udtalt og hævdet sine Anskuelser i Mister Barrys Form, saa var de dog beslægtede med Yankeens, ja i Friedrichs egen Sjæl var der blevet meget uudsletteligt tilbage af det, som Fødsel og Opdragelse havde plantet.

Den zigeuneragtige Franck styrtede ind og teede sig som en vanvittig. Hans Begejstring, som hjalp lidt paa Ingigerds Humør, var af den Slags, som stammer og kæmper for Ordet. Friedrich saa' paa Maleren med Uvilje og blev forskrækket, da han hos ham genkendte Tegn paa sin egen Besathed. Ingigerd overlod Maleren sin Haand, som han bedækkede med vilde Kys, og disse lidenskabelige Kys strakte sig fra Haandledet op over Underarmen, hvad Pigen naturligvis fandt i sin Orden.

Ingigerd ønskede, at Friedrich endnu en Gang skulde gaa til Præsident Barry for at indvirke paa ham med Bøn eller Trudsler, Tvang eller Penge. Friedrich vidste, at et saadant Forsøg var unyttigt. Saa græd hun og erklærede, at hun kun havde Venner, der vilde udnytte hende. Hvorfor var Achleitner ikke mere? Hvorfor skulde netop han og ikke en anden sætte Livet til? Achleitner var hendes virkelige Ven, og han vidste Besked her i Livet, var paa samme Tid rig og uegennyttig.

Allerede næste Dag var Forbudet mod at optræde virkelig kommet til Ingigerd Hahlstrøm. Pigen teede sig som en forrykt. Lilienfeld mente imidlertid, at nu var Øjeblikket kommet til at overgive Sagen til New Yorks Mayor. Med det samme forklarede han Ingigerd, at hun maatte forlade Klubhuset, hvis hun ikke vilde udsætte sig for at blive interneret i et eller andet Vajsenhus. Lilienfeld, der var gift men barnløs, tilbød hende et Asyl i sit eget Hjem; enten hun vilde eller ej, maatte hun indvillige deri.

Da Friedrich Morgenen efter, at Ingigerd var flyttet, stod ved sit Modellerarbejde i en ny Kittel af ubleget Lærred, som Miss Eva havde skaffet, havde han en Følelse af Lettelse.

Mester Ritter havde overfor Miss Eva udtalt Ønsket om at modellere den dansende Pige. Men Friedrich gav nødigt sit Minde dertil. „Ser De,

Miss Eva," sagde han, „egentlig er jeg den sidste til at sætte mig imod, at noget smukt fremstaar. Men jeg er kun et Menneske, og hvis Mesteren benytter den lille til Model, saa er det forbi med min Sjælefred." Miss Eva lo. „De kan sagtens le," sagde han, „men jeg er Rekonvalescent, og Recidiver er livsfarlige."

Der gik otte Dage, i hvilke Friedrich kæmpede en vidunderlig og endnu ingenlunde sejrrig Kamp. Daglig arbejdede han i Atelieret, og Miss Burns var blevet hans Fortrolige. Hun vidste nu fra ham selv, hvad der heller ikke tidligere havde været skjult for hende, at han sukkede i Ingigerds Lænker. Hun blev hans Kammerat og hans Raadgiverske, der aldrig, hvis hun ikke ligefrem opfordredes dertil, blandede sig i hans Sjæls Forvirring. Friedrich havde meddelt hende sin Beslutning om at frigøre sig fra Ingigerd. Hver Gang han havde været hos Pigen, sagde han, at han var indigneret og havde kedet sig. Han var da fast besluttet paa ikke at gaa der hen mere, et Forsæt, som ofte var brudt allerede nogle Timer efter. Paa Grund af Miss Evas uendelige Langmodighed behøvede han aldrig at afholde sig fra Temaet Ingigerd. Pigens Sjæl blev vendt og drejet fra inderst til yderst og atter fra yderst til inderst, hendes Indre blev hundrede Gange gennemrodet og sigtet, for at de kunde se, om der ikke skulde findes Guld eller Hvedekorn deri.

En Dag havde Pigen sagt til Friedrich: „Tag mig, bortfør mig, gør med mig, hvad du vil!" Hun havde opfordret ham til at være streng, ja grusom imod hende. „Spær mig inde," sagde hun, „jeg vil ikke mere se andre Mænd end dig." En anden Gang havde hun bedende sagt: „Jeg vil blive god, Friedrich; gør mig god." Men allerede næste Dag havde hun tvunget sin Beskytter og Ven til at gaa ind paa utilgivelige Handlinger.

Faktum var, at hun allerede lod en Del Mænd løbe og springe, ordne Forretninger, tænke og betale for sig.

Det, som Friedrich ikke kunde frigøre sig fra, var dette skrøbelige, blonde og søde Legeme. En Dag kom Ingigerd for at sidde Model for Miss Burns til et Portræt. Friedrich trak ogsaa en Stol frem. Det var ikke til at regne ud, hvorfor Miss Burns havde arangeret denne Sidden for dem, men sikkert var det, at dette strenge og meget indgaaende Studium, som nu ogsaa Friedrich helligede sit Ideals Træk, havde en mærkværdig Virkning paa ham.

Pandens Flader, Øjenbrynene, selve Øjnenes Beliggenhed, Tindingernes Bøjning, Ørets lidt forkrøblede Form, Næsen, der var smal som et Knivsblad, hendes Næsefløje, den noget gammelagtige Fold ved Næsen, de dybe Mundvige, den smukke men ogsaa brutale Hage, den virkelig uskønne Hals med Halsgrube som en Vaskerkones, alt det prægede sig saa nøgternt i ham, at enhver forskønnende Kraft forsvandt. Maaske vidste Miss Burns, hvad en saa streng, udholdende gennemført Betragtning af en Model betyder.

I den lange Tid Ingigerd af Forfængelighed sad for dem, kom des-

uden det snævre og beregnende i hendes Karakter for Dagen. Med Beundring for Miss Burns følte Friedrich med forfærdende Tydelighed det evigt uudviklede, ufuldkomne hos hans Model. En Gang havde hun medbragt et Brev fra Moderen fra Paris. Hun læste det højt, og det var, som om hun med det samme stod i Gabestokken.

Moderens Brev var strengt, alvorligt, omsorgsfuldt, men ikke uden Kærlighed. Faderens sørgelige Endeligt blev omtalt deri med Deltagelse og Ingigerd indbudt til Paris. Moderen skrev: „Jeg er ikke rig, du vil blive nødt til at arbejde hos mig, min Pige, men jeg vil søge at være en Moder for dig i enhver Henseende, hvis" — og nu kom Eftersætningen! — „hvis du vil beslutte dig til at forbedre din Livsførelse."

De Kommentarer, Pigen kom med til denne Udtalelse af Moderen, havde en dum, vild, hadefuld Karakter. „Jeg skal komme til hende og gaa i mig selv," vrængede hun, „fordi den gode Gud har reddet mig paa en saa vidunderlig Maade. Javist, Mama skal først gaa i sig selv! Saa fjollet skulde jeg være. Jeg vil ikke være Syerske. Stadig lade mig hovmesterere af Mama. Jeg er ikke bange for, hvordan det skal gaa mig, naar jeg blot ikke er under nogens Pisk." Og saadan blev hun ved, paa en Maade som end ikke veg tilbage for de hæsligste Intimiteter i Forældrenes Livsførelse.

Den femogtyvende Februar var den Termin, der paa Foranstaltning af Lilienfeld og hans Jurister var sat for New Yorks Mayor til at afgøre, om Forbudet mod Ingigerd Hahlstrøms offentlige Optræden skulde ophæves eller opretholdes. Ingigerd, der ved Hjælp af Fru Lilienfeld var blevet *smart* klædt, blev pakket ned i en Droske og bragt over til City Hall, ledsaget af Damen, der optraadte som hendes Chaperone. Friedrich og Lilienfeld var kørt i Forvejen. „Sagerne staar saaledes," erklærede Lilienfeld under Kørslen gennem det graa, mørke, kolde New York, „at New York for Øjeblikket er i Hænderne paa Tammany-Society. Republikanerne er faldet igennem ved de sidste Valg. Ilroy, Mayoren, er en Tammany-Mand. Kusken vil rimeligvis køre forbi Tammany-Hall, og saa skal jeg vise Dem Sædet for dette frygtelige indflydelsesrige Selskab, som fører Tigeren i sit Vaaben. Navnet Tammany stammer fra en indiansk Seer Tamenund. Partiførerne har fjollede indianske Navne og Titler. Vaabnet bliver ikke kaldt for Vaaben men Totem. Men lad Dem ikke narre af denne Indianerromantik. Disse Folk er nøgterne. Tammanny-Tigeren er et Dyr i den store New Yorker Faarefold, som ikke er til at spøge med.

Der er for Resten Grund til at antage," vedblev Direktøren, „at vi har Tammanny-Tigeren, altsaa Borgmesteren, for os i Sagen med den lille, skønt det ikke er absolut sikkert. Mr. Barry er i hvert Tilfælde Republikaner og en Dødsfjende af Tammanny-Hall. Derimod vilde Ilroy, Mayoren, med aller største Fornøjelse, paa samme Tid udslette ham og *Society for the Prevention of Cruelty to Children,* denne idiotiske Institution. Men hans Embedstid udløber, og han vil gærne genvælges,

hvad der kun er sandsynligt ved nogle Bevillinger til Republikanerne. Naa, vi vil faa at se! Vi maa afvente Sagens Gang."

De var kommet til City-Hall-Parken foran City-Hall, en Marmorbygning med Klokketaarn og Søjle-Portal. Under denne Portal maatte de vente paa Damernes Ankomst.

Medens Friedrich gik frem og tilbage, følte han pludselig nogen nappe sig i Frakken. Han vendte sig og saa' en moderne paaklædt lille Pige, i hvem han straks genkendte Ella Liebling. „Ella, min lille Pige, hvor kommer du fra?" spurgte han. Hun nejede og sagde, at hun var ude at spasere med Rosa. Pigen stod virkelig paa City-Halls Trapper og hilste ham med et: „God Morgen, Hr. Doktor." Friedrich forestillede Ella for Hr. Lilienfeld som en lille skibbrudden. „God Morgen, mit Barn," sagde Lilienfeld, „det er altsaa virkelig sandt, at du har været med til den skrækkelige Skibsundergang?" Kækt og friskt og krydret med en vis barnlig koket Stolthed kom Svaret: „Ja, og jeg har mistet en Broder ved den." — „Ak, stakkels Barn!" sagde Lilienfeld, skønt allerede adspredt, for han tænkte paa den Speech, som han maaske var tvunget til at holde for Mayoren. „Undskyld," sagde han pludselig til Friedrich, fjærnede sig nogle Skridt og tog et Blad med Noter til hurtig Gennemlæsning ud af Brystlommen. Ella raabte: „Min Moder var ogsaa allerede død og blev levende igen!" — „Hvordan det? hvordan det?" spurgte Lilienfeld og kiggede over Guldbrillerne. Friedrich forklarede ham de Oplivningsforsøg, der havde reddet Moderens Liv. Han tilføjede: „Hvis det gik rigtigt til, saa skulde den simple, bondske Tjenestepige derovre" — han pegede paa Rosa! — „snarere fejres end i sin Tid salig Lafayette, to Verdensdeles Helt. Hun har gjort Underværker. Hun tænkte hele Tiden kun paa sit Herskab og paa os andre, men aldrig paa sig selv." Friedrich gik hen for at hilse paa Tjenestepigen.

Da han spurgte til Fru Liebling, blev Rosa rød som en Pæon. Det gik vist den naadige Frue rigtig godt, mente hun. Derpaa brast hun i Taarer, fordi hun mindedes den lille Siegfried. Alle Formaliteter ved Begravelsen var blevet ordnede af hende og en Konsulatsagent, og hun alene havde været til Stede, da man begravede det lille Lig paa den jødiske Kirkegaard.

Nu traadte en pænt klædt ung Mand frem, og først da han kom helt hen til dem, genkendte Friedrich Bulke, Artistens Tjener. Han sagde: „Hr. Doktor, min Kæreste kan ikke komme bort fra den Historie. Kunde De ikke en Gang sige til min Kæreste, Hr. Doktor, at det gaar ikke an, og at man maa se at komme bort fra saadan en Historie. Det kunde jo ikke være værre, hvis hun selv havde mistet en Dreng!" — „Hvis De har forlovet Dem, Hr. Bulke, saa kan man kun glæde sig paa Deres Vegne, og jeg ønsker Dem til Lykke af et oprigtigt Hjerte." Bulke takkede og erklærede: „Saa snart jeg kan tage fra min Herre og hun fra sin Frue, rejser vi tilbage til Europa. Førend jeg aftjente min Værnepligt i den kongelige Marine, har jeg nemlig været Slagter. Nu

skriver min Broder til mig fra Bremen om en lille Skibsprovianteringsforretning, som jeg kan faa. Man har jo endelig ogsaa sparet sig noget sammen. Hvorfor skulde man saa i Grunden ikke prøve sin Lykke. Man kan dog ikke altid arbejde for fremmede." — „Jeg er ganske af Deres Mening," indskød Friedrich, medens Kunstskyttens Medhjælper pludselig sagde Farvel til Rosa med de Ord: „Den naadige Frue!"

Fru Liebling kom gaaende gennem Anlæget ved Siden af en mørkskægget Herre. Den Dragt, hun havde paa, og som vilde have været standsmæssig for en russisk Storfyrstes Gemalinde, beviste, at den henrivende Frue i Mellemtiden havde haft Lejlighed til at erstatte Tabet af sin Garderobe. Friedrich kyssede Damen paa Haanden og tænkte paa Leverpletten under det venstre Bryst og andre Mærker paa det smukke Kvindelegeme, som han med saa hensynsløs Mekanik efterhaanden havde tvunget til at aande igen. Han blev forestillet for den sorte og elegante Herre, som straks mønstrede ham paa en lurende og afvisende Maade. Mærkværdigt, tænkte Friedrich, dette Nul skulde bare vide, hvad han skylder mig. Der staar man og sveder, gør i sit Ansigts Sved en død levende igen, føler sig som Forsynets højtmoralske Værktøj og har til syvende og sidst kun arbejdet for en Levemands specielle Fornøjelse.

Fru Liebling var henrykt over Amerika. Hun raabte: „Hvad siger De til New Yorks Hoteller? Jeg bor paa Waldorf-Astoria, er det ikke storartet? Jeg bebor fire Værelser til Gaden. Hvilken Ro! Og Luksus! Og alle de smukke Billeder! Man føler sig som i Tusind og en Nat! Kære Doktor, De maa endelig en Gang besøge Restauranten Delmonico! Hvad er Berliner- og selv Pariserforhold imod dette? En saadan Restaurant, saadanne Hoteller findes ikke i Europa." Friedrich mente forbløffet, at det var nok muligt. — „Har De været i Metropolitan Opera-House?" .... Paa denne Manér fortsatte Fru Liebling, uden at give Friedrich Lejlighed til at tale, en Stund Underholdninger med Spørgsmaal, som hun selv besvarede. Friedrich tænkte paa Rosa og Siegfried og havde Tid nok til at betragte den korthalsede sydlandske Dandys splinterny Laksko, Strygefold, Dingeldangel ved hans Urkæde, Brillantknapperne, det mægtige Atlaskesplastron, Monoklen, den høje Hat og den kostbare Pels. Damen havde forestillet ham som Signor Enelleranden. „Hvad har De dog at gøre med vores berømte Tenor fra Metropolitan Opera-House?" spurgte Lilienfeld, da Friedrich igen viste sig under Portalen.

Hele dette Møde havde fremkaldt et Billede af Livets Tragikomik i hans Sjæl, saa at han var mindre modtagelig for Øjeblikkets Pinlighed. Caben med Damerne kørte frem, og straks traadte et halvt Dusin Journalister ind i Forhallen. Ikke uden Overraskelse bemærkede Friedrich, at de fleste af dem stod paa en ganske ugenert Fod med Ingigerd, hvis Haand de trykkede. Hun saa' særdeles nydelig og barnlig ud og blev sammen med Fru Lilienfeld, da Hr. Samuelson nu ogsaa var kommet,

ført af en temmelig talrig Livvagt op i City-Halls høje Forsamlingssal, der var forsynet med tavlet Træloft og Buevinduer. Ved det lange Bord havde Barrys høje Skikkelse allerede taget Plads lige under Mayoren og New Yorks tomme Præsidentstol. Han holdt sin Lorgnet i Haanden og bladede ofte i sine Papirer. Hr. Samuelson og Lilienfeld tog Plads overfor ham. Den øvrige Plads omkring Bordet blev optaget af Pressen og hvem der ellers var interesseret: blandt disse var Friedrich, Lilienfelds yderst repræsentative Hustru og Ingigerd, Forhandlingens Genstand.

Nu kom Mayoren, en Irlænder, ind af en Fløjdør, som aabnedes bag hans Stol. Det var en forslagent og forlegent smilende Mand, der vel ikke hilste alle og enhver venligt, men dog saa' sig om med høflig Godmodighed. Der var en, som hviskede til Friedrich: „Frøkenens Sag staar godt, Mayoren vil en Gang for alle udrydde den gamle Hykler Barry." I Virkeligheden optraadte Mayoren overfor sin Nabo til højre med en Hjertelighed, der ikke spaaede godt.

Der indtraadte Stilhed. Ordet blev givet til Mister Barry.

Den gamle Mand rejste sig med den Alvor og frie Sikkerhed, som i Almindelighed kun findes hos den betydelige Statsmand. Friedrich kunde ikke faa Øjnene fra ham. Det gjorde ham næsten ondt, at Virkningen af hans Tale allerede fra først af skulde være tilintetgjort. Mr. Barry udviklede dernæst i klare Udtryk sit Societys Formaal. Han anførte en Del Tilfælde, hvor Børn var blevet misbrugt i Industriens, Handlens, Haandværkets og Teatrets Tjeneste og havde taget Skade. — Her var der en, der hviskede Friedrich i Øret: „Han skulde feje for sin egen Dør! Den gamle er nemlig Wall-Street-Mand, der beskæftiger talrige Børn i sin Fabrik og i det hele taget er en hensynsløs Udbytter!" Disse daarlige Forhold havde, som Mr. Barry erklærede, nødvendiggjort Grundlæggelsen af *Society for the Prevention of Cruelty to Children.* „Selskabet," vedblev Barry, „gjorde sig det imidlertid til en Pligt kun at gribe ind ved paaviselige Nødstilfælde. Det foreliggende Tilfælde var et saadant."

I nogle Aar havde New York været oversvømmet af en speciel Slags Fribyttere — han sagde „*Freebooters*" med skarp Betoning. Det stod i Forbindelse med den tiltagende Vantro, den stigende Mangel paa Religion og den dermed forbundne Trang til Adspredelser og Fornøjelser udadtil. Den stigende Umoralitet og almindelige Fordærvelse var den Vind, der fyldte saadanne Piraters Sejl. Men denne Fordærvelsens Sot var næppe opstaaet i dette Land, den blev slæbt ind fra Lastens Afkroge i de store europæiske Byer, London, Paris, Berlin og Wien. Man maatte sætte en Stopper for denne Sot og til den Ende stanse de Fribyttere, som stadig nærede den og førte den ind i Landet.

„De er ikke gode, amerikanske Borgere, overhovedet ikke Borgere, *they are not citizens!* Derfor," sagde Mr. Barry og udtalte hvert Ord strengt korrekt — „derfor er det dem ogsaa ligegyldigt, hvis vor Religion, vore Sæder og vor Moral bliver lagt øde. Disse Rovfugle er sam-

vittighedsløse, og naar de har deres Kroer tilstrækkeligt fulde, forsvinder de over Oceanet i deres sikre, europæiske Reder. Tiden er kommet, da Amerikaneren ogsaa i denne Henseende maa tage sig sammen og tilbagevise saadanne Snylter-Invasioner."

Medens den gamle Jingo med aaben Pande udtalte disse bidende Ord, blev Friedrich ikke træt af at betragte hver Bevægelse i hans haarde og ædle Oldingeansigt. Det var paafaldende, hvorledes Taleren, da han talte om de røveriske Fugle, selv kom til at ligne en Grib. Han stod med Ryggen til Vinduerne, dog vendte han af og til Hovedet, og det forekom Friedrich, som om hans graablaa Øjne ved Ordene om de fyldte Kroer blegnede med en hvidlig Glans.

Barry kom nu til Ingigerd: Ved Guds Vilje var et stort Skibbrud tilskikket os. En Begivenhed, der var ganske egnet til at faa Folk til at gaa i sig selv. Taleren brød af og erklærede det for unyttigt at udtale sig nærmere derom, fordi de, som ikke af sig selv forstod at værdsætte en saadan Straffedom, dog ikke stod til at hjælpe. Saa vedblev han: „Jeg foreslaar at overgive den reddede Pige, om hvem det ikke er bevist, at hun allerede har naaet det sekstende Aar, til et Hospital og foranledige Dampskibsselskabet til saa snart som muligt at bringe hende tilbage til Europa og overgive hende til hendes Moder, som lever i Paris. Pigen er syg, er uudviklet og hører hjemme i Lægens Hænder saavelsom under Formynderskab. Man har afrettet hende til en Dans. Hun henfalder her i en Tilstand, som ikke er den epileptiske Krampe ulig. Hun bliver stiv som Træ. Øjnene springer hende ud af Hovedet. Hun piller Vat med Fingrene. Tilsidst bliver hun afmægtig og véd ikke af sig selv. Den Slags hører hjemme bag Sygeværelsets Vægge under Lægens og Sygeplejerskens Øjne. Saadan noget hører ikke hjemme paa Teatret. Det vilde være oprørende, det vilde være at udfordre den offentlige Mening, hvis man vilde opføre dette Optrin fra et Hospital paa Teatret. Jeg protesterer imod det, i den gode Smags Navn, i den offentlige Morals Navn og i den amerikanske Sædeligheds Navn. Det gaar ikke an, at hale denne stakkels ulykkelige op paa den offentlige Tribune og skamløst udnytte hendes Elendighed, blot fordi hendes Navn paa Grund af Skibbrudet er i alles Mund."

Dette var rene Ord. Hr. Samuelson rejste sig straks, da Barry havde sat sig. Hans Maade at plædere paa var bekendt. Man vidste, at han plejede at holde igen i Begyndelsen for saa senere at overrumple sine Tilhørere med et heftigt Udbrud af Lidenskab.

Da det lidenskabelige Udbrud ogsaa i dette Tilfælde var kommet, opfyldte han ikke ganske den Forventning, som Lilienfeld, Pressen og Friedrich havde næret til ham. Man mærkede for tydeligt, at det Oprør, som han udtrykte, var fremtvunget med Honorarer og en energisk Vilje og ikke stammede fra naturlig Kilde. Den trætte, jagede Mand med Kristusskægget og den urene, blodløse Hud var egentlig kun bemærkelsesværdig som Offer for sin Bestilling og ogsaa i denne Henseende mindre imponerende end egnet til at vække Deltagelse: mest

medlidenhedsvækkende, desværre, da han paa samme Tid gav Veltalenhedens udslidte Øg af Pisken og af Sporen for at ride sin Modstander ned. Mr. Barry og Mr. Ilroy, Mayoren, saa' betydningsfuldt paa hinanden, og det var som de begge havde Lyst til at komme denne traurige Rytter til Hjælp.

Nu kunde Lilienfeld ikke mere styre sig. Han blev rød, Aarerne i hans Pande svulmede, Tiden til at tie var forbi, og Timen til at tale var kommen. Da Manden med de hundrede Skrivemaskiner og Millioner i Indtægt ikke var Opgaven voksen, maatte man selv tage den i sin Haand. Som tænkt saa gjort! Og Ordene trængte med Vægt frem mellem den undersætsige, tyrenakkede Entreprenørs Læber. Nu gjaldt det for Mr. Barry at holde sig rolig og uden at blinke holde Stand mod Modstanderens Hib og Stød, der faldt som Hagl. Den gamle Herre blev ikke skaanet! Han maatte høre og sluge meget om Misbrug af Børn i visse Fabrikker i Brooklyn, om puritansk Hykleri og om offentligt at prædike Vand og hemmeligt drikke Vin. Det blev paastaaet, at han var Medlem af hin bornerte, kunst-, kultur- og livsfjendtlige Kaste, der i Folk som Shakespeare, Byron og Goethe troede at se Djævle med Hove og lange Haler. Den Slags Folk, hed det, gjorde stadig Forsøg paa at stille Viserne paa Tidens Uhr tilbage. Et ganske særlig modbydeligt Syn i Frihedens Land, i det vidtberømte Amerika.

Men der var visselig ingen Udsigt til, at saadanne Tanker skulde vinde Anklang! Tiden for puritansk Snærperi, puritanske Samvittighedskvaler, puritansk Ortodoksi og Utaalsomhed var for evigt sunken i Jorden og forbi. Tidens Strøm, Fremskridtets og Kulturens Strøm blev ikke stanset derved! Men disse reaktionære Magter havde, truet i deres lyssky Foretagender, begyndt en fejg Guerillakrig med smaa fejge, elendige Smudsigheder. Mr. Barrys Society var et Arnested for saadanne almenfarlige Smudsigheder. Og her gav han Mr. Barry igen, hvad han før havde sagt: I *Society for the Prevention of Cruelty to Children* var der et Arnested for Sot, hvis der virkelig var Sot til Stede paa Amerikas Jord. Dette Society var Pestens Arnested, for saa vidt som der var Pest i Landet. Mr. Barry gjorde sig latterlig, hvis han vilde paastaa, at Europa var en Pestbyld. Europa var Amerikas Moder, og uden en Kolumbus' Geni — man holder nu Mindefester for *fourteen hundred and ninety two!* — uden en Kolumbus' Geni og den stadige Tilstrømning af mægtige europæiske, tyske, engelske, irske Intelligenser, her blinkede han til Mayoren, vilde Amerika endnu den Dag i Dag være en Ørken.

Efter at Lilienfeld havde sat Himmel, Jord og Hav i Bevægelse for den lille Danserindes Skyld, aabenbarede han sin Konkurrents Angiveri, Konkurrenten, som havde benyttet Society til sine forkastelige Formaal, og tilbageviste for sit Vedkommende oprørt Mr. Barrys Paastand om, at han skulde være en Udnytter. Hans Konkurrent var maaske en Udnytter. Han paaviste, hvilke Fordele Ingigerd havde af de Betingelser, han havde indrømmet hende. Derhenne sad hans Kone, der

i mange Henseender var en Moder for Pigen, som havde faaet Husly i hans Hjem. Forøvrigt var Pigen ikke syg, i hendes Aarer flød ægte, sundt Artistblod. Det var en uforskammet Dristighed at angribe den unge Dames Ære og Moral. Hun var ingen Stakkel og ingen Værgeløs, men tværtimod ganske simpelthen en stor Kunstnerinde.

Sin bedste Trumf havde Lilienfeld gemt til Slutningen. Han var nemlig for fire Uger siden af bestemte Grunde blevet amerikansk Borger. Nu raabte han saa højt, at de høje Buevinduer, bag hvilke New Yorks dumpe Torden arbejdede, begyndte at klirre. Han raabte, at Mr. Barry havde kaldt ham en fremmed, en Fribytter og saadan noget. Han frabad sig det paa det aller bestemteste, da han ligesaagodt som Mr. Barry var amerikansk Borger. Og han raabte, den ene Gang efter den anden, idet han med Kroppen bøjet helt frem over Bordet, direkte tiltalte den gamle Jingo: „*Mr. Barry d'you hear? I am a citizen, Mr. Barry! I am a citizen! Mr. Barry, I am a citizen and I will have my rights like you!*"

Han tav. Det rallede i hans Luftrør, da han satte sig ned. I Mr. Barrys Ansigt havde ikke en Mine fortrukket sig. Efter en længere Pause talte Mayoren. Hans Ord kom roligt og med dette Anstrøg af Forlegenhed, som var ham egent, og som klædte ham. Hans Afgørelse faldt nøjagtig saadan, som det var forudsagt af de politiske Stjærnetydere. Det blev tilladt Ingigerd at optræde offentligt. Det hed sig, at efter Lægeudsagn maatte Pigen erklæres for sund; desuden var hun allerede over seksten Aar, og der var ingen Anledning til at betvivle det og forhindre hende i Udøvelsen af et Erhverv, en Kunst, som hun allerede i Europa havde udøvet.

Journalisterne grinede megetsigende. Den irske Katoliks og Mayors hemmelige Had mod den indfødte Puritaner af engelsk Herkomst var nu kommet til Gennembrud. Mr. Barry rejste sig og trykkede denne sin Fjendes Haand med kold Værdighed. Saa skred han ud af Salen med Ryggen rank, og det lykkedes ikke hans anden Modstander, der var af en helt anden Art, til Afsked at lyne ham sit Had, der var af en helt anden Art, ind i Øjnene, thi disse Øjne oversaa ham fuldkomment.

Ingigerd blev omringet. Man overøste Pigen med Lykønskninger. Det var netop noget efter hendes Sind at have oplevet, at der i to Verdensdeles Paasyn var blevet kæmpet om hendes Besiddelse. Man ombejlede hende formeligt, man hyldede hende. Og ingen Prinsesse havde i dette Øjeblik kunnet aflede Interessen fra den lille Kunstnerinde. Hun straalede af Lykke og Taknemmelighed.

Direktør Lilienfeld indbød alle de Journalister, han stødte paa, til Frokost.

Friedrich foregav at have Forretninger, men maatte imidlertid give den Lille Løfte om i det mindste at komme til Desserten. Han anbefalede sig og var alene.

Hans første Gang var lige gennem City-Hall-Parken over til Hovedposthuset, en Kæmpebygning, hvor omtrent totusindefemhundrede Postembedsmænd arbejdede. Efter at han havde skrevet et Telegram og afgivet det og igen var traadt ud i Larmen i City, hvor Folk formummede løb rundt mellem hverandre i den skarpe Vind, og hvor uafbrudt Sporvogns-, Cab- og Lastfærdsel døvede Øret, tog han Uhret frem og saa', at Klokken var tolv en halv, netop det Tidspunkt paa hvilket Miss Eva Burns sædvanligvis begyndte sin beskedne Lunch i sit lille Stamlokale i Nærheden af Centralstationen. Han tog en Cab og lod sig køre derhen.

Han vilde være blevet uendelig skuffet, hvis han netop denne Gang ikke havde truffet Miss Eva i det sædvanlige Værelse. Men hun var der, som sædvanlig glad over at se den unge Lærde. Han raabte til hende: „Miss Eva, De ser her i mig en Mand, der er sluppet ud af Fangenskabet, af Forbedringshuset, af Galeanstalten. Ønsk mig til Lykke! I Dag er jeg atter blevet en fri Mand og et uafhængigt Menneske!"

Han var ligefrem salig, da han satte sig ned, og i den mest løsslupne Stemning. Han havde, som han sagde, Appetit for tre og Humør for seks og godt Lune nok til at hjælpe en Timon fra Athen dermed. „Det er mig ganske ligegyldigt," sagde han, „hvad der bliver af mig senere! Saa meget staar i hvert Tilfælde fast: ingen Circe har mere Magt over mig."

Miss Eva Burns ønskede ham til Lykke og lo højtideligt. Saa vilde hun vide, hvad der var hændt. Han sagde: „Hele Tragikomedien i City-Hall skal jeg fortælle Dem senere! Først maa jeg dog berede Dem en frygtelig Smærte! Bid altsaa Tænderne sammen, Miss Eva Burns! Pas nu paa: De mister mig!" — „Jeg, Dem?" Hun lo ærligt og hjerteligt, men noget betuttet, medens en mørk Rødme, som hurtigt kom og hurtigt gik, gød sig over hendes Ansigt. „Ja, De mig!" sagde Friedrich! „Jeg har lige telegraferet til Peter Schmidt i Meriden. I Aften eller senest i Morgen tidligt forlader jeg Dem, forlader New York, tager paa Landet og bliver Farmer!" — „Ja, saa maa jeg virkelig sige, at det gør mig ondt, hvis De tager bort," sagde Miss Eva uden nogen sentimental Bilyd og blev alvorlig. „Hvorfor dog?"' raabte han overmodigt: „De kommer derud! De besøger mig! De kender mig jo hidtil kun som en Las! Maaske vil De alligevel, naar De kommer ud til mig, endnu kunne opdage noget som en dygtig Karl i mig."

Og han vedblev: „Lad os en Gang tage et Eksempel fra Kemien. En Saltopløsning, som den gode Gud har rørt mægtigt rundt i med sin Ske, begynder sin Krystalliseringsproces. Der er noget i mig, som vil krystalliseres. Hvem véd, om ikke, naar alt dette Uvejr er faldet til Ro, en fast, ny Arkitektur er Resultatet af denne Storm i Vandglasset. Maaske er et germansk Menneskes Udvikling ikke afsluttet, før han er tredive Aar. Saa staar maaske den faste Mandighed, som han har naaet, netop overfor den Krise, som jeg nu efter al Sandsynlighed er kommet over, og som jeg paa den ene eller anden Maade maatte gennemgaa."

Friedrich fortalte nu i korte Træk det hovedsagelige fra Forhandlingen i City-Hall, det komiske Sammenstød mellem to Verdener i Barrys og Lilienfelds Taler, som han kaldte *„tant de bruit pour une omelette“*. Han fortalte om Mayorens Afgørelse og erklærede, at Øjeblikket for denne Afgørelse, som havde aabnet den Livsvej for Ingigerd, som hun ønskede, havde ogsaa banet ham Vejen for hans nye, frie Liv. Han havde næsten legemligt følt, hvordan Afgørelsen ved Mayorens Udtalelse ogsaa gjaldt ham.

Han skildrede Barry og lagde ikke Skjul paa, hvor meget han trods Meningsforskelligheder var imponeret af denne Efterkommer af dem, som paa Cromwells Tid havde dømt og henrettet Karl den første af England. Selv om Barry virkelig var en Hykler, havde saa Lilienfeld ikke til Gengæld talt saa højt om Ingigerd Hahlstrøms moralske Uangribelighed, saa at Friedrich med en vis Skræk maatte se sig om, medens en Grinen som en ond Skygge gled gennem Journalisternes Rækker? Blomstrede Løgnen ikke overalt? Var Hykleriet ikke i alle Forhold noget selvindlysende?

Friedrich følte sig igen særdeles veltilpas i Miss Eva Burns Selskab. I aandelig Forstand havde han altid i hendes Nærværelse en Følelse af Orden og Renlighed. Man kunde sige alt og meddele alt til hende, og det, hun svarede, klarede i Stedet for at forvirre: i Stedet for at oprive, beroligede det. Dog var Friedrich i Dag ikke saa tilfreds med hendes Væsen, som han plejede. Hendes Glæde over hans Befrielse syntes ham ikke stor nok, og han vidste ikke, om han skulde henføre det til manglende Deltagelse eller hemmelig Tvivl. „Jeg er kommet til Dem, Miss Burns,“ sagde han, „fordi jeg ikke vidste nogen, som jeg hellere vilde have til at forstaa min Skæbnes nye Fase. Sig mig nu aabent og ærligt, om jeg havde Ret i at gøre det, og om De kan forstaa, hvordan et Menneske, hvem en modstræbende Lidenskab ikke mere har Tag i, er til Mode.“

„Maaske véd jeg det,“ sagde Miss Burns, „men ....“

— „Men?“ spurgte Friedrich. — Hun svarede ikke, og han vedblev: „De vilde sige, at De ikke kan føle Dem overbevist om Sandheden hos et Menneske af min Slags. Jeg kan imidlertid forsikre Dem om, at jeg aldrig vilde sidde mellem Tilskuerne ved den lilles Nøgenhedspræsentation og endnu mindre følge efter hende gennem alle fem Verdensdeles Varietéer. Jeg er fri! Jeg er fri! Og jeg skal bevise Dem det.“

„Hvis De kunde bevise Dem selv det, saa vilde det maaske i hvert Tilfælde have Værdi for Dem.“

Men han vilde hellere bevise hende det. Han tog et Brev fra Peter Schmidt frem, hvoraf det fremgik, at Lægen efter hans Anmodning havde set paa et Landhus, og at Friedrichs Plan at trække sig tilbage ikke var fra i Dag. „De vil høre fra mig,“ sagde han, „naar jeg derude i Stilheden er blevet mig selv igen. Dertil er der al mulig Udsigt.“

Maaltidet var forbi. Ogsaa Friedrich havde gjort sig til gode med Miss Evas sædvanlige Vegetabilier. Nu rejste han sig, bad hende om

Tilladelse til at kysse hendes Haand som Tak, fordi hun saa taalmodigt havde hørt paa ham, og tog hurtigt Afsked for at kunne komme tidsnok til Desserten ved Sejrsfestmaaltidet.

Det af det barnløse Ægtepar Lilienfeld beboede Etetageshus i hundredogfireogtyvende Gade, som ganske lignede de andre Huse i Gaden, var meget komfortabelt indrettet. Man sad ved Kaffen i første Sals Salon, som var smykket med Tæpper, kostbare Lamper, Japanervarer og mørktpolerede Nøddetræsmøbler, og som de rygende Journalister havde opfyldt med Røg fra deres tunge importerede Tobak. En prunkende Lysekrone udstraalede elektrisk Lys, hvad der gav Værelset en dyster Pragt.

Midt imellem Journalisterne sad Ingigerd, rygende en Cigaret, tilbagelænet i en Lænestol. Hendes Haar var løst, og hendes hele Fremtoning virkede ikke fordelagtigt. Da hun var temmelig umulig i lange Kjoler, var hun henvist til en backfischeagtig Stil: og det forledte hende som oftest til at maje sig ud som et Linedanserbarn.

Da Friedrich von Kammacher traadte ind i Salonen, rødmede hun og rakte skødesløst Haanden hen imod ham. Denne Haand havde korte, ordinære Fingre og maatte, da Hahlstrøm, Pigens Fader, havde lange og smukke Hænder, være en Arv fra Moderen. Friedrich kyssede Fru Lilienfeld paa Haanden og bad om Undskyldning, fordi han kom saa sent.

Naturligvis var Forhandlingen i City-Hall Samtaleemnet. Direktør Lilienfeld løb rundt med Cigarer og Likør og bød Journalisterne. Han gjorde det med en beregnet Elskværdighed, som end ikke veg tilbage for at praktisere lange Havannacigarer ned i deres Frakkelommer.

Enhver af Journalisterne blev ført afsides for at blive paatvunget en temmelig grel Blanding af Sandhed og Digt om Ingigerds Fortid, hendes Herkomst, hendes Redning, hendes Fader, hendes Sejre og den Maade, hvorpaa hendes Talent var blevet opdaget. Han vidste, at det allerede samme Aften vilde staa i New Yorker Tidende ved Siden af Beretningen om Forhandlingen. Han havde efter en probat Recept brygget sit Eventyr sammen efter allehaande opsnusede Enkeltheder og ventede en sikker Virkning.

Ingigerd saa' temmelig træt ud, men havde Ordre til, saa længe Journalisterne endnu var til Stede, saa godt hun kunde at strø ødselt om sig med Elskværdighed. Friedrich havde ondt af hende. Han forstod straks, at hendes Erhvervs- og Kaldstjeneste var begyndt.

Fru Lilienfeld, som Friedrich derefter en Stund helligede sig til, var en rolig Dame, som var klædt med Smag og som var lidende, men meget tiltrækkende. Man fik det Indtryk, at hendes Mand, som øjensynligt tilbad hende blindt, var naaet til at rette sig efter ethvert, næppe synligt Vink af hendes Øjne. Hr. Lilienfeld var, trods sin stadig temperamentsfulde Støjen, som et blidt Barn overfor hende. Hvis Friedrich ikke allerede havde følt en fast Beslutnings Sikkerhed i sig,

var han maaske gaaet dybere ind paa Fruens forskende Spørgsmaal. Han mærkede, at hun af en eller anden Grund havde den Hensigt og det Ønske, at hjælpe ham ud over hans Lidenskabs Vildfarelser.

Med et stille, uendelig ringeagtende Smil talte hun til Friedrich om Pigen, der blev overvældet med Bifaldsytringer, naar hun pjattede sine Dumheder ud. Hun kaldte den lille Dame rent ud for en Leddedukke fra Panoptikon, hvis blonde Porcellænshovede var fyldt med Pjank. „For mig gærne et Legetøj!" sagde hun, „hvorfor ikke? Maaske ogsaa et Legetøj for en Mand! Maaske ogsaa et Handelsobjekt! Men heller ikke mere! For saa vidt er hun maaske Pengene værd," sagde hun, „men ellers er hun uden Værdi! Har ikke mere Værdi end enhver anden Nipsgenstand."

Ingigerd — maaske følte hun et Anstrøg af Skinsyge — kom hen og spurgte Friedrich, uden at ane, hvilken Betydning Spørgsmaalet fik i hans Øjne, om han havde pakket sine Sager? „Endnu ikke! Hvorfor?" spurgte Friedrich. — „Direktør Lilienfeld," sagde hun, „har sluttet Kontrakt med Boston om to Aftner om Ugen. Pak Deres Sager, De maa i Overmorgen tage med mig til Boston!" — „Til Verdens Ende!" sagde Friedrich. — Hun var lettet og saa' paa Fru Lilienfeld med et megetsigende Blik.

Friedrich var glad, da han ogsaa havde denne Frokost bag sig. Ved Willy Snyders Hjælp var han igen kommet i Besiddelse af Klæder, Linned, en Kuffert og andet, og alt dette bragte han nu nogenlunde i Orden. Den sidste Eftermiddag tilbragte man i Stilhed i Klubhuset, og om Aftnen tænkte man paa at fejre Afskeden med den kære Gæst.

I lang Tid havde Friedrich ikke følt sig saa ligelig og rolig tilmode som i disse Eftermiddagstimer. Willy Snyders havde indbudt sin tidligere Lærer paa sin Pebersvendehybel, for endelig en Gang at vise ham, hvilke smukke Kunstsager han havde samlet sammen. Han, den falske Japaner, samlede paa ægte Japanersager. En Time eller mere blev Friedrich vist om i det lille Værelse, der var overfyldt med Antikviteter, nærmest japanske Parérplader, Tsubas, som det hedder paa Japansk. Det er smaa Ovaler af Metal, som man let kan spænde om med Haanden. De er forsynet med Billedkunst i Basrelief, dels damasceret og overtrukket med et eller andet Metal dels med Kobber, Guld eller Sølv.

„Smaat men godt," sagde Friedrich, efter at han havde stirret paa en Del af disse Vidundere: nogle i Kamakura Stil, Namban Stil, Arbejder fra Goto Skolen, der strakte sig over Aarhundreder, Jakuschi Skolen, Kinai Skolen, Akasaka Skolen og Nara Skolen! — Fuschimi-Arbejder fra det femtende og sekstende Aarhundrede, Gokinai Arbejder, Kagonami-Arbejder! Herlige Graveringer i Marubori-, Maruburi-Zogan- og Hikonebori-Stil! Hamanu-Arbejder og saa videre. Hvor fandtes der en Adel som Goto Mitsunoris, som levede i Slutningen af det nittende Aarhundrede og som kunde se tilbage paa seksten Aner, der

alle var betydelige Mestre i at udføre Sværdzirater. En herlig Slægt af Mestre, der ikke alene lod Livet men ogsaa Kunsten gaa i Arv.

Og hvad var der ikke fremstillet og virkeliggjort i disse smaa ovale Graveringer: Lykkeguden Daikoku, Guden Sennin, der skabte et Menneske med sin Aande; Grævlingen, der vælter sig paa sin Bug og lokker Vandreren ud i Sumpen! Fuldmaanenat og flyvende Gæs! Og atter Vildgæs, der flyver over en Sivbred. I Baggrunden Maanen, der staar op mellem Snebjærge: alt af Jærn, Guld og Sølv, en Oval, end ikke saa stor som en Haand, og alligevel det uendelige, maanebeskinnede Rum! — De tydelige Træk og Evnen til med den største Kunstforstand at udfolde hele Kompositionens Rigdom paa en ganske lille Plads blev atter og atter beundret af Samleren selv og af Friedrich. En af Graveringerne fremstillede en Tepavillon bag en Hæk. I det udstrakte Landskab var et Vandløb, Himmel og Luft, udtrykt til Fuldkommenhed ved Huller i Jærnet, altsaa ved ubrugt, opsparet Plads, — altsaa ved intet! En anden Gravering fremstillede Helten Hidesato, der paa Setabroen fælder et Tusindben! Et tredje den vise Lao Tsze paa sine Trækokser! Et fjerde Sennin Kinko, en eller anden Gudsmand, ridende paa sin guldøjede Karpe og fordybet i en Bog! — Andre Tsuba- eller Sværdgraveringer fremstillede: Guden Idaten, der forfølger en Oni, en Djævel. Denne har stjaalet Buddhas Perle. — En Fugl, der har faaet Næbbet i Klemme mellem Venus's Muslingeskaller! — En guldøjet Oktobus eller Blæksprutte! Vismanden Kioko, der halvt bøjet ud af sin Hytte læser ved Maaneskin i en Bogrulle.

Denne Samling havde Willy ved sin Opfindsomhed og Dristighed opsnuset i Omegnen af Five Points hos en Knejpevært, hvis Knejpe var endnu mere berygtet end hele denne Bydel. Hædersmanden havde tilbageholdt den som Pant for en japansk Gentlemans Fortæring, en Gentleman, der i nogle Aar havde været sporløst forsvundet. Der gik ikke en Dag, hvor Willy Snyders ikke gennemstrejfede Marskandiserbutikkerne i Bowery eller i Jødekvarteret. Med sine fyrige og frygtløse Øjne, der altid forbavsede og ivrigt opdagede et eller andet, vovede han sig ind i de mørkeste Dele af Byen, ja i de mørkeste Kroge af Opiumshulerne i Kineserkvarteret. Med sit dristige Mundlæder og sine runde Briller blev han, som han selv sagde, dér antaget af Folk for en Detektiv, hvad der kom ham til Nytte ved hans Indkøb.

I Chinatown, New Yorks Kineserby, i en tyk kinesisk Aagerkarls Butik, var det lykkedes Willy Snyders for en billig Penge at komme i Besiddelse af hele Samlinger af japanske Træsnit. Ogsaa disse blev nu med skinsyg Samlerstolthed lagt frem. Der var Hieroshige, de fleste af Farvetræsnittene i Billedrækken af Landskaber fra Biwasee, Hokusai, de seksogtredive Prospekter af Fujijama. Et Blad med den rødbrune Kegle med hvide Snerester, som dukkede op i det kolde Himmelhavs Lammeskyer, var fuldkommen henrivende! — Der var Shamsho og Shigemasa, Blade fra Bogen: „Spejlbilleder af det grønne Hus's Skønhed, Jedo 1776!" — Desuden Shunoho: „De spirende Urters Bog"! —

Et enkelt Blad af Hokusai kaldte Friedrich „det gyldne Sommerdigt". Man saa' derpaa den øverste Himmel dybblaa, Fugi tilvenstre, dybblaa forneden, gylden Sæd, Bønder paa Bænke, Varme, Glans, Luft! Et Blad af Hieroshige kaldte Friedrich: „det store Maanedigt": paa fugtige, vidtudstrakte melankolske Enge grædepileagtige Træer med tyndt Løv, hvis Grene dukkede sig ned i en langsomt flydende Flods Spejl. Baade lastet med Tørv drog fremefter, og en Pram, ført af japanske Flaadeførere. Vandet er blaat i Skumringen. Den uhyre store blege Maane er steget et Stykke op over Sumpenes fjærne Rand, blodigt blege Farver tilslører den.

„Willy," sagde Friedrich, „hvis De ellers har benyttet Deres Aar i Amerika lige saa godt, saa vender De ikke tilbage til Europa med tomme Hænder." — „Naa ja, for Fanden," svarede Willy, „hvad godt har man ellers ud af dette fordømte Land."

Næste Morgen stod Friedrich foran Toget paa Grand Central-Station. Han havde allerede lagt sin Smule Bagage i Nettet inde i sin Vogn, der ligesom de fem eller seks andre af Togets Vogne var lang og elegant bygget. Allerede den foregaaende Aften havde Friedrich taget Afsked med sine Venner. Men pludselig saa' han hele den lille Kunstnerkoloni med Mester Ritter i Spidsen rykke frem in corpore.

Ogsaa Miss Eva Burns var der. I Haanden havde hun ligesom alle de andre en af disse mørkevinrøde, lang- og grønstilkede Roser, som den Gang endnu ikke blev dyrket i Europa. Friedrich sagde, da han oprigtig rørt modtog de medbragte Roser: „Jeg føler mig sandelig som en Primadonna." Banegaard og Tog laa i dybeste Stilhed, som om her aldrig nogensinde gaves hverken Ankomst eller Afrejse, men den lille Rosenprocession og Tyskernes temperamentsfulde Spektakkel vakte dog nogen Opmærksomhed og gjorde, at der hist og her viste sig Ansigtet af en rejsende bag Ruderne.

Endelig havde Toget, uden noget som helst Signal og uden noget som helst Raab fra en Funktionær, næsten tilfældigt sat sig i Bevægelse, og Kunstnernes vinkende Gruppe var blevet tilbage paa Perronen. Der stod den statelige, elegante Bonifazius Ritter og vinkede med sit Lommetørklæde, den venligt alvorlige Lobkowitz, Willy Snyders, det zigeuneragtige Geni Franck og, last not least, Miss Eva Burns. Friedrich følte, at i dette Øjeblik afsluttedes en Epoke i hans Liv, og det blev ham bevidst, hvor meget han havde disse beslægtede Naturers hjertelige Varme at takke for; ligeledes, hvad han mistede i dem.

Alligevel var Friedrich, paa Menneskets sædvanlige og forunderlige Vis, glad bevæget over, at hans Skæbne baade i virkelig og overført Forstand var kommet i Gang. Endnu gik Toget i mørke Tunneler under New York, senere gik det gennem en muret Grav, men endelig dukkede det frem i det frie Landskab. Dette var altsaa Amerikas virkelige Ansigt, og først nu, efter at den store Invasions Heksesabbat

nogenlunde var fortonet, følte Friedrich den sande Aande fra det nye Lands Jordbund.

Friedrich havde, ligesom han saa' alle de andre Passagerer gøre, stukket sin Billet bag Baandet paa sin Hat, medens han ufravendt saa' ud over de vinterligt hvide Marker og Høje. I dette nære og fjærne, som i Vintersolens Lys saa meget lignede hans egentlige Hjemland, laa et bevæget, glad Mysterium for den unge Mand, der var revet op med Rode. Det hjemlige talte her ud af alt det fremmede. Han havde Lyst til at stige ud og tage Markernes Sne i sin Haand for ikke blot at se men ogsaa at føle, at det var den samme som han som Skoledreng havde lavet Snebolde af, og med hvilken man endogsaa sommetider, i Vinterglædens overmodige Øjeblikke, havde bombarderet hverandre i Familiekredsen. Han var tilmode som et forvænt Barn, som man havde revet fra dets Moders Side og overladt til en fremmed Verdens Ubarmhjertighed, og som, efter lang Tids Lidelse, uventet træffer en Søster af Moderen i det mest fremmede Øde: han føler Blodets Røst! Han føler, hvordan hans Blod ligner hendes, og hvordan hun ligner ham og, fremfor alt, hvordan hun paa en lykkelig Maade ligner hans virkelige Moder.

Først nu laa, som Friedrich troede, det store atlantiske Ocean bag ham. Han var ganske vist allerede landet i New York, men endnu ikke med denne Grundfølelse af virkelig at være landet. Den store, grundfaste Moder Jord, det vidt og bredt udstrakte Fastland, som han nu for første Gang gensaa, gav først nu igen hans Sjæl Indtrykket af Havets altoversvømmende Flades og dets Magts Begrænsning. Hun var den gode Kæmpe, som havde fralistet og aftvunget den oceanske Kæmpe sine Børns Liv, og grundlagt og fredet det hele for dem. I Friedrich klang det: glem Søen! glem Havet! slaa Rod, klyng dig fast til Jorden. Og medens Toget, blødt rullende, ilede, stadig dybere og hurtigere ind i Landet, havde han Følelsen af at være paa en lykkelig Flugt.

Friedrich var saa hensunket i sig selv, at han fo'r sammen, da der var en, som uden at sige et Ord tog Billetten ud af hans Hat. Det var Konduktøren, en civilklædt Herre, som gjorde et gennemdannet Indtryk. Han klippede Billetten, sagde ikke et Ord, fortrak ikke en Mine og foretog den samme Kontrol fra Bænk til Bænk, uden at nogen tog Notice af ham. Hver Gang stak han saa de gennemhullede Billetter tilbage bag Baandene paa Hattene, som de rejsende beholdt paa Hovedet.

Friedrich smilede, da han tænkte paa Tyskland, hvor hvert Tog den Gang blev modtaget med en Klokkes dundrende Lyd og efter et tre Gange gentaget Signal blev sat i Gang under et almindeligt Apachebrøl fra Funktionærerne. Hvor hver Konduktør med kejtet og raa Omstændelighed affordrede hver Rejsende hans Billet. Og mens han tænkte paa dette, hørte han stadig med Velbehag Togets Hjul rulle, og han nød Flugten, som betød alt andet end Skam for ham. Mens han sad dybt hensunket i sig selv, greb han sig i, at han ligesom strøg Spindel-

væv af sine Klæder og følte paa samme Tid, hvordan han for hvert Minut aandede lettere og gladere. Af og til følte han det, som om den vældige Ltogsmaskines hurtige Hjul ikke drejede sig raskt nok omkring sin Akse, og som om han selv maatte tage Haand i med for stadig at skabe nye, sunde Indtryk, skiftende som Landskaberne derudenfor, læggende dybere og dybere Afgrunde mellem ham og den farlige Magnet, som han havde ladet blive tilbage.

I Newhaven, hvor Toget gjorde et lille Ophold, gik der en Neger med Sandwiches og en Dreng med „Newspapers" gennem Toget. I Morgenudgaven af „Sun" eller „World", som Friedrich havde forskaffet sig, fandt han Katastrofen fra „Roland", opvarmet med de sædvanlige Stikord og sat i Forbindelse med Tilladelsen til Ingigerds Optræden. Men Friedrichs Sindstilstand var i denne straalende Vinterdag for munter og forhaabningsfuld til, at han kunde lade de grufulde Indtryk fra det synkende Skib leve op paa ny. Nu indgød Tanken om hans Redning ham kun Taknemlighed. Kaptejn Kessel og alle de andre, som Ulykken havde ramt, var nu døde og altsaa hævet over enhver Smerte.

Fra Newhaven til Meriden kunde Friedrich ikke holde op med at le af de Optegnelser over Ingigerds Liv, som Bladene bragte. Lilienfeld havde udfoldet en forvoven Fantasi. Ingigerd Hahlström, hvis Fader nedstammede fra tyske Forældre, og hvis Moder var fransk Schweizerinde, skulde være udgaaet fra en svensk Adelsslægt. Og der var tildelt hende en Slægtning, hvis sidste Hvilested skulde findes i Riddarholmskyrkan. Stakkels lille! tænkte Friedrich, da han lagde Avisen sammen. Da tog han sig med Haanden til Hovedet ved den pludselige Erkendelse af den mægtige Betydning, som den lille, taabelige Pige, midt under alt det storartet nye og mangfoldige med Oceanet og den nye Verden, havde haft for ham og andre indtil denne Stund. Det er forbi! Det er forbi! hviskede han og bandede flere Gange ved sig selv.

Friedrich steg ud i Meriden og blev modtaget af Peter Schmidt. Den lille Banegaard var tom, kun Friedrich havde forladt Toget, men tæt ved lød Tumlen fra den livlige Provinsbys største Gade. „Saa, nu er alt godt!" sagde Schmidt. „Nu hører det op med New Yorker Solderiet, og nu skal vi tage Skeen i en anden Haand.

Min Hustru er i Praksis," vedblev han, „saa jeg kan altsaa først senere forestille hende for dig. Hvis det passer dig, saa spiser vi Frokost nu og tager saa med Slæde hen for at se paa det lille Hus, som jeg har opdaget ude paa Landet. Hvis du synes om det, kan du, hvad Øjeblik du vil, leje det for en billig Penge. Foreløbig tager du vel Ophold i vort Hotel, som hele Byen er saa stolt af." — „Ak, kære Medmenneske," sagde Friedrich, „jeg har en vild Trang til Ensomhed. Jeg vilde aller helst lige med det samme komme inden for mine fire Vægge saa langt borte som muligt fra Byens Larm." — „Ja, hvis du synes om Huset!" sagde Peter Schmidt. „Alt det øvrige er afgjort i Løbet af

et Kvarter med min gode Ven Apoteker Lamping, hvem det tilhører. Han er en brav, gemytlig Hollænder, som gaar ind paa hvadsomhelst."

Vennerne begav sig hen til Hotellet, og efter at de i det komfortable Hus havde nydt en lidet tillokkende Frokost, fjærnede Peter sig og sendte fem Minutter efter en Hotelboy ind med Besked om, at Slæden holdt for Døren. Til sin Forundring fandt Friedrich Vennen siddende i en smuk Slæde til to Personer. Som det var Skik og Brug dèr, havde han lejet den uden Kusk. „Jeg skal være glad," bemærkede han muntert, „hvis vi naar Maalet uden at vælte, for naar jeg skal være ærlig, har jeg egentlig aldrig før haft en Hestetømme i min Haand." „Naa," sagde Friedrich fornøjet, „min Fader er General, saa lad hellere mig." Friedrichs Bagage blev pakket paa Slæden, han tog Tømmerne, den brune stejlede, og hejsa! gik det med øredøvende Bjældeklang ned gennem den brede, befærdede Hovedgade.

„Er alle jeres Heste af den Slags?" sagde Friedrich. „Bæstet løber løbsk! Hvis vi kommer lykkelig ud af denne fordømte Trængsel, saa kan vi takke den gode Gud for det!" „Lad den bare løbe!" sagde Schmidt. „Her løber Heste løbsk hver Dag. Hvis Turen i Dag kommer til os, er der ikke noget at gøre ved det." Men Friedrich tumlede Hesten, saa at den, hvad enten den vilde eller ej, maatte staa stille foran et Jernbanespor, som uden Bom løb gennem Gadens Tummel. Med et tostemmigt Hyl brusede Iltoget Boston—New York forbi, og Friedrich spurgte sig selv, hvordan det gik til, at det ikke havde overkørt en Mængde Børn, Arbejdere, Herrer med høje Hatte, Damer, Hunde, Heste og Drosker, maset dem til Plukfisk op ad Murene, som var lige i Nærheden. Hesten stejlede stadig og fo'r derpaa fremad bag Togets sidste Puffer, bort over Jernbanesporet. Klumper af Sne og Is fløj Friedrich og Peter om Næsen.

„Død og Pine," sagde Friedrich pustende, „her mærker jeg for første Gang noget af den Galskab, som er saa specifik amerikansk: kommer du under Hjulene, saa kommer du under Hjulene! Vil du køre, maa du kunne tumle Hesten! Brækker du Benene, saa brækker du Benene! Brækker du Halsen, saa brækker du Halsen!" Midt i den stærkt tilsneede Gade, hvis Huse efterhaanden som de nærmede sig Byens Periferi blev lavere og lavere, mødte Friedrich for første Gang den elektriske Sporvogn, som den Gang endnu var ukendt i Europa, og de heftige Smaalyn mellem Stangen og Ledningstraaden var ham et nyt Fænomen, som satte ham i Sindsbevægelse. Krumme, skæve, tykke og tynde var Stiverne, som Ledningstraadene var fæstede til, saa at det hele gjorde et interimistisk Indtryk. Men Vognene var bekvemme og gled af Sted med stor Hurtighed.

Ved Guds Styrelse og Peters Førelse var den farlige Bydel tilbagelagt uden Uheld. Foran Hesten, som ringede med sine Bjælder, laa en endeløs lang, tom Vej med godt Slædeføre udstrakt over de til-

sneede Sletter, og nu kunde den flinke Amerikaner af Hjertens Lyst strække ud.

Mærkeligt, tænkte Friedrich, jeg kører i Slæde, jeg styrer en Hest, hvad jeg ikke har gjort siden min Ungdom. Og allehaande Hestehistorier faldt ham ind, alt saadan noget som han ikke havde tænkt paa i mange Aar. Hvor ofte havde ikke hans Faders Fortællinger om Jagtture og Slædeuheld faaet Familien til at le i hyggelige Vinteraftner!

Under den paafølgende flotte og oplivende Slædefart foryngedes Friedrichs Hjerte, og de skønneste Aar fra hans Drengetid stod lyslevende for ham. Omgivet som han var af Snemarkernes blændende Glans, indaandende ren, klar Luft, var selve det at leve blevet en umaadelig Nydelse for ham.

Pludselig blev han bleg og maatte give Tøjlerne til Peter. I Lyden af Kanebjælderne havde der ligesom blandet sig en vedvarende dirrende Hamren af elektriske Klokker. Og med denne Lydhallucination var forbundet Angstfølelse og Kuldegysen. Da Peter Schmidt, som straks havde mærket Forandringen i sin Vens Væsen, havde faaet Hesten til at standse, var Friedrich allerede blevet Herre over sit Anfald. Han sagde ikke, hvad der egentlig var sket, at det synkende „Roland" igen uventet havde spøgt i hans Fantasi, men han sagde blot, at Lyden fra Kanen havde overanstrængt hans Hørenerver. Den var blevet ham uudholdelig. De steg ud i Sneen, da de allerede var ganske nær ved Hanoversøens Flade og kunde se det lille Hus paa Kysten lige overfor.

Uden at sige et Ord tog Peter Schmidt Bjælderne af Brunen, bandt Dyret til en Gren paa et bladløst Træ, og begav sig sammen med Friedrich over den stærkt tilfrosne Sø, over mod det ensomme Hus. Den blonde Frieser skred over tykke Puder af Sne hen foran Trappetrinene til Indgangsdøren, aabnede denne og sagde, at han nu nok kunde sé, at det lille Hus næppe var beboeligt om Vinteren. Friedrich var derimod af en anden Mening. Huset, som ellers kun blev benyttet om Sommeren, og som var uden Kælder, havde et lille Køkken og to Værelser i Stueetagen foruden et Mansardværelse paa Kvisten. Her fandt Vennerne et Bord og et Sengested, som var forsynet med en Madras, en Skraapude og Uldtæpper; og i dette Værelse ønskede Friedrich at indrette sig. Alle Frieserens Betænkeligheder slog han af Marken, idet han paastod, at det forekom ham, at just dette Hus, og netop kun dette Hus, havde ventet paa ham.

Allerede næste Dag var Friedrich draget ind i det ensomme og tilsneede Asyl ved Hanoversøen, han kaldte det afvekslende sin Diogenes-Tønde, Onkel Toms Hytte og sin Retorte. En Diogenes-Tønde var det ikke, for de to Venner havde ladet Træ- og Antracitkul køre dertil, i Mansardværelset var der blevet sat en lille amerikansk Ovn op, hvis stadig synlige Gløden udbredte en behagelig Varme, og Køkken og

Spisekammer indeholdt, hvad der behøvedes til Livets Ophold og lidt til. Friedrich gav Afkald paa enhversomhelst Betjening i Huset, han vilde, som han sagde, gøre op med sig selv, og saa vilde et fremmed Menneskes Tilstedeværelse kun virke forstyrrende.

Det var et stort Øjeblik for Friedrich, da Peter Schmidt — Vennerne havde drukket Kaffe sammen — var forsvundet i Mørket med sin Slædes Bjældeklang, og da han for første Gang følte sig alene i det hvide og paa samme Tid natligt tilhyllede amerikanske Landskab. Han gik ind i Huset, lukkede Døren bag sig, lyttede og hørte Brændet knage paa det lille Ildsted i Køkkenet. Han tog et Lys, som var blevet staaende i Forstuen, og lyste for sig op ad Trappen. Da han var kommet op i sit lille Værelse, glædede han sig over Varmen og det behagelige Ildskær, som den lille Kuppelovn udstraalede. Han tændte Lampen, og efter at han havde ordnet Genstandene lidt paa det lange, ubedækkede Bord, som var til at trække ud, satte han sig og lod et dybt og mystisk Velbehag strømme over sig.

Han var alene. Han befandt sig i en Tilstand, der er ens i alle fem Verdensdele. Derude laa en klar og lydløs Vinternat, den samme som han kendte fra sit Hjem. Alt, hvad han hidtil havde oplevet, var ikke mere til. Eller det var til! Men det var, som om det aldrig havde været. Hjem, Forældre, Kone, Børn, den Elskede, som havde draget ham over Oceanet, alt hvad der var tilstødt ham og havde mødt ham paa Rejsen, havde ikke efterladt mere i hans Sjæl end et Skyggebillede. Skulde Livet, spurgte Friedrich sig selv, ikke vær andet end Emner for Drømme? Saa meget staar fast, sagde han til sig selv, at min nuværende Tilstand er den, som vi, inderst inde, saa længe vi lever, aldrig kommer bort fra. Vi behøver ikke at være uselskabelige, men endnu mindre bør vi undlade at pleje denne Tilstand, Personlighedens naturligste, uforstyrrede Grundforhold: den Tilstand, i hvilken vi kun staar overfor vor Tilværelses Mysterium, som overfor en Drøm.

Friedrich havde i Løbet af de sidste Maaneder ført et Liv fuldt af de aller dybeste Modsætninger: han var blevet ængstet, ophidset og truet, hans egne Smerter var mangefold druknet i andres, og andres havde øget hans egne. Af en udbrændt Kærligheds Aske var en ny lidenskabelig Illusions Flammer slaaet i Vejret. Friedrich var blevet drevet frem, hidset, lokket, ja som i Baand ført viljeløst ud i den vide Verden! Viljeløst og uden Besindelse! Først nu var Besindelsen vendt tilbage! — Da først kommer Besindelsen, naar Livet, der er levet uden Besindelse, er blevet til Stof for Drømme i det bevidste, vaagne Sind. Friedrich tog et Ark Papir og skrev derpaa med en ny amerikansk Pen, som han havde dyppet i et jomfrueligt Blækhus: Livet, et Stof for Drømme.

Da tog han fat paa videre at indrette sin Robinson-Husholdning efter sit eget Hovede. Han stablede nogle Bøger, han havde anskaffet sig i New York, smaa Reklamebind og andre, op paa Bordet, ogsaa nogle, deriblandt Schleiermachers Platon-Oversættelse, som Peter

Schmidt havde laant ham. Foran en gammel hollandsk læderbetrukken Sofa, som Apoteker Lamping, der stammede fra Leyden, havde bragt med herover, stod der endnu et stort tilsvarende Bord, paa hvilket Friedrich havde lagt et grønt Tæppe og stillet Kunstnernes vinrøde, langstilkede Roser, Miss Evas for sig selv. Nu tog han fat paa at skaffe Kaffeservicet, der var blevet staaende, tilside. Desuden blev en Revolver, som han havde laant af Peter Schmidt, ladet og lagt ved Siden af Blækhuset paa Skrivebordet, derpaa blev et fredeligt, videnskabeligt Instrument, et Zeisz-Mikroskop prøvet og sat sammen. Det var det samme, som Friedrich for flere Aar siden i Jena personligt havde udsøgt til sin Ven Peter Schmidt, da denne rejste til Amerika. Det var et sælsomt Gensyn, som han den Gang ikke havde haft den fjærneste Anelse om!

Og Friedrich havde endnu mere at gøre. Han maatte tage et Sømandsur fra hinanden, sætte det sammen igen og hænge det paa Væggen, det var en gammel Tingest, som først i Dag, ved Indkøb af Møbler, var kommet ham i Hænde for en billig Penge. Til hans Glæde begyndte den gamle Bedstemor snart efter med afmaalt Værdighed at dikke i sin brune, omtrent en Meter lange Bolig, der hang paa Væggen ved Fodenden af Sengen. Dèr skulde hun blive hængende, til hendes nye Ejer igen tog hende ned og med tilbage til Europa, til hendes Hjemstavn. For hun stammede fra Slesvig-Holsten, og Friedrich havde lovet hende, at hun skulde komme hjem igen, hvad hun længselsfuldt havde ønsket.

Naar han laa i sin Seng, kunde han se det gammeldags Urs gule, skinnende Messingperpendikkel bevæge sig frem og tilbage. Urskiven var en Mærkværdighed. Tænkt og malet som en pluskæbet Sol viste den øverst oppe et Billede af Øen Helgoland og nogle Sejlskibe af Tin, som gyngede i Perpendiklens gravitetiske Rytme. Dette Syn var egnet til at faa en forkommen Sømand til dobbelt at føle Behageligheden ved den hjemlige Arnes Tryghed.

„Naar var det dog," tænkte Friedrich, „at jeg var med til Mr. Barrys bidende Ord, Mister Samuelsons forulykkede Udfald og Lilienfelds Apacheridt mod puritansk Umedgørlighed; en styg og løgnagtig Kamp, der tilsyneladende blev ført for at redde en Sjæl, men som i Virkeligheden ikke var andet end en Kamp mellem Krager om en ung hjælpeløs Hare." Naar var det dog? Det maatte ligge Aar tilbage. Nej! Ingigerd havde jo først den foregaaende Aften optraadt offentligt for første Gang. Det kunde altsaa ikke være længere siden end i Forgaars.

For Resten laa allerede det første Brev fra hende paa Bordet. Pigen beklagede sig heftigt over hans Tillidsbrud. Hun havde taget frygteligt fejl af ham, paastod hun. Og i samme Aandedræt: hun havde gennemskuet ham i Løbet af de første fem Minutter, allerede i Berlin, dengang han nærmede sig hende. Men efter at hun fuldstændig havde frakendt ham alle gode Egenskaber, bad hun ham indtrængende om

at vende tilbage. Jeg har, stod der, i Dag oplevet en Kæmpetriumf. Folk var helt ellevilde. Efter Forestillingen kom Lord Denogden, en ung, billedskøn Englænder, som foreløbig lever her, fordi han er blevet uenig med sin Fader. Naar den gamle dør, faar han Hertugtitlen og arver Millioner.

Friedrich trak paa Skuldrene: han følte ikke længer den ringeste Tilskyndelse til at være den lilles Beskytter eller Redningsmand, ikke den fjærneste Lyst til at spekulere over hendes Skæbne.

Næste Morgen, da Friedrich vaagnede, rystede han af Kulde, skønt den lille Ovn vedligeholdt Varmen i Stuen, og Vintersolen skinnede ind ad Vinduet. Han tog sit Guldlommeur, et Stykke, som han havde reddet fra Skibbruddet, og opdagede, at hans Puls slog hundrede Slag i Minuttet. Men han gjorde ikke noget videre ud af det, stod op, vaskede sig fra øverst til nederst i koldt Vand, klædte sig paa, lavede sin Frokost til og havde ved alt dette ikke Følelsen af at være syg. Han havde stadig en Fornemmelse af, at han burde være forsigtig, for det var ikke umuligt, at Legemet nu, da Spændingen og Ophidselsen var forbi, maatte bøde for sit Kapitalforbrug og meldte en Slags Bankerot. Men somme Tider bliver de værste Strabadser overvundne helt uden Varsel, og alt gaar godt saa længe det opstrammede Legeme er i Gang. Det tror, at det arbejder paa Overskud, men saa snart Viljen og Spændingen slappes, bryder det udplyndret sammen.

Henimod Klokken ti stod Friedrich i sin Vens Konsultationsstue i Meriden By. Spasereturen i Vinterdagen havde gjort ham godt. „Hvordan har du sovet?“ spurgte Schmidt. „I overtroiske Folk tror jo, at hvad man drømmer den første Nat i et fremmed Hus, gaar i Opfyldelse!“ — „Det vil jeg ikke haabe,“ sagde Friedrich. „Min første Nat var temmelig mangelfuld, og det er rendt ganske hultertilbulter rundt i min Hjerne.“ Han fortav den pinagtige Drøm om Klokkerne, som han havde haft, og som stadig haardnakket havde hensat ham til Skibsundergangens angstfulde Øjeblikke. Efterhaanden var disse Lydhallucinationer blevet Friedrichs hemmelige Kors. Han var ofte bange for, at det skulde være af den Slags Forløbere, gennem hvilken svære legemlige Lidelser ikke sjældent melder sig.

Friedrich havde allerede den foregaaende Dag truffet Fru Doktor Schmidt, der var udlært kvindelig Læge og sin Mands Kollega. Konsultationsstuerne var adskilte ved de to Ægtefællers fælles Venteværelse. Fru Schmidt kom over, hilste paa Friedrich og ønskede, at hendes Mand skulde være til Stede ved Undersøgelsen af en kvindelig Patient. Det var en Arbejderske, som var blevet gift for kort Tid siden, knapt otteogtyve Aar gammel, og hvis Mand havde en god Stilling ved en af Fabrikkerne i Meriden. Hun troede, at hun havde ødelagt sin Mave lidt, men Fru Doktor Schmidt antog, at det var Mavekræft.

Paa Opfordring af sin Ven og hans Hustru gik Friedrich med ind til Patienten, som sad leende paa Operationsstolen og noget forbløffet

hilste paa Herrerne. Friedrich blev forestillet som en berømt tysk Læge, og den kønne, velklædte Kone fandt det passende stadig at gøre Undskyldning for al den Ulejlighed hun gjorde. Hun havde kun spoleret sin Mave lidt, og hendes Mand vilde le af hende, hvis han vidste, at hun rendte til Læge af den Grund.

Friedrich og Peter Schmidt fastslog, at Fru Doktor Schmidts Diagnose var rigtig, og man sagde til den intetanende Dødens Kandidat, at hun muligvis maatte underkaste sig en lille Operation. Saa bad man hende om at hilse sin Mand, spurgte hende om hendes lille Barns Befindende, det var for halvandet Aar siden, med Fru Doktor Schmidts Assistance, kommet til Verden, og sendte hende bort, efter at hun flere Gange havde svaret med godt Humør. Hun var gaaet, og Peter Schmidt paatog sig at underrette hendes Mand.

De følgende Dage drog Peter mere og mere sin Ven ind i den medicinske Praksis. Friedrich fandt en mørk Tillokkelse deri. Denne besynderlige Trædemølle, der var opstillet midt i en Verden af evig Lidelse og Død, havde intet tilfælles med en forholdsvis lykkelig bedragerisk Overfladiskhed. Ægteparret Schmidt havde en opofrende og tung Gerning uden anden Belønning end den, lige akkurat at have nok til Maden og Huset, saa at de kunde fortsætte netop denne Gerning: Behandlingen af de fattige, indvandrede Arbejdere, som med Møje holdt sig oven Vande ved deres Fortjeneste i Stedets Fabrikker. Lægehonoraret blev yderst ringe og blev paa Grund af Peter Schmidts Sindelag i mange Tilfælde ikke indkrævet.

Friedrich kendte tilstrækkeligt Sublimat- og Karbollugten i Lægernes Konsultationsstuer, og alligevel havde han ondt ved ikke at lade sig mærke med det nedslaaende Indtryk, som Lokalet i sit triste Halvmørke, med Gadespektaklet udenfor Vinduerne, havde gjort paa ham. I Tyskland er en By paa tredivetusind Indbyggere uddød. Denne amerikanske By paa femogtyvetusinde løb, ringede, støjede, rumlede og buldrede som vanvittig. Ingen havde Tid, alle skyndte sig forbi hverandre. Naar man levede her, saa levede man her for at arbejde; naar man arbejdede her, saa arbejdede man for Dollaren, som havde Magt til, en Gang i Tiden, at befri En for disse Omgivelser og indlede en ny Epoke i Livsnydelsen. De fleste Folk, især de tyske og polske Arbejdere og Forretningsfolk, saa' i det Liv, de her maatte føre, kun noget foreløbigt. En Betragtning, der var bitter som Galde for dem, som paa Grund af begaaede Forbrydelser var afskaaret fra at vende hjem. Friedrich havde i Vennens Venteværelse lært saadanne beklagelsesværdige udstødte at kende.

Fru Schmidt var født Schweizerinde. Hendes brede germanske Hovede med den fine og lige Næse sad paa et Legeme, der mindede om Holbeins Baselerkvindetyper. „Hun er alt for god til dig," sagde Friedrich til sin Ven, „hun skulde være en Dürers eller endnu bedre en rig Raadsherre Willibald Pirkheimers Hustru. Hun er født til at forestaa et Patricierhus, Kister og Kasser fulde af fint Linned, svære

Brokader og Silkeklæder. Hun burde sove i en tre Meter høj Seng med tolv forskellige Slags Linned- og Silketæpper og have dobbelt saa mange Hatte og dobbelt saa meget Pelsværk, som det ifølge Raadets Beslutning er tilladt de rigeste. I Stedet for har hun, Gud hjælpe mig, studeret Medicin, og du lader hende rende med en ominøs lille Taske fra Herodes til Pilatus."

I Virkeligheden havde Fru Emmerenz Schmidts Beskæftigelse, som hun som oftest maatte ofre de fire af Ugens Nætter, saavelsom hendes Omgivelsers Hæslighed, gjort hende til et bittert Menneske, fuld af Hjemvé. Hun havde Schweizerens egensindige Pligt- og Erhvervsfølelse, hvori hun blev bestyrket ved Breve fra Forældrene. Det var Grunden til, at hun med ubøjelig Vilje afslog at vende tilbage til Hjemmet, før hun havde tjent sig en fast Formue, hvad der foreløbig slet ingen Udsigt var til. Hun kunde paa en bidende Maade være bitter, hver Gang Peter Schmidt, der saa' sin Hustru sygne hen og visne af Hjemvé, foreslog hende, at de skulde rejse hjem.

Fru Schmidt levede op, naar hun en Stund var fri for sin Gerning og kunde tale med Friedrich og sin Mand om Bjærge og Bjærgture i Schweiz. — Da fremsteg i den kvalme Lægestue eller i Ægteparrets lille Privatbolig den herlige Vision af Säntis, i hvis Nærhed den kvindelige Læges Vugge havde staaet. Man talte da om Scheffels Eckehart, om Wildkirchli og om Gemser, om Bodensøen og om Sankt Gallen. Den kvindelige Læge mente, at hun vilde hellere være den laveste, snavsede Sæterpige paa Säntis end Læge her i Meriden.

Naturligvis led den blonde Friser under disse Forhold, dog paa ingen Maade saadan, at det bragte hans ejendommelige, i Kødet baarne, overbeviste Idealisme, til at vakle.

Det var snarere denne Idealisme, der altid var for Haanden, altid til Stede, som stadig og overalt kunde hæve Peter Schmidt ud over alle øjeblikkelige Vanskeligheder. Det forekom Friedrich, at Fruens Stilling, netop paa Grund af denne Omstændighed, forværredes. Det fremgik af hendes Bemærkninger, at hun hellere havde set, at Peter mere havde haft sin egen Fremgang og mindre Menneskehedens Fremskridt, for Øje. Der gaves intet Menneske, der havde en stærkere Tro paa det godes Sejr i Verden, end Peter Schmidt, som for øvrigt fordømte enhver religiøs Tro. Han hørte til dem, der forkaster Edens Have og erklærer den hinsidige Himmel for et Eventyr, men som derimod er fast overbeviste om, at Jorden vil udvikle sig til et Paradis og Mennesket til en Guddom. Ogsaa Friedrich havde Tilbøjelighed til Utopi, og Vennens Egenskaber vakte denne. Saalænge han paa Embedsture, ved Skøjteløben eller i sin Diogenes-Tønde talte med ham, var han igen paa denne Side af Haabet, men saa snart Peter var borte, var Friedrich atter hinsides Haabet.

Det Tema, som Vennerne oftest drøftede, er karakteriseret ved Navnene Karl Marx og Darwin. I Peter Schmidts Aand dannede der sig en Slags Udjævning eller Sammensmæltning af disse Personlig-

heders Grundtendens. Stadig blev det kristeligt-marxistiske Princip. Beskyttelsen af de svage, ombyttet med Naturprincippet, Beskyttelsen af den stærke, og dette var en Omvæltning i Løsningen af Spørgsmaalet, saa stor som den maaske nogensinde er forekommet i Menneskehedens Historie.

I de første otte Dage spiste Friedrich Middag sammen med Lægeparret i et Boardinghouse. Men stadig begav han sig ved Skumringstid, og som oftest til Fods, tilbage til sin Diogenes-Tønde ved Hanoversøen.

I den følgende Uge blev Besøgene hos hans Venner sjældnere, hvorfor vidste Friedrich ikke selv. Han sov ikke godt. Det hændte atter og atter, at Drømmen om Klokkerne hjemsøgte ham. Selv i vaagen Tilstand led han af en ejendommelig, ham hidtil ukendt Angstfølelse. Naar der virkelig kom en Slæde med Bjælder forbi, blev han undertiden saa angst, at han rystede. Naar han i sit Værelses Stilhed hørte sit eget Aandedrag, kunde det ikke undre ham videre, men han lagde hver Gang Mærke til det med en underlig Uro. Han kunde pludselig faa Kuldegysninger, og da han havde et Termometer, konstaterede han nogle Gange, at han havde forhøjet Temperatur. Alle disse Omstændigheder foruroligede ham, og en altid tilstedeværende, stille Atmosfære af Angst søgte han forgæves at forjage og ryste af sig. Da han for første Gang indstillede sin Gang i Boardinghuset, var det paa Grund af Ulyst til at forlade Værelset, og fordi han ingen Appetit følte. En anden Gang var han i det stadigt klare Vintervejr vendt om igen, da han var kommet halvvejs til Meriden, og kunde næppe slæbe sig hjem. Men om alt det, som Friedrich i Stilhed gik igennem, erfarede hans to Venner intet. De fandt intet mærkeligt i, at Friedrich en og anden Dag helst vilde blive inden sine fire Vægge.

Men hans Liv blev mere og mere snigende Besynderlighed. Verden, Himlen, Landskabet, den Del af Jorden, paa hvilken han var, kort sagt alt, hvad han saa', ogsaa Menneskene, forandrede sig. De traadte i Baggrunden, deres Anliggender havde faaet en fjærn, fremmed Karakter. Ja, Friedrichs egne Affærer var ikke længer de samme. De var taget fra ham, en eller anden havde foreløbig lagt dem til Side. Maaske fandt han dem igen senere, hvis hans nye Tilstand ikke skulde ende paa en helt anden Maade.

Da Peter Schmidt alligevel en Dag var forundret over hans tilbagetrukne Tilværelse og udtalte sin Bekymring derover, tilbageviste Friedrich ham temmelig skarpt, for ogsaa Vennen var blevet ham fremmed. Han aabenbarede intet om den bange og tunge Atmosfære, i hvilken han aandede, for mærkværdigt nok var der ogsaa som en hemmelig Tillokkelse derved, som Friedrich ikke vilde dele med andre.

En Aften, da han som sædvanligt sad ved Skrivebordet ved Lampen, følte han det, som om nogen bøjede sig frem over hans Skulder.

Friedrich havde Pennen i Haanden og nogle Blade af et Manuskript liggende foran sig, spredte mellem hinanden. Fordybet i sig selv og fortabt i Grublen som han var, foer han sammen, idet han sagde disse Ord: „Rasmussen, hvordan kommer du her?“ Saa vendte han sig om og saa' virkelig Rasmussen med Lloydhuen, som han var kommet fra sin Verdensomsejling, sidde læsende for Fodenden af Sengen. Han holdt et Termometer i Haanden og saa' ud, som om han tilbragte en lang Sygevagts ubeskæftigede Tid med at læse.

Friedrich havde lagt Mærke til, at Ensomheden forhøjede det visionære i hans Liv. Der manglede det andet Menneske, uden hvilket det første stadig er fordømt til Omgang med Spøgelser. Friedrich behøvede i sin Eneboertilværelse kun at tænke paa en eller anden for at se ham livagtigt talende og gestikulerende. Han var ikke foruroliget af denne sin Fantasis Modtagelighed. Ogsaa det nye Syn noterede han med kold og skarp Iagttagelse, men han følte dog, at hans Sjæleliv var traadt ind i en ny Fase.

Efter nogen Tids Forløb steg han ned i Etagen nedenunder for, før han gik i Seng, at se efter om Husets Dør var godt lukket, og fik saa Lyst til at aabne et Værelse, der var lukket med Skodder. Da han lyste ind i det med det brændende Lys, havde han til sin store Forundring en ny ligesaa tydelig Hallucination. Han lykønskede sig selv og gav sig Attest for, at han paa dette psykologiske Gebet nu ikke mere var henvist til blot at tale om, hvad han havde hørt. For hans Øjne sad, ganske tydeligt, fire Kortspillere omkring et Bord. Mændene, som havde temmelig raa og røde Ansigter, røg Cigarer, drak Øl og lod til at tilhøre Handelsstanden. Pludselig greb Friedrich sig til Panden. Paa Etiketten og paa Flasken havde han genkendt det Øl, som de førte i den lille Kneipe paa „Roland“. Og de, som sad dèr, var jo de paa Skibet bekendte evige Drikkere og Kortspillere. Rystende paa Hovedet over den mærkværdige Kendsgerning, at disse Folk nu ogsaa netop var kommet her ned i den underste Etage af hans Hus, begav Friedrich sig tilbage, op i sit gennemopvarmede Værelse.

De Timer paa Dagen, i hvilke Friedrich ganske ene gav sig til at arbejde i fri Luft, havde hidtil ledet hans Tanker ind i Virkeligheden paa en sundere Maade. Desuden var hans Dom om hans egen Tilstand i det store Hele blevet sund. Da han nu paa denne snigende Maade blev syg, mærkede han det ikke. Han fandt det naturligt, at han maatte regne med Rasmussen paa Sengen og Kortspillerne i Værelset nedenunder som med Ting, der virkelig var til.

I den af indianske Sagn omsvævede Hanoversø løb en lille Flod ud, Quinnipiac, som Friedrich, da han løb paa Skøjter, fulgte ind i Landet. Paa denne Tur fulgtes han af en Skygge, der gjorde et fuldstændig legemligt Indtryk paa ham. Den lignede den afdøde Fyrbøder Zichelmann, dog ikke som han havde set ud som død, men som han havde aabenbaret sig i Friedrichs Drøm. Fyrbøderens Skygge fortalte, at der med „Roland“ var sunket fem Overfyrbødere, seksogtredive

Fyrbødere og otteogtredive Kuldragere, hvilket Antal var større end Friedrich havde ventet. Videre sagde han, at Bugten og Havnen, i hvilke Friedrich var landet i Drømme, ganske rigtigt var Atlantis, et sunket Kontinent, af hvilke Azorerne, Madeira og de kanariske Øer var Resten, som var blevet over Havfladen. Friedrich kom til sig selv, da han stod udenfor en tilsneet Hule eller Rævegrav, i hvilken han for fuldt Alvor havde søgt efter Lysdyrkernes Nedgang.

Fra Dag til Dag, ja fra Time til Time øgedes det forunderlige og fremmedartede i Friedrichs Sindstilstand. Stadig sad Rasmussen paa Sengen, og stadig spillede Købmændene Kort i Værelset nedenunder. Den ensomme syge gik fløjtende rundt, indviklet i Samtale med Mennesker og Ting. Timer igennem vidste han ikke, hvor han i Virkeligheden var. Han troede, at han var i det lille Doktorhus, saa igen, at han var i sine Forældres Hus, som oftest mente han, at han befandt sig paa Dækket af, eller i Salonerne paa Hurtigdamperen, som var paa Vej til Amerika, og, som Friedrich hovedrystende sagde til sig selv, ikke var gaaet under.

Efter Midnat stod Friedrich sommetider op af Sengen og tog et Tæppe af et Vægspejl, som han havde tilhyllet, da han ikke kunde lide Spejle. Han betragtede sig selv, medens han med det brændende Lys bøjede sig tæt hen mod Spejlets Glas, og skræmte sig selv med Grimasser, som gjorde hans Træk ukendelige. Saa talte han med sig selv. Det var dels forvirrede, dels klare Sætninger, som han udtalte eller hørte, som han sagde spørgende eller svarede paa. De viste, at han allerede tidligere havde beskæftiget sig med Dobbeltgængerproblemet som et af de grufuldeste og dybeste Problemer. Han skrev paa et Stykke Papir: „Spejlet har gjort Dyret til Menneske. Uden disse Spejle intet Jeg og Du, uden Jeg og Du ingen Tænken. Alle Grundbegreber er Tvillinger: smuk og grim, god og ond, haard og blød! Vi taler om Sorg og Glæde, om Had og Kærlighed, om Fejghed og Mod, om Spøg og Alvor, og saa videre. Billedet i Spejlet sagde til Friedrich: Du har spaltet dig i dig og mig, før du har kunnet skælne, det vil sige adskille, det vil sige spalte det som en Helhed virkende Væsens enkelte Egenskaber. Før du saa' dig selv i Spejlet, saa' du heller intet af Verden."

Det er godt, at jeg er alene med mit Spejlbillede, tænkte Friedrich. Jeg behøver ikke de mange pinagtige Hul- og Rundspejle, som betyder andre Mennesker for mig. Den Tilstand, i hvilken jeg er, er den oprindelige, og man undgaar de Forandringer som man er hjemfalden til i andre Menneskers Ord og Blikke. Det bedste er at tie eller at tale med sig selv, det vil sige med sig selv i Spejlbilledet. Dette gjorde han saa længe, at han en Aften, da han vendte hjem fra en Tur i Omegnen af sit Hus, saa' sig selv livagtig siddende ved sit eget Skrivebord, da han aabnede Døren. Friedrich stod stille og strøg sig over Øjnene. Men Mennesket, som sad i hans Stol, var der stadig, skønt det var hans Hensigt ved et skærpet Blik at pille ham fra hinanden, som om

han kun var en Vision. Da blev han grebet af en endnu aldrig kendt, unævnelig Gru, og paa samme Tid blev han overvældet af et dødeligt Had. Med et „Du eller jeg" holdt han den hurtigt grebne Revolver for Dobbeltgængerens Ansigt. Det samme gjorde Dobbeltgængeren! Og i dette Øjeblik stod Had og Had, og intet der var delt mellem Kærlighed og Had, truende over for hinanden.

Peter Schmidt havde udbedt sig Friedrichs Assistance en bestemt Dag ved en svær Operation, fordi han vidste, at hans Ven og Kollega ofte havde set netop denne specielle Operation hos Kocher i Bern og nogle Gange udført den med Held. Det drejede sig om en femogfyrretyveaarig Farmer og Yankee, der skulde opereres for en Fedtsvulst. Friedrich blev hentet af en Søn af Patienten og traadte til den fastsatte Tid bleg, men udvendig rolig, ind i Ægteparrets Lægeværelse. Stemningen var alvorlig, ingen anede, med hvilket Opbud af Viljekraft Friedrich satte sig ind i Forholdene, og at han kun ved en uafbrudt Opbyden af den samme Viljekraft beholdt Magten over sig selv.

Lægerne raadslog, og baade Peter Schmidt og hans Hustru ønskede paa det mest indtrængende, at Friedrich skulde udføre Operationen. Det rasede i hans Hoved. Han var hed, han sitrede, men Vennerne mærkede det ikke. Han bad om et stort Glas Vin og begyndte tavs at forberede sig.

Fru Doktor Schmidt førte den gamle Farmer ind. Den brave Mand og Familiefader blev afklædt, lagt paa Operationsbænken og vasket paa den bekendte, grundige Maade. Saa blev hans Armhuler barberet af Peter Schmidt. Der var kommet en søvngængeragtig Ro over Friedrich, som med opsmøgede Skjorteærmer, ustandselig vaskede sine Hænder og Arme og børstede sine Negle og Fingre. Efter at han havde tørret sig, undersøgte han endnu en Gang det syge Sted med al mulig Koldblodighed og al mulig Nøjagtighed, saa' at Svulsten maaske allerede var for stærkt fremskreden, men skar straks efter, med fast Haand, ind i det levende Køds Masse.

Narkosen blev besørget af Fru Doktor Schmidt, medens Peter rakte ham Instrumenterne. Det utilstrækkelige Lys i Værelserne i Stueetagen, udenfor hvis Vinduer Hovedgadens Færdsel rasede, aflokkede Operatøren stadige Forbandelser. Svulsten sad dybt inde og fortsattes mod Forventning mellem de store Nervestammer og Blodkarrene i den indre Del af Armens Fletvæv. Derfra skulde den fjærnes ved Hjælp af Skalpelen. Det var meget vanskeligt, og paa Grund af den tyndvæggede store Vene for saa vidt farligt, som denne, selv om den kun faar et let Snit, suger Luft, hvad der har Døden til Følge. Men alt forløb godt, det store Hulsaar blev fyldt med Jodoformgaze, og efter tre Kvarters Forløb havde man, ved Hjælp af hans nittenaarige Søn, bragt den stadig bevidstløse Farmer til Sengs i et Sygeværelse paa den anden Side af Forstuen.

Umiddelbart efter denne Operation sagde Friedrich, at han maatte

til Posthuset for at sende et Telegram med Afbud til Miss Eva Burns, som vilde besøge ham. Faa Øjeblikke senere blev der bragt ham selv et Telegram ind i Operationsstuen. Han aabnede det, sagde ikke et Ord og bad Farmerens Søn om øjeblikkelig at køre ham hjem. Han gik efter at han havde trykket Vennernes Hænder, men uden at nævne et Ord om, hvad der havde staaet i Depeschen, som han havde modtaget.

Da han ved Farmersønnens Side kørte gennem det tilsneede Landskab, var det en ganske anderledes Kørsel end den, han havde foretaget sammen med Peter Schmidt. For det første var det ikke Friedrich selv, der kørte Hestene, men den unge Farmer, hvis Faders Liv han formodentlig havde reddet i Dag. Dernæst havde Friedrich ikke som den Gang den fjærneste Følelse af at have genvundet sin Evne til Selvbestemmelse og sin Livslyst. Men skønt Solen stadig stod uden Skyer over den hvide Jord, følte Friedrich sig med Bjældeklang revet med fremad, ind i et tæt Mørke.

Den unge Farmer mærkede ikke andet, end at den berømte tyske Læge sad uhyre bleg ved Siden af ham. Men Friedrich havde vel aldrig før haft Brug for saa stor en Viljestyrke for ikke, som en vanvittig, med et Brøl at springe af Slæden, mens den var i fuld Fart. Han vidste, at et Telegram laa sammenkrøllet i hans Pelslomme. Men hver Gang han prøvede paa at huske dets Indhold, var det som om en og den samme Hammer stadig slog bedøvende mod hans Pande.

Friedrich famlede sig ind i sit Hus, efter at han havde trykket den unge Farmers Haand til Afsked. Nogle Taknemlighedsord som denne udtalte, gik under i Vandets Brusen. Kanebjælderne, som nu igen klang, blev ikke afbrudt, og de gik over i den infernalske Ringen, som nu en Gang, siden Skibets Undergang, havde sat sig fast i den reddedes Hoved. Jeg dør, tænkte Friedrich, da han var naaet op i Mansardetagen, jeg dør eller bliver vanvittig. Skibsuret viste sig og forsvandt igen. Han saa' sin Seng og greb efter Sengestolpen. „Fald ikke!“ sagde Rasmussen, som stadig sad der med sit Termometer. Dog nej, denne Gang var det ikke Rasmussen men Mister Rinck, med sin gule Kat paa Skødet, Mister Rinck, som havde det tysk-amerikanske Skibspostembede under sig. Friedrich brølte: „Hvad vil De her, Mister Rinck?“ Men han var allerede igen traadt hen til Vinduet under den blændende Vintersol, som dog ikke udbredte Lys, men et kulravende sort Mørke som fra et Hul paa Himlen, hvoraf Natten fødtes. Desuden klagede og hylede Vinden pludselig, det peb haanligt og pøbelagtigt gennem Dørsprækkerne. Eller var det Mister Rincks miavende Kat? Eller var det Børn, der klynkede nede i Forstuen? Friedrich famlede rundt. Huset hævede sig og rev sig løs af sin Grundvold. Det svinglede. Væggene begyndte at knage og knirke og knitre, som var de flettede af Kork. Døren fløj op. Friedrich blev næsten væltet om af det vilde Lufttryk. En eller anden raabte: „Fare!“ De elektriske Ringeapparater rasede ustandseligt i Forbindelse med Stormens Røst. „Det er jo ikke sandt, det har været et djævelsk Blændværk. Du har aldrig

betraadt Amerikas Jordbund. Din Time er kommet. Du gaar til Grunde."

Han vilde redde sit Liv, han søgte efter sine Sager. Hans Hat var der ikke. Han kunde ikke finde sine Benklæder, sin Jakke og sine Støvler. Derude stod Maanen. I det klare Lys rasede Stormene, og pludselig nærmede Havet sig som en Mur derude over Sletten, bredt som Horizonten, Oceanet var gaaet over sine Bredder, Atlantis! Timen er kommet, tænkte Friedrich, vor Jord maa gaa under ligesom det gamle Atlantis. — Friedrich løb ned foran Huset. Paa Trappen snappede han sine egne tre Børn op og forstod først nu, at det var dem, der havde klynket i Forstuen. Han tog den mindste paa Armen og de to andre ved Haanden. Foran Husets Dør saa' de sammen, hvordan den frygtelige Syndflod, i Maanens graa Lys, kom nærmere og nærmere. De saa' et Skib, en Damper, som, revet med, frygteligt duvende og rullende, blev ført af Bølgen. Dampfløjterne hylede forfærdeligt, sommetider i et Væk, sommetider stødvis. Det er „Roland" med Kaptejn von Kessel, forklarede Friedrich Børnene. Jeg kender det, jeg var paa Skibet, jeg er selv gaaet under med den prægtige Damper! Og det saa' ud som om der fra alle Sider af Damperen strømmede Blod ud, som var den en Tyr, der var truffet dødeligt paa flere Steder. Overalt randt det vandfaldsagtigt ud fra dens Bredsider. Og Friedrich hørte, hvordan der blev løst Skud paa det kæmpende Skib, der var ved at forbløde sig. Raketter skød op imod Maanen, faldt i den natlige Gru ned med et Plask og slukkedes.

Og nu begyndte han at løbe for Springfloden for at redde Livet, medens han stadig tog saa det ene og saa det andet af sine Børn paa Armen og tabte dem igen. Han vendte, han løb, han sprang, han styrtede af Sted. Han protesterede mod, at han dog alligevel skulde gaa til Grunde, skønt han jo allerede var reddet. — Han bandede, han løb, han styrtede, rejste sig igen og løb og løb med en grufuld, aldrig før følt, sanseløs Angst, som i det Øjeblik, da Bølgen indhentede ham, forvandledes til en velgørende Ro.

Den næste Morgen og med samme Tog som Friedrich for omtrent fjorten Dage siden havde benyttet, kom Miss Eva Burns til Meriden. Hun gik ind i Peter Schmidts Kontor for at faa noget at vide om Friedrich, som egentlig skulde have hentet hende paa Banegaarden. Peter Schmidt var alene og fortalte hende om den lykkelige Operation, han havde foretaget den foregaaende Dag. Han fortalte hende om det Telegram, Friedrich havde faaet i det Øjeblik, han havde haft i Sinde at sige hende af.

„Nu er jeg her," sagde Miss Burns oprømt, „og nu lader jeg mig ikke saadan uden videre spise af. Jeg vil ikke være i Rom uden at se Paven."

Tre Kvarter senere var Kanen til to Personer med dens fyrige Brune, hvis Ejendommelighed man nu bedre forstod at behandle, naaet til

„Onkel Toms Hytte“ ved Hanoversøen. Peter Schmidt havde kørt Miss Eva derud. Den gamle Farmer var feberfri. Det ønskede Vennen at meddele Friedrich.

De to besøgende steg en Smule betuttede op af Trappen og traadte, idet de højt udvekslede deres Meninger om Husets mærkelige Tilstand, gennem Døren, der stod paa Klem, ind i Friedrichs Værelse. Her fandt de ham udstrakt paa Sengen, endnu iført sin Pels, som han havde forladt Værelset efter Operationen, bevidstløs, sagte fantaserende og meget syg. Men op fra Gulvet tog Peter Schmidt et Telegram, hvis Indhold Miss Eva Burns og han mente sig berettigede til at lære at kende. De læste: „Kære Friedrich, Efterretning fra Jena, Angele i Gaar Eftermiddags trods omhyggelig Pleje hensovet for evigt. Vi raader dig: tag det som en uafvendelig Kendsgerning og tab ikke Modet. Dine altid trofaste Forældre.“

I otte Dage svævede Friedrich mellem Liv og Død. Maaske havde Afgrundens Magter aldrig før grebet efter ham med en saadan Kraft. I otte Dage var det, som om hans Hoved og hele hans Legeme stod i Flammer, som om han selv, med alt hvad der var i ham, skulde fortæres og opløses. Det var naturligt, at Peter Schmidt behandlede sin Ven med al tænkelig Omhu, og at ogsaa Fru Schmidt efter Evne gjorde, hvad hun kunde. Miss Eva Burns, hvem Tilfældet førte til Friedrich i et saa alvorligt Øjeblik, tog nu straks den Beslutning ikke at vige fra hans Leje, før al Fare var forbi.

Friedrich havde raset, hvad man forstod af Genstandene, der var væltede om mellem hverandre, af Glasset, der var slaaet itu paa det gamle Sømandsur, og af det sønderslaaede Porcellæn. I de første to Dage og Nætter fjærnede Peter Schmidt sig ikke fra Sygesengen, undtagen naar han blev afløst af sin Hustru. Den syges Feberparoksysmer gentog sig. Ægteparret brugte med Forsigtighed og Omtanke de Midler man anvender til at sætte Feberen ned og blev mere og mere alvorlige, da den paa tredje Døgn stadig var over fyrretyve Grader. Men endelig kunde de konstatere en temmelig stadig Nedgang.

Efter den første Sygeuges Forløb kendte Fridrich for første Gang Miss Eva Burns og begyndte at begribe, hvad hun i den Tid havde gjort for ham. Han smilede med Besvær. Han gjorde Bevægelser med Haanden, der hvilede kraftløst paa Sengetæppet.

Først i Slutningen af den anden Uge, henimod den seksogtyvende Marts, blev han feberfri. Men i Løbet af den sidste Uge havde hans Tilstand imidlertid ikke givet Anledning til Frygt for hans Liv. Den syge talte, sov, drømte livligt, fortalte med mat Stemme og ofte med lidt Humor, hvilke Galskaber der igen var gaaet gennem hans Hovede, kendte sine Omgivelser, udtalte Ønsker, udtalte sin Taknemlighed, spurgte efter Farmeren, som han havde opereret, og smilede, da Peter Schmidt fortalte, at Saaret var helet i en Fart, og at den brave Landmand allerede havde bragt ham en Perlehøne til at koge Suppe paa.

Miss Eva Burns havde omskabt sig til en mønsterværdig Husbesty-

rerinde. Friedrich fik en Pleje, som just ikke bliver mange Mennesker til Del. Naturligvis kendte en Læge som Peter Schmidt og en Kvinde som Fru Doktor Schmidt ikke til Snærperi. Men heller ikke Miss Eva Burns kendte dertil, hun med sine kraftige Arme og sine Billedhuggerhænder, for hvem Modellering efter nøgen Model var noget almindeligt.

Hun havde faaet Peter Schmidt til at sende Telegrammer til Friedrichs Fader, som nu var blevet beroliget ved den sidste gunstige Efterretning. Et tykt Brev fra Faderen, som var skrevet inden Sygdommens Udbrud, holdt hun tilbage, og da hun antog, at det indeholdt Enkeltheder om Angeles sørgelige Død, sendte hun det tilbage med Bøn om, at de vilde gemme det, til Friedrich blev rask. Hun vilde ikke komme i Fristelse til maaske alligevel en Dag at forraade Brevets Eksistens til den syge.

Ved Slutningen af den tredje eller i Begyndelsen af den fjerde Uge efter Sygdommens Begyndelse modtog Miss Eva Burns et Takkebrev fra Generalen. Foruden mange Hilsener fra Moderen og Faderen til Sønnen sendte han nogle dybtfølte Ord, som gjaldt den brave Doktor Schmidt, hans Hustru og Miss Burns. Dem kunde han jo fortælle, skrev han, at den stakkels Angele ikke var død en naturlig Død. Man havde paa Grund af hendes Sygdoms Karakter maattet bevogte hende paa det skarpeste i Anstalten, men desværre gaves der altid, selv ved den aller strengeste Bevogtning, et ubevogtet Øjeblik.

Sneen var smeltet, og langsomt, langsomt vendte Friedrich tilbage til Livet. Der var baade i ham og i Naturen udenfor en Blidhed, som fyldte ham med Glæde. Overalt følte han noget mildnende. Som han laa her i sin rene Seng med de gyngende Tinskibe paa det gamle Skibsur over sit Hoved, havde han en Følelse af Tryghed, ja hvad mere var, af at være fornyet og at have sonet. Et Uvejr var rensende faret ud af Svovlskyer og drog nu, kun sagte brummende, ud imod den fjærne Horisont, for aldrig mere at vende tilbage. En stille, rig, fuld Livslyst var blevet tilbage i den svage Mand. „Dit Legeme," sagde Peter Schmidt til den syge, „er, ved Hjælp af en Kraftkur, en voldsom Eruption, blevet befriet for alle de daarlige Stoffer." —

„Det er kedeligt, at ingen Fugl synger," erklærede Friedrich en Dag. „Ja," sagde Miss Eva Burns, som havde aabnet Vinduet, „det er kedeligt!" — „For," vedblev Friedrich, „De siger jo dog, at det allerede grønnes derude omkring Hanoversøen!" Og han fortsatte: „Foraaret kommer! Og et Foraar uden Fuglemusik er et døvstumt Foraar!" — „Kom blot til England," sagde Miss Eva Burns, „der kan De opleve noget i Retning af Fugle!" — Friedrich sagde langtrukkent og efterabende Venindens Tone: „Kom De kun til Tyskland, Miss Eva Burns!"

Den Dag, da Friedrich skulde op, sagde han: „Jeg staar ikke op! Jeg har det for godt i Sengen." Han havde i Virkeligheden ikke haft det saa ilde i de Uger, han havde været feberfri. Man havde bragt ham

Bøger paa Sengen, man læste ham Ønskerne ud af Øjnene, Peter Schmidt eller Fru Doktor Schmidt eller Eva Burns underholdt ham med Smaahistorier fra den lokale Kronik, for saa vidt de antog, at han kunde taale dem. Man havde bragt ham Mikroskopet hen paa Sengen, og for fuldt Alvor gav han sig til at undersøge Bacillerne i visse Stoffer af sit eget Legeme, en Beskæftigelsc, som der blev gjort megen Løjer med. Saaledes var hans Sygdoms frygtelige Gru for ham selv blevet en tiltrækkende Genstand for hans Studium og en behagelig Underholdning.

Friedrich sad allerede velindpakket i en bekvem Stol, da han for første Gang ønskede at vide, om der ikke var kommet Brev fra hans Fader og Moder. Miss Eva Burns sagde saa til ham, hvad der kunde glæde og berolige ham. Hun blev forbavset, da hun hørte de Ord fra hans blege Læber: „Jeg er overbevist om, at stakkels Angele selv har berøvet sig Livet! Naa," vedblev han, „jeg har lidt, hvad der kunde lides, men jeg vil ikke vise den Haand tilbage der, som jeg føler, naadig bliver rakt mig. Dermed mener jeg," tilføjede Friedrich, da han troede at læse i Miss Evas Øjne, at hun ikke havde forstaaet ham, „at jeg, trods alt og alle, igen vil gaa ud i Livet med Tillid."

En Dag havde Miss Eva Burns talt om Mænd, som hun havde lært at kende hist og her i Verden. Der havde deri ogsaa blandet sig stille Klager over Skuffelser. Hun sagde, at hun om et Aar vilde tage til England og, i en eller anden Landsby, hellige sig til Opdragelsen af forsømte Børn. Billedhuggeriet tilfredsstillede hende ikke. — Da sagde Rekonvalescenten med et aabent skælmsk Smil: „Hvad mener De, Miss Eva, skulde De ikke have Lyst til at opdrage et temmelig besværligt, stort Barn?"

Peter Schmidt og Eva Burns var blevet enige om aldrig at omtale Ingigerd Hahlstrøm. Men med de Ord: „Hvem hentyder det til?" rakte Friedrich Miss Eva en Dag en Seddel, paa hvilken dette lille Vers stod, skrevet med en rystende Blyant:

Blev der knyttet et Baand mellem mig og Dig?
Vi var kolde og smaa og hver for sig!
Drog vi op mod det højeste, Du og jeg?
Sankt Peter stod dèr og sagde: Nej!
Den hellige Offerskaal stod foran mig,
men Brødet og Vinen fandt jeg ej!
Vidunderlig Glans omstraalte min Vej —
det var kun Bedrag og koglende Leg.

Miss Eva Burns blev temmelig bevæget, da hun mærkede, at Friedrich stadig beskæftigede sig med den lille Danserinde. En anden Gang sagde Friedrich: „Jeg egner mig ikke til at være Læge. Jeg kan ikke bringe Menneskene det Offer at beholde en Beskæftigelse, som gør mig trist, ja tungsindig. Min Fantasi er frodig, jeg kunde maaske blive Forfatter! Men nu har jeg under min Sygdom, især henimod den tredje

Uge, paany modelleret Phidias og Michel Angelos samtlige Værker. Jeg har taget min Beslutning, jeg vil være Billedhugger. Men jeg beder Dem om ikke at misforstaa mig, kære Eva! Jeg er ikke længer ærgerrig! Jeg vilde kun gærne ære alt det store i Kunsten og selv være en fordringsløs, trofast Arbejder. Jeg tror det skulde lykkes mig, med Tiden, en Gang at beherske det nøgne menneskelige Legeme, saa at jeg kunde frembringe ét, om ogsaa kun ét godt Kunstværk."

„De ved, at jeg tror paa Deres Begavelse," sagde Miss Eva Burns. Friedrich vedblev:

„Hvad vilde De nu sige til dette, Miss Eva? Min stakkels Hustrus Formue afgiver omtrent femtusinde Mark i Rente til Opdragelsen af mine tre Børn. Af min Moders ikke ganske ubetydelige Formue faar jeg et Tilskud paa tretusinde Mark. Mener De, at vi fem med dette kunde indrette vort Liv i Fred og Ro i et lille Hus med Atelier, maaske i Florens?"

Paa dette indholdsrige Spørgsmaal havde Miss Eva Burns kun svaret med en hjertelig Latter.

„Jeg bryder mig ikke om at blive nogen Bonifazius Ritter," sagde Friedrich. „En kunstnerisk Masseproduktion, var den end nok saa god, tiltaler ikke min Natur. Jeg ønsker mig et Arbejdsværelse, hvis Dør vender ud til en Have, hvor man om Vinteren kan plukke Violer og paa enhver Tid af Aaret bryde Grene af Steneg, Taxus og Laurbær. Dèr vilde jeg leve et stille Liv i en for Verden skjult Kultus af Kunsten og af hele Skabelsen. Ogsaa Myrten maatte blomstre igen indenfor min Haves Hæk, Miss Eva Burns."

Miss Eva lo uden at gaa ind paa nogen Slags Hentydning. Af sin fulde, sunde Sjæl gav hun sin Tilslutning til Friedrichs Planer. „Der er Folk nok," sagde hun, „der er født og egnet til at være Læger, og som i det hele taget er Handlingens Mænd, og der er altfor mange, der trænger sig frem paa dette Omraade." Om Ritter talte hun med Sympati. Paa hans naive Indtrængen i the upper four hundred's Regioner saa' hun med en gennemgodmodig Forstaaelse. Hun mente, at Livet forlangte Tro, Trang til Nydelse og Ærgerrighed, hvis man skulde leve det med en vis ydre Glans. Hun selv, Miss Eva Burns, havde i Forældrenes Hjem, før hendes Fader mistede den største Del af sin store Formue, fuldt ud lært Englands high life at kende og havde fundet det tomt og kedsommeligt.

Da Friedrich igen, uden Støtte, langsomt kunde staa og gaa og stige op ad Trapperne, tog Miss Eva Burns Orlov til Midten af Maj for igen at hellige sig til sit afbrudte Arbejde. Til Midten af Maj havde hun bestilt Kahytsplads, fordi hun maatte til England paa Grund af formueretslige Sager. Friedrich von Kammacher lod hende tage bort. „Jeg vilde gerne have en saadan Kammerat for hele Livet," sagde han til sig selv, „og jeg vilde gerne have Miss Eva til Moder for Angeles Børn."

Alligevel lod han hende tage bort og holdt hende ikke tilbage.

Friedrich kom sig. Det var en saadan Helbredelse, at det forekom ham, som om han fordum havde været syg i mere end ti Aar. Hvad hans Legeme angik, saa befandt dette sig ikke længere i nogen Omdannelsesproces, men byggedes op af unge og nye Celler. Det samme syntes at foregaa paa Sjælens Omraade. Det, der en Gang tyngede paa hans Sind og disse hvileløse Tanker, som kredsede om hans Livs forskellige Skibbrud, var ikke mere. Han havde afkastet sin Fortid som noget, der virkeligt var forbi, og som en udtjent Kappe, der var sønderrevet af Vind og Vejr og gennemhullet af Torne og Kaardestik. Erindringer, som før hans Sygdom ukaldede havde paatrængt sig ham, iklædt Fantasiens frygtelige Virkelighed, udeblev nu; og med Forundring og Tilfredshed mærkede Friedrich, at de for evigt var sunket ned bag en fjærn Horisont. Hans Livs Veje havde ført ham ind i fuldstændig nye Sfærer. Desuden var han paa en frygtelig Maade ved Hjælp af Ild og Vand blevet lutret ung. De, der kommer sig, er oftest som Børn, der uden Fortid tripper ind i det nyskænkede Liv.

Det amerikanske Foraar var kommet tidligt. Det blev varmt, med den Overgang fra Vinter til Sommer, som i hine Egne er næsten umiddelbar. Oksefrøerne kvækkede i Vandhuller og Damme med deres lyse klare Klokkelyd omkap med de andre amerikanske Frøer. Nu begyndte den fugtige Varme, der under hine Breddegrader er saa uudholdelig, og som Fru Doktor Schmidt frygtede saa meget. En saadan Sommer, i hvilken hun desuden maatte fortsætte sit vanskelige Arbejde, var en bitter Lidelsestid for hende. Friedrich var igen begyndt paa at ledsage Peter Schmidt paa hans Embedsture, og ofte strejfede Vennerne ogsaa rundt i Landet paa længere Vandringer. Naturligvis blev efter gammel god Skik Problemer vendt og drejet og Menneskehedens Historie debatteret. Til hans Vens Forundring viste Friedrich under Debatten hverken ved Angreb eller Forsvar den gamle Skarphed. En vis munter Ro lagde en Dæmper paa ethvert naturligt Haab, enhver naturlig Frygt. „Hvor kan det være?“ spurgte Peter Vennen. Og Friedrich svarede: „Jeg tror, at jeg nu tilstrækkeligt har fortjent det kostelige: blot at trække Vejret, og jeg forstaar ogsaa at skatte det. Foreløbig vil jeg se, lugte, smage og tilegne mig Retten til at leve. Ikarusflugten er intet for min nuværende Tilstand. Ligesaalidt vil den nu i min nyvakte, ømme Kærlighed til det overfladiske finde mig i Stand til den besværlige Graven i det dybe. Jeg er nu en Bourgeois, sagde han til sidst smilende, jeg er foreløbig mat, min Søn.“

Peter Schmidt udtalte, som hans Læge, sin Tilfredshed. „Senere hen,“ sagde han, „vil det nok blive anderledes med dig!“

I Peter Schmidt var der blevet en god Del Indianerromantik tilbage. Han holdt af at opsøge visse Punkter i det bakkede Landskab, til hvilke der knyttede sig sagnagtige Begivenheder fra Kampene mellem de første hvide Kolonister og Indianerne. Paa saadanne Steder opholdt han sig længe, gennemlevede i Aanden Pelsjægernes Eventyr og de Indfødtes sejge Kamp og tog ikke sjældent sin Revolver frem for

i et Anfald af krigeriske Lyster at øve sig i at skyde til Maals efter et eller andet. Frieseren skød godt, og Friedrich formaaede ikke at gøre ham det efter. „I dig," sagde Friedrich, „flyder det gamle, tyske Eventyrer- og Kolonistblod. En færdig, ja overmoden, overraffineret Kultur som vor passer egentlig ikke for dig. Du skal have et Vildnis og en Utopi, der svæver over det." — „Verden er endnu ikke meget andet end et Vildnis," sagde Schmidt. „Det vil vare en Stund endnu, inden Verdensbygningen bliver holdt sammen af Filosofien. Kort sagt: vi har endnu meget at gøre, Friedrich!" — Vennen svarede: „Jeg vil, som Gud Herren, ælte menneskelige Legemer af det vaade Ler og indblæse dem den levende Aande!" — „Aa hvad," raabte Peter, „saadan en Dukkefabrikation fører jo ikke til noget. Det synes jeg virkelig, du er for god til! Du hører til paa Skandsen, du hører til i den forreste Slaglinje, min kære Søn."

Smilende sagde Friedrich: „Jeg for min Del vil leve de førstkommende Aar i Vaabenstilstand. Jeg vil en Gang prøve paa at komme ud af det med, hvad Verden har at byde paa. Drømme og Reflektioner vil jeg i den kommende Tid saa vidt muligt vænne mig af med."

Friedrich ansaa det som sin Pligt, for sin Vens og for hans Hustrus Skyld, at faa ham til at vende tilbage til Tyskland. Han sagde: „Peter, Amerikanerne har ingen Brug for et Menneske som dig. Du kan hverken anbefale Patentmedicin eller lænke en fattig Arbejder til Sengen i otte Uger med smaa Doser og bruge ham som Malkeko, naar han kunde kureres paa otte Dage med Kinin. Du har ingen af de Egenskaber, som udgør den her toneangivende Amerikaners Adel. Du er, efter amerikanske Begreber, en torskedum Fyr, for du er altid rede til at opofre dig for enhversomhelst fattig Hund. Du maa tilbage til et Land, hvor Aandens Adel, hvor Sindets Adel, Gudskelov endnu gaar forud for enhver anden Adel. I et Land, som vilde betragte sig som dødt og færdigt, hvis dets Videnskab og Kunst ikke mere skulde udgøre Landets Blomstring. Der er for Resten foruden dig Tyskere nok her, som gør sig Umage for over Hals og Hoved at glemme Goethes Sprog og det Sprog, som deres Mødre har lært dem. Red din Hustru! Red dig selv! Tag til Tyskland! Tag til Schweiz! Tag til Frankrig! Tag til England! Hvorhen du vil, men bliv ikke i dette kæmpestore Handelskompagni, hvor Kunst, Videnskab og sand Kultur foreløbig kun er en fuldkommen malplaceret Sag."

Men Peter Schmidt vaklede. Han elskede Amerika, og naar han paa Indianervis lagde Øret til Jorden, saa hørte han allerede den underjordiske Festmusik fra den almindelige Menneskefornyelses store Fremtidsdag. „Vi maa først," sagde han, „alle blive amerikaniserede og saa blive Nyeuropæere."

En af Friedrichs Yndlingsspasereture førte til den Forstad til Meriden, som var beboet af de italienske Vinarbejdere. Man hørte dem synge med deres solvarme Stemmer, deres Koner kalde paa Børnene med det bekendte Octavskrig, saa' brune Mænd opbinde Vinranker og

hørte om Søndagen deres Latter og Bocciakuglerne falde dumpt ned paa Spillepladsens stampede Ler og støde mod hverandre. Denne Lyd, disse Klange forekom Friedrich uendelig hjemlige. „Du kan gøre med mig, hvad Du vil!“ sagde han. „Jeg er og bliver dog en Europæer.“

Friedrichs Længsel antog stadig stærkere Former. Ved sit Sværmeri og sin Ros over Hjemmet spandt han mere og mere Vennerne ind i sin Længsels Væv. En Dag sagde Peter Schmidt pludselig: „Du har sandelig gjort mig svag med dit Europasværmeri. Men nu beder jeg dig om en Gang at gaa med mig og, efter at jeg har vist dig noget, sige mig, om du da stadig raader mig til at rejse hjem.“

Og Peter førte Vennen hen til en Kirkegaard og til den Høj, under hvilken hans Fader laa begravet. Friedrich havde kendt den brave Mand i Europa og ogsaa senere erfaret, at han var død langt fra Hjemmet, men hvor havde han glemt igen. „Jeg er slet ikke sentimental,“ sagde Peter Schmidt, „men det er altid svært at skilles fra saadan noget.“ Og nu blev den gamle Schmidts Livshistorie gennemgaaet, han havde været Værkfører paa en Fabrik, og et hvileløst foretagsomt Sind og Sværmeriet for det frie Amerika havde drevet ham ud i det fremmede. „Jeg tilstaar,“ sagde Friedrich, „at saadan en død kan gøre en ganske fremmed Verdensdels Jordbund mere hjemlig end tusende levende kan det. Og dog ... dog ...“

Nogle Dage senere var endogsaa Fru Doktor Schmidts stive Modstand mod Hjemmet smeltet. Et overraskende nyt Liv vaagnede nu i denne Kvinde. Hendes Træthed var glemt. Hendes Bevægelser blev livlige og hurtige, hun begyndte at bygge Fremtidsplaner med lidenskabeligt Haab. Den helbredede Farmer forfulgte Friedrich med Taknemlighed. Han udviklede for sin Redningsmand, hvorledes han altid havde stolet paa og kunnet stole paa Guds Haand. Gud havde ogsaa denne Gang sendt ham den rette Mand til rette Tid. Saa vidste Friedrich da nu, hvilken dybere Mening der havde været med hans forunderlige og frygtelige Rejse.

Friedrich undgik at se i Aviserne, fordi han havde en sygelig Uvilje imod gennem Aviserne at erfare noget om sine Rejsefæller. En Dag steg Ingigerd Hahlstrøm ud af Bostonnertoget, fulgt af en Herre, som ikke mere var i sin første Ungdom. Hun og hendes Ledsager begav sig over til Peter Schmidt i hans Kontor, forestillede sig og ønskede at vide, om Friedrich von Kammacher endnu var i Meriden. Men Peter Schmidt og hans brave Hustru, hvem den Vane altid at sige Sandheden, fordi de ikke kunde andet, overalt i Livet havde staaet i Vejen, løj saa det knagede efter. De fortalte Damen, at Friedrich var rejst hjem fra New York med den store Passagerdamper „Robert Keats“ (White Star Linien). Damen var ikke videre ked over det.

Friedrich havde, uden at sige det til nogen, bestilt Plads paa „Auguste Victoria“ midt i Maj. Men Peter Schmidt og hans Hustru vilde foretage Overrejsen med en langsommere og mindre dyr Damper. De levede allerede i den herligste Utaalmodighed, og Oceanet var for deres

Længsel blevet til en lille Dam. Man spillede den Gang paa alle Amerikas Teatre et sentimentalt Stykke, der foregik paa et Skrædderværksted og havde til Titel: „Hands across the Sea". „Hands across the Sea" læste man paa alle Plakatsøjler, paa alle Kalk- og Cementtønder. Friedrich nynnede det og havde, hver Gang han saa' de Ord: „Hands across the Sea", Sjælen fuld af smuk Musik.

Men der var dog endnu stadig noget, som Friedrich følte sig urolig over. Han omgikkes med en Tanke. Snart var det hans Hensigt at udtrykke den mundtligt, snart at nedlægge den i et Brev. Der hengik ikke en Dag, hvor han ikke ti Gange forkastede snart den ene, snart den anden Form, indtil Tilfældet en Søndag kom ham til Hjælp i Skikkelse af Willy Snyders og Miss Eva Burns, der havde foretaget en Udflugt til Meriden. Nu viste det sig, at Spørgsmaalet om han „overhovedet skulde" eller „overhovedet ikke skulde" stadig havde spillet en Rolle ved Friedrichs Overvejelser. Nu, da den smukke, sommerligt klædte, prægtige Evadatter og Eva leende kom ham i Møde, var Spørgsmaalet afgjort i ham. „Willy, gør, hvad De vil" raabte han fornøjet, „bliv hvor De vil, mor Dem som De vil og kan, ved Aftensbordet paa Hotellet skal vi, om Gud vil, ses igen!" Dermed greb han Evas Haand, drog hendes Arm ind i sin og gik bort med den leende Dame. Willy, der var meget betuttet, lo højt og gav paa en komisk Maade til Kende, at han i hvert Tilfælde var tilovers.

Da Friedrich og Eva om Aftenen traadte ind i Meriden Hotellets smukke Spisesal, var der over dem en fin Ynde, synlig for alle, en blid, inderlig Varme, som gjorde dem begge yngre og finere. Disse to Mennesker var pludselig, til Forundring for dem selv, blevet gennemtrængt af et nyt Element og et nyt Liv. Skønt de havde styret hen imod det, havde de dog kort forinden endnu ingen Anelse haft om det. Der blev drukket Champagne den Aften.

Otte Dage efter havde Kunstnerkolonien fra New York bragt Miss Eva Burns og Friedrich om Bord paa „Auguste Victoria", flere „Hurraer" var steget til Vejrs, Willy havde til sidst tilraabt de bortdragende et „jeg kommer snart efter" med rungende Stemme. Saa havde Damperen kastet los.

Fridrich og Eva oplevede en Række af Søndage paa Havet. Henimod Aften den tredje Dag sagde Skibets Kaptejn, som ikke havde Anelse om, at han stod overfor en reddet Passager fra „Roland": „Her i disse Farvande er efter alle Beregninger den store Passagerdamper „Roland" sunket." Havet var glat, det lignede en evig skyfri Himmel, Delfiner tumlede omkring.

Og forunderligt nok: Natten, den herlige Nat, som fulgte efter denne Aften, blev til Bryllupsnat for Eva og Friedrich. I salige Drømme blev de ført over Rædselsstederne, over „Roland"s Grav.

Paa Kajen i Kuxhaven ventede Friedrichs Forældre og Børn paa Parret. Men han saa' kun sine Børn. Et helt Minut holdt han dem alle tre i sine Arme, og de pludrede, lo og trippede som vanvittige.

Da man kunde trække Vejret lidt efter Gensynets Rus, gjorde Friedrich Knæfald og greb fat i Jorden med begge Hænder. Paa samme Tid saa' han Eva ind i Øjnene. Saa stod han op, paabød Stilhed med højre Haands Pegefinger, og man hørte ovenover de nærliggende, uendelige Kornmarker, tusinde og atter tusinde Lærker slaa deres Trille. „Det er Tyskland!" sagde han. „Det er Europa! Hvad gør det om vi ogsaa, efter denne Time, en Gang tilsidst skal gaa under."

Generalen gav nu Friedrich et Brev, paa hvis Bagside Afsenderens Navn stod. Det var den døde Rasmussens Fader. Aa, et Takkebrev! tænkte Friedrich. Og uden Nysgerrighed stak han det i Brystlommen. Det faldt ham slet ikke ind at sammenligne Vennens Dødsdag og Time med den Tid, han en Gang i Drømme havde angivet ham.

Kaptejnen, der gik forbi, hilste paa Friedrich. „Ved De," sagde han i sit overstrømmende Livsmod, „at jeg virkelig er en af de reddede, og en af de virkelig reddede fra „Roland"? — „Saa!" sagde Kaptejnen forbavset og tilføjede, idet han gik videre: „Ja, ja, vi sejler altid over det samme Ocean! Lykkelig Rejse, Hr. Doktor!"

B.B.